
قرآن پژوهی

بسم الله الرحمن الرحيم

قرآن پژوهی

نویسنده:

واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

قرآن پژوهی

مشخصات کتاب

سرشناسه :مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان ،۱۳۸۸ عنوان و نام پدیدآور:قرآن پژوهی/ واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان مشخصات نشر:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۸۸. مشخصات ظاهری :نرم افزار تلفن همراه و رایانه وضعیت فهرست نویسی :فیپا یادداشت : کتابنامه: ص. [۲۸۲] - ۳۰۰. موضوع : قرآن -- مقاله‌ها و خطابه‌ها. موضوع : قرآن -- تحقیق. موضوع : کتابشناسی -- ایران. موضوع : اسلام -- مقاله‌ها و خطابه‌ها.

کتاب شناسی

علوم قرآنی

علوم قرآنی - الحروف بین النّحو والبلاغهٔ والقرآن نویسنده: شبلی، عبدالعاطی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: عربی ناشر: المکتب الجامعی الحدیث شابک: ۹۷۷-۵۱۵۹-۷۷-۶ چکیده کتاب: تحقیقی است در مورد کاربردهای نحوی و بلاغی حروف در قرآن کریم. در این کتاب از دو منظر علم نحو و علم بلاغت (معانی و بیان) به بررسی کاربردهای حروف در آیات قرآن اشاره شده است. نگارنده سعی کرده از جوانب مختلف به تحلیل معانی حروف در قرآن بپردازد و استفاده هر یک از این حروف در افاده معنایی خاص در قرآن را از نظر صرفی، نحوی و بلاغی بررسی نماید. بررسی معانی حروفی از قبیل: همزه، أجل، إذا، اذن، لاـ ألاـ إلی، أما، ام، أن، انّ، إن، إنّ، أو، أی، أی، بلی، تاء، حتی، ربّ علی، فاء، کاف، کم، کما، لام، لات، لولا، میم، ما، واو، باء، من، إلی، عن در قرآن با ذکر آیاتی به عنوان نمونه مطالب اصلی این کتاب را پوشش می‌دهد. - العناصر والحروف والأرقام فی القرآن الکریم نویسنده: الطویل، فلاح عبدالکریم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۱۱ مترجم: - زبان: عربی ناشر: المؤلّف (مجدلاوی) شابک: - چکیده کتاب: تحقیقی است علمی در مورد عناصر، اعداد و حروف در قرآن و بررسی اعجاز علمی این کتاب آسمانی. در این نوشتار نخست به بحث درباره کیفیت ترکیب عناصر در طبیعت و ماهیت فیزیکی آنها پرداخته شده و معارفی از قرآن کریم که در مورد فلزاتی مانند: آهن، مس، نقره و طلاـ همچنین نسبت بین این فلزات است با برخی از اعداد بیان می گردد. آنگاه نویسنده به بحث درباره رابطه اعداد با حروف، کلمات و جملات قرآنی پرداخته و نظم موجود بین آنها را جنبه‌ای از اعجاز قرآن دانسته است، بررسی اعجاز علمی و اعجاز عددی قرآن کریم و تحلیل این مطالب در ضمن برخی از آیات از دیگر مباحث این کتاب می‌باشد. - اعلام قرآن از دائرهٔ المعارف قرآن کریم (ج ۳) نویسنده: مرکز فرهنگ و معارف قرآن تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۲۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: ۵-۸۶۹-۵۴۸- ۹۶۴ - ۹۷۸ چکیده کتاب: ارائه اعلام قرآن از دائره المعارف قرآن کریم می‌باشد. در مجلد سوم اثر حاضر که هم اعلام مصرح در قرآن و نیز اعلام غیرمصرح به عنوان مدخل ذکر شده شامل اشخاص، اشیاء، مکان‌ها، زمان‌ها، حوادث و گروه‌های خاص می‌باشد. اعلام مطرح شده در این کتاب عبارتند از: بئرمعونه، باب حطّه، بابل، بحری بن عمرو، بحیرای راهب، بخت نصر، بدر، بدر صغرا، بدیل بن ابی ماریه، بدیل بن ورقاء، براء بن معرور انصاری، برصیصا، بروع بنت عقبه، بسربن سفیان، بعل، بقعه مبارک، بکائین، بلال بن رباح حبشی، بلعم باعورا، بنی ابیرق، بنی اسد بن حزیمه، بنی اسرائیل، بنی اسلم، بنی اشجع، بنیامین، بنی امیه، بنی جدیمه، بنی حارث، بنی حارثه، بنی سلمه، بنی سهم، بنی ضمره بن کنانه، بنی عامربن

صعصعه، بنی عبدالدار، بنی عبد مناف، بنی عمروبن عمیر، بنی غفار، بنی قریظه، بنی قینقاع، بنی کنانه، بنی لیث بن بکر، بنی مدلج، بنی مصطلق، بنی مغیره، بنی نضیر، بنی‌هاشم، بنت المعمور، بیت المقدس، بیعت عشیره، بیعت عقبه، بیعت رضوان، بیعت نساء، پولس. - اعلام قرآن نویسنده: خزائلی، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر شابک: ۰-۰۵۹۴-۰۰-۹۶۴ چکیده کتاب: کتاب حاضر مشتمل بر صد و چهار گفتار است که در خلال گفتار ها، از همه اشخاص و قبایل و اماکن و همچنین فرشتگان و از ملل و کتب و بت‌هائی که نامشان در قرآن مجید مذکور است گفتگو شده و آخرین گفتار به اعلام مبهمه قرآنی اختصاص یافته است. - الاعلام الاعجمیهٔ فی القرآن نویسنده: الخالدی، صلاح عبدالفتّاح تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۱ مترجم: - زبان: عربی ناشر: دارالقلم شابک: - چکیده کتاب: تحقیقی است در زمینه اسامی غیرعربی در قرآن کریم. در این نوشتار سعی شده یک اطلاع‌رسانی قرآنی در مورد اسم‌های غیرعربی در قرآن ارائه شده و راجع به این اسامی توضیحات مفصلی از نظر معرفی آن شخصیت و ویژگی‌های آن مطرح شود. نویسنده به دو دسته از این اعلام غیر عربی اشاره کرده: یک دسته اسامی که مشتق از اسامی عربی هستند و یک دسته دیگر اسامی که این وصف را ندارند و اسامی مستقل غیرعربی هستند. مهم‌ترین این اسامی، اسامی پیامبران الهی است که نویسنده در مورد این پیامبران توضیحات مفصلی داده است. وی همچنین به تعریف اعلام اعجمی و عربی و فرق آنها پرداخته است. - اعراب القرآن الکریم نویسنده: رضوانی خراسانی، محمدرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: دفتر انتشارات انصاری شابک: ۰ - ۵۱ - ۶۹۲۵ - ۹۶۴ چکیده کتاب: تجزیه و ترکیب سوره‌های حمد تا مائده می‌باشد. در این کتاب با رویکردی ادبی به تجزیه و ترکیب سوره‌های حمد، بقره، آل‌عمران، نساء و مائده پرداخته شده و نکات ظریف ادبی این سوره‌ها بیان شده است. نگارنده به تحلیل صرفی و نحوی جملات، اسم‌ها، فعل‌ها و حروف مندرج در این آیات و سوره‌ها پرداخته است. - ابحاث فی بلاغهٔ القرآن الکریم نویسنده: الکواز، محمّد کریم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مؤسّسهٔ الإنتشارات العربی شابک: - چکیده کتاب: پژوهشی است در مورد علم معانی و بیان و بدیع در قرآن کریم و جلوه‌هایی از این علم در آیات قرآنی. در این کتاب سعی شده است تا از منظری ادبی و بلاغی به قرآن نگریسته شود و اعجاز بیانی قرآن ترسیم گردد. نگارنده به وجوهی از اعجاز بیانی قرآن از منظر ادبای مشهوری مانند عبدالقاهر جرجانی، الرّمانی، ابن وهب، جاحظ، ابن سنان، ابن اثیر، قزوینی، فخر رازی و ابن المعتز پرداخته و فصاحت و بلاغت قرآن را از دیدگاه ایشان مطرح نموده است. مباحثی در مورد حقیقت و مجاز در قرآن و مراتب نظم در بین کلمات و جملات قرآنی و همچنین بررسی قواعدی در مورد علم بدیع در قرآن از دیگر مندرجات این کتاب می‌باشد. - تاریخ قرآن نویسنده: محمّدی، محمّدحسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مرکز جهانی علوم اسلامی شابک: ۴-۵۱-۸۹۶۱-۹۶۴ چکیده کتاب: پژوهشی است اجمالی درباره تاریخ قرآن، صفات قرآن و کیفیت نزول و جمع‌آوری آن. در این کتاب با استناد به متون معتبر، مباحث تاریخی مربوط به قرآن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نگارنده ابتدا به مبحث نزول قرآن پرداخته و دو نوع نزول دفعی و تدریجی قرآن را شرح می‌نماید. سپس به تشریح دیدگاه‌های مفسران و قرآن پژوهان درباره ماهیت وحی، اوصاف قرآن، تقسیم سوره‌های قرآن به مکی و مدنی، قرّاء سبعه، قرائت قرآن، اجزاء و بخش‌های قرآن، مصاحف، شیوه نگارش و جمع‌آوری قرآن پرداخته است. تاریخ تدوین قرآن از دیگر مباحث این کتاب است. - تفسیر موضوعی قرآن کریم نویسنده: موحدی‌محب، عبدالله تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نشر معارف شابک: ۳-۰۷۴-۵۳۱-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر که به منظور آشنایی دانشجویان با مبانی قرآن و تفسیر آن تدوین شده است، به عنوان کتاب درسی در مراکز علمی عالی تدریس می‌شود. مؤلف در بخش اول، ضمن چند فصل به مباحثی در ارتباط با وحی،

تحریف‌ناپذیری قرآن، تفسیر و شیوه‌های آن، قرائت قرآن و آداب آن می‌پردازد و در بخش دوم به برخی از معارف قرآن از جمله نماز، دعا، فطرت، صفات خداوند، ایمان، بندگی خداوند، نظارت همگانی، سنت‌های الهی، تفکر و عبادت می‌پردازد. - درآمدی بر تاریخ علوم قرآنی نویسنده: دیاری، محمّدتقی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۲۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: دانشگاه قم شابک: ۹۶۴-۸۲۶۱-۰۷-۵ چکیده کتاب: پژوهشی است تاریخی در مورد علوم قرآنی و بررسی موضوعات مهمی از این علم. در این کتاب نخست با رویکردی تاریخی به پیشینه علوم قرآنی در زمان امام علی (ع) و گردآوری قرآن در آن عصر و همچنین انواع فعالیت‌های صورت گرفته در زمینه‌های علوم قرآنی پرداخته شده و سپس سیر نگارش‌ها و تلاش‌های علمی در خصوص فضایل قرآن، قرائات قرآن، نگارش قرآن، گردآوری قرآن، رسم‌الخط قرآن، اعراب‌گذاری قرآن و نقطه‌گذاری قرآن در سده‌های اول و دوم هجری معرفی می‌شود. در ادامه، مباحث دیگری درباره تقسیم آیات و سوره‌های قرآنی به مکی و مدنی، تحقیق درباره اسباب نزول قرآن و راه‌های شناخت آن با مفهوم مبهمات قرآن و مفردات قرآنی و پیشینه آنها در علوم قرآنی قدیم، سیر تاریخی نگارش‌ها در مورد تحریف‌ناپذیری قرآن و اعجاز قرآن و مفهوم‌شناسی بحث محکم و متشابه و ناسخ و منسوخ و سیر تاریخی نگارش‌های قرآنی در این باره از دیگر مندرجات این کتاب می‌باشد. - فرهنگ قرآن از نگاه قرآن‌پژوهان نویسنده: مؤمنی، علی اکبر تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۲۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: ۱-۸۲۵-۵۴۸-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: معرفی و نقد و بررسی کتاب فرهنگ قرآن می‌باشد. در کتاب حاضر اصول تدوین فرهنگ قرآن، شیوه‌نامه‌ی آن، مقالات قرآن‌پژوهان و نقد برخی از مقالات به همراه گفتگو با صاحب نظران ارائه شده است. این اثر مشتمل بر چهار فصل است. در فصل نخست دیدگاه‌های سه تن از صاحب نظران درباره کاستی‌ها و امتیازها و جایگاه فرهنگ قرآن در پژوهش‌های قرآنی در قالب مصاحبه بیان شده است. در فصل دوم مراحل تحقیق و تدوین پروژه، عناصر، ویژگی‌ها، کاربردها، مدخل‌ها، امتیازات، ناهماهنگی‌ها و بایسته‌های فرهنگ قرآن مطرح گردیده است. فصل سوم مشتمل بر نقش فرهنگ قرآن در تدوین پایان‌نامه‌ها، تأثیرپذیری فرهنگ قرآن از تفسیر راهنما و نیز مقایسه آن با دیگر فهرست‌های موضوعی قرآن می‌باشد و در فصل پایانی برخی از مقالات قرآن‌پژوهان درباره سیستم ارجاعات و اعلام فرهنگ قرآن، مدخل‌ها و عناوین، محورهای ساختاری و علمی و نیز جامعیت و مانعیت فرهنگ قرآن مورد نقد قرار گرفته است. - فرهنگ قرآن نویسنده: رفسنجانی، اکبر و محققان تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۱-۲۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: - چکیده کتاب: دهمین جلد از فرهنگ قرآن کلماتی همچون جنود اصلی، جنون، جنین، جوّ، جوان، جوانه، جودی، جهاد، جهان، جهل، جهنّم، چاقو، چاقی، چراغ، چشم، چشم زخم، چشمه، چوب، چوپانی، حبل الله، حبط، حجاب، حجّ، حجر، حدیبیه، حرص، حرم، حرمت، حریر، حزب، حزن، حسابرسی، حسد، حسرت، حس‌گرایی، حسن بن علی، حسن خلق، حسن عقلی، حسنه، حسیب، حشر، حضانت، حق، حقوق و حق‌الیقین به چشم می‌خورد. فرهنگ قرآن پس از ذکر هر کلمه، معنایی از آن را ارایه کرده است و آیات مربوطه در ذیل آن آورده شده است به عنوان مثال درباره کلمه حجاب می‌خوانیم: حجاب در لغت به معنای پرده، پوشش و حایل بین دو شیء است. زن محجوب، زنی است که با پوششی، پوشیده باشد. مقصود از حجاب در اینجا پوشاندن زن بر طبق موازین شرع در برابر نامحرم است. - فرهنگنامه علوم قرآنی (علوم و تألیفات) نویسنده: اقبال، ابراهیم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۱۹ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل شابک: ۹۶۴-۳۰۴-۲۲۵-۱ چکیده کتاب: پژوهشی است درباره اطلاع‌رسانی قرآنی و معرفی فرهنگ نامه‌ها و مجموعه‌های قرآنی. در این نوشتار نخست تعریفی از علوم قرآن و اقسام آن ارائه شده و سپس با رویکردی تاریخی، سیر نگارش مجموعه‌ها و تک‌نگاری‌های قرآنی تشریح می‌گردد. در قسمت دیگری از کتاب به بحث درباره برخی از شاخه‌های علوم قرآنی مانند علم

قراءات تاریخ قرآن و کتاب آن، اعراب قرآن، فضایل قرآن، واژه شناسی قرآن، محکم و متشابه، ناسخ و منسوخ، اعجاز قرآن، بلاغت قرآن و معرفی تألیفات مهمی در این شاخه‌ها از علوم قرآن پرداخته شده و در پایان برخی از مجموعه‌های قرآنی نیز معرفی می گردد. - نقد شبهات پیرامون قرآن کریم نویسنده: معرفت، محمدهادی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۰۲ مترجم: حسین حکیم‌باشی و دیگران زبان: فارسی ناشر: تمهید شابک: ۰-۸-۹۴۵۵۲-۹۶۴ چکیده کتاب: پژوهشی در مورد شبهات وارده بر قرآن و پاسخ این شبهات می‌باشد. در نوشتار حاضر، نخست به وحیانی بودن قرآن و منبع واحد داشتن آن پرداخته شده و شبهاتی درباره اینکه قرآن از منابع متعددی سرچشمه گرفته، پاسخ داده می‌شود. در ادامه نویسنده به برخی از شبهاتی که در مورد عصمت پیامبران الهی در قرآن وارد شده پاسخ گفته و از ساحت پیامبرانی همچون حضرت ابراهیم، حضرت موسی و حضرت عیسی (ع) دفاع می کند. وی قرآن را فرهنگی برای همه زمان‌ها دانسته و برخی از احکام قرآنی در زمان نزول را ذکر و شبهات مربوط به آنها را پاسخ می گوید. وی شبهات مربوط به وجود تناقض در آیات قرآنی را پنداری باطل خوانده و به برخی از واقعیت‌های علمی و ادبی شگرف در قرآن اشاره می کند و قرآن را معجزه می‌داند. نگارنده همچنین به بررسی ویژگی‌های قصه‌های قرآنی و حکمت‌آموزی آنها می‌پردازد. - استعاره‌های قرآن، پوشش‌های گفتاری در قرآن نویسنده: ت. صباغ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۰۲ مترجم: مرعشی، محمدحسین زبان: فارسی ناشر: نشر نگاه معاصر شابک: ۹۶۴-۷۷۶۳-۴۱-۷ چکیده کتاب: پژوهشی است در ابعاد بلاغی واژه‌ها و آیات قرآنی بویژه در موضوع استعاره و مجاز. کتاب حاضر مباحث متنوعی از علوم بلاغی بکار رفته در قرآن کریم از قبیل استعاره، مجاز عقلی، کنایه، تشبیه و تمثیل را شامل می‌شود. نگارنده نخست نگاهی اجمالی به بلاغت در زبان عربی نموده سپس به تشریح و تحلیل انواع استعاره‌های قرآنی می‌پردازد. آنگاه به طبقه‌بندی مجازهای قرآن پرداخته و سعی نموده بلاغت بالای واژگان قرآن را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. وی تمامی واژه‌های قرآنی که به صورت استعاری به کار رفته است را بررسی نموده و سعی نموده سبک نگارش قرآن را در بکارگیری ساز و کارهای تشبیه و استعاره تشریح نماید. در پایان ویژگیهای روانشناختی پیامبر اسلام و اعراب معاصر وی را بررسی نموده و تحول نوین انواع مجازهای قرآن را مطرح می‌نماید. - مفاتیح القرآن نویسنده: حیدریان، علی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نشر زائر شابک: ۸-۹۴-۸۵۶۷-۹۶۴ چکیده کتاب: نگاهی گذرا به تاریخ قرآن، اعجاز قرآن، معارف و نکات قرآنی و فضایل قرآن کریم است. در این کتاب مباحث متنوعی درباره علوم و معارف قرآنی ارائه شده است. نگارنده ابتدا به بحث درباره اعجاز قرآن از نگاه معصومین و دانشمندان پرداخته و اعجاز عددی قرآن به ویژه حروف مقطّعه را از منظر رشاد خلیفه بیان می‌نماید. در ادامه کلیاتی راجع به معارف ناب قرآنی و نکات ظریف قرآن از جمله مقایسه نام‌های اماکن، حیوانات و گیاهان در قرآن و سایر اعلام قرآنی ارائه شده و مهم‌ترین تفاسیر و ترجمه‌های قرآن نیز معرّفی می گردد. بررسی فضایل قرآن اعمّ از فضایل سوره‌ها وآیات و فضیلت قرائت قرآن و بیان قواعد صرفی و نحوی قرآن از مباحث دیگر ارائه شده در این کتاب می‌باشد. - سیری در شأن نزول آیات قرآن نویسنده: رنجبری، احمد؛ باغی، حیدر تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات حضور شابک: ۳ - ۲۱ - ۸۷۳۲ - ۹۶۴ چکیده کتاب: رویکردی است تاریخی از مبحث شأن نزول و کاربرد آن در تفسیر. در این کتاب سعی شده شأن نزول و سبب نزول برخی از آیات در سوره‌های مختلف قرآن بیان شود. شأن نزول برخی از آیات در سوره بقره، سوره آل‌عمران، سوره‌های نساء، مائده، انعام، اعراف، توبه و یونس، سوره‌های نحل، اسراء، کهف، مریم، حج، نور، فرقان و قصص، عنکبوت، روم، لقمان، احزاب، ص، زمر، شوری، احقاف، محمد، حجرات، ق، طور، نجم، حدید، مجادله، ممتحنه، صف، جمعه، تغابن، معارج، جن و انسان، شأن نزول برخی از آیات در سوره‌های عبس، مطففین، لیل، ضحی، علق، عادیات، تکاثر، همزه و کوثر از جمله مهم‌ترین این شأن

نزول‌هاست که در این کتاب آمده است. - بیان تشبیهات قرآن «سرّ البیان فی تشبیه آیة القرآن» نویسنده: قمری، عبدالستار تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: دانشگاه رازی شابک: ۶- ۵۵- ۹۹۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهشی پیرامون تشبیهات قرآن کریم است. نویسنده درضمن ۱۲ فصل ابتدا به انواع تشبیه و فایده آن اشاره می‌نماید. سپس به ادات تشبیه و وجه شبه می‌پردازد. آرای دانشمندان علم معانی و بیان همچون سیوطی، ابوهلال و ابی الاصبع درباره تشبیهات قرآن دیگر مبحث این کتاب است که به دنبال آن اختلاف نظر علمای معانی همچون سکاکّی، جرجانی و قزوینی در توجیه و تفسیر تشبیهات قرآن ذکر شده است، اما محور عمده کتاب موارد تشبیهات قرآن است که مؤلف آنها را بر اساس ترتیب سوره‌های قرآن بیان کرده است که می‌توان به تشبیه دل‌های قساوت زده به سنگ، تشبیه حشر مردگان به روییدن گیاه از زمین، تشبیه کافران به چهارپایان و تشبیه عمل کافران به خاکستر معلق در هوا اشاره کرد. - افسانه تحریف قرآن نویسنده: جعفریان، رسول؛ شریفی، محمود تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۲۴ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: شرکت چاپ و نشر بین الملل شابک: ۸-۲۹-۷۱۲۶-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: رویکردی است تاریخی به مقوله تحریف قرآن و دفاع از شیعه نسبت به قول تحریف قرآن به آنان. در نوشتار حاضر سعی شده تحقیقی تاریخی در مورد گردآوری قرآن کریم توسط صحابه پس از رحلت پیامبر اسلام (ص) به عمل آید. پیدایش قول به تحریف قرآن و انتساب آن به شیعه مورد نقد و بررسی قرار گیرد. نگارندگان به کتاب «فصل‌الخطاب» مرحوم محدّث نوری اشاره کرده و ضمن دفاع از عقیده شیعه در مورد سلامت قرآن از تحریف، قول به تحریف را توطئه‌ای سیاسی علیه شیعیان و به جهت تحریک فرقه‌های اسلامی علیه آنان ارزیابی کرده‌اند. آنان روایات اهل سنّت در مورد تحریف قرآن را نیز نقل و نقد نموده‌اند. - آشنایی با پایان‌نامه‌های قرآن نویسنده: مولایی نیا، عزت الله؛ هاشم زاده، محمدعلی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۱-۲۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فرهنگ سبز شابک: ۷-۳۱ -۹۹۰۶- ۹۶۴ - ۹۷۸ چکیده کتاب: معرفی پایان‌نامه‌های قرآنی در رشته‌های گوناگون می‌باشد. در اثر حاضر ضمن یادآوری فهرست‌های منتشر شده برخی از پایان‌نامه‌های دانشگاه‌ها، پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها، دانشکده‌های غیر متمرکز، وزارتخانه‌ها و یا دانشکده‌های علوم قرآنی سازمان اوقاف، فارغ‌التحصیلان مرکز جهانی علوم اسلامی و مراکز علمی حوزوی در رشته‌های مختلف معرفی گردیده است. نویسندگان در اطلاع رسانی از پایان‌نامه‌ها از آوردن چکیده و دیگر امور خودداری کرده و به محورهای زیر اکتفا کرده‌اند: عناوین، پدیدآورنده، مقطع تحصیلی، سال تدوین، استادراهنما، دانشکده محل تحصیل، رشته تحصیلی و پایان نامه‌های چاپ شده. - قرآن از دیدگاه قرآن (اعتصام به قرآن - تمسّک به قرآن) ج ۲ نویسنده: محبی، صاحب علی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: احسن الحدیث شابک: ۲-۲۰- ۵۷۳۸- ۹۶۴ چکیده کتاب: مقاله حاضر پیرامون اعتصام وآثار و پاداش آن از منظر قرآن کریم است. نویسنده ضمن واژه‌شناسی اعتصام و اشاره به آیه شریفه «واعتصموا بحبل الله» مراد از «حبل الله» را قرآن می‌داند و پیامدهای اعتصام را هدایت، نجات از عذاب جهنم، جلب رحمت الهی و وحدت جامعه اسلامی ذکر می‌نماید. نویسنده همچنین تمسّک به قرآن را موجب عزت و تعالی برشمرده و نتیجه می‌گیرد که تمسک به قرآن یک ضرورت و تکلیف است. - کامل‌ترین راهنمای تفسیر قرآن کریم نویسنده: شریفی، علی تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: طحان شابک: ۳-۲۰۲-۲۹۳-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر راهنمایی است بر کتاب «تفسیر موضوعی قرآن» اثر «دکتر شایسته نژاد». این کتاب در ۹ فصل و درس تنظیم و تدوین شده است و در مقطع دانشگاهی به عنوان کتاب درسی تدریس می‌شود. نویسنده در ضمن هر یک از این دروس با اشاره به خلاصه آن درس، به سؤالات چهار گزینه‌ای و پاسخ تشریحی و نکات کلیدی آن جهت آمادگی بیشتر در آزمون پرداخته است. اهم عناوین این دروس عبارتند از: شاخص‌های قرآن، اهل بیت (ع) و قرآن، تفسیر و تأویل، لطائف

سوره حمد، محکم و متشابه، خدا در قرآن، خلقت انسان و سنت‌های اجتماعی قرآن.

اعجاز قرآن

اعجاز قرآن - اعجاز قرآن در عصر فضا و تکنولوژی نویسنده: روحانی، کمال تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۳-۰۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: سامرند شابک: ۸- ۰۰ - ۸۶۲۰- ۹۶۴ چکیده کتاب: تحقیقی است پیرامون اعجاز علمی قرآن در زمینه‌های گوناگون. این کتاب در ده فصل تهیه و تدوین شده است. در فصل اول با اشاره به معجزه بودن قرآن به تفاوت معجزه پیامبر اسلام با معجزه دیگر پیامبران می‌پردازد و در فصل بعدی به اعجاز بلاغی قرآن اشاره می کند اما محور اصلی کتاب، وجوه اعجاز علمی قرآن از جمله چگونگی آفرینش آسمان‌ها بدون ستون، نظریه آفرینش جهان، کرویّت زمین، حرکت زمین، حرکت خورشید، انفجار بزرگ و نابودی جهان، قانون جاذبه، شکل گیری ابرها، طبقات زمین، تحولات جنین، فلسفه محرمات و شفابخشی عسل می‌باشد. - اعجازها و شگفتی‌های قرآن نویسنده: رضایی اصفهانی، محمد علی؛ ملا کاظمی، محسن تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۲۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: پژوهش‌های تفسیر و علوم قرآن شابک: ۸-۰۸-۷۵۵۶-۹۶۴ چکیده کتاب: پژوهش حاضر پیرامون اعجاز علمی قرآن می‌باشد. این کتاب در پنج بخش تدوین یافته است. مؤلّف در بخش اوّل مباحث مختلفی پیرامون تفسیر علمی و انطباق قرآن با علوم تجربی را مطرح می‌نماید و در بخش دوّم با اشاره به نظریه «انفجار بزرگ» به آغاز پیدایش آسمان و زمین می‌پردازد. همچنین به اعجاز عددی قرآن و چگونگی پیدایش حیات و مسأله تکامل انواع اشاره می کند و در بخش پایانی به مسأله بهداشت و فلسفه برخی از محرّمات و واجبات می‌پردازد و نتیجه می گیرد که از جمله ابعاد اعجاز قرآن، اعجاز علمی آن است. - الاسلوب فی الاعجازالبلاغی للقرآن الکریم نویسنده: کواز، محمد کریم. ترجمه حسین سیّدی تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات سخن شابک: ۷-۲۵۱-۳۷۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهش حاضر پیرامون اعجاز بلاغی قرآن و ابعاد آن می‌باشد. این کتاب در ۳ بخش تهیه و تدوین شده است. مؤلف با مفهوم‌شناسی سبک و پیدایش آن به سبک بلاغتی قرآن اشاره نموده است و در بخش دوم به آرای اندیشمندان معانی و بیان چون باقلانی، ابن سنان خفاجی، و عبداالقاهر جرجانی و رویکرد آنان به زبان‌شناختی قرآن و ادبیات آن و بلاغت نظم می‌پردازد و در بخش سوم انواع سبک قرآن از جمله گزینش واژگان و فصاحت و طول آنها، نظم، آهنگ، گسترش و تصویر از دیگر مباحثی است که مؤلف به آنها پرداخته است. - الإعجاز العلمی فی القرآن والسّنّه نویسنده: منیر فارس، نایف تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۲۱ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مکتبهٔ ابن کثیر دار ابن حزم شابک: ۱-۳۶۷-۸۱-۹۹۵۳ چکیده کتاب: پژوهشی است درباره مباحث و اعجاز علمی قرآن کریم. در این نوشتار از جنبه‌های مختلف به مباحث علمی مندرج در آیات قرآنی پرداخت شده و سعی شده است تا اعجاز علمی قرآن از جهات گوناگون به تصویر کشیده شود. نویسنده به قوانین مختلف علمی از قبیل علم ستاره‌شناسی و افلاک، علم زمین‌شناسی، علم طب، علم فیزیک و علوم عددی و ریاضی پرداخته و با استفاده از دیدگاه‌های مهم کارشناسان این علوم، آیاتی از قرآن کریم را که حاکی از قوانین مربوط به این علوم می‌باشد مورد تجزیه و تحلیل علمی قرار داده و تفسیر می‌نماید و بر اعجاز علمی قرآن کریم تأکید می کند. - اعجاز قرآن نویسنده: مؤدّب، سیّد رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مرکز جهانی علوم اسلامی شابک: ۹-۸۲-۸۹۶۱-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: بررسی دیدگاه‌های معصومین (ع)، علمای شیعه و اهل سنّت و مستشرقین درباره اعجاز قرآن است. کتاب حاضر نخست به ضرورت اعجاز قرآن و پیشینه تاریخی آن پرداخته است سپس شرایط اعجاز و سیر تحدّی آن را بیان کرده است. در ادامه دیدگاه معصومین علیهم‌السلام و علمای شیعه و سنّی همچون شیخ مفید، علامه طباطبایی،

امام‌خمینی (ره)، فخر رازی و سیوطی مطرح گردیده و از وجوه گوناگون اعجاز قرآن مانند اعجاز بیانی، عددی، بلاغی و علمی سخن به میان آمده است. در پایان، دیدگاه برخی از مستشرقین و معارضین اعجاز قرآن ذکر شده است. - عدم تحریف قرآن نویسنده: طاهری خرّم‌آبادی، سیّد حسن تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: ۲-۳۰۷-۵۴۸-۹۶۴ چکیده کتاب: پژوهشی پیرامون تحریف‌ناپذیری قرآن مجید است. نگارنده در آغاز مطالبی درباره عدم تحریف در قرآن ارائه نموده، آنگاه شیوه‌های بحث درباره قرآن را مطرح نموده و اتهامات به شیعه در تحریف قرآن را ذکر می‌کند. بررسی واژه تحریف موضوع دیگر بحث است که وی از دیدگاه‌ها و نظرات برخی بزرگان چون شیخ طوسی، شیخ صدوق، علامه حلی، حر عاملی، و علمای معاصری مانند علامه طباطبایی، امام خمینی (ره) در تحریف‌ناپذیری قرآن یاد کرده است. ذکر برخی روایات تحریف از منابع شیعه و اهل سنت به همراه اقسام تحریف مانند الفاظ، معانی، تحریف موضوعی، تحریف در نقیصه و زیاد کردن از مباحث دیگر این کتاب است. در ادامه تحریف از دیدگاه اهل سنت بررسی شده سپس دلایل عدم تحریف قرآن را در کنار پاسخ به شبهات در این زمینه مطرح کرده است. نویسنده در پایان دلایل قائلین به تحریف را متذکر و به بیان پاسخگویی آنان پرداخته است. - القرآن معجزة الاسلام نویسنده: مصطفی ثابت تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مکتبة النافذه شابک: ۶-۳۲-۶۱۸۹-۹۷۷ چکیده کتاب: در این کتاب سعی شده با بهره‌گیری از آیات قرآن و روایات نبوی، صفات بارز قرآن مانند قدسی بودن و قوامیت قرآن و همچنین معجزه بودن آن اثبات شود. نویسنده به تحدی قرآن اشاره کرده و آن را کتابی بی‌نظیر توصیف کرده که احدی قدرت آوردن کتابی مثل آن را ندارد. وی تحدی قرآن و عدم پاسخگویی صحیح به این تحدی از جانب منکران را دلیل محکمی بر اعجاز قرآن دانسته است.

امثال و قصص قرآن

امثال و قصص قرآنی - مثال‌های زیبای قرآن: بررسی ۶۰ مثال قرآنی (برگرفته از امثال قرآن آیة الله مکارم شیرازی) نویسنده: بیستونی، محمد؛ شاکری، سهیلا؛ سرزهی، فاطمه تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۹۶۴-۸۳۹۹-۷۶-X چکیده کتاب: تحلیلی است از مثال‌ها و تمثیلات قرآنی. نویسنده با استناد به کتاب «امثال قرآن» تألیف آیةالله مکارم به بررسی ۶۰ مثال از قرآن کریم پرداخته است. نویسنده ابتدا به راز تنوّع مثال‌های قرآنی و ویژگی‌های آن اشاره کرده است و از محتوای عمیق این تمثیلات در عین موجز بودن آن سخن گفته است و در ذیل هر یک از این مثال‌ها به تفسیر واژه‌ها و مضامین و فلسفه آنها پرداخته است. گزیده‌ای از این مثال‌ها عبارتند از: رباخوران، حق و باطل، عمل مشرکان، منافقان، قساوت قلب، انفاق ریایی، معاد، مسجد ضرار، مؤمن و کافر، شجره طیبه و خبیثه. - قصه‌های قرآن (از خلقت آدم تا رحلت خاتم) نویسنده: آذرمی، معصومه بیگم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۹ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات تهذیب شابک: ۱ - ۴۳ - ۷۶۳۶ - ۹۶۴ چکیده کتاب: تحلیلی است از داستان پیامبران در قرآن. در این کتاب مباحثی از داستان خلقت آدم و حوا در قرآن و فرزندان وی ذکر شده و سپس داستان پیامبرانی مانند حضرت نوح و قوم او، هود و قوم عاد، حضرت صالح و قوم ثمود، ابراهیم و اسماعیل، قوم لوط، حضرت موسی و بنی اسرائیل، حضرت داود و سلیمان، حضرت یحیی و ذکریا، حضرت عیسی و معجزات او، حضرت محمد و نبوت او و غزوات پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) با رویکردی قرآنی ذکر می‌گردد. در پایان، داستان برخی دیگر از پیامبران که نام آنها در قرآن برده شده است نیز بیان می‌شود. - قصه‌های قرآن (یکصد داستان شنیدنی پیرامون قرآن کریم) نویسنده: اکبری، محمد رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۳ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: سفیر اردهال شابک: ۲-۱۰-۵۱۲۷-۶۰۰-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر حاوی یکصد داستان شنیدنی پیرامون قران

کریم است. نویسنده با انگیزه بهره‌گیری هر چه بیشتر از این مائده آسمانی کتاب را در هجده فصل تدوین کرده و در هر یک از فصل‌های کتاب، داستان‌هایی از علمای بزرگ، قاریان قرآن و حافظان این کتاب آسمانی را در زمینه‌های قرائت، حفظ، تفسیر، استماع قرآن و تأثیر کلمات آن نقل کرده است، از جمله داستان کربلایی کاظم ساروقی که مؤلف، آن را معجزه قرآن دانسته است. نویسنده همچنین به نقل حکایاتی از پیامبر (ص) و پیشوایان معصوم و عالمان وارسته درباره فضیلت قرائت قرآن و تأثیر آن بر قلب‌های تشنه پرداخته است. - قرآن و شگفتی‌های جهان طبیعت نویسنده: رستمی، لیلا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۲۹ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: موعود شابک: ۶-۹۶-۷۷۱۶-۹۶۴ چکیده کتاب: رویکردی است قرآنی نسبت به آیات مربوط به مباحث جهان‌شناسی. در این کتاب آیات مربوط به آفرینش طبیعت و موجودات مختلف مورد تجزیه و تحلیل قرآنی قرار می‌گیرد و نتایج مختلف علمی، اخلاقی و اجتماعی آنها بررسی می‌گردد. نگارنده آیاتی از قرآن که در مورد باد، باران، ابر، خورشید، ماه، ستارگان، آسمان، زمین، کوه‌ها، دریاها، حیوانات و گیاهان نازل شده را ذکر نموده و مطالب علمی آنها را بیان می‌نماید. هدف کتاب آن است که خالق هستی و نیز نظم حاکم بر عالم طبیعت را معرفی کند و موضوعات متنوعی درباره عالم هستی از منظر مفسران قرآنی ارایه نماید. - تمثیلات قرآن و جلوه‌های تربیتی آن نویسنده: محمد قاسمی، حمید تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۱۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه امیر کبیر شابک: ۳-۲۵۲-۳۰۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: ارائه اهداف و آثار تربیتی تمثیلات قرآن کریم می‌باشد. اثر حاضر در سه بخش تدوین شده است. در بخش نخست درباره اقسام مثل، اهمیت آن و فواید مثال سخن گفته شده و در بخش دوم جایگاه و اهمیت تمثیل در قرآن و خصوصیات تمثیلات قرآنی مورد بحث قرار گرفته است. شالوده اصلی کتاب اهداف و آثار تربیتی مترتّب بر تمثیلات قرآنی است که در بخش پایانی مطرح گردیده است. در این بخش توجه به ارزش‌های اخلاقی، مسائل اعتقادی، بیان الگوها و نمونه‌های عینی و عبرت‌آموزی از حوادث تاریخی، اثرگذاری بر قلب‌ها و تقویت عواطف بشری و برانگیختن نیروی فکری از اهداف و آثار تربیتی تمثیلات قرآنی دانسته شده است.

انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن

انبیاء، اهل‌بیت و قرآن در قرآن - قرآن در کلام امام علی (علیه السلام) نویسنده: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت شابک: ۸ - ۰۲۰ - ۴۹۵ - ۹۶۴ چکیده کتاب: توصیف قرآن از منظر علی (علیه السلام) در نهج البلاغه است. نگارنده سعی کرده قرآن را از دیدگاه علی (علیه السلام) در قالب موضوعات ذیل شرح نماید: جایگاه و آثار قرآن، شناخت خدا در قرآن، اوصاف قرآن، قرائت و تدبر قرآن، شروط قرائت قرآن، صفات خداوند در قرآن، هدایتگری قرآن. دیگر مباحث این کتاب عبارتند از: جامعیت قرآن از نظر امام علی (علیه السلام)، کارگزاران و لزوم پیروی از قرآن در نگاه امام علی (علیه السلام)، طهارت باطنی و خواندن قرآن، روش مناظره با دشمن آگاه به قرآن، همراه بودن علی (علیه السلام) با قرآن. - المراجعات؛ رهبری امام علی (ع) در قرآن و سنت نویسنده: شرف الدین موسوی عاملی، سید عبدالحسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۶ مترجم: محمدجعفر امامی زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر شابک: ۶-۲۴۸-۳۰۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: کتاب پر ارج المراجعات کتابی است در مناظره با اهل سنت در موضوع ولایت. مناظره بین دو عالم شیعه و سنی با رعایت ادب و احترام کامل صورت گرفته است. هر سؤال با پاسخ پرسش قبلی مربوط است. المراجعات کتابی است از نظر فصاحت و بلاغت، تنظیم کلمات و ترتیب جملات، کم‌نظیر و بدان گونه که انسان علاقه‌مند است اثر را تنها به منظور الفاظش نه محتوایش چندین بار بخواند. این کتاب به زبان انگلیسی، اردو و فارسی ترجمه

شـده است. - امامت صالحان امیرالمؤمنین و اهل بیت در قرآن و حـدیث نویسـنده: قنبری همـدانی، حشـمت الله تاریـخ انتشار: ۱۳۸۵ مترجم: - زبان: فارسـی ناشـر: امیرکبیر شابک: ۵-۳۹-۷۱۲۶-۹۶۴ چکیـده کتـاب: به فرموده پیامبر اکرم (ص) ثقل اکبر کتاب خـداست که یک طرف آن در دست قـدرت الهی و طرف دیگرش در دست شـماست، پس بـدان چنگ بزنید تا گمراه نشویـد و ثقـل اصـغر عترت و اهـل بیت من است. این کتاب به شأن و منزلت اهل‌بیت پرداخته است. - امامت علی (ع) در آینه عقل و قرآن نویسـنده: مغنیه، محمد جواد تاریخ انتشار: ۱۳۷۹ مترجم: اکبر ایرانی قمی زبان: فارسـی ناشر: امیرکبیر شابک: ۵-۰۸-۷۱۲۶-۹۶۴ چکیـده کتـاب: کتـاب گرانسـنگ (امامـهٔ علی بین العقـل و القرآن) نگاشـته مرحـوم محمـد جواد مغنیه است. نویسـنده توانا با قلم شـیوا و بیان رسایش به مسأله امامت و جانشـینی پیامبر در آینه عقل و نقل پرداخته است و ویژگی‌های این امام را بیان کرده و در خلال بحث به طرد شـبهات کتاب نشاهٔ الفکر الفلسـفی فی الاسلام نوشته نشار پرداخته است. - القصص القرآنیّهٔ: دراسهٔ و معطیات و اهداف نویسـنده: سـبحانی، جعفر تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: عربی ناشـر: مؤسسهٔ الإمام الصادق (علیه السـلام) شابک: ۷ - ۲۵۸ - ۳۵۷ - ۹۶۴ چکیده کتاب: معرفی و تشـریح برخی از داستان‌های انبیاء (علیهم السـلام) در قرآن مجیـد است. نویسـنده در جلد اول اثر خود نخست درباره موضوع، اهداف و خصائص قصه‌های قرآن سـخن گفته است. آنگـاه به توضـیح قصه‌هـای پیـامبرانی چـون حضـرت آدم، ادریس، نوح، هود، صالـح، ابراهیم و اسـماعیل در ذیل آیـات و روایـات معتبر پرداخته است. وی در تحلیل برخی از جریانات تاریخی انبیاء (علیهم السـلام) سؤالاتی در ذیل مباحث و داستان‌های مورد بحث مطرح نموده و سپس پاسخ گفته است. مؤلف همچنین قصه‌های حضرت اسحاق، لوط، شعیب، یعقوب و یوسـف را مـورد پژوهش قرار داده اسـت. - اسـامی پیـامبران الهی به روایت قرآن کریم نویسـنده: طهمـاسبی فروتقه، راضـیه تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نوش شابک: ۳-۶۰-۸۶۳۱-۹۶۴ چکیده کتاب: شرح حال و قصّه ۳۳ تن از پیـامبرانی است که نـام و قصّه آنـان در قرآن ذکر شـده است. نویسـنده بر اسـاس ترتیب تـاریخی، از حضـرت آدم (علیه السـلام) تـا پیـامبر اسـلام (صـلی الله علیه وآله) به آیـاتی که در قرآن در وصف و فضایـل آنـان نازل گشـته اشاره کرده است. نویسـنده معتقـد است گرچه نام برخی از این پیامبران همچون یوشع، دانیال، اشـموئیل و جرجیس به طور صـریح در قرآن ذکر نشـده اما با توجه به روایات و شأن نزول معلوم می‌شود که آیات مـذکور درباره آنان می‌باشـد. - تاریـخ انبیاء (پیامبران قرآن) نویسـنده: یعقوبی، محمـدرضا؛ تراز، زهره تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۰۷ مترجم: - زبـان: فارسـی ناشـر: قلم مژده شابک: ۰-۸-۹۶۴۹۹-۹۶۴ چکیـده کتاب: کتاب حاضـر، به بیان سیره پیامبرانی که اسامی آنها در قرآن کریم آمده پرداخته است. نویسـنده طی مبـاحثی مقـدماتی جریـان خلقت بشـر، علـل اعتراض فرشـتگان و علّت ساختن کعبه را به اجمال مطرح می‌نمایـد. همچنین تاریـخ زنـدگانی حضـرات آدم، نوح، هود، صالح، ابراهیم، اسـماعیل (علیهـم السـلام) ارائه گردیده است. سـرگذشت حضـرت یوسف از خواب ایشـان تا مهاجرت به مصـر و منش زنـدگی پیامبرانی چون عیسـی، زکریا، سـلیمان، موسـی و حضـرت محمّد (ص) نظیر تولـد و رسـالت ایشـان، هجرت، جنـگ‌هـای پیـامبر، جریـان مبـاهله و آخریـن حـج و رحلـت آن حضـرت از دیگر منـدرجات این اثر است. - الإعجـاز العلمی فی اسـرار القرآن الکریـم والسـنّهٔ النّبویّهٔ نویسـنده: محمّـد حسـنی یوسف. مراجعه و تحقیق طه عبدالرّؤوف سعد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۳ مترجم: - زبان: عربی ناشر: دارالکتاب العربی شابک: X-۱۵۵-۳۷۶-۹۷۷ چکیـده کتـاب: در این کتـاب با رویکردی تطبیقی نصوص اعجازآمیز متن قرآن کریم با نصوص تورات و انجیل مقایسـه شـده است. نویسـنده سـعی دارد با اسـتفاده از متون قرآنی، اعجاز قرآن را به اثبات برسانـد و نبوت حضـرت محمـد (ص) را با توجه به این نصوص تشریح نماید. وی بشارت‌های انجیل در مورد حضرت محمد (ص) و قرآن را ذکر کرده و سپس به تحلیل و تفسیر برخی از آیات قرآنی که مسیحیان و یهودیان نیز در آن باره احکامی دارند پرداخته و از این جهت اتقان آیات قرآنی

را نسبت به نصوص تورات و انجیل بیان می‌نماید. - قرآن در سیره و کلام پیامبر اعظم نویسنده: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت شابک: ۶ - ۰۱۸ - ۴۹۵ - ۹۶۴ چکیده کتاب: بررسی دیدگاه‌های پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) در خصوص قرآن و سیره قرآنی ایشان می‌باشد. در این کتاب، اوصاف قرآن از منظر پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) و نحوه برخورد وی با آن ذکر شده است. بررسی آداب تلاوت قرآن، سیره پیامبر در هنگام قرائت قرآن، جایگاه قرآن از منظر ایشان، اوصاف قرآن از دیدگاه وی، هدایتگری قرآن از نگاه پیامبر، آثار خواندن قرآن، ترغیب کردن پیامبر (صلی الله علیه وآله) به خواندن قرآن، شروط تلاوت قرآن از نظر ظاهری و باطنی، شروط تفسیر قرآن، پرهیز دادن پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) از تفسیر به رأی نمودن قرآن، وجوه قرآن از نظر ایشان و تلاوت‌های ممنوع از نظر وی از جمله مباحثی است که در این کتاب راجع به آنها بحث شده و روایاتی نیز ذکر شده است. - اقتباس از قرآن کریم نویسنده: ثعالبی، عبدالملک بن محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۲۱ مترجم: حسین صابری زبان: فارسی ناشر: شرکت انتشارات علمی وفرهنگی شابک: ۰-۷۷۶-۴۴۵-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: اقتباس مطالب و مباحث گوناگون از قرآن کریم است. اثر حاضر در ۲۵ باب تنظیم شده است. شایستگی‌ها و ویژگی‌های پیامبر، سپاس‌ها و ستایش‌های خداوند، فضایل و سخنان پیامبراکرم(ص)، سخنان صحابه، داستان‌های پیامبران و امت‌های گذشته، فضیلت دانش، کتابت و خط، ادب، عقل، فضایل و رذایل اخلاقی برخی از مطالب مندرج در این کتاب می‌باشد. بیان خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها، سخن و سخنوری، رؤیا، پیمان‌های مربوط به قاضیان، ضرب‌المثل‌ها، ذکر نکته‌هایی درباره تلاوت قرآن، دعاهای مستجاب، حرز و شعر از دیگر مندرجات این نوشتار است. نویسنده هریک از مطالب مذکور را در بابی جداگانه ذکر نموده و ذیل هر یک از ابواب و در قالب چند فصل به مباحث مربوطه پرداخته است. - برایم از قرآن بگو نویسنده: مرکز فرهنگ و معارف قرآن (بازنویسی: غلام رضا حیدری ابهری) تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۴ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نشر جمال شابک: - چکیده کتاب: پاسخ به سؤالات و شبهات قرآنی برای گروه سنی نوجوانان است. این مجموعه از هزاران نامه و ده‌ها هزار پاسخ محققان مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم انتخاب شده و به صورت کنونی تدوین شده است که دارای ۴۰ نامه‌ی برگزیده قرآنی است که به ۱۱۴ پرسش نوجوانان در قالبی نو پاسخ داده است. برخی از موضوعات پاسخ داده عبارتند از: مهدویت، معاد، تفسیر، حضرت علی (علیه السلام)، زن، خداشناسی و انبیاء (علیهم السلام). - تکریم قرآن: خاطراتی از انس علما و بزرگان با قرآن کریم نویسنده: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت شابک: ۶-۰۲۱-۴۹۵-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: مروری اجمالی بر سیره علمای بزرگ شیعه در مواجهه با قرآن و احترام به این کتاب آسمانی می باشد. درکتاب حاضر ابتدا سیره برخی از علمای مشهور شیعه مانند امام خمینی، آیت‌اللّه خامنه‌ای، آیت‌اللّه بروجردی، شهید مطهری، سید بحرالعلوم، سید بن طاووس، شیخ صدوق، علّامه امینی و علّامه طباطبائی در احترام به قرآن کریم مطرح شده آنگاه توفیقات ایشان در رعایت حقوق و احترام به قرآن بیان می گردد. در ادامه بخشی از خاطرات علماء در ترویج فرهنگ انس با قرآن ارائه شده است. - قرآن از زبان قرآن نویسنده: فاضلی، قادر تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فضیلت علم شابک: ۱-۹-۷۳۹۳-۹۶۴ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون جایگاه قرآن و ویژگی‌های آن از زبان خود قرآن می‌باشد. کتاب در ۸ فصل تهیه و تدوین یافته است. در فصل اول پیرامون فضیلت قرآن بحث می کند، اعجاز قرآن و ابعاد آن خصوصا اعجاز معنوی از دیگر مباحث کتاب است. نزول قرآن، محکم و متشابه، ناسخ و منسوخ، نام‌های قرآن، تدوین و جمع‌آوری قرآن، و تحریف نشدن آن از مباحث بعدی کتاب می‌باشد. - قرآن در اسلام نویسنده: طباطبایی، سید محمد حسین. به کوشش سیدهادی خسرو شاهی تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۴ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب

شابک: ۸-۹۰۹-۵۴۸--۹۶۴-۹۷۸ چکیـده کتـاب: معرفی قرآن و ویژگی‌های آن است. نویسـنده که از مفسـران نامـدار جهان تشیع است. در این کتاب که در پنج فصل نوشـته شده با زبان ساده به ارزش قرآن و اهتمام مسـلمانان به این ودیعه الهی اشاره دارد. مباحث علوم قرآنی چون محکم و متشابه، ظاهر و باطن، تأویل، حقیقت وحی، رابطه قرآن و علوم، اسباب نزول، قراءات، قاریان هفت‌گانه، عـدد آیات و سوره‌ها، خط و اعراب از دیگر مباحث کتاب است. - فیض قدسـی (در باب آداب حفظ قرآن کریم) نویسـنده: نمکی آرانی، میثم تاریـخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۴ مترجم: - زبان: فارسـی ناشـر: دعوت شابک: ۳-۸-۹۶۸۹۵-۹۶۴-۹۷۸ چکیـده کتاب: ارائه مقـدمات، آثار، مراحل و آداب حفظ قرآن مجیـد می‌باشد. بیان اهمیت و مقدمات حفظ قرآن، مبـاحث آغـازین کتاب حاضـر است. نویسـنده با طرح آثار و محاسن حفظ قرآن، از مراحل حفظ قرآن سـخن گفته است و در ادامه، طهـارت، خشوع، تـدبر در معنـای قرآن، حضور قلب و کمـک از قرآن را از آداب حفـظ قرآن دانسـته است. وی عوامل مؤثر در یادسپاری و حفظ دائمی را یادآور شده و در نهایت بهترین دوره حفظ قرآن را معرفی و به اختصار توضیح داده است. - قرآن کتـاب هـدایت نویسـنده: مرادی، علیرضـا تاریـخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۹ مترجم: - زبان: فارسـی ناشـر: انـدیشه ماندگار شابـک: - ۴۰ - ۹۶۷۳۰ - ۹۶۴ چکیـده کتـاب: معرفی قرآن و مبـاحث مختلـف منـدرج در آن اسـت. در این کتـاب مبـاحث اعتقـادی و فقهی منـدرج در قرآن در قـالب اصـول دیـن و فروع دین در قرآن ذکر شـده است. این مبـاحث عبارتنـد از: اثبـات حقـانیت قرآن، اثبات وجود خداونـد، توحیـد و یکتاپرستی، عـدل الهی، نبوت پیامبران الهی و معجزات آنان، امامت و رهبری، شأن نزول آیات قرآن در مورد ولایت حضـرت علی (علیه السـلام) و فرزنـدان او، تأکیـد قرآن کریم بر مسأله معاد، فروع دین، نمـاز، زکـات، روزه، خمس، حـج، جهـاد، امر به معروف و نهی از منکر، تولی و تبری در قرآن، آشـنایی با قرآن. - قلب قرآن نویسـنده: عبداللهیان، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۲۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشـر: موسسه معارف اسلامی امام رضا (ع) شابک: ۱-۹-۹۳۰۹۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: بیان فضایل، مراتب وختومات سوره «یس» می‌باشد. کتاب حاضـر در سه فصل و یک خاتمه تدوین شده است. فصل نخست به بیان فضایل و نکات سوره مبارکه یس می‌پردازد. در این فصل از مسائلی چون شأن نزول، برکات و برآورده شـدن حاجات سـخن گفته شده است. در فصل دوم دسـتورالعمل‌ها وختومات سوره مذکور نظیر خوانـدن در شب و روز جمعه، اهـدای ثواب به حضـرت زهرا (س) ذکر گردیـده است. در فصل سوم مطالبی همچون تدّبر در سوره یس و تأثیر سـریع آن، پیـدا شـدن گم‌شـده و راحت ساختن محتضـر مطرح گردیـده است و در نهایت مراتب سوره یس ارائه شـده است. - آیـات الاحکـام و فقه القرآن نویسـنده: نکونـام، محمـد رضا تاریـخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۵ مترجم: - زبـان: فارسی ناشر: شفق شابک: ۳-۶۷-۲۰۸۷-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهشی است پیرامون آیات الاحکام و بررسی آیات فقهی قرآن. کتاب در پنـج باب تنظیم و تدوین یافته است. بخش اول مربوط به طهارت و نجاست است که مؤلف از اقسام طهارت و نجاست نام برده است. در بخش دوم که درباره عبادت است، از نماز و مقدمات و مقارنات آن و روزه و حج بحث شده است. همچنین از زکـات و خمس در بخش چهـارم صـحبت شـده است. مؤلـف در بخش پایـانی به موضـوع جهـاد پرداخته و آیـات مختلف جهاد را مورد بررسـی قرار داده است. - باز پژوهی آیات فقهی نویسنده: فاکر میبدی، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۲۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی شابک: ۶-۶۶-۸۳۵۲-۹۶۴ چکیده کتاب: تشریح کمیت و کیفیت احکام عبادی و اجتماعی می‌باشد. اثر حاضـر به منظور متن درسـی مقطع کارشناسـی دانشـجویان علوم قرآنی تدوین شـده است. در این کتاب با بیان مفهوم آیات الاحکام و فرق آن با احکام الایات، انواع آیات الاحکام به همراه تاریخچه، منابع و جایگـاه تفسیری آن توضـیح داده شـده است. در ادامه روش بیان احکام، قلمرو آیات الاحکام، ابواب فقهی، قواعـد فقهی و موضوعات فقهی قرآن و نیز مبانی فهم و تفسیر آیات الاحکام تشریح گردیده است. نویسنده در بررسی آیات الاحکام ضمن

توضیح اهداف، مفاهیم و تعاریف طهارت، نماز، روزه، اعتکاف، حج، جهاد و امر به معروف و نهی از منکر، احکام هریک را ذیل آیات مربوط بیان می‌نماید و در نهایت فهرست کتاب‌های آیات الاحکام شیعه، زیدیه و اهل سنت را ارائه می کند. - نگاهی قرآنی به آزمون الهی نویسنده: مهدویان، حسن؛ نطنزی، احمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارت کانون اندیشه جوان شابک: ۴-۶۷-۸۳۵۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: تحقیقی است پیرامون امتحان و آزمون‌های الهی از منظر قرآن کریم. کتاب حاضر در ۴ فصل تهیه و تدوین یافته است. نویسندگان در فصل اوّل با واژه‌شناسی امتحان در قرآن به اهمیّت و پیشینه آن در امّت‌های گذشته می‌پردازند و از عمومیّت آن برای همه انسان‌ها به عنوان سنّتی فراگیر سخن می گویند و در فصل بعدی به حکمت امتحان جهت جداسازی پاکان از ناپاکان و صابران از سست‌عنصران می‌پردازد. آنان همچنین به اقسام امتحان و متناسب بودن آن با افراد و جوامع می‌پردازند و نمونه‌هایی از امتحانات افراد و جوامع را ارئه می‌دهند. - نم نم (قرآن شناسی عرفانی) نویسنده: فاضلی، قادر تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فضیلت علم شابک: ۹۶۴-۷۳۹۳-۱۳-X چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون جایگاه و ویژگی‌های قرآن و ابعاد عرفانی آن می‌باشد. کتاب حاضر در ۴ بخش تدوین یافته است. مؤلف در بخش اول مباحثی چون خودشناسی، تعقل، محبت و انسان از منظر قرآن را مورد بحث قرار داده است. بخش دوم کتاب اقتباسی است از علّامه شعرانی پیرامون تجوید و قرائت قرآن و بخش سوم خلاصه‌ای از کتاب «قرآن در اسلام» علامه طباطبایی است که به مباحثی چون نزول قرآن، جمع قرآن، اعجاز، قراءات و نام‌های سوره‌ها می‌پردازد و بخش پایانی، رساله‌ای است از علّامه شعرانی درباره ترتیب آیات، نظم سوره‌ها، تاریخ جمع قرآن و تعداد آیات و حروف قرآن. - سیری در معارف قرآن نویسنده: برهانی، مجتبی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۰۳ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیت الأحزان شابک: ۳-۷-۹۵۹۵۴-۹۶۴ چکیده کتاب: پژوهشی است در مورد معارف مختلف مندرج در قرآن. در این کتاب سعی شده معارف قرآن به صورت اجمالی مورد شناسایی قرار گیرد. نگارنده به معارف متنوع قرآن از جمله، انسان‌شناسی و اخلاق اشاره نموده و مبانی طرح بحث در این موضوعات را از منظر قرآن مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. تحقیق در زمینه مقام خلیفهٔ الهی انسان و ویژگی‌های فطرت انسانی و نفس وی، طرح مباحثی متنوع از موضوعات اخلاقی قرآن مانند محاسن و مکارم اخلاقی و کرامت انسان در قرآن، بررسی ویژگی‌ها و اقسام وحی در قرآن، معرفی قرآن به عنوان تنها کتاب کامل هدایت، بررسی ابزارهای شناخت در قرآن و موانع آن، محبّت و اقسام آن در قرآن، طرح مباحث تاریخی و اجتماعی در قرآن، طرح برخی از مباحث عرفانی در قرآن مانند تسبیح موجودات و تفسیر آن در قرآن و مقوله دعا و شرح آیاتی از قرآن در مورد دعا شامل شیوه‌ها و موانع استجابت دعا از مهم‌ترین مندرجات این کتاب است. - استدراج (سقوط گام به گام) نویسنده: مرکز فرهنگ و معارف قرآن تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: ۷-۸۳۶-۵۴۸-۹۷۸ چکیده کتاب: تحقیقی است پیرامون استدراج از منظر قرآن کریم. واژه استدراج به معنای اندک اندک گام برداشتن است، و در اصطلاح به معنای فرورفتن تدریجی در هلاکت و عذاب می‌باشد. مؤلف پس از واژه شناسی مفهوم استدراج به ابعاد فراگیر آن اشاره کرده سپس الگوهای منفی را در قرآن ذکر نموده است که می‌توان به قصه فرعون، قارون و سامری اشاره نمود. همچنین نشانه‌های استدراج در زمینه‌های عقیدتی و رفتاری فرد یا جامعه‌ای که به سوی هلاکت و عذاب می‌رود تبیین گشته است و در پایان راهکارهای ایمنی از استدراج از جمله تقوا، سپاسگزاری و مراقبت در رفتار و عقاید آمده است. - الفهرس الحدیث الآیات الاحکام نویسنده: نکونام، محمد رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: شفق شابک: ۰-۶۸-۲۸۰۷-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: مؤلف در این کتاب که در هفت باب تدوین شده است، فهرست روایات تفسیری را در موضوعات مختلف از جمله طهارت، نجاسات، عبادات، اقتصاد، خانواده و سیاست را بر شمرده

است، شیوه مؤلف همچون سایر مفسران این است که پس از استدلال به آیه مورد نظر، به حدیث و روایات تفسیری آن آیه و موضوع اشاره‌ای کرده است. - القرآن منهاج الحیاة نویسنده: طالب خان تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مؤسّسه عاشورا شابک: ۳-۸۱-۷۲۶۳-۹۶۴ چکیده کتاب: کتاب حاضر به درس‌ها و نکات عقیدتی، اخلاقی و تربیتی قرآن می‌پردازد. کتاب در سه فصل تدوین یافته است، مؤلّف در فصل اوّل با اشاره به فضل قرآن آن را کتابی جامع و حجّت بر انسان‌ها می‌داند و در فصل دوم به آداب تلاوت از جمله استعاذه، ترتیل، قرائت به قدر میسور، قرائت با تدبّر و قرائت همراه با سکوت و گوش‌سپاری می‌پردازد و در فصل پایانی، ضمن اشاره به خودسازی، به دعوت دیگران به خوبی‌ها و برخی از موضوعات قرآنی از جمله اخوّت دینی، تقوا، مشورت و فتنه اشاره می‌نماید.

موضوعات اخلاقی اجتماعی

موضوعات اخلاقی اجتماعی - آثار فردی و اجتماعی گناه از دیدگاه قرآن کریم و روایات نویسنده: مولوی حاجی آقا، احمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات حلم شابک: ۹-۴۵-۸۴۹۰- ۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: بیان انگیزه‌ها و آثار فردی و اجتماعی گناه و عوامل آمرزش گناه می‌باشد. اثر حاضر در پنج بخش تنظیم شده است. در بخش نخست تعریف لغوی و اصطلاحی واژه‌هایی چون اِثم، ذنب و جناح و نیز کاربرد هر یک در قرآن و روایات مورد بررسی قرار گرفته است. در بخش دوم از ریشه‌ها و زمینه‌های درونی و بیرونی گناه سخن گفته شده است. در بخش سوم نویسنده تأثیر جسمانی و روانی آب و هوا را به عنوان ملاک‌ها و معیارهای گناهان کبیره توضیح داده است، سپس به معرفی برخی از گناهان کبیره پرداخته است. در بخش چهارم از فقر، قساوت قلب و ناامیدی به عنوان برخی از آثار فردی گناه و از خواری و ذلت در جامعه و نیز سلب اعتماد جامعه از گناهکار به عنوان بعضی از آثار اجتماعی گناه یاد شده است. در بخش پایانی عوامل آمرزش گناهان در مؤلفه‌های توبه، شفاعت، اعمال صالح و اجتناب از گناهان کبیره تشریح گردیده است. - آیین زندگی از دیدگاه قرآن و عترت نویسنده: شریعت زاده خراسانی، محمود تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات خادم الرضا (ع) شابک: - چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون رمز موفقیت در زندگی از دیدگاه قرآن و عترت است. این کتاب در ۱۸ فصل تنظیم و تدوین یافته است. مؤلف در فصول اوّلیه کتاب به مباحث ازدواج، حقوق همسری و تربیت فرزندان پرداخته است و در ادامه به چگونگی پوشیدن لباس و نظافت بدن و آداب آن می پردازد. کار و تلاش در زندگی و تجارت و کشاورزی همراه با تعلیم و تعلّم از دیگر مباحث کتاب است، همچنین دوست یابی و عبادت خداوند و عیادت از بیماران از مباحثی است که نویسنده به اهمیت آن در زندگی پرداخته است و نیز تلاش نموده است در ذیل هر یک از فصل‌های فوق با استشهاد به آیات قرآن و بهره گرفتن از روایات اهل بیت و حکایات مفید بر غنای مطالب کتاب بیفزاید. - اسراف و تبذیر از دیدگاه قرآن و حدیث نویسنده: روحانی قمی، حسن تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بضعهٔ الرسول شابک: ۵-۲۴-۷۸۲۷-۹۶۴ چکیده کتاب: تشریح حرمت اسراف و تبذیر و آثار آن از منظر قرآن و روایات می‌باشد. اثر حاضر در دوازده فصل تنظیم شده است. فصل نخست به بررسی واژه‌هایی چون اسراف، اقتار، تبذیر و افراط پرداخته است. فصل دوم تحت عنوان حرمت اسراف از دیدگاه قرآن به سرگذشت قوم لوط اشاره کرده و سپس رابطه اسراف و فساد در زمین توضیح داده شده است. در فصل سوم روایات دال بر حرمت اسراف یا مرجوحیت آن بیان گردیده است. در فصل چهارم حدود اسراف ارائه شده است. بررسی مترفین در قرآن، تشریح آیات و روایات دال بر حرمت تبذیر، شرح حرمت اسراف از دیدگاه عقل و اجماع، حرمت اقتار از نظر قرآن و روایت، وجوب رعایت اعتدال مباحث فصل پنجم تا یازدهم است.

فصل پایانی به تشریح زیان‌های اسراف می‌پردازد. - توبه از منظر قرآن و روایات نویسنده: اعتماد موسوی، محمد حسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: وثوق شابک: ۳-۳۱-۲۵۹۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون توبه، ارکان و شرایط آن از منظر قرآن و روایات می‌باشد. مؤلف پس از مفهوم‌شناسی توبه به حقیقت آن از دیدگاه قرآن می‌پردازد. مراتب و ارکان، موانع، فضایل، نشانه‌ها وآثار توبه مباحث بعدی کتاب است، نویسنده همچنین به شرایط توبه و توبه نصوح اشاراتی دارد و افرادی که از گناه و خطای خود توبه کرده و قرآن قصّه آنان را ذکر کرده، بیان نموده است که می‌توان به توبه آدم (ع)، فرزندان یعقوب (ع)، قوم موسی (ع) و متخلفان از غزوه تبوک اشاره نمود. وی همچنین برای غنای مباحث خود به توبه گنهکاران دیگری اشاره کرده است. - امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه قرآن و ائمه معصومین علیهم السلام نویسنده: پورزارع گلنشینی، رضا؛ شریفی، معراج؛ ابوطالبی، نرگس تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۱۷ مترجم:- زبان: فارسی ناشر: آوا شابک: ۲-۱۶-۲۷۶۹-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: مروری گذرا بر ریشه‌ها، مراحل، شیوه‌ها و آثار امر به معروف و نهی از منکر می‌باشد. در ابتدا ضرورت و اهمیت امر به معروف و نهی از منکر و ذکر معنا و ریشه‌های مورد بحث قرار گرفته است. نویسنده با ارائه صفات آمران به معروف و ناهیان از منکر، مراحل و روش‌های امر به معروف و نهی ازمنکر به اختصار توضیح داده است. وی عوامل جلوگیری از امر به معروف و نهی از منکر و مصادیق معروف و منکر را بیان نموده است و در پایان، برکات معنوی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و آثار دنیوی و اخروی را از آثار شیرین امر به معروف و نهی از منکر دانسته است. - پرسمان حجاب: پژوهشی در باب پوشش از دیدگاه قرآن نویسنده: مهدی‌زاده، حسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: صهبای یقین شابک: ۶-۳-۹۵۹۹۴-۹۶۴ چکیده کتاب: بررسی دلایل قرآنی و روایی حجاب و پوشش می‌باشد. این پژوهش در سه فصل تنظیم شده است. در فصل نخست از اقسام حجاب یعنی حجاب تحمیلی، تقلیدی، مصلحتی، تعقلی و تعبدی سخن به میان آمده و با بررسی رابطه حیا و حجاب، فطری بودن پوشش مورد تأکید قرار گرفته است. در فصل دوم با مقایسه مفهوم، اندازه، کارکرد و رنگ جلباب با چادر مشکی، حکمت و فلسفه حجاب بیان گردیده است. در ادامه، فواید حجاب مطرح شده است. عوامل حجاب و بدحجابی و نیز آثار هر یک در فصل سوم مورد بحث قرار گرفته است. به نظر نویسنده، خانواده، مدرسه و دانشگاه می‌تواند عامل حجاب و یا بدحجابی باشد. وی با بیان آثار حجاب به بررسی آثار فردی، خانوادگی و اجتماعی بدحجابی می‌پردازد و در نهایت جهت گسترش فرهنگ حجاب راهکارهایی پیشنهاد و سپس استفتائاتی از مراجع تقلید در باب حجاب ارائه می‌نماید. - تفسیر موضوعی تربیت دینی از منظر قرآن نویسنده: عصیانی، علیرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان دانش شابک: ۱-۵۸-۸۱۴۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر به موضوع تربیت دینی از منظر قرآن کریم می‌پردازد. نویسنده ابتدا به جایگاه و اهمیت تربیت می‌پردازد و هدف غایی آفرینش انسان را تربیت می‌داند. و در فصل دوم که محور اصلی کتاب است به روش‌های تربیت با بهره‌گیری از آیات قرآن می‌پردازد و روش قرآن در بهره‌گیری از خصلت‌های آدمی و شیوه‌های آن در بشارت، انذار و ارائه الگوهای برتر و موعظه و توجه به پاداش‌های اخروی در تربیت آدمی را بررسی می‌نماید و در فصل پایانی به ویژگی‌های یک مربی از جمله پیشگامی در اعمال صالح، محبت و خیرخواهی، خوش‌رفتاری و پرهیز از جدال بیهوده می‌پردازد. - سعادت و شقاوت در قرآن و روایات نویسنده: حسینی گلپایگانی، رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: پیام مهدی (عج) شابک: ۹-۶۱-۶۱۰۰-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: مجموعه حاضر به بررسی عوامل سعادت و شقاوت انسان‌ها پرداخته است. در این کتاب، نویسنده تواضع، شکرگزاری، صبر، حلم، امانت داری، قناعت، جهاد و شرک نورزیدن به خدا را جهت خوشبختی انسان‌ها مؤثر دانسته است. وی از اخلاص، رعایت حقوق والدین، صله رحم، احسان به

یتیم و مساکین و ادا کردن حق همسایگان، دوستان، بردگان و واماندگان در سفر به عنوان دیگر عوامل سعادت بشر یاد نموده است و در ادامه ناهنجاری‌های اخلاقی مانند تکبر، حسد، بخل، معامله ربوی، پرداختن به موسیقی و وسواس شیطانی را از علل شقاوت و بدبختی انسان‌ها معرفی و هر یک را توضیح داده است. - قیامت در قرآن و احادیث نویسنده: کریمی، رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نسیم حیات شابک: ۶-۳۱۶-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون معاد و صحنه‌های قیامت از منظر قرآن و روایت است. نویسنده ابتدا به نشانه‌های قیامت و گواهی زمین به اعمال آدمی می‌پردازد، سپس به دلایل معاد جسمانی اشاره می‌کند. مباحثی چون تجسّم اعمال، نام‌های قیامت، نفخ صور و اوصاف قیامت از دیگر مباحث کتاب است. مؤلّف همچنین به حشر انسان‌ها، گواهان اعمال، حسابرسی، بهشت و نعمت‌های آن و دوزخ و عذاب‌های آن پرداخته است. - معادشناسی در قرآن کریم نویسنده: بیستونی، محمد و دیگران تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۲-۸۳-۸۳۹۹-۹۶۴ چکیده کتاب: پیرامون دلایل معاد و تصویری از عالم آخرت به زبان ساده برای نسل جوان می‌باشد. نویسنده ابتدا به اثبات معاد از راه مطالعه در آفرینش و سرسبز شدن دوباره طبیعت پس از مرگ می‌پردازد، همچنین دیگر دلیل معاد را حکمت آفرینش جهان و هدف‌داری انسان می‌داند. وی وجدان آدمی را شبیه دادگاه رستاخیز دانسته است و از نامه اعمال، میزان، بهشت و نعمت‌های آن و دوزخ و عذاب‌های آن بحث کرده است. - مواقف قیامت از دیدگاه قرآن و روایات نویسنده: صدر کریمی، فهیمه تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نسیم حیات شابک: ۰-۳۱۸-۴۹۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهشی است پیرامون مواقف قیامت از منظر قرآن و روایات. نویسنده اوّلین موقف قیامت را نامه عمل و حسابرسی می‌داند و خداوند، پیامبران، امامان، ملائکه، وجدان، اعضاء و جوارح را از جمله گواهان نامه اعمال ذکر می‌نماید. وی از جمله عوامل رستگاری را ایمان، اخلاص، عبادت و محبت اهل‌بیت می‌داند. مبحث بعدی درباره صراط و عقبه‌ها و ایستگاه‌های آن می‌باشد که مؤلّف، عوامل عبور از این پل را ذکر می‌نماید. مؤلّف همچنین به مبحث شفاعت، اعراف، بهشت و نام‌ها و نعمت‌های آن و جهنم و اسامی و انواع عذاب‌های آن پرداخته است. - موسیقی از دیدگاه قرآن و حدیث نویسنده: محمد بیستونی، مریم حسین مردی، مهسان حسین مردی، اشرف سرشار تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۲ - ۵۲ - ۸۳۹۹ - ۹۶۴ چکیده کتاب: بررسی حکم فقهی موسیقی از منظر قرآن و حدیث است. در این نوشتار از منظری قرآنی - فقهی به بررسی حکم شرعی غنا و مصادیق حرام آن پرداخته شده است. تعریف موسیقی و غنا، فرق غنا و موسیقی، سابقه موسیقی در ایران، حکم غنا از نظر اسلام، عواقب غنا در بعضی از احادیث، اثر غنا بر روان انسان، فلسفه حرمت غنا، عواقب اخروی غنا، دیدگاه مراجع تقلید در مورد حکم موسیقی، مضرات موسیقی از نظر دانشمندان و حکم آموزش موسیقی از جمله موضوعاتی است که نگارنده از منظری قرآنی به بررسی آن‌ها پرداخته است. - نظام حقوقی زن و شوهر در قرآن مجید نویسنده: کامرانیان، عباس علی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: المعی شابک: ۵ - ۲۸ - ۷۵۵۳ - ۹۶۴ - ۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون حقوق زن و شوهر از منظر قرآن کریم می‌باشد. نویسنده پس از اشاره به اهمیت ازدواج، به آداب و احکام آن از جمله خواستگاری، مهریه و مسایل جنسی می‌پردازد. وی همچنین به رفتارهای سالم در محیط خانواده که موجب پایداری خانواده و آرامش آن می‌شود اشاره نموده و از آسیب‌ها و موانعی که می‌تواند این آرامش را به هم بزند سخن می‌گوید. نویسنده به برخی از حقوق زناشویی و حقوق خانواده از جمله طلاق و ارث هم می‌پردازد. - مدیریت قرآنی نویسنده: مدبر عزیزی، غلامرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: سخن گستر شابک: ۲- ۳۴۰- ۴۷۷- ۹۶۴- ۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون اصول مدیریت و ویژگی‌های مدیران از منظر قرآن کریم می‌باشد. این کتاب

در سه بخش تـدوین یافته است. نویسـنده ابتـدا به اهـداف حکومت و مدیریت در مکتب اسـلام می‌پردازد و در بخش دوّم که محـور عمـده کتـاب است وظـایف و اوصـاف مـدیران را مـورد بحث قرار می‌دهـد و از جمله ویژگی‌هـای یـک مـدیر را تقوا، کاردانی، دلسوزی، نظم، بردباری، دوراندیشـی، مشورت، خیرخواهی و عـدالت محوری ذکر می‌نماید. وی در بخش پایانی به بحث سیاست و ولایت از منظر قرآن می‌پردازد و پیروی از مدیران را در راستای ولایت خدا و رسول و امامان می‌داند. - قرآن و جامعه شناسـی (مجموعه مقالات) نویسـنده: دانشـگاه بوعلی سـینا تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسـی ناشر: بنیاد پژوهشـهای قرآنی حوزه و دانشگاه شابک: ۵-۴۶-۸۹۵۰-۹۶۴ چکیـده کتاب: مجموعه مقالاتی است در رابطه با برخی از آموزه‌های جامعه شـناختی قرآن کریم. در این کتاب که حاصل تحقیقات ارایه شـده در اولین همایش ملی پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشـگاه است، مقالاتی در رابطه با مقوله‌های اجتماعی قرآن ارایه شـده است. این مقالات تحت عناوین «تقارن نگرش دینی و جـامعه شـناختی به مسایـل ایران»، «هرمنوتیک»، «واقع نمایی زبان قرآن»، «الگوهای رابطه اجتماعی در قرآن»، «بررسـی جامعه شناختی منافقان در قرآن»، «تعاون و تبادل فرهنگی در قرآن» و «مهارت‌های گفتاری در آموزه‌های اسلامی» ارایه شده و مباحث جامعه‌شـناختی قابل اسـتخراج از قرآن در این مقالات آمده است. - الاستشفاء و قضاءالحوائج بالقرآن الکریم نویسنده: عوض حلی، عبـدالحلیم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبـان: عربی ناشـر: نـاجی جزایری شابک: ۰-۰۶-۲۶۸۲- ۹۶۴ چکیده کتاب: بیان برخی از آثار و فواید سوره‌های قرآن و تأثیر آن در درمان بیماری‌ها و مصیبت‌ها می‌باشد. در کتاب حاضر نویسنده کوشیده است با بررسی بعضی از روایات و آیات و سوره‌های قرآن، اثرات آنها را در دفع بلاهای وارده بر انسان، رفع حوائـج، شـفای بیماری‌های جسـمی و روحی ارائه نمایـد. وی درباره تأثیر قرآن هنگام عـذاب قبر، مرگ و محشـر سـخن گفته است و در ادامه داستان‌هایی پیرامون از بین نبردن حاملان قرآن توسط زمین بیان کرده است. تأثیر قرآن در دفع شیاطین و اجنّه و اثرگـذاری بر جمادات، حیوانات و نباتات از دیگر مندرجات این نوشـتار می‌باشد. - آداب تلاوت قرآن نویسـنده: مشایخی، مهدی تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسـی ناشر: امیرکبیر شابک: ۶-۳۳-۷۱۲۶-۹۶۴ چکیده کتاب: نوشتن و سخن گفتن درباره فضیلت قرآن به مثابه کوشش برای جای دادن بحری پهناور و بی‌انتها در کوزه‌ای کوچک و باریک است. در این کتاب به فضیلت قرآن و حاملان و قاریان این کتاب ارزشمند پرداخته شده و آثار آن را در حوزه و فرد اجتماع و دنیا و آخرت آدمی بیـان می‌کنـد. همچنین آداب ظاهری و باطنی این کتاب شـریف را که راه صـعود به قله رفعت آدمی است تعلیم می‌دهـد. - نماز در قرآن نویسـنده: اخوان، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسـی ناشر: مرسل شابک: ۵-۰۱۳-۹۷۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون اهمیّت نماز، آداب و آثار آن می‌باشد. کتاب در هفت فصل تهیّه و تـدوین یـافته است. نویسـنده پس از بررسـی جایگـاه نمـاز به فلسـفه آن می‌پردازد و به پیش‌شـرط‌هـای نمـاز از جمله ایمـان و خیرخواهی اشـاره می‌نمایـد. محور اصـلی کتـاب دربـاره احکـام نمـاز است که مؤلّف در آن ضـمن برشـمردن احکـام نماز به شمـاری از آداب آن پرداخته و در فصـل‌هـای پایـانی به آثـار نماز در ارتقای فرهنگ و پایـداری اشاره کرده است. - دعاهای قرآن نویسنده: واثقی، حسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: - چکیده کتاب: کتـاب حاضـر دعاهـایی که از لسان انبیاء و فرشـتگان در قرآن کریم آمـده را جمع‌آوری نموده و درباره آنها توضیحاتی داده است. همچنین فهرستی موضوعی از دعاهـای قرآنی در پایـان کتـاب آمـده است. نویسـنده سـعی کرده مضـامین عالی دعاهای قرآنی را مورد بحث و بررسـی قرار دهـد و شـیوه دعا کردن و آثار دنیوی و اخروی آن را بررسـی نمایـد. - آداب باطنی قرآن نویسـنده: ملک احمدی، علی اصغر تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسـی ناشر: شهید حسین فهمیده شابک: ۱-۱۸-۲۵۳۷-۹۶۴-۹۷۸ چکیـده کتاب: کتاب حاضـر به آداب تلاوت قرآن خصوصاً آداب باطنی آن می‌پردازد. نویسـنده با نقل

نمونه‌هایی از قاریان حقیقی قرآن، حضور قلب و انس با قرآن و عمل به دستورات و تعالیم این کتاب انسان‌ساز را مهم‌ترین اصل در تلاوت دانسته است. وی با اشاره به تأثیر این کتاب در دل‌های آماده به نقل داستان‌هایی از پیشوایان معصوم (علیهم السلام) و نقش آن در افرادی که آنها را اهل قرآن دانسته اشاره می‌کند. نویسنده همچنین به درجات و مقامات قاریان قرآن و موانع فهم قرآن پرداخته است. - اخلاق پیامبران در قرآن نویسنده: برجی، یعقوبعلی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر شابک: ۹-۲۴۷-۳۰۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پیامبران الهی در همه فضایل اخلاقی و ارزش‌های والای انسانی الگوهای کاملی هستند. در قرآن و سخنان معصومان از برخی ارزش‌های اخلاقی به عنوان اخلاق پیامبران یاد شده است، از جمله: صبر، نیکی، علم، حسن خلق، خوشرویی، سخاوت، غیرت، شب زنده داری، عفو و گذشت، احسان، اخلاص و... . علاوه بر صفات مشترک پیامبران، برخی صفات برجسته اخلاقی آنان نیز که در مسیر پرفراز و نشیب ابلاغ دعوت و مبارزه با مظاهر شرک و کفر در قرآن جلوه بیشتری داشته، ذکر شده است. در این اثر مؤلف کوشیده این صفات را شناسایی کرده، بعضی از آنها را که بیشتر در جامعه امروز مورد نیاز است با استفاده از آیات و سخنان معصومان توضیح دهد.

مفهوم شناسی در قرآن

مفهوم‌شناسی در قرآن - آب و باران از دیدگاه قرآن و تمدن‌های بزرگ جهان نویسنده: بیستونی، محمد؛ طباطبایی، زینب سادات؛ طباطبایی، سمیراسادات؛ سمنگانی فرد، ارغوان تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۷ - ۷۲ - ۸۳۹۹ - ۹۶۴ چکیده کتاب: رویکردی است قرآنی به پدیده‌های طبیعی آب و باران. در این کتاب به تحلیل دیدگاه‌های قرآن کریم در خصوص آب و باران و ویژگی‌های آنها پرداخته شده است. ویژگی‌های آب، برکات آب، آب شور و شیرین در قرآن، آثار آب در بدن انسان، آثار و برکات آب در طبیعت، باران در قرآن، تمثیل‌های قرآنی در مورد آب و باران، دعاهای باران در قرآن و حدیث جزء مباحث بخش اول کتاب است. در بخش دوم مباحثی مانند آب و اهمیت آن در کشورهای تایلند، فیلیپین، اندونزی، سری لانکا، مالزی، کره، ایران، خواص باران و آب در جو زمین و نقش باد و باران و دریا در طراوت طبیعت مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. - جن، ابلیس و شیطان: در آیینه حدیث و قرآن نویسنده: حیدری، احمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: حضور شابک: چکیده کتاب: پژوهشی است پیرامون ماهیت ابلیس، شیطان و جن، و شیوه‌های اغواءت و ترفندهای آنان از منظر قرآن و احادیث. کتاب در پنج بخش تدوین یافته است. مؤلف در بخش اول به ماهیت جن پرداخته است و ضمن بر شمردن آفرینش این موجودات نامرئی به چگونگی زاد و ولد، غذا، استراحت، ایمان و کفر، جزاء و پاداش و قدرت فوق‌العاده آنان پرداخته است. بخش دوم کتاب نیز در ارتباط با ابلیس است، سپاه ابلیس، فرزندان او و دیگر ویژگی‌های ابلیس از مباحث بعدی کتاب است. بخش سوم کتاب مربوط به شیطان و وسوسه‌های اوست، شیوه‌های اضلال او از جمله بدعت، دشمنی، فراخوان به گناه از دیگر مطالب این کتاب است. نویسنده در بخش پایانی به استعاذه از این موجودات و داستان‌هایی از آنان اشاره نموده است. - حقایقی از حق در قرآن کریم و سخنان بزرگان نویسنده: بهمنی، محمد مسعود تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۳ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات دانشجو شابک: ۶-۳۶-۵۴۳-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: بیان برخی از حقایق مطرح شده در قرآن، زیارات، سخنان امام علی (ع) و برخی از بزرگان می‌باشد. اثر حاضر در چهار فصل تنظیم شده است. در فصل نخست که شالوده اصلی کتاب است مباحثی درباره حق بودن آیات قرآن، تغییر قبله، وعده خداوند، حکم و فرمان الهی، عذاب قیامت، آفرینش آسمان‌ها و زمین، شناخت خدا، مرگ، اهل ایمان و فرستادن فرشتگان مطرح و توضیح داده شده است. فصل دوم مشتمل بر سخنان امام علی (ع) درباره حق و

حقیقت می‌باشد. فصل سوم در برگیرنده سخنان برخی از بزرگـان پیرامون حق و حقیقت است و فصل پایانی شامل دعاها و زیارت نامه‌هایی است که در آن حق و حقیقت مورد اشاره قرار گرفته است. - دنیای حیوانات از دیدگاه قرآن و حدیث نویسنده: بیستونی، محمد؛ ابراهیم پور، مهری؛ شیخ حسنی، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۲ - ۴۹ - ۸۳۹۹ - ۹۶۴ چکیده کتاب: شناخت حیوانات از دیدگاه‌های قرآنی می‌باشد. در این کتاب مباحث مربوط به پرندگان، حشرات، ماهیان، خزندگان و چهارپایان در قرآن آمده است. در بخش دیگری از کتاب، اسامی حیواناتی که در قرآن از آنها نام برده شده آمده است. در قسمتی دیگر از کتاب، احادیثی در مورد حیوانات نام برده شده در قرآن ذکر شده است. عجائب مربوط به حیوانات در قرآن و حدیث، زندگی حیوانات از منظر قرآن و حدیث از دیگر مندرجات این کتاب می‌باشد. این حیوانات که در قرآن از آنها نام برده شده عبارتند از: میش، بز، گوسفند، گوساله، گاو، شتر، مرجان، عنکبوت، ملخ، شپش، موریانه، مورچه، پروانه، زنبور عسل، مگس، پشه، ماهی، خوک، گرگ و سگ می‌باشد. - رنگ‌شناسی از دیدگاه قرآن و حدیث نویسنده: محمد؛ بال افکن، فاطمه؛ خدری، پروین؛ پوربابادی، سهیلا تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۵ - ۵۶ - ۸۳۹۹ - ۹۶۴ چکیده کتاب: رویکردی است قرآنی به مقوله رنگ و رنگ شناسی. در این کتاب سعی شده دیدگاه‌های علمی قرآن در خصوص ویژگی‌های رنگ استخراج گردد. نویسنده سعی کرده در قالب مباحث ذیل به این موضوع بپردازد: نقش رنگ در زندگی انسان، روان‌شناسی رنگ‌های مختلف، رنگ‌های ذکر شده در آیات قرآنی، نعمت بودن رنگ‌ها، تأثیرات روانی رنگ‌ها در انسان، نقش بعضی از رنگ‌ها در زندگی انسان از نظر قرآن، خاصیت درمانی رنگ‌ها، خواص فیزیکی رنگ‌های ذکر شده در قرآن، دفاع از چادر مشکی و حجاب زنان، رنگ لباس در اسلام، سیاه پوشی در اسلام، ارتباط رنگ سیاه با عذاب اهل جهنم. نگارنده از علوم تجربی نیز در تبیین مسائل مربوط به رنگ‌ها بهره جسته است. - شیمی در قرآن نویسنده: پناهی، حسین. فیض آبادی، حمیده تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فیض دانش شابک: ۵-۰۴۱-۹۸۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: تحقیقی پیرامون اعجاز علمی قرآن کریم است. نویسنده در این کتاب با اشاره به کشفیّات علمی جدید در رابطه با دانش شیمی به بررسی آیات قرآن می‌پردازد. وی مباحثی پیرامون جوّ زمین و نبودن اکسیژن لازم در ارتفاع بالا، همچنین مسایلی در ارتباط با عالم اتم‌ها و هدایت بین اجزای آن، ترکیبات آهن و آلیاژ آن، رنگ‌ها و زیبایی پدید آمده از ترکیب آنها و ترکیب گوشت خوک و ضررهای آن مطرح می‌کند و نتیجه می‌گیرد که قرآن این حقایق را پیشگویی کرده است. - فیزیک در قرآن نویسنده: پناهی، حسین. فیض آبادی، حمیده تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فیض دانش شابک: ۲-۰۴۲-۹۸۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون اعجاز عملی قرآن کریم در زمینه فیزیک است. نویسنده با اشاره به معجزه بودن قرآن، به ابعاد این اعجاز از جمله اعجاز عملی می‌پردازد و ضمن توجه دادن به چگونگی آفرینش خورشید و ماه به اصلی بودن نور خورشید و بازتابی بودن نور ماه و تناسب بین این دو می‌پردازد. وی همچنین به تأثیر رنگ‌ها، به فضا رفتن انسان و تسخیر آن، جاذبه زمین، رعد و برق، نور و انکسار آن از نظر قرآن می‌پردازد و با اشاره به کشفیات جدید، طرح این گونه مسایل در قرآن را از معجزات این کتاب مقدس می‌داند. - ارتباط با عالم ذر نویسنده: نوایی، محمدرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نسیم کوثر شابک: ۳-۷۴-۲۵۴۸-۹۶۴ چکیده کتاب: مروری بر تفسیر آیه میثاق (آیه ذرّ) و بیان روایت و دیدگاه علماء و مفسران شیعه و اهل‌سنت در این زمینه می‌باشد. کتاب حاضر در یک مقدمه، چهار بخش و یک خاتمه تنظیم شده است. نخست معانی ذرّ، تفسیر اجمالی آیه میثاق و تفاوت آن با آیات دیگر مطرح گردیده است. سپس در بخش اول به ابعاد گوناگون آیه‌ذرّ مانند معنای اخذ، گواهی، مراد از اخذ میثاق و محل وقوع و چگونگی اخذ

پیمـان پرداخته شـده است. ارائه اقوال گونـاگون درباره ماهیّت عالم ذرّ، ذکر ادلّه قائلین و منکرین عالم ذرّ، مباحث بخش دوم است. بخش سوم به بررسـی دیـدگاه علمایی چون شـیخ مفید، طبرسـی، فخر رازی، علامه طباطبایی و جوادی آملی می‌پردازد. در بخش چهارم روایات مربوط به اخـذ میثاق دسـته‌بنـدی و بررسـی شده و در خاتمه پیام‌ها و نکات آیه ذرّ ذکر شده است. - آفرینش و انسان نویسنده: جعفری تبریزی، محمّدتقی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۰۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه تدوین و نشـر آثـار علامه جعفری شابک: ۸-۰۷-۶۶۰۸-۹۶۴ چکیـده کتـاب: ارائه مبـاحثی دربـاره خلقت، طبیعت و روابط اجتماعی انسان می‌باشـد. تاریـخ آفرینش، آغاز خلقت از نگاه عهـدین و ا سـلام و مقایسه آن دو در مباحث نخست کتاب حاضـر است. نویسـنده، ظهور جـان‌داران و آفرینش انسـان و نیز اهـداف آفرینش جهـان و انسـان را مورد بررسـی قرار داده است. وی اصول لذایذ مادی و روحی را مورد توجه قرار داده و از پدیده‌های اجتماعی طبیعت انسانی سخن گفته است. در ادامه، دیدگاه اسلام دربـاره روابـط اجتمـاعی در مقوله‌هـای رابطه طبیعی، مصـنوعی، قراردادی و الهی تشـریح گردیـده است. در نهـایت به اجمـال نظریه‌های پیدایش جهان، گرمی زمین، خورشید و عمر جدید آنها ارائه شده است. - جغرافی در قرآن نویسنده: پناهی، حسین. فیض آبادی، حمیـده تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسـی ناشـر: فیض دانش شابک: ۰-۰۴۶-۹۸۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیـده کتاب: پژوهش حاضـر اعجاز عملی قرآن کریم پیرامون جغرافی می‌باشـد. مؤلف در این کتاب به یکی از وجوه اعجاز عملی قرآن در زمینه جغرافیـا می‌پردازد و در همین ارتبـاط به آیـاتی که پیرامون دو نقش آن در عمـل لقاح، بارنـدگی، آتش سوزی و عذاب گشـتن اقوام است می‌پردازد و آن را معجزه علمی قرآن می‌داند. وی همچنین با اشاره به دریاها و اقیانوس‌ها و تنـاسب آب‌هـای زمین بـا خشـکی به ویژگی‌هـای اقیانوس‌ها و نقش آن در محیط زیست اشاره می‌کنـد و با نگاهی به منظومه شمسـی و محور بودن خورشید در این منظومه به تحلیل آیاتی که در این زمینه است می‌پردازد و نتیجه می‌گیرد که این حقایق علمی روز را قرآن پیشگویی کرده است.

مقاله شناسی

علوم قرآنی

- علوم قرآنی - تحلیلی نو درباره روایات تفسیر به رأی نویسنده: سلطانی، محمّدعلی نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۱ و ۲۲ تاریـخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۱ چکیـده: بررسـی چگونگی مواجهه بـا روایـات نهی از تفسیر به رأی می‌باشـد. در این نوشـتار، نخست به ارتبـاط مسـتقیم فایـده و لزوم ارسـال کتب الهی و امکـان درك و فهم خطاب الهی، اشاره شـده و سـپس با پرداختن به بن‌بستی که احادیث نهی از تفسیر به رأی فرا روی انسان در برخورد اولیه می‌گذارد، تأثیر منفی آن بیان شده است. همچنین پیامدهای مضامین روایات نهی از تفسـیر به رأی با دسـتورات و روح قرآنی و راه‌های برون رفتی که فقیهان و مفسّران در این‌باره ارائه کرده‌اند، بررسـی شده است. - تفسیر سوره اخلاص نویسـنده: زین الدّین احسایی، احمد نام نشـریه: آفاق نور شماره نشـریه: ۳ تاریـخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیـده: شـرح و تفسـیر سوره‌ی مبارکه توحیـد است. نویسـنده ابتـدا در تفسـیر کلمه‌ی «احـد» اقـوال لغویین را مورد بررسـی قرار می‌دهـد و سـپس به بیـان تفـاوت‌هـای کلمه‌ی «احـد» و «واحـد» می‌پردازد و دیدگاه‌های شیخ صدوق و نعمت‌الله جزایری را در این‌باره مورد نقد قرار می‌دهد. نگارنده در تشریح این مبحث از سخنان امام باقر و امام سـجاد (علیهما السـلام) بهره گرفته است. مفسّـِر در تبیین کلمه‌ی «الله» وجه توصـیف آن به احد را بیان می‌کند و در تفسیر کلمه‌ی «صـمد» با نقل روایاتی از امام باقر و امام صادق (علیهما السلام) مفردات آن را توضیح می‌دهد. - نقد و بررسی

روایات در تفسیر آلاءالرحمان نویسنده: صحرایی اردکانی، کمال نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: نقد و بررسی اخبار و روایات تفسیری در تفسیر آلاءالرحمان علّامه بلاغی می‌باشد. در این مقاله نویسنده بر این باور است که علّامه در تشریح و تفسیر آیات به سند و متن روایات توجه نموده و از صحت و سقم و جرح و تعدیل روایات سخن گفته است و روایات را به قرآن عرضه نموده و آن‌گاه روایات مخالف با قرآن را رد می‌کند. بررسی تناسب روایات با آیات و ذکر مواردی از خطاها در نقل روایات نظیر تغییر و یا تحریف روایات، نیز بیان روایات متعارض و راه‌های رفع تعارض از دیگر مباحث مرحوم علّامه در تحلیل روایات تفسیری در تفسیر آلاءالرحمان معرفی شده است. - بازتاب دین‌پژوهی بلاغی در تفسیر آلاءالرحمان نویسنده: ایازی، سید محمد علی نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: این تحقیق، به تأثیر و بازتاب ادیان‌پژوهی علّامه بلاغی در تفسیر آلاءالرحمان اشاره دارد. نویسنده ابتدا به روشن ساختن جایگاه دین‌پژوهی در تفسیر و فایده طرح بازتاب پرداخته، آن‌گاه به ویژگی‌های این تفسیر همچون بهره‌گیری گسترده از منابع گوناگون، استفاده از روایات اهل بیت (ع) نقد ادیان و گرایش به روش عقلی می‌پردازد. در بخش دیگر مقاله، نویسنده بازتاب‌های مستقیم و غیرمستقیم دین‌پژوهی در تفسیر آلاءالرحمان را بیان کرده است. طرح و ردّ برخی از اندیشه‌های یهودیّت و مسیحیّت، شبهه‌شناسی، تفسیر لغوی تطبیقی، تفسیرهای شبهه‌شناسانه، تحلیل‌های تفسیری و نقد کتاب‌های تفسیری برخی از این بازتاب‌هاست که مورد بررسی قرار گرفته است. - رهگشایی علامه‌بلاغی در تفسیر آیه نسخ و انساء نویسنده: احسانی‌لنگرودی، محمد نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در پژوهش حاضر، گفتار و راهگشایی علامه بلاغی در تفسیر آیه‌ی نسخ و انساء بیان شده است. نویسنده ابتدا با بیان مقدمه‌ای نظر غالب مفسّران در مورد آیه‌ی نسخ و انساء را بیان کرده، آن‌گاه نظرات علامه بلاغی در این زمینه و راهی که این مفسّر جلیل در شفاف‌سازی این مسأله پیموده است را بیان می‌کند. وی با بیان نظر علامه، عناصرِ محوری آیه همچون سیاق آیه، معنای نسخ، معنای «آیه»، معنای انساء، ضعف تفسیر انساء به ترک، وجه بطلان انساء قرآن و روایات مؤیّد این تفسیر را تحلیل نموده است. - تفسیر موضوعی قرآن کریم نویسنده: رهبر، علی نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: معرفی و تشریح برخی از صفات خداوند متعال است. در این نوشتار نویسنده درباره‌ی صفات خدا مطالبی را بیان می‌کند، سپس صفت «اعلی» را با توجه به مشقات آن با مدد از آیات الهی توضیح داده است. وی در ادامه با استفاده از آیات متعدد قرآن خلقت، تسویه و ایجاد اعتدال، تقدیر، هدایت، رویانیدن و ایجاد تحول بعد از مرحله‌ی سرسبزی را تشریح کرده است. در نهایت به پرسش‌هایی در زمینه‌ی خلقت و آفرینش به اجمال پاسخ گفته است. - نقد تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) با تأکید بر دیدگاه علامه بلاغی نویسنده: نفیسی، شادی نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: مقاله‌ی حاضر به بحث و بررسی اعتبار تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) پرداخته و از دیدگاه‌های علامه بلاغی بهره جسته است. در آغاز به بررسی سند روایات تفسیر فوق پرداخته شده، سپس مناقشات برخی از علما بیان گردیده است. تعارض روایات تفسیر مذکور با آموزه‌های قرآن و تعارض با برخی از جریانات تاریخی، پاره‌ای از اشکالات مرحوم بلاغی بر این تفسیر می‌باشد که نویسنده به تفصیل به آن می‌پردازد. در ادامه، پژوهشگر در ارزیابی کلی کتاب مذکور سه قول مطرح نموده آن‌گاه ادلّه و مستندات هر گروه را ذکر می‌نماید. به نظر وی گروهی حکم به موضوع جعلی بودن تفسیر نموده‌اند. برخی کتاب فوق را صادر از معصوم و قابل اعتماد معرفی کرده‌اند و گروه سوم قائل به تفصیل گشته و تفسیر مذکور را مشتمل بر روایات درست و نادرست می‌دانند. در پایان، نگارنده نتیجه می‌گیرد که درباره‌ی ضعف سند تفسیر نمی‌توان حکم

نهایی داد و پیرامون متن تفسیر، نقدهای عقلی و کلامی قابل تأویل و توجیه بوده لکن نقدهای فقهی و تاریخی آن پذیرفتنی است. - بررسی نظریه علّامه بلاغی درباره تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) نویسنده: جوادی، قاسم نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این پژوهش نظر علّامه بلاغی در مورد تفسیر منسوب به امام حسن عسکری بیان شده است. نویسنده با ذکر مقدمه‌ای در باب مهم‌ترین ویژگی شیعیان یعنی اعتقاد به امامت و جایگاه والای امامان، به بیان و بررسی نقد کتاب تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) توسط علّامه بلاغی، پرداخته است. وی ابتدا نقد سندی و آن‌گاه نقد محتوایی علّامه را بیان کرده و از مخالفت برخی از احادیث با قرآن، علم امام، مقتضیات آفرینش، تاریخ و طبیعت در بیان علّامه سخن به میان آمده است. - تفسیر سوره الإخلاص نویسنده: سلمان احمد شریف فالی، ابوذر نام نشریه: آفاق نور شماره نشریه: ۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: تفسیر سوره‌ی مبارکه‌ی توحید است. تحقیق حاضر تفسیری ادبی، فلسفی و کلامی بر سوره‌ی مبارکه اخلاص است و به دو زبان فارسی و عربی نگاشته شده است. نویسنده نخست آرای ارباب ادب و لغت را به بحث گرفته، تأثیر آن را در تفسیر یادآور می‌شود. سپس مطالب مقاله را در پنج بخش تنظیم می‌نماید. در بخش اول ضمن بیان اسامی سوره‌ی توحید، وجه تسمیه هر یک از آنها را متذکر می‌شود. در بخش دوم برخی از احادیث در فضیلت این سوره را مطرح می‌کند. در بخش سوم درباره سبب نزول سخن می‌گوید. در بخش چهارم فضایل سوره در کلمات بزرگان را مورد بررسی قرار می‌دهد و در نهایت به بیان تفسیر و ثواب تلاوت سوره‌ی اخلاص می‌پردازد. نگارنده در تفسیر سوره از مباحث فلسفی و کلامی در اثبات صانع و معرفت باری سود جسته و از اقوال و آرای ابن سینا، فارابی و علامه دوانی بیشترین بهره را گرفته است. - روش‌های تفسیری علّامه بلاغی در آلاءالرحمان نویسنده: سادات، سید محسن نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این نوشتار، روش‌های تفسیری علامه بلاغی در آلاءالرحمان مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده با بیان مقدمه‌ای در زمینه تفسیر رسول خدا (ص) از آیات و گرایش یاران و صحابه‌ی آن حضرت به این امر، علّامه بلاغی را یکی از متفکران اسلامی دانسته که به تفسیر قرآن روی آورده و تفسیر آلاءالرحمان را تدوین نموده است. آن‌گاه به بیان شاخصه‌های مرحوم بلاغی در تفسیر قرآن همچون جامعیت، معناشناسی واژه‌های قرآن، دفاع عالمانه و برهانی از متن وحی، تفسیر قرآن به قرآن، مرجعیت علمی ائمه در تفسیر، اجتناب از محدود کردن منابع و استناد به روایات شیعه و سنّی پرداخته است. - تفسیر قرآن به قرآن و جایگاه سنّت نویسنده: معرفت، محمّدهادی نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: این نوشتار آخرین سخنرانی منتشر نشده مرحوم آیت‌الله معرفت (رحمهٔ‌الله) می‌باشد. ابتدا شمه‌ای از زندگی استاد مطرح شده، سپس متن سخنرانی ایشان ذکر می‌شود. وی در این سخنرانی به بحث درباره‌ی تفسیر قرآن به قرآن پرداخته که علامه طباطبایی (رحمهٔ‌الله) آن را ابداع نموده‌اند. آیت‌الله معرفت (رحمهٔ‌الله) به این مطلب اشاره دارد که خود علامه به هنگام تفسیر، با ذهنی الهام یافته از روایات به سراغ آیات می‌رفته است. بنابراین، بحث بهره‌وری از روایات در تفسیر آیات را مطرح می‌کند و در ادامه سخنرانی اسلوب قرآن را که زبان گفتاری است، بیان می‌نماید و به عنوان مثال آیه‌ی «صفا و مروه» و آیه‌ی «وضو» را شاهد می‌آورد. آن‌گاه در انتها نتیجه می‌گیرد که علامه معتقد بوده است با استفاده از روایات باید فضایی ایجاد کرد که خودمان معنای آیه را از آن بفهمیم. - جایگاه و منزلت سوره حمد نویسنده: حسینی کوهساری، سیّد اسحاق نام نشریه: پژوهشهای دینی شماره نشریه: ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: اسامی سوره‌ی حمد و جایگاه و منزلت این سوره بررسی می‌شود. نویسنده‌ی مقاله با استفاده از روایات و دیدگاه مفسّران، سوره‌ی حمد را عصاره‌ی قرآن می‌داند و در ابتدا به معرفی نام‌های این سوره از جمله: امّ الکتاب، فاتحهٔ الکتاب، شفاء، سبع المثانی، اساس القرآن، الصلوه، الکافیه، الوافیه، دعا و

شکر و سپس به فلسفه این نام‌ها می‌پردازد. آن‌گاه به جایگاه رفیع این سوره و این‌که این سوره وابسته به عرش الهی و حاوی اسم اعظم الهی است، می‌پردازد. - روش‌شناسی تفسیر منهج الصادقین نویسنده: فهیمی تبار، حمیدرضا نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی روش تفسیری ملا فتح‌الله کاشانی در تفسیر «منهج الصادقین» است. نگارنده ضمن معرفی صاحب تفسیر منهج‌الصادقین که از اندیشمندان عصر صفوی است، انگیزه‌ی وی را از نگارش این تفسیر تبیین راه امامان و ارائه‌ی برهان علیه مخالفین می‌داند و همچنین به روش مفسّر در بهره‌گیری از روایات و فنون ادبی اشاره می‌نماید. این تفسیر به زبانی ساده و به فارسی نوشته شده و در آن مفسّر با استفاده از قصه و تمثیل از پند و اندرزهای اخلاقی غافل نمانده است. - نقد و بررسی نقش سیاق در روش تفسیری سیدقطب نویسنده: سیاوشی، کرم نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: نقد و بررسی نقش سیاق در تفسیر سیدقطب است. در این نوشتار تلاش شده تا نقش سیاق در تفسیر سیدقطب به نام «فی ظلال القرآن» و ابعاد آن بیان شود. از دیدگاه نویسنده در این روش که سیدقطب برای تفسیر قرآن از آن استفاده نموده، آنچه مورد نظر و توجه وی بوده است، طرز جمله‌بندی عبارات به سبب چینش و نظم خاص کلمات یا همان اسلوب سخن است و سید قطب در کتاب تفسیر خود از این روش برای وحدت موضوعی سوره‌ها، تناسب آیات و شناسایی آیات مکّی و مدنی از یکدیگر استفاده نموده است. - جایگاه و کاربرد حدیث در تفسیر ملاصدرا نویسنده: سلطانی رنانی، مهدی نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی ویژگی‌های تفسیر ملاصدرا می‌باشد. نویسنده در این مقاله سعی کرده که به بیان و بررسی روایاتی مبادرت ورزد که ملاصدرا در تفسیر خود از قرآن کریم و در مجموعه‌های تفسیری خویش به آنها استناد نموده است. وی مدعی شده ملاصدرا در قسمت‌های مختلف تفسیر خود جمعاً به حدود ۱۲۰۰ حدیث استناد کرده است. بنابراین کلام خداوند و پیامبر (صلی الله علیه وآله) دو منبع مهم و اصلی وی برای دست‌یابی به معارف الهی هستند. نویسنده بر این باور است که مشرب ملاصدرا در مراجعه به روایات وسیع بوده و چندان تفاوتی بین منابع شیعه و اهل سنّت نمی‌دیده است. - قواعد تفسیر در تفسیر صافی نویسنده: فهیمی تبار، حمیدرضا نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: مبانی و شیوه تفسیری فیض کاشانی در تفسیر صافی و قواعد به کار رفته در آن را بررسی می‌کند. در این مقاله نویسنده ابتدا از انگیزه‌ی فیض کاشانی از نگارش تفسیرش به نام «الصافی» سخن گفته است و درباره‌ی این‌که وی این تفسیر را به درخواست گروهی از مردم نوشته است، مطالبی ذکر می‌کند. سپس در ادامه‌ی مبانی تفسیر الصافی بیان شده، آن‌گاه از منابع تفسیری و روایی تفسیر «الصافی» سخن به میان آمده و این‌که فیض کاشانی به جنبه‌های روایی تفسیر اهتمام خاصی داشته است و شیوه‌ی تفسیری وی قرآن به قرآن دانسته شده است. در پایان نیز به قواعد به کار رفته در تفسیر «الصافی» از جمله استفاده از ادبیات عرب، سنّت و حدیث، دیدگاه‌های مفسّران و شناخت علوم قرآنی اشاره شده است. - تأثیر سید جمال بر رویکرد تفسیر در دوره معاصر نویسنده: الغادمین، خلیل زیاد محمد. ترجمه علی خیاط نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۵ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: مروری گذرا بر نقش سید جمال بر رویکرد تفسیری است. انتقاد سید جمال از بی‌توجهی مردم به قرآن و نپرداختن ایشان به مسائل بی‌ثمر و کم‌ثمر در تفسیر، مباحث آغازین مقاله است. سپس دیدگاه مستشرقان درباره‌ی اعتدال دینی سید جمال و نقش او در تفسیر مورد بررسی و نقد قرار گرفته است. در ادامه تفاوت‌های تفکر سیاسی و تفسیری سید جمال با پیروانش بیان گردیده، سپس انتقاد «عبده» از رویکرد تفسیری سید جمال مورد ارزیابی و نقد قرار گرفته است. ذکر برتری سید جمال نسبت به «عبده» در تفسیر و انتقاد از «ذهبی» در جفا به سید جمال درباره‌ی نقش ایشان در تفسیر از دیگر مندرجات این نوشتار است. - معرفی تفسیر احکام القرآن شافعی نویسنده: ناصحیان،

علی‌اصغر نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۵ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: مروری بر برخی از دیدگاه‌های شافعی درباره‌ی آیات‌الاحکام و مبانی اصولی و نقد و ارزیابی احکام‌القرآن است. در این مقاله پس از معرفی شافعی، تفسیر احکام‌القرآن وی مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. نویسنده با بیان روش شافعی در استنباط احکام از آیات، معتقد است شافعی برای به دست آوردن احکام به هر آیه‌ای که به گونه‌ای بتوان از آن حکمی را استنّباط کرد تمسّک کرده و آیات مربوط به تاریخ پیامبران و امّت‌های گذشته را چنان‌چه حکمی را افاده کند در شمار آیات‌الاحکام قرار داده است. وی منابع اصولی شافعی را کتاب، سنّت، و اجماع معرفی کرده و دیدگاه‌های او را درباره‌ی حجیّت عقل، مفاهیم خبر واحد، اطلاق و تقیید کتاب یا سنّت، قیاس و استحسان با ذکر شواهد قرآنی مطرح می‌نماید. تفسیر قرآن به قرآن، استناد به احادیث نبوی و اقوال صحابه و تابعین از ویژگی‌های روش تفسیری شافعی دانسته شده است و در نهایت نقاط قوت و ضعف اثر مذکور بیان شده است. - جایگاه اشعار و امثال در تفسیر تبیان شیخ طوسی نویسنده: قربانی زرین، باقر نام نشریه: صحیفه مبین شماره نشریه: ۳۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۳۱ چکیده: بیان مفاهیم واژگان و تحلیل ادبی و بلاغی آیات قرآن کریم به وسیله‌ی اشعار و امثال است. ذکر پیشینه‌ی استشهاد به اشعار در تفسیر تبیان مرحوم شیخ طوسی مبحث آغازین مقاله حاضر است. در ادامه کیفیت و نحوه‌ی استفاده از اشعار در تفسیر مذکور بیان شده است. به اعتقاد نویسنده استشهاد به اشعار در تفسیر تبیان به منظور فهم و درک مباحث نحوی، معانی واژگان، مباحث صرفی و وزن کلمات، مباحث مربوط به قرائت و تفصیل دیدگاه‌های نحویان صورت گرفته است. وی سیزده مورد از امثالی که شیخ طوسی جهت شرح معانی واژه‌های غریب قرآن، بیان اشتقاق کلمات و مفاهیم برخی آیات بکار گرفته، ارائه نموده است و در پایان نتیجه می‌گیرد که اشعار و امثال از ابزارهای مفسّر در تبیین مفاهیم و واژگان آیات قرآن است. - تأثیرپذیری دکتر نصر حامد ابوزید از مستشرقان نویسنده: حامدی، سید منصف. ترجمه سید مهدی اعتصامی نام نشریه: قرآن و مستشرقان شماره نشریه: ۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۳۱ چکیده: مروری بر تأثیرپذیری اندیشه‌های نصر حامد ابوزید از افکار و آثار هرمونتیکی غرب می‌باشد. در این پژوهش نمونه‌هایی از تأثیرپذیری ابوزید از برخی از دانشمندان غربی نظیر فوکو، بولتمان، گادامر و هایدگر در زمینه‌های ساختارگرایی، اسطوره‌گرایی، قصه‌گرایی، تاریخ‌گرایی، تأویل و تعدّد قرائات مطرح گردیده و سپس هر یک مورد نقد و ارزیابی قرار گرفته است. نویسنده بر این باور است که ابو زید از زاویه‌ی جامعه‌شناسی به دین و از زاویه‌ی زبان‌شناسی اجتماعی به متن دینی نگریسته است. وی نفی رابطه‌ی عبودیّت بین خالق و مخلوق و نفی پاره‌ای از امور غیبی مانند سحر، جن و شیاطین را از نتایج و تبعات گرایش ابوزید به شیوه زبان‌شناسی دانسته و آن را رد نموده است. تطبیق اسطوره‌گرایی بر گفتمان دینی متأثر از بولتمان از دیگر اندیشه‌های ابوزید است که نویسنده ضمن نقد آن رابطه‌ی میان اسلام و اسطوره‌گرایی را نفی کرده است. از ویژگی‌های این مقاله این است که نامه‌نگاری‌های نویسنده با ابوزید و پاسخ‌های او ارائه شده است. - استنباط از آیات‌الاحکام (اندیشه حکمی مرحوم علامه بلاغی) نویسنده: احمدی فقیه یزدی، محمدحسن نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: مقاله‌ی حاضر به تشریح استنباط‌های فقهی علامه بلاغی از آیات‌الاحکام پرداخته است. ارائه‌ی نظرات و اندیشه‌های فقهی مرحوم بلاغی پیرامون احکام عبادات و معاملات مانند غسل، تیمم، وضو و ارث نمونه‌هایی از مباحث آیات‌الاحکام و احکام‌القرآن ایشان در تفسیر آلاءالرحمان می‌باشد که در این نوشتار بیان گردیده است. مبحث احکام ارث و بیان دیدگاه‌های علامه بلاغی درباره‌ی دلیل بیشتر بودن سهم‌الارث مرد نسبت به زن، سرّ نصف بودن ارث برای خانواده‌های تک دختر، نحوه و چگونگی سهم‌الارث پدر و مادر و نیز فرزندان، شالوده‌ی اصلی مقاله است. - قرآن در نهج البلاغه نویسنده: فولادگر، محمد نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: ارائه‌ی

برخی از ویژگی‌های قرآن از دیدگاه امام علی (ع) می‌باشد. مقاله‌ی حاضر با استفاده از خطبه‌ها و سخنان ارزشمند امیرالمؤمنین (ع) در نهج‌البلاغه و استشهادات آن حضرت به آیات، به بیان اوصاف و مزایای قرآن مجید پرداخته است. نویسنده با توجه به خطبه‌ی ۱۸۵ ویژگی‌های ظاهری زیبا، باطنی ژرف، تمام نشدن شگفتی‌های قرآن، پایان نگرفتن اسرار آن و برطرف کننده تاریکی‌های جهل و ضلالت و کفر و نفاق را به اختصار ذکر کرده است. نویسنده با مدد از خطبه‌ی ۸۶، حقوق قرآن را مورد اشاره قرار داده است و وظایف مؤمنان را نسبت به قرآن متذکر شده و با ارائه‌ی چند ویژگی دیگر قرآن در ارتباط با هر کدام از اوصاف، دستوری از امام را مطرح نموده است. - دعوت توحیدی و نگاه روشنگرانه بلاغی به افسانه غرانیق نویسنده: علوی، سید ابراهیم نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این پژوهش، نظر علامه بلاغی نسبت به افسانه‌ی غرانیق بیان شده است. نویسنده در ابتدا با بیان آیاتی از قرآن مجید که به مسأله‌ی توحید و نفی شرک و بت‌پرستی اهتمامی ویژه دارد، پیشنهاد قریش برای جلوگیری از دعوت توحیدی پیامبر (ص) را بیان کرده و نظر مفسّران در مورد جعل افسانه‌ی غرانیق را بیان کرده است. وی در ادامه نظر علامه بلاغی درباره‌ی توحید و یکتاپرستی را مطرح نموده و آن‌گاه غرانیق را در روایات مورد بررسی قرار داده است. در بخش پایانی نیز نظر علامه بلاغی در مورد غرانیق را بیان داشته و زوایای این داستان جعلی را به دقت مورد بررسی قرار داده است. - روش‌شناسی علامه بلاغی در نقد کتاب مقدّس نویسنده: نیک‌زاد، علی اکبر نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله، روش علامه بلاغی در نقد کتاب مقدّس مورد بررسی و تبیین قرار گرفته است. نویسنده با ذکر مقدمه‌ای در باب ارزش گفتگو و مناظره در فرهنگ اسلامی، پیشینه‌ی دین‌پژوهی در اسلام را مطرح کرده و آن‌گاه از ویژگی‌های روش علامه بلاغی سخن به میان آورده است و روش نقد جدلی، روش نقد برهانی و روش نقد تاریخی را از شیوه‌های علامه دانسته است. سپس در ادامه به نقد ظاهری و محتوایی کتاب مقدس پرداخته است. - حدیث‌پژوهی علّامه بلاغی نویسنده: رحمان ستایش، محمد کاظم نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این نوشتار، حدیث‌پژوهی علّامه بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده ابتدا با بیان اعتبار حدیث از دیدگاه علامه بلاغی و بررسی منابع روایی همچون تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع)، فقه‌الرضا، تفسیر عیاشی، تفسیر قمی، تهذیب‌الاحکام، تفسیر فرات کوفی و کتب صحیح اهل سنّت، منابع رجالی علامه بلاغی را نیز بررسی می‌کند و آن‌گاه از کاربرد حدیث در تفسیر قرآن سخن به میان می‌آورد. تبیین معانی واژگان قرآنی، شأن نزول آیات، تبیین مراد آیات، تبیین مراد از مفردات، تعمیم و تخصیص معانی آیات با روایات و تعیین مصداق در روایات از بخش‌های دیگر این پژوهش است.

اعجاز قرآن

- اعجاز قرآن - تحریف قرآن کریم، هرگز نمی‌توانید! نویسنده: معاف، علی رضا نام نشریه: روزنامه ایران شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۲۷ چکیده: این مقاله درصدد پرده‌برداری از تلاش استعمار و استکبار برای تحریف قرآن است. نویسنده از قرآنی به نام «فرقان الحق» نام برده که توسط دو شرکت آمریکایی به چاپ رسیده است. وی نویسندگان این کتاب را معرفی کرده، به ریشه‌یابی این توطئه می‌پردازد. در ادامه دو نکته‌ی مهم شامل عدم تحریف قرآن کریم توسط این کتاب و بیان استیصال غرب در برابر اسلام مطرح می‌گردد. - اعجاز قرآن از دیدگاه علّامه محمدجواد بلاغی نویسنده: اشرفی، امیر رضا نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این تحقیق،

اعجاز قرآن از دیدگاه علامه محمد جواد بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده با بیان معنای عام و خاص معجزه و مفهوم آن، به بررسی برخی دیگر از عناصری که دیگران در تعریف مفهوم معجزه آورده‌اند، پرداخته است. در ادامه به بیان ابعاد مختلف اعجاز قرآن از دیدگاه علامه پرداخته و آن‌گاه با بیان امتیاز قرآن بر سایر معجزات، عرصه‌های اعجاز قرآن همچون اعجاز ادبی، اعجاز تاریخی، اعجاز استدلالی، دوری از تناقض و اختلاف، اعجاز در قانون‌گذاری، اعجاز اخلاقی و اعجاز از نظر اخبار غیبی را بیان کرده است. - تحریف‌ناپذیری قرآن در اندیشه علامه بلاغی نویسنده: باقری، عبدالله نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله، نویسنده به بیان تحریف‌ناپذیری قرآن از نظر علّامه بلاغی پرداخته است. وی با توجه به تفسیر آلاءالرحمان به مسأله‌ی تحریف‌ناپذیری قرآن اشاره کرده و علت پیدایش این توهم را روایاتی دانسته که در کتاب‌های شیعه و اهل سنّت وجود دارد. در ادامه نظر علّامه بلاغی در زمینه‌ی روایاتی که در کتاب محدّث نوری و پیرامون تحریف جمع‌آوری شده را بیان نموده و آنها را مورد بررسی و نقد قرار داده است و در انتها نظر علّامه مبنی بر عدم هر گونه فزونی و کاستی در قرآن بر اساس دلایل عقلی و نقلی، را بیان نموده است. - عدم تحریف قرآن نویسنده: هاشمی، سید جواد نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در نوشتار حاضر، مسأله‌ی تحریف‌ناپذیری قرآن مورد بررسی و تبیین قرار گرفته است. نویسنده با بیان تحریف در شأن نزول و تأویل آیات، قرآن موجود را همان قرآن نازل شده بر پیامبر دانسته است و آن‌گاه به نظر برخی محدثان و اصحاب روایات در مورد تحریف الفاظ قرآن پرداخته است. وی در ادامه نظر علامه بلاغی درباره‌ی این شبهه را مطرح کرده و افسانه‌ی تحریف قرآن را که به شیعیان نسبت می‌دهند، بی‌پایه و اساس دانسته است. - وجوه اعجاز قرآن کریم از منظر علّامه بلاغی نویسنده: یوسفی غروی، محمد هادی نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این نوشتار، وجوه اعجاز قرآن کریم از نظر علّامه بلاغی مورد تبیین قرار گرفته است. علّامه بلاغی اعجاز قرآن را در ۷ بخش اعجاز ادبی - بلاغی، اعجاز در احکام شرعی، اعجاز در اخبار غیبی، اعجاز اخلاقی، اعجاز در استدلال، اعجاز تاریخی و اعجاز در عدم تناقض مطالب دانسته و نویسنده با بیان این ۷ بخش و نیز بیان امتیازات اعجاز ادبی - بلاغی از دیدگاه علامه، دلایل اثبات نبوّت و رسالت پیامبر (ص) ارائه کرده است. - اعجاز قرآن از دیدگاه علامه بلاغی نویسنده: بندرچی، محمد رضا نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این تحقیق، اعجاز و معجزه بودن قرآن از نظر علامه بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده در این مقاله دیدگاه‌های علامه در باب معجزه بودن قرآن را بیان کرده و معجزه را اختصاص به پیامبران راستین دانسته است. وی دیدگاه علامه را از این نظر که عصر پیامبر (ص) عصر ادب و بلاغت بوده، پس معجزه‌ی پیامبر هم باید در این زمینه باشد، اعجاز ادبی قرآن و نیز اعجاز تاریخی آن مورد بررسی قرار داده است. - اعجاز قرآن از نظرگاه علامه بلاغی نویسنده: نصیری، علی نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله معجزه بودن قرآن از نظر علامه بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده با تبیین اهمّیت و جایگاه مسأله‌ی اعجاز، وجوه شش‌گانه اعجاز همچون اعجاز تاریخی، اعجاز از جهت استدلال، اعجاز از جهت پیراستگی از تناقض، اعجاز تشریعی، اعجاز اخلاقی و اعجاز اخبار به غیب را در گفتار علامه بلاغی مورد بررسی قرار داده است. - آفاق اعجاز قرآن از منظر علامه بلاغی نویسنده: مؤدّب، سید رضا نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله، مسأله‌ی اعجاز قرآن و آفاق آن از دیدگاه علامه بلاغی مورد تبیین قرار گرفته است. نویسنده با تعریف معجزه از دیدگاه علامه بلاغی و بیان ضرورت آن، حکمت تنوع معجزات و تعدد وجوه اعجاز قرآن و

امتیـازات آن از نظر علامه بلاغی را بیان کرده؛ آن‌گاه وجوه اعجاز قرآن را بر می‌شمارد. - صیانت قرآن از تحریف در نگاه بلاغی نویسنده: اشرفی، امیر رضا نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: صیانت و مصونیت قرآن از تحریف از نظر علّامه بلاغی، مسأله‌ای است که در این نوشتار مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده با بیان مسائلی همچون تدوین قرآن و صیانت آن در طول تدوین، اعتقاد شیعه به مصونیت قرآن از تحریف، خاستگاه شبهات تحریف و بیان روایات جمع قرآن در منابع اهل سنّت و ادعای حذف برخی آیات همچون آیه‌ی رجم و سؤال در منابع اهل سنّت، به تحلیل و بررسی دیدگاه علامه بلاغی در باب مصونیت قرآن از تحریف پرداخته است و نقد علامه بر نظرات کسانی که معتقد به حذف برخی آیات از قرآن هستند، را بیان کرده است. - نیاز به نبوّت و نقش معجزه در اثبات رسالت نویسنده: جوادی، محسن نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله نیاز به نبوّت و نقش معجزه در اثبات رسالت مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده ابتدا با تعریف نبوّت و نقش اساسی و مهم آن در زندگی بشر به بیان چگونگی اثبات آن برای مردم پرداخته و سپس از معجزه به عنوان راهی برای اثبات نبوّت سخن به میان آورده است و در این راه از استدلالات و بیانات علّامه بلاغی بهره برده است. - اعجاز قرآن از دیدگاه علامه بلاغی نویسنده: هاشمی، سید جواد نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این نوشتار، معجزه بودن قرآن از منظر علّامه‌بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده با بیان این‌که تفسیر به رأی حرام است، به بررسی تفسیر علّامه‌بلاغی از قرآن پرداخته و مسأله‌ی اعجاز قرآن از دیدگاه علّامه رابیان کرده است. وی با بررسی حکمت تنوع معجزات، معجزه بودن قرآن برای عرب‌زبانان، تفاوت قرآن با دیگر معجزات و سایر ویژگی‌های قرآن که در مقدّمه تفسیر آلاءالرحمان بیان شده، به بررسی تاریخ اعجاز قرآن از دیدگاه علامه پرداخته و آن را از نظر تاریخی تبیین می‌کند. - تحریف‌ناپذیری قرآن از دیدگاه علّامه بلاغی نویسنده: باقری، عبدالله نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله، نویسنده به بیان تحریف‌ناپذیری قرآن از نظر علّامه بلاغی پرداخته است. وی با توجه به تفسیر آلاءالرحمان به مسأله‌ی تحریف‌ناپذیری قرآن اشاره کرده و علت پیدایش این توهم را روایاتی دانسته که در کتاب‌های شیعه و اهل سنّت وجود دارد. در ادامه نظر علّامه بلاغی در زمینه روایاتی که در کتاب محدّث نوری و پیرامون تحریف جمع‌آوری شده را بیان نموده و آنها را مورد بررسی و نقد قرار داده است و در انتها نظر علّامه مبنی بر عدم هر گونه فزونی و کاستی در قرآن بر اساس دلایل عقلی و نقلی، را بیان نموده است.

ترجمه های قرآن

- ترجمه‌های قرآن - عبدالله یوسف علی و محمّد اسد؛ دو رویکرد به ترجمه انگلیسی قرآن نویسنده: اقبال، مظفّر. مترجم: محمّدحسن محمّدی مظفّر نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: مقایسه‌ی دو ترجمه‌ی انگلیسی از قرآن کریم و بیان ویژگی‌های آنهاست. نگارنده در صدد بررسی تطبیقی جنبه‌های خاصی از دو ترجمه‌ی انگلیسی قرن بیستمی قرآن است که عبارتند از: «معنای قرآن کریم» از عبداله یوسف علی و «پیام قرآن» از محمد اسد. مقاله از دو بخش اصلی تشکیل می‌شود: بخش اول به ویژگی‌های عام این دو ترجمه می‌پردازد و بخش دوم به برداشت آن دو از برخی واژه‌های کلیدی قرآن و برگردان آنها به زبان انگلیسی اشاراتی می‌نماید. نگارنده به نقد این دو ترجمه نیز پرداخته است. - نمونه‌هایی از اشکالات موجود در برخی از ترجمه‌های قرآن کریم به زبان انگلیسی نویسنده: محمّد الوهیبی، خالد؛

سعد السـهلی، عبدالله. مترجم: یعقوب جعفری نام نشـریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: بررسـی برخی از اشـکالات در ترجمه‌ی قرآن کریم به زبـان انگلیسـی است. در این نوشـتار سـعی شـده نقش بلاغت قرآن در ترجمه‌ی صـحیح آن مورد ارزیـابی قرار گیرد. این مقاله ابتـدا به این مسأله می‌پردازد که آیا بلاغت قرآن مانعی برای ترجمه‌ی دقیق قرآن است یا خیر؟ پس از آن به میزان استفاده‌ی مترجمان قرآن از علم بلاغت در ترجمه اشاره نموده، میزان تأثیر بلاغت در فهم صـحیح معنـای آیـات را بررسـی می‌کنـد و در پایان به انواع ترجمه‌ها و شـیوه‌های آنها نیز نگاهی اجمالی می‌نمایـد. - ترجمه پژوهی قرآنی (بخش پنجم) نویسـنده: عبدالرّؤوف، حسین. مترجم: بهاءالدّین خرمشاهی نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی فنون و مشکلات ترجمه‌ی قرآن کریم می‌باشد. در این پژوهش ابتدا به بیان برخی از نکات لطیف در امر ترجمه‌ی قرآن پرداخته شده و سـپس این نکات در قالب ذکر برخی از ترجمه‌های مشـهور و استفاده از دیدگاه‌های مفسّـران معتبر تجزیه و تحلیل شده است. نگارنده به ترجمه‌های متفاوت یک واژه یا تعبیر قرآنی توسط مفسّـران و مترجمـان قرآن اشـاره کرده و همه‌ی آنهـا را ذوقی دانسـته است. وی قرآن را به خـاطر داشـتن اعجاز لفظی غیرقابل ترجمه می‌دانـد و معتقـد است که معنـای دقیـق و لطیـف آیـات و واژه‌هـا را نمی‌تـوان ارائه نمود. - ضـرورت تحوّل فراگیر در ترجمه قرآن کریم (۳) نویسنده: طالقانی، سیّد عبدالوّهاب نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیـده: آسـیب‌شناسـی ترجمه‌ی قرآن و بایسـته‌های آن می‌باشـد. در این مقاله نگارنـده ضـمن ارائه‌ی تعریفی از ترجمه‌ی مطلوب و مشـخصه‌هـای آن، به بررسـی برخی از کـاستی‌های ترجمه‌های قرآن پرداخته است. وی معتقـد است که در ترجمه‌ی قرآن بایـد کلیه‌ی قوانین علم صـرف و نحو رعـایت شود و ارتبـاط قبـل و بعـد آیات مشـخص گردد. وی ضـمن بیان ایرادهای برخی از ترجمه‌های قرآن، ترجمه‌ی پیشـنهادی خویش را نیز ارائه نموده و برخی از فنون ترجمه‌ی خوب را معرفی کرده است. - گزینش و چینش واژه‌هـا در آیات قرآنی و دشواری کار مترجم در انتقال مفاهیم ویژه نویسـنده: جعفری، یعقوب نام نشـریه: ترجمان وحی شـماره نشریه: ۲ تاریـخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیـده: پژوهشـی است پیرامون ترجمه‌ی قرآن و مشـکلات آن. نویسـنده با اشاره به معانی متعـدّد الفاظ در لغت عرب و «وجوه و نظایر» مثل لفظ «فتنه» که به معانی متعـدد آمده است، بهترین شیوه در ترجمه‌ی قرآن و انتقال صـحیح کلمات را بازگشت به فرهنگ صدر اسلام و استفاده از میراث ادبی آنان دانسته و این روش را مطلوب‌ترین راه در انتقال معانی کلمات ذکر کرده است. توجه به سیاق و ارائه‌ی نمونه‌هایی از وجوه و نظایر قرآنی از دیگر مندرجات این مقاله می‌باشد.

موضوعات اخلاقی اجتماعی

- موضوعات اخلاقی اجتماعی - دستیابی به آرامش روانی در آینه قرآن کریم نویسـنده: سـلطانی، سید مهدی نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی راه‌های مبارزه با فشار روانی و عوامل دستیابی به آرامش روحی می‌باشـد. در این مقاله نویسـنده با بیان این‌که از نظر قرآن، انحرافات روانی ریشه در انحراف از فطرت دارد، نخستین راه مقابله با فشارهای روانی را بازگشت به فطرت دانسـته است. وی محبّت و مودّت اعضای خانواده نسبت به یکدیگر را موجب آرامش در خانواده و از شـیوه‌های مؤثّر در کاهش فشارهای روانی می‌داند. در ادامه‌ی خواب کافی، دعا و نیایش اعتقاد به قضا و قدر، معنـاجویی، نگرش مثبت به حیـات و مرگ، توکـل و برخورداری از ایمان و اعتقاد به هر یک و توجه به این‌که انسان مأمور به تکلیـف اسـت نه نـتیجه، از دیگر عوامـل کـاهش فشـار روانی و تقـویت آرامش بیـان شـده است. در پایـان نـتیجه می‌گیرد که راهکارهـای فوق فقط در مقام عمل و در سایه‌ی ایمان به خـدا و ذکر دائم میسّـر خواهـد بود. - قیام به قسط و عـدل نویسـنده:

جعفری، یعقوب نـام نشـریه: مکتب اسـلام شـماره نشـریه: ۴۷ تاریـخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: شـرح مختصـری دربارهی اجرای عـدالت در شـئونات زندگی است. در این مقاله با توجه به آیات ۵۸ و ۱۳۵ سورهی نساء، آیات ۸۳ و ۴۳ سورهی مائده مسألهی رعایت عدل و انصاف مورد بررسی قرار گرفته است. از نظر نویسـنده دستور به رفتار عادلانه متوجه تمامی مردم است و اجرای آن از مظاهر تقوا میباشد. وی دستور خداوند به پیامبر گرامی اسلام دربارهی داوری توأم با عدالت میان قوم یهود را نشانگر عدالت فراگیر اسـلام به ویژه در حق دشـمنان دانسـته است. در پایان بر رعایت انصاف و قضاوت از روی حق و عدالت میـان اقوام و خویشاونـدان تأکیـد شـده است. - ابعاد جامعه شـناختی استضـعاف و آینـده مستضـعفان در قرآن کریم نویسـنده: بهروزلک، غلامرضا نام نشـریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: تحلیلی است دربارهی مسئلهی به قدرت رسیدن مستضعفان در آخرالزمان از دیدگاه قرآن و ارتباط آن با موضوع مهدویّت. این مقاله با استفاده از قرآن، ابتدا به بررسی آیـات استضـعاف و واژههـای اسـتکبار و کـاربرد آن در قرآن پرداختـه و ضـمن ارزیـابی جایگـاه هر کـدام به رابطهی اجتمـاعی این دو جنـاح حـاکم و محکوم اشـاره نموده و نتیجه گرفته است که سنّت الهی بر زوال باطل و اسـتکبار و حاکمیت استضـعاف و مستضـعفان است و عصارهی این پیروزی در حاکمیت و پیروزی امام مهـدی (عـج) و پیروانش و شـکست همهی مسـتکبران تاریخ خواهد بود. - نقد و بررسـی دیدگاه خاورشـناسان دربارهی پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) نویسنده: روشن ضمیر، محمّدابراهیم نام نشـریه: الهیات و حقوق شـماره نشریه: ۲۱ و ۲۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۱ چکیده: ارزیابی شناخت مستشـرقان از شخصـیت پیامبر اسـلام (صـلی الله علیه وآله) میباشد. در این نوشـتار به منظور روشن شدن دیدگاه خاورشناسان دربارهی پیامبر اسـلام (صـلی الله علیه وآله) به بررسی مهمترین دیدگاهها و سیر تحول آن از آغاز تا کنون و نیز به طرح برخی از شـبهات خاورشـناسان و پاسخ اجمالی به آنها پرداخته شده است. کینهتوزی برخی از مستشـرقان نسبت به پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) و توهین آنـان به سـاحت مبـارک آن حضـرت، بررسـی ناتوانی آنان در درک مفاهیم عمیق اسـلامی و قرآنی و تلاش آنان در القای شـبهه در اعتقادات مسلمانان از مهمترین مباحث این مقاله به شمار میآید. - حقوق معنوی و آثار شرعی نویسـنده: سـلطانی، عباسـعلی؛ رحیمی، مرتضـی نام نشـریه: مطالعات اسـلامی شـماره نشـریه: ۷۷ تاریـخ انتشـار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی و نقد و ارزیابی دلایل مخالفان حقوق معنوی در تألیف آثار شرعی میباشد. در این مقاله ابتدا اهمیّت مالکیت معنـوی بیـان شـده سـپس تعـاریف مختلفی از آن ارائه گردیـده است. نویسـندگان ضـمن تـبیین حق حـاکمیّت آثـار شـرعی و غیرشـرعی از دیدگاه اهل سنّت و شیعه معتقدند: بین آثار شرعی و غیرشرعی از نظر لزوم رعایت حقوق مالکیّت معنوی تفاوتی وجود نـدارد. آنهـا قیـاس حقّ مؤلّف به حقّ شـفعه، ناعادلانـه بودن مـالکیّت معنوی و دلالت آیات و روایاتی که از کتمان علم نهی میکنند را از دلایل مخالفین حقوق معنوی در آثار شـرعی دانسـته و مورد نقد قرار میدهند. از نظر نویسندگان این مقاله، دلایلی چون مصالح مرسله، عدل، قاعدهی لاضـرر، قاعدهی حفظ نظام حقوق مالی آثار شرعی و غیرشرعی را اثبات میکند و در پایان نتیجه میگیرنـد که حقوق اخلاقی و معنوی در آثار شـرعی از جمله مسألهی لزوم احترام و انتساب اثر، مورد پـذیرش مخـالفین حقـوق مـالکیّت معنـوی است. - اهمیّت و کاربردهـای «صوم» در قرآن کریم نویسـنده: رفعتجو، حامـد نـام نشـریه: درسهایی از مکتب اسـلام شماره نشریه: ۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۷-۳۰ چکیده: بررسـی ابعاد معنوی و عبادی «روزه» و اسرار آن از منظر قرآن میباشـد. در این نوشـتار سـعی شـده بـا رویکردی قرآنی آثـار معنوی روزه و حکمت آن در آیات و روایات بررسـی شـود و احکـام فقهی روزه نیز مـورد تجزیه و تحلیـل اخلاـقی قرار گیرد. تفسیر آیـاتی از قرآن که در مورد روزه وارد شـده، معنای «یسـر» و ارادهی آسانی توسط خداوند برای بندگان در امر روزه، بررسـی فقهی روزههای واجب و مستحبی، بیان فلسـفهی روزه و خواص انسانساز آن از مهمترین منـدرجات این مقاله میباشد. - اخلاق و عرفان اسـلامی نویسـنده: مصـباح،

محمـد تقی نـام نشـریه: معرفـت شـماره نشـریه: ۱۲۳ تاریـخ انتشـار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۵ چکیـده: ارائه‌ی ویژگی‌هـای عبادالرحمـان می‌باشد. در این مقاله نویسـنده به تشریح یکی دیگر از اوصاف عبادالرحمان یعنی تفکر و تدبر در آیات الهی و دل‌بستن به آن پرداخته است. به اعتقـاد وی بنـدگان خوب خـدا به عکس مشـرکان در مقابـل آیـات الهی بـا گوشِ جـان، به آیـات قرآن دل می‌سپارند. در ادامه علّت کسـالت برخی از مؤمنـان در مواجهه بـا آیـات وحی و نمـاز بیان گردیـده است و در نهایت راه‌های تربیت فکر و دل از جمله در اختیار گرفتن دل و محدود کردن خواسـته‌های آن، دوری از هوای نفس و رعایت کردن واجبات و محرّمات جهت زنـده کردن نشانه‌های عبادالرحمان و تقویت آن مطرح شـده است. - صـدف مهر (خانواده از دیدگاه قرآن) نویسـنده: رنجبر، عفت‌السادات نام نشریه: مکتب اسلام شماره نشریه: ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: مروری اجمالی بر حقوق اعضای خانواده نسبت به یکدیگر می‌باشد. در این نوشـتار ابتدا اهمیّت ازدواج مورد بحث قرار گرفته سپس عمل به وعـده‌ها، مهربانی با زن و فرزنـدان و تأمین مخارج زنـدگی از وظایف مرد و فرمانبرداری از شوهر، عفت کلام و رفتار و حیا و امانت‌داری در اموال مرد از تکالیف زن نسـبت به مرد ذکر شده است. نویسنده تربیت فرزند، نام‌گذاری نیک، تأدیب، آموزش و فراهم کردن کسب و کار و تدارک ازدواج فرزندان را از حقوق فرزندان بر والدین معرفی دانسته و در نهایت حقوق والدین بر فرزنـدان نظیر نیکی و احسان به پـدر و مادر و اطاعت از آنان، تواضع و فروتنی و سـخن نیک گفتن را یادآور شده است. - مبانی حقوق زن در اسـلام نویسـنده: جوادی آملی، عبدالله. نگارش و تدوین: محمد رضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۱۴ تاریـخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیـده: این مقـاله با توجه به اصل انسان‌شناسـی به تشـریح مبانی حقوقی زن پرداختـه اسـت. نخست حقیقت انسـان و ابعـاد وجـودی او یعنی بعـد حیـوانی، انسـانی و الهی بررسـی می‌گردد و نـتیجه گرفته می‌شود که زن و مرد در برخورداری از ابعاد سه گانه فوق مشترکند. بر این اساس نویسـنده با استناد به برخی آیات، حضور در عرصه‌ی تحصـیل علم، فعـالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسـی را از مشترکات زن و مرد دانسـته و به نمونه‌هایی از آن مانند حضور ملکه سـبا و سوده همـدانی در مسائـل سیاسـی و اجتمـاعی اشـاره کرده است. در نهـایت برخی از تفـاوت‌های طبیعی و ساختاری زن و مرد به اختصار بیان شـده است. - بلاغی و جـدال با مـدعی، اخلاق و روش نویسـنده: اسـلامی، سـید حسن نام نشـریه: ویژه‌نـامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شـماره نشـریه: - تاریـخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیـده: در این تحقیـق، روش نقّادی و سلوک اخلاقی علّامه بلاغی در پاسخ به اشکالاتی که به اسلام و قرآن وارد شده است، مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده ابتدا با بیان گزارشی فشرده از کتاب «الهدی إلی دین المصطفی» روش علّامه در نقّادی را طی ده اصل بررسی کرده و آن‌گـاه به بیان اشـکالاتی که مخالفان قرآن به آن وارد کرده‌انـد، پرداخته است. در بخش آخر مقاله نیز سـلوک اخلاقی علّامه در نقد حریفان را بیان نموده است. - اخلاق و عرفان اسـلامی نویسـنده: مصـباح، محمد تقی نام نشـریه: معرفت شـماره نشریه: ۱۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: بررسـی ویژگی‌های سـلبی عبادالرحمان می‌باشد. در این نوشتار با توجه به آیه‌ی ۷۳ سوره‌ی مبارکه‌ی فرقان دو صفت عبادالرحمان یعنی اجتناب از شهادت باطل و برخورد کریمانه در مواجهه با سخن لغو توضیح داده شده است. درباره‌ی صـفت نخست سه وجه مطرح گردیده است. به نظر نویسنده گروهی آن را خودداری عبادالرحمان از شهادت ناحق می‌داننـد، برخی آن را به معنای خودداری از حضور در مجلس گناه تلقی کرده‌اند و جمعی نیز هر دو را محتمل دانسـته‌انـد. از دیگر ویژگی عبادالرحمـان برخورد کریمـانه با افراد فحاش و ناسـزا گو ذکر شـده است که در برخورد با چنینی افرادی بـا وقـار و محترمـانه عبور کرده و بـا آنـان درگیر نمی‌شـد. نگارنـده بـا اشاره به این‌که تمایل درونی انسان به همگرایی نـابخردانه یـک آفت اخلاقـی است نمونه‌هـایی از مصـادیق سـخن لغو را ذکر کرده و بر پرهیز از معاشـرت با دوست بـد تأکید ورزیده است. - بررسـی تطبیقی احکام زندان در قرآن و سنّت نویسنده: مروتی، سهراب؛ زرگوش نسب، عبدالجبّار نام نشریه:

پژوهشهای دینی شماره نشریه: ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: تحقیقی است پیرامون مجازات جاسوس و افراد شرور. مقالهی حاضر به شیوهی فقه استدلالی و با بهره جستن از منابع روایی اهل سنّت و امامیه و آرای فریقین، حکم جاسوسی مسلمانان را که میتواند زندان و یا تعزیر باشد، بیان نموده است. همچنین با بررسی حکم افراد شرور نتیجه میگیرد که افراد شرور اگر دست به قتل نزده باشند، حکم آنان حبس و مدت آن منوط به اجازه حاکم شرع است و در برخی صور هم حکم آن تبعید است. - نگاهی به شخصیت زن در قرآن نویسنده: صمدی، قنبرعلی نام نشریه: پیام یاسین شماره نشریه: ۱۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی جایگاه زن و شخصیت او از منظر قرآن کریم میباشد. مقالهی حاضر با اشاره به تاریخچهی مظلومیت زن و پایمال شدن شخصیت و حقوق او، به مطرح گشتن چهرهی دوبارهی وی در قرآن پرداخته و با اشاره به تساوی زن و مرد در حقوق، کرامت و منزلت او را بیان نموده است. وی زن را از منظر قرآن مایهی تسکین و آرامش مرد معرفی میکند و زنان را نیز در کسب فضایل و رسیدن به قلّههای کمال همچون مردان میداند. همچنین مسألهی قوّامیّت مردان بر زنان را نیز مورد تحلیل و بررسی قرآنی و روایی قرار میدهد. - تأملی در نجواهای رسول خدا (صلی الله علیه وآله) با امام علی (علیه السلام) نویسنده: فاضلی، مهسا نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: توضیحی راجع به رازگویی پیامبر (صلی الله علیه وآله) با امیرالمؤمنین (علیه السلام) و نجواهای آن دو با یکدیگر است. در بخش آغازین مقاله، مصاحبت ویژهی علی (علیه السلام) با پیامبر (صلی الله علیه وآله) تشریح میشود. سپس با محوریت آیه «اُذُن» و بهرهگیری از کلام علی (علیه السلام)، رازگویی پیامبر (صلی الله علیه وآله) با علی (علیه السلام) و رازداری علی (علیه السلام) و ویژگیهای آن و نیز جلسات مکرر و مداوم آن دو با یکدیگر بررسی میشود. در این راستا، موضوع نجواها و فضای وقوعشان نیز از نظر به دور نمانده است. در بخش بعدی، محتوای نجواها و اشتمال آن بر تأویل و تنزیل آیات قرآن و معانی آیات و همراهی علی (علیه السلام) با پیامبر (صلی الله علیه وآله) در مواقع نزول وحی مورد اشاره قرار میگیرد و آیهی نجوا نیز به طور اجمالی تفسیر اجمالی میشود. در پایان نیز ارمغان این رازگوییها و احاطهی علی (علیه السلام) به قرآن توضیح داده میشود. - چندهمسری در قرآن و سیره پیامبر (صلی الله علیه وآله) نویسنده: حمامی، وحیده نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: پژوهشی دربارهی مسألهی تعدد زوجات پیامبر (صلی الله علیه وآله) و انگیزهی آن حضرت در ازدواج پیامبر با هر یک از همسران خود و بیان مقام و احکام زنان پیامبر (صلی الله علیه وآله) از منظر قرآن است. مؤلف ابتدا تعدد زوجات و جواز قرآنی آن را عنوان میکند و پس از تشریح وضعیت زن در عربستان در زمان ظهور اسلام، فلسفه تعدد زوجات را توضیح میدهد. سپس دامنهی بحث محدودتر شده، تعدد زوجات پیامبر خاتم (صلی الله علیه وآله) و فلسفهی آن مطرح میشود و هفت علت برای این امر عنوان میگردد که همگی تحت عنوان پیشرفت اسلام و اعتلای کلمهی توحید و مبارزه با شرک قرار میگیرند. آنگاه با استفاده از آیات قرآن، مقامات و ویژگیهای همسران پیامبر (صلی الله علیه وآله) شرح داده میشود. در بخش بعدی تفاوت پیامبر (صلی الله علیه وآله) با مؤمنین در امر چندهمسری بیان شده و در ادامه، تمامی ازدواجها و همسران پیامبر (صلی الله علیه وآله) و انگیزهی ازدواج با هر یک از آنها به تفکیک بررسی میشود و این نتیجه به دست میآید که انگیزهی پیامبر (صلی الله علیه وآله)، شخصی نبوده و تمامی ازدواجهای ایشان با هدف نشر اسلام صورت گرفته است. - بردباری پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) در قرآن نویسنده: آقامیری، سیّده طاهره نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: نوشتار حاضر صبر و بردباری پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) و حلم آن حضرت را آن گونه که در قرآن بیان شده، بررسی میکند. در مقدمه مقاله تعریف صبر و متعلق آن (تحمل) و ارتباط آن با سایر کمالات مطرح شده و در بخش بعدی مقاله، درجات و انواع صبر با بهرهگیری از کلام امیرالمؤمنین (علیه

السلام) و روایات سایر ائمه (علیهم السلام) تبیین شده است. نویسنده کاربرد خاص صبر در مورد پیامبر (صلی الله علیه وآله) را با استفاده از آیات و روایات بررسی می‌کند و فضای رسالت و بعثت آن حضرت و برخوردهای مخالفین و شرایط محیطی صدر اسلام را تبیین می‌کند تا صبر و حلم پیامبر (صلی الله علیه وآله) روشن‌تر شود. - قرآن و مسائل خانوادگی پیامبر (صلی الله علیه وآله) نویسنده: حیدری، احمد نام نشریه: پیام زن شماره نشریه: ۱۱ و ۱۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی آیاتی از قرآن کریم پیرامون ارتباط پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) با همسران خویش و وظایف مسلمانان در قبال آنهاست. نویسنده با اشاره به اسامی همسران پیامبر (صلی الله علیه وآله)، سرّ ازدواج‌های پیامبر (صلی الله علیه وآله) را مصالح اسلام و مسلمانان دانسته، به بیان جایگاه تکالیف و وظایف همسران پیامبر (صلی الله علیه وآله) پرداخته است. فضیلت‌تراشی برای عایشه توسط اهل سنّت و نکاتی در این زمینه بحث دیگری است که در این مقاله تجزیه وتحلیل شده است. غیرت پیامبر (صلی الله علیه وآله) و آیه‌ی حجاب، ممنوعیت ازدواج با همسران رسول خدا (صلی الله علیه وآله)، و دوری از غیرت نابجا مطالب پایانی این نوشتار است. - تکریم زنان در فرهنگ اسلام نویسنده: نساجی زواره، زهرا نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۱-۳۱ چکیده: این مقاله عمدتاً در پرتو آیات قرآن، دیدگاه اسلام راجع به جایگاه زن و نحوه برخورد با او را توضیح می‌دهد. نویسنده پس از ذکر مقدماتی راجع به زن و مرد، ابتدا نقش اجتماعی و اقتصادی زنان را بیان می‌کند و سپس نقش مهم زن در خانه و خانواده را توضیح می‌دهد. پس از این بخش، خشونت علیه زنان که نتیجه کج فهمی احکام اسلامی است، مطرح می‌شود. مطلب بعدی مقاله، حسن معاشرت با زنان و تکریم زن است و پس از آن نوبت به «مشورت با زنان» می‌رسد. نکته پایانی نوشتار نیز «خوشرفتاری با زنان و دختران» است. - ارتباط گفتاری زن و مرد نامحرم از دیدگاه قرآن و سنّت نویسنده: طاهری‌نیا، احمد نام نشریه: معرفت شماره نشریه: ۱۳۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: بیان نحوه ارتباط گفتاری زن و مرد نامحرم با یکدیگر می‌باشد. در این مقاله گفتگوهای زنان و مردان نامحرم در قرآن نظیر گفتگوی حضرت زکریا با مریم، حضرت موسی با دختران حضرت شعیب، خواهر حضرت موسی با مأموران فرعون و مردم با حضرت مریم (س) بررسی شده است. در ادامه دو دسته از روایات درباره‌ی جواز و منع گفتگوی زن و مرد نامحرم ارائه شده است. نویسنده روایات دال بر منع را مورد نقد و بررسی قرار داده است و در نهایت پیرامون کیفیت این ارتباط سخن گفته است. به نظر وی ارتباط کلامی باید به مقدار ضرورت و به دور از به درازا کشیدن و پرهیز از ردّ و بدل کردن مطالب غیرضروری باشد. - نظارت عمومی امر به معروف و نهی از منکر از عوامل پیشرفت نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمّدرضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۰۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی موضوع ضمانت اجرایی مقررات اجتماعی با استفاده از بیانات آیت‌الله جوادی آملی است. در ابتدای مقاله ارتباط پیشرفت و سعادت جامعه با امر به معروف و نهی از منکر بیان شده و سپس چندین بعد از ابعاد این مسأله تبیین گردیده است؛ مواردی مانند: آثار و عواقب امر به معروف و نهی از منکر، وحدت اجتماعی و نظارت همگانی، عقلی بودن امر به معروف و نهی از منکر، روش انبیاء، و شیوه‌های امر به معروف و نهی از منکر. مطلب پایانی مقاله، ارتباط انحطاط و پدیده‌ی غیبت کردن است. بررسی عواقب ترک امر به معروف و نهی از منکر از دیگر مندرجات این مقاله می‌باشد. - بایسته‌های خدمتگزاری به خلق خدا نویسنده: عابدی، محمّد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: مقاله‌ی حاضر به بیان انگیزه‌های خدمت‌گزاری و بایسته‌های آن می‌پردازد. مؤلف، مقاله را به دو بخش کلی با این عناوین تقسیم می‌کند: انگیزه‌ی خدمتگزاری، بایسته‌های خدمت‌گزاری در عمل. در بخش نخست، سه موضوع سرعت در خدمتگزاری، نداشتن چشم‌داشت، و قدرت طلب نبودن و شایسته‌سالاری در خدمتگزاری بیان می‌گردد و سپس بخش بایدها آغاز می‌شود که چند نکته‌ی

کـاربردی دربـاره‌ی خـدمتگزاری را عنـوان می‌کنـد. برخی از ایـن نکـات عبارتنـد از: سـرعت در خـدمتگزاری، تـوجه به آسیب‌پذیری‌ها، شکیبایی، و تواضع. - نگاهی به آسیب‌شناسی حکومت دینی نویسنده: حائری، محمّدعلی نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه:۲۹۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۲-۳۱ چکیده: این مقاله با استناد به آیات قرآن، آفت‌هایی را که حکومت دینی ممکن است دچار شود، بررسی می‌کند. مقاله بـا سخنان نورانی امـام علی (علیه السلام) آغاز می‌شود و سپس مواردی که می‌تواند از دیدگاه ایشان حکومت دینی را دچار مشکل کند، به مدیران حکومت دینی گوشزد می‌شود. این آفات ذیل چهار عنوان مطرح شده که عبارتند از: ستمگری یا ستم‌پیشگی، فساد (که به دو بخش فساد اقتصادی و فساد جنسی تقسیم می‌شود)، اسراف، و پایبندی به اندیشه‌های کهنه. نگارنده این موارد را با بهره‌گیری از آیات قرآن مورد بررسی قرار داده است. - اسلام و زندگی نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمّدرضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: نویسنده با استفاده از بیانات آیت‌الله جوادی آملی، مراحل و آثار حیات انسان را شرح می‌دهد. پس از توضیحی مقدماتی راجع به موضوع حیات، نگارنده‌ی حیات انسان را به سه مرحله‌ی حیات حیوانی، حیات انسانی و حیات الهی تقسیم می‌کند. این مراحل در طول یکدیگر قرار دارند و انسان می‌تواند از یکی گذر کرده، به دیگری وارد شود. سپس مراتب حیات در حکمت (مادی، خیالی و عقلی) بیان می‌گردد و سرانجام نیز مراتب حیات انسان از منظر شریعت بررسی می‌شود. - پرهیز از غذای حرام و شبهه‌ناک نویسنده: محمّدی اشتهاردی، محمّد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: اهمیت غذا و تأثیر آن در روح و جسم آدمی، موضوع مورد بحث این نوشتار است. نگارنده‌ی ذیل یکی از عبارات دعای حضرت مهدی (عج) که ناظر است به غذای حرام و شبهه‌ناک، ابتدا اثر غذا در پرورش یا تباهی روح و جسم را گوشزد می‌کند و سپس نظر قرآن را درباره‌ی پرهیز از غذای حرام شرح می‌دهد. پس از آن، روایاتی را در باب نکوهش مال حرام و ستایش مال حلال مطرح می‌کند و در ادامه، یکی از سرنوشت‌سازترین غذاها یعنی شیر مادر و اهمیت مراقبت از آن را بیان می‌نماید. سپس نوبت به غذای شبهه‌ناک و لزوم پرهیز از آن می‌رسد و مطالب پایانی مقاله را نیز نمونه‌هایی از آثار سوء غذای حرام و حساسیت مردان خدا در پاک‌خوری همراه با ذکر حکایاتی از آنان تشکیل می‌دهد. - بازنگرشی درون دینی به حجاب نویسنده: خلفی، مسلم نام نشریه: کتاب زنان شماره نشریه: ۳۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهش حاضر موضوع حجاب را با تتبع در آیات، روایات و سخنان فقها مورد کاوش قرار داده است. نخست مفهوم حجاب مورد بررسی قرار گرفته، سپس بـا ذکر شواهـد قرآنی به تبیین لزوم حجاب پرداخته شـده است. نویسنده ضمن بیان روایات متعارضی درباره ارتباط زن و مرد می‌گوید برخی روایات حکایت از سخت‌گیری و بعضی نیز بیانگر آسان‌گیری است. وی با ارائه‌ی توجیهاتی پیرامون روایات مطرح شده، نظر فقهایی چون نراقی، فاضل هندی و عاملی را ذکر می‌کند و در ادامه در تحلیل و بررسی مستنداتی که بدن زن را عورت معرفی کرده‌اند، عورت بودن تمام بدن زن را نمی‌پذیرد. بیان موارد استثنایی حکم حجاب مانند قواعد (زنان بازنشسته از ازدواج)، کنیزان، گردی صورت، دست و پا، در زمان خواستگاری با ذکر شرایط، بادیه نشینان، اهل ذمه و دیوانگان از دیگر مندرجات این مقاله است. در پایان این نتیجه به دست آمده که آیات، دلالت تامی بر حجاب به معنای رایج فقهی ندارند. - اتحاد عامل پیشرفت، اختلاف عامل انحطاط نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمّدرضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۸-۳۰ چکیده: این مقاله با استفاده از سخنان آیت‌الله جوادی آملی به توضیح تأثیر اتحاد و اختلاف در پیشرفت و انحطاط می‌پردازد. پس از توضیحاتی قرآنی در مورد ایجاد تغییر و تحول در جامعه و سنن الهی در زمینه‌ی دگرگونی، تأثیر و نقش اتحاد در پیشرفت جامعه، و منشأ بودن خدا برای این اتحاد و تألیف قلوب توضیح داده شده است. در بخش بعدی، سرّ این‌که خدا عامل تألیف

قلوب است، بیـان شـده و مـالکیت او نسبت به جهـان و قلب‌ها گوشـزد می‌شود. در ادامه‌ی نوشـتار، نقش اختلاف در انحطاط جـامعه و نیز عوامـل اختلاف و راهکارهـای رفع آن در پرتو قرآن بیـان می‌شود. - قرآن و وظایف مؤمنان در برابر پیامبر اعظم (صـلی الله علیه وآله) نویسـنده: سروی، محمّدعلی نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۰۳ و ۳۰۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی وظایف فردی و اجتماعی مؤمنان نسبت به پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) است. نویسنده مهم‌ترین وظایف فردی و اجتمـاعی مؤمنان را در حوزه‌ی ولایت و امامت پیامبر (صـلی الله علیه وآله) دانسـته و به تشـریح وظایفی چون پـذیرش ولایت پیامبر و ائمه (علیهم السـلام)، رجوع به سـنّت آن حضـرت در مخاصـمات اجتماعی، اخذ اجازه از پیامبر (صـلی الله علیه وآله) و خیـانت نکردن به ایشان پرداخته است. وی در تبیین وظایف فردی مؤمنان در قبال پیامبر اسـلام (صـلی الله علیه وآله) و امامان (علیهم السـلام) مواردی چون محبّت پیامبر (صـلی الله علیه وآله) و اهل بیت او، صلوات فرستادن بر آنان، توسل، زیارت و رعـایت ادب در قبال ایشان را مطرح نموده است. - نگاهی به یک قاعـده و دو اسـتثناء در موضوع حجاب نویسـنده: سـروش محلاتی، محمـد نام نشـریه: کتاب زنان شـماره نشـریه: ۳۷ تاریـخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیـده: بیـان قاعـده‌ی اولیه و اصول عملیه‌ی مرتبـط بـا حکم حجـاب و تبیین موارد اسـتثنایی آن یعنی بردگان و خواجگان می‌باشـد. در این مقاله ابتـدا ادله‌ی لزوم پوشـش و حجـاب (آیـات غض بصـر و جلباب) تجزیه و تحلیل شـده، سـپس نظرات مختلفی درباره‌ی اصل عملی (مواردی که دلیل بر لزوم حجاب و ممنوعیت نگاه نباشد) مطرح گردیده است. بعضی اصلی عملی در حجاب را برائت می‌دانند و برخی نیز به اصـل احتیـاط اسـتناد کرده‌انـد که اصل اخیر توسط نویسـنده مورد نقـد قرار گرفته است. در ادامه مباحثی پیرامون بردگان و خواجگان به عنوان برخی از موارد اسـتثنایی از حکم حجاب تشریح شده است. نگارنده ضـمن بیان دلایل اسـتثناء، از حکمت اسـتثناء حکم حجـاب سـخن گفته است. ذکر شـمول یـا عـدم شـمول موارد مشابه بردگان و خواجگان از دیگر منـدرجات این بحث می‌باشد. - روان‌شناسـی پوشش و مصونیت از منظر قرآن کریم نویسنده: معین، خدیجه نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیـده: بررسـی مسأله‌ی حجاب، پوشـش و عفاف در حیطه‌ی اندیشه و گرایش‌های انسان، و نیز حیطه‌ی رفتـاری و گفتـاری می‌باشـد. در این نوشـتار نویسـنده ایمان را یک نوع نگرش و انـدیشه معرفی کرده و با بیان این‌که علاقه‌ها و گرایش‌ها بینش را تغییر می‌دهـد تقوا و پاکدامنی زن را عامل حفظ و موفقیت او در برابر تهاجمات درونی و بیرونی به ویژه آفت‌هـای کلامـی زنان با نامحرمان دانسـته است. وی در مبحث روان‌شـناختی گفت وگو، به بیان و نحوه سـخن گفتن زنـان بـا افراد و اشـخاص نـامحرم پرداخته است و در مبحث عفت رفتاری، پوشـش انسان‌ها به ویژه زنان را در جهت بهداشـت روانی جامعه مؤثر دانسـته و با بیان فلسـفه‌ی حجاب و وجود پوشـش در اقوام و ملل گذشته به تشریح حدود معاشرت زن ومرد می‌پردازد و در نهایت نتیجه می‌گیرد که هدف اسـلام از تشریح حکم حجاب در امان ماندن جامعه از بی‌عفتی، ایجاد امنیت و آرامش روحی - روانی مردان و زنان و حفظ شخصیت زن می‌باشـد. - تعارف از نگاه قرآن نویسـنده: میرشـریفی، محمود نام نشـریه: روزنامه کیهان شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۲۵ چکیده: بررسـی جایگاه تعارف در جامعه و بیان حد و مرز آن می‌باشـد. در این مقـاله مفهـوم فارسـی و عربی تعـارف مورد بررسـی قرار گرفته و از آن به عنوان یکی از ابزارهـای ایجـاد وحـدت و همبسـتگی یـاد شـده است. نویسـنده بـا بیـان نمونه‌هـایی از تعارفـات بی‌اسـاس برخی از منـاطق، تعـارف را هنجاری اجتمـاعی دانسـته و در ادامه‌ی گزارشـی از مهمـان‌نوازی حضـرت ابراهیم و پیـامبر گرامی اسـلام را نقـل نموده و بـدین وسیله وظـایف و آداب میزبان و نیز آداب مهمان را گوشـزد کرده است. وی تعارفات بی‌جا و بـدون پشـتوانه‌ی قلبی را دروغگویی و نفاق دانسـته و در پایان خواستار تعارف بر اساس میزان توانایی و مطابق با واقعیت شده است. - همگونی جلباب قرآنی و چادر مشکی (۲) نویسـنده: مهدی زاده، حسـین نام نشـریه: پیام زن شـماره نشـریه:۱۰ تاریـخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۳۰ چکیده: بررسـی

سیره‌ی عملی زنان مسلمان در استفاده از چادر و فواید استفاده از آن است. نویسنده در این مقاله نخست سیره‌ی عملی بانوان مسلمانی چون فاطمه زهرا (علیها السلام) را در مورد حجاب تبیین نموده و نحوه پوشش آن حضرت را نقل کرده است. برخی از روابط همسران پیامبر (صلی الله علیه وآله) در مواجه شدن با نامحرمان و چگونگی پوشش اسلامی بحث دیگری است که نگارنده با بیان آن، به طور ضمنی نحوه پوشش عایشه را نیز بررسی کرده است. بهره‌های چادرپوشی مطلب دیگری است که پیرامون آن بحث شده و در پایان ثمرات و فواید حجاب با چادر مشکی تجزیه و تحلیل گردیده است. پوشانندگی بیشتر، نگاه شکنی، مهارکننده تحریک‌های غریزه‌ی جنسی، آرامش بخشی، و وقار و هیبت معنوی از فواید استفاده از چادر شمرده شده است. - انتقاد و معیارهای آن در آموزه‌های دینی نویسنده: عطایی، محمّدآصف نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۱ و ۲۹۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۱-۳۱ چکیده: معرفی انتقاد صحیح و بیان اصول و معیارهای آن است. مطالب آغازین نوشتار را توضیحاتی مقدماتی راجع به نیاز به انتقاد و تعریف آن با استفاده از منابع اسلامی و غیر اسلامی تشکیل می‌دهد. پس از تعریف، سه اثر و پیامد برای انتقاد ذکر می‌گردد که عبارتند از: نجات از غفلت و فراموشی، اصلاح خطاها در حوزه‌ی عملی و نظری، و رشد علوم و فنون. در بخش بعدی، اهمیّت و جایگاه انتقاد صحیح در مفاهیم دینی بیان می‌شود. بخش کاربردی و پایانی مقاله نیز به اصول و معیارهای انتقاد اختصاص یافته و در ضمن آن سه اصل اصلاح‌طلبی، ارائه‌ی راهکار، و ملایمت گوشزد شده است. - اصول حاکم بر ارتباطات کلامی میان فردی از دیدگاه قرآن نویسنده: احمدزاده، سیّد مصطفی نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی آداب سخن گفتن با دیگران از منظر قرآن کریم می‌باشد. در این نوشتار با مراجعه به آیاتی از قرآن به آداب سلام کردن و آثار آن اشاره شده و نحوه‌ی ارتباط کلامی صحیح بین افراد بررسی گردیده است. نگارنده بر این باور است که قرآن کریم استفاده از واژه‌های آرامش دهنده، زیبا و لطیف را در ارتباطات کلامی دارای تأثیر مثبت در عکس‌العمل مخاطب می‌داند و استفاده از واژه‌های نفرت‌انگیز را مورد نهی قرار می‌دهد. - انفاق از منظر قرآن و عترت نویسنده: افسای، محمد جعفر نام نشریه: فرهنگ کوثر شماره نشریه: ۷۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۵ چکیده: بررسی آثار، انگیزه‌ها و شرایط انفاق می‌باشد. در این مقاله، نویسنده با بیان این‌که انفاق یکی از عوامل از بین بردن اختلاف و فاصله‌ی طبقاتی است رابطه انفاق و پیشگیری از هلاکت را یادآور شده است. وی از ارزش انفاق سخن گفته و انفاق را از اوصاف پرهیزکاران و مایه‌ی رشد و سبب آمرزش گناهان دانسته است. در ادامه، آثار انفاق مورد اشاره قرار گرفته و از انگیزه‌های متفاوت انفاق سخن به میان آمده است. در نهایت میانه‌روی در انفاق، دوری از ریا و منّت و جداسازی آن از اموال پاکیزه از شرایط انفاق و معرفی و تشریح گردیده است. - روزه نگرفتن در سفر از منظر کتاب و سنّت نویسنده: سبحانی، جعفر نام نشریه: فقه اهل بیت (فارسی) شماره نشریه: ۵۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی ادله‌ی فقهای شیعه و اهل سنّت پیرامون وجوب و یا جواز روزه نگرفتن مسافر در سفر می‌باشد. در این مقاله، نخست آرای فقهای اهل سنّت مورد بررسی قرار گرفته و به نظر نویسنده برخی از فقهای سنّی حکم به وجوب روزه گرفتن در سفر و گروهی نیز قائل به جواز روزه نگرفتن شده‌اند. وی با ذکر آیات و روایات و همچنین نقل گفتار برخی از مفسّران اهل سنّت در تأیید آرای علمای شیعه حکم به روزه نگرفتن مسافر در سفر و قضای آن در ایامی دیگر را استنباط کرده و نظر برخی از مفسّران اهل سنّت نظیر فخر رازی را مورد نقد قرار می‌دهد. در ادامه به بیان روایاتی که حاکی از جواز روزه گرفتن در سفر است پرداخته و در نقد و ارزیابی آن معتقد است روایات وارده صراحت در ماه رمضان ندارد و سندشان ضعیف است. در پایان به این نتیجه می‌رسد که روزه نگرفتن در سفر واجب است. - سبقت در کار خیر نویسنده: نصراللهی، کمال نام نشریه: روزنامه کیهان شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۹ چکیده: بررسی فوائد و آثار سبقت در کار خیر می‌باشد. در این

مقاله نویسنده با بیان این‌که عمل خیر یکی از هنجارهای اجتماعی است به بررسی و تحلیل واژه‌ی سرعت و سبقت در آیات قرآن پرداخته است. وی سرعت و عجله در کار نیک را امری پسندیده و از اوصاف صالحان دانسته است. در ادامه شتاب در کارهای خوب و پیشی گرفتن مردم و جامعه نسبت به امور نیک و آشکار شدن اعمال نیک به عنوان نتایج و فواید مسابقه در انجام کار خیر معرفی گردیده است. نگارنده با تأکید بر این‌که هدف قرآن از تشویق مردم به سرعت در اعمال پسندیده سودرسانی به خود آنان است مال و فرزند را در صورت بهره‌گیری در کارهای خوب، خیر می‌داند. ذکر آثار دنیوی و اخروی سبقت در کار نیک و عوامل عجله در امر خیر نظیر ایمان به خدا، خوف از خدا و قیامت از دیگر مندرجات این نوشتار است. – ایمان و عمل صالح در دیدگاه ابوالفتوح رازی نویسنده: فاضل انوار یزدی، رقیّه نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بیان دیدگاه‌های ابوالفتوح رازی پیرامون ایمان می‌باشد. در نوشتار حاضر ابتدا معنای لغوی و اصطلاحی ایمان بررسی شده سپس حقیقت ایمان از دیدگاه فرق اسلامی بیان گردیده است. نویسنده با استناد به برخی آیات معتقد است از نظر شیعه ایمان یعنی تصدیق به دل و زبان و اشاعره ایمان را تصدیق به دل و اقرار به زبان را از فروع دین دانسته‌اند. معتزله نیز ایمان را تصدیق و اقرار و عمل می‌دانند و ابوالفتوح رازی با استناد به آیات مختلف ایمان را تصدیق به دل معرفی کرده است. در ادامه دیدگاه ابوالفتوح درباره‌ی فرق ایمان و اسلام، فرق ایمان و عمل صالح و ایمان و اختیار مطرح گردیده است. – منادیان وحدت قرآنی نویسنده: سلیمانی، فاطمه نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بیان راهکارهای پیامبر اعظم (ص)، اهل بیت – علیهم‌السلام – . امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در تحقق وحدت است. به نظر نویسنده نقش رسول خدا (ص) و ائمّه اطهار در ایجاد وحدت، طرح اخوّت و برادری، اقامه‌ی نماز، حضور در مساجد، برقراری نماز جماعت و جمعه، برگزاری مراسم حج، امر به معروف و نهی از منکر، حفظ تقیه و مدیریت در تصمیم‌گیری بوده است. وی از دستاوردهای امام خمینی در ایجاد وحدت بین مسلمین نام‌گذاری هفته وحدت دانسته و ضمن اشاره به برخی از سخنان امام راحل، عوامل وحدت را از نگاه ایشان بیان کرده است. در پایان نام‌گذاری سال ۱۳۸۶ به نام اتحاد ملی و انسجام اسلامی از جمله راهکارهای مقام معظم رهبری در جهت‌دهی مسلمان به امر وحدت یاد شده است. – فرهنگ‌سازی تلاوت قرآن در نماز نویسنده: علاءالدین، محمد رضا نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی گام‌ها و ابزارهای به کارگرفته‌ی پیامبر اعظم (ص) جهت فرهنگ‌سازی تلاوت قرآن در نماز می‌باشد. در این نوشتار ابتدا آیات نماز در مورد سوره‌ی بقره و سایر سور، رابطه نماز و زکات، نماز و ولایت، نماز و مؤمنان، نماز و انبیاء و مخالفان نماز مورد اشاره قرار می‌گیرد. آن‌گاه احادیثی از پیامبر اکرم (ص) درباره‌ی جایگاه و اهمیّت نماز بیان می‌گردد. در ادامه از سیر تطوّر تلاوت قرآن سخن به میان آمده و یادگیری قرآن و صحیح خواندن آن، تشویق یکدیگر به خواندن قرآن، زیبا خواندن، انتخاب امامان جماعتی که قرآن را به صورت زیبا و صحیح تلاوت می‌کنند و عمل آگاهانه و مخلصانه پیامبر، به عنوان پنج گام فرهنگ‌سازی تلاوت قرآن در نماز معرفی و هر یک به اختصار توضیح داده شده است. در پایان این نتیجه به دست آمده که گسترش نهضت قرآن‌خوانی و افزایش معنویّت از برکات فرهنگ‌سازی تلاوت قرآن در نماز است. – مدیریت قرآنی نویسنده: معاف، علی رضا نام نشریه: روزنامه ایران شماره نشریه: – تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۳ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی اصول و شاخصه‌های مدیریت در قرآن کریم و روایات معصومین (علیهم السلام). نویسنده ابتدا به بحث درباره‌ی امکان مدیریت اسلامی پرداخته، سپس اصول و شاخصه‌های آن شامل: صداقت، امانت‌داری، عدالت‌محوری، شوق به خدمت، ساده‌زیستی، توکل به خدا، شور و نشاط و عدم خستگی، مهربانی با زیردست، جاذبه و دافعه، مردمی بودن، و اخلاص را بیان نموده است. – معناشناسی ایمان در تفسیر المیزان و مفاتیح الغیب نویسنده: بهرامی، محمّد نام

نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: نگاهی مقایسه‌ای است به معنای «ایمان» در دیدگاه فخر رازی و علّامه طباطبایی. به عقیده نویسنده، فخر رازی ایمان را تصدیق قلبی می‌داند و عمل و اقرار را جزء آن نمی‌داند. در مقابل او، علامه طباطبایی گرچه معنای ایمان را همان تصدیق دانسته، اما التزام عملی را در معنای ایمان ضروری می‌داند و بر این مبنا گرچه «عمل» ایمان نیست، اما اثر ایمان می‌باشد.

انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن

- انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن - بررسی تاریخی آیه مباهله و بازتاب‌های کلامی آن نویسنده: معموری، علی نام نشریه: شیعه‌شناسی شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی دیدگاه‌های کلامی شیعه و اهل سنّت درباره‌ی آیه‌ی مباهله می‌باشد. در این مقاله ابتدا معنای لغوی و اصطلاحی مباهله بررسی شده سپس با رویکرد تاریخی، جریان مباهله پیامبر (ص) با مسیحیان نجران بیان گردیده است. در ادامه برداشت‌های کلامی مانند مسأله‌ی امامت و خلافت از آیه‌ی مباهله جهت اثبات فضیلت اهل بیت (علیهم‌السلام) مطرح شده است. این بخش که شالوده‌ی اصلی مقاله است دیدگاه شیعه و اهل سنّت را درباره‌ی فضیلت عمومی اهل بیت منعکس می‌کند. آن‌گاه با توجه به تفاسیر مختلف و با استناد به هر یک از فقرات خاص آیه‌ی مذکور فضایل هر یک از اهل بیت مورد اشاره قرار می‌گیرد و از برتری امام علی (ع) و اولویت خلافت آن حضرت سخن گفته می‌شود. در پایان، دیدگاه اهل تسنّن درباره‌ی خلافت امام علی (ع) ذکر گردیده است. - بررسی آیه مباهله از دیدگاه فریقین نویسنده: الحیان، مجتبی نام نشریه: پژوهش‌های دینی شماره نشریه: ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: تحقیقی است پیرامون آیه‌ی مباهله و اثبات مقام و ولایت امام علی (علیه السلام). نویسنده با استفاده از منابع روایی و تفسیری امامیه و اهل سنّت ابتدا به بررسی تفسیر آیه‌ی مباهله و شأن نزول آن می‌پردازد و با استناد به اقوال مفسّران و مورخان اهل سنّت، شأن نزول آن را مربوط به علی (علیه السلام) می‌داند و سپس با استفاده از مقوله‌ی عصمت و این‌که مفاد این آیه اتحادّ نفسانی پیامبر (صلی الله علیه وآله) با علی (علیه السلام) است، مقام ولایت و خلافت آن حضرت را در تمامی شئون ظاهر و باطن اثبات می‌نماید. - مهدویّت و موانع فرا روی مصلحان از منظر قرآن نویسنده: جعفری، محمّد صابر نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: تحلیلی است از موانع پیش روی حکومت امام مهدی (عج) و چگونگی برخورد وی با این مسأله. نویسنده با استناد به آیات قرآن، شیوه‌های برخورد کافران، منافقان، مفسدان و متکبران را در طول تاریخ با پیامبران خصوصاً پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و انواع حیله‌ها و بهانه‌های آنان از جمله تکذیب، استهزاء، فتنه‌گری و مخالفت‌های عملی را مورد بررسی قرار داده است. وی همچنین از شیوه برخورد انبیاء در برابر آنان سخن گفته و نتیجه گرفته است که در حکومت امام مهدی (عج) همین مسأله تکرار خواهد شد و او نیز از شیوه و سنّت پیامبران چون مقاومت در برابر کفر و نفاق و فساد و استکبار استفاده خواهد کرد و پس از قلع و قمع کامل آنان پایه‌های توحید و عدالت را در سراسر زمین استوار خواهد ساخت. - قرآن و وجود امام مهدی (عج) نویسنده: رضوانی، علی اصغر نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: پژوهشی است که به اثبات مهدویّت و وجود امام زمان (عج) می‌پردازد. نویسنده با استفاده از آیات قرآن و روایات شیعه و اهل سنّت به بررسی مهدویّت و این‌که در هر عصری ضرورت امام و رهبری و نیاز به آن احساس می‌شود، می‌پردازد و ضمن بررسی سوره‌ی قدر و آیات اول سوره‌ی دخان نتیجه می‌گیرد که فرشتگان در هر شب قدر بر ولی‌الله الاعظم نازل گشته و مقدرّات آن سال را بر وی عرضه می‌دارند. مقاله ضمن بررسی دیگر آیات نامدار چون آیه‌ی امام، آیه‌ی گواهی، هدایت، نذیر، اولی‌الامر و آیه‌ی صادقین، شأن نزول آنها را در

مورد پیشوایان معصوم از جمله امام زمان (عج) دانسته و در جهت اثبات آن از روایات اهل سنّت نیز تأیید آورده است. - مهدویّت و فرجام ستیزش حقّ و باطل نویسنده: کارگر، رحیم نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: نزاع حق و باطل و فرجام غلبه حق بر باطل و ارتباط این مسأله با مسأله‌ی مهدویّت بررسی می‌شود. این مقاله ابتدا به طرح مسأله‌ی تعارض و نزاع گروه‌ها در مکاتب مختلف چون جنگ تمدن‌ها، نبرد شهر خدا با شهر زمین و نزاع خیر و شرّ می‌پردازد. سپس به طرح مسأله‌ی حق و باطل در مکتب اسلام پرداخته و با اشاره به آیات قرآن سردمداران باطل را در گروه‌هایی چون: مستکبران، مفسدان، مکاران، برتری طلبان، جبّاران، مشرکان و منافقان دانسته است. وی با اشاره به سنّت تاریخ، مهدویّت را فرجام این نزاع بی‌پایان و حکومت امام زمان (عج) را پایانی بر حاکمیت ظلم و بیداد دانسته و آن را وعده و بشارت ادیان آسمانی و قرآن ذکر کرده است. - مهدویّت در تفسیر المیزان نویسنده: کلباسی. تدوین: محمّدجواد اسحاقیان نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی اندیشه مهدویّت در تفسیر «المیزان» اثر علامه طباطبایی است. نویسنده ابتدا به روش‌های مختلف در این عرصه می‌پردازد، از جمله آنها مهدویّت در نظام کلّی امامت، مهدویت و سنّت‌های الهی، مهدویّت و منجی‌گرایی، علائم ظهور، علائم آخرالزمان، وراثت صالحان، مهدویّت و حاکمیت اسلام، مهدویّت و سرنوشت اهل کتاب، مهدویّت و رجعت، و مهدویّت و قیامت می‌باشد. وی در ادامه ضمن بررسی موضوعات فوق در المیزان نتیجه می‌گیرد که علامه طباطبایی برای اثبات مهدویّت و وجود امام زمان (عج) از زوایای مختلف خصوصاً از زاویه کلّی امامت و رهبری و ضرورت حضور امام در جامعه جهت هدایت انسان‌ها و ضرورت تحقق وعده‌های الهی در حاکمیت مستضعفان به این مسأله پرداخته و ضمن بررسی روایات به انطباق آنها با جریانات تاریخ و سنّت‌های حاکم بر آن پرداخته است. - راهکارهای قرآنی - روایی شدّت‌یابی محبّت به اهل بیت (علیهم‌السلام) نویسنده: حرّ، سید حسین نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بیان چگونگی افزایش محبّت و مودّت نسبت به اهل بیت (علیهم‌السلام) می‌باشد. نوشتار حاضر با استفاده از تفاسیر و احادیث توجه به قرآن و دستورات الهی و اطاعت از اولی‌الامر، توجه به اوامر و نواهی رسول خدا، نیازمندی انسان‌ها به محبّت اهل بیت و بهره‌مندی از آن را از راهکارهای فزونی بخشیدن به محبّت اهل بیت معرفی کرده است. در ادامه شرکت در مجالس جشن و سوگواری ائمه معصومین (ع)، زیارت آن بزرگواران، قرائت ادعیه وارده از معصومین و ذکر فضایل اهل بیت در مجالس و محافل از دیگر عوامل ایجاد و ازدیاد محبّت اهل بیت ذکر شده و هر یک به اختصار توضیح داده شده است. - رسول خدا، رحلت و بازگشت جاهلیت نویسنده: محیطی، فرشته نام نشریه: روزنامه کیهان شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۶ چکیده: در این نوشتار بازگشت به جاهلیت مورد بحث قرار گرفته است. نویسنده نخست با تشریح اهمیّت و نقش رسالت پیامبران در آگاهی و سعادت مردم، جاهلیّت را دشمن پیامبران می‌داند. وی با اشاره به برخی آیات قرآن بعضی از خصوصیات مردم در عصر جاهلیت (قبل از اسلام) را یادآور شده و در ادامه با استناد به آیه‌ی ۱۴۴ سوره‌ی آل‌عمران و جریان جنگ احد، دوری از رهبری و فقدان رهبری به ویژه ارتحال پیامبر گرامی اسلام (ص) را یکی از عوامل بازگشت مردم به عصر جاهلیت معرفی کرده است. - جلوه سیره قرآنی پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) در نهضت حسینی نویسنده: نورایی، محسن نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۱ و ۲۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۱ چکیده: بیان هماهنگی سیره‌ی قرآنی پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) و سیره‌ی عاشورایی امام حسین (علیه السلام) است. نویسنده می‌کوشد تا با تکیه بر گزارش‌های معتبر تاریخی و با رویکردی قرآنی همراهی سیره‌ی حسینی و سیره‌ی نبوی را در حماسه‌ی عاشورا مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. هدف وی آن است تا از یک سو، همتایی سیره‌ی حسینی را با سیره‌ی رسول اعظم (صلی الله علیه وآله) و از سوی دیگر، همسانی نهضت حسینی را با قرآن کریم نمایان سازد. از این رو

وی ابعاد قرآنی نهضت عاشورا را بررسی می‌کند و هماهنگی کامل اقدامات امام حسین (علیه السلام) در واقعه‌ی عاشورا با سیره‌ی نبوی را تبیین می‌نماید. - جلوه‌ای از اصل مودت و رحمت در سیره خانوادگی پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) نویسنده: دلشاد تهرانی، مصطفی نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه:۲۱ و ۲۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۱ چکیده: بررسی سیره‌ی اخلاقی پیامبر (صلی الله علیه وآله) با زنان و کودکان در محیط خانواده می‌باشد. این مقاله سعی دارد با رویکردی قرآنی و روایی، جلوه‌هایی از رحمت و موّدت پیامبر (صلی الله علیه وآله) با خانواده‌ی خویش را ترسیم نماید. نگارنده ضمن بررسی معنا و کاربرد واژه‌ی سیره، به سیره‌ی خانوادگی پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) اشاره کرده و به بررسی جایگاه و اهمیّت مودت و رحمت در مناسبات خانوادگی پرداخته و جلوه‌هایی از رحمت پیامبر (صلی الله علیه وآله) به کودکان و همسران خویش را بیان می‌نماید. - بازتاب انوار قرآنی در سیره و سخنان امام رضا (علیه السلام) نویسنده: نساجی زواره، اسماعیل نام نشریه: درس‌هایی از مکتب اسلام شماره نشریه: ۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهشی درباره‌ی سیمای قرآن کریم و آثار انس با آن از منظر امام رضا (علیه السلام) می‌باشد. در این مقاله ابتدا اوصاف قرآن کریم و فضایل تلاوت و قرائت آن از زبان امام رضا (علیه السلام) بیان می‌شود و سپس بیانات ایشان در نهی از تفسیر به رأی، محکمات و متشابهات قرآن و آثار انس با قرآن ذکر می‌گردد. در قسمتی دیگر از این مقاله به ذکر فضایل اهل بیت (علیهم‌السلام) در قرآن در ضمن نقل روایاتی پرداخته شده است. - زیارت پیامبر اعظم (ص) در قرآن کریم نویسنده: رحیمی، مرتضی نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی دلایل استحباب زیارت به ویژه زیارت پیامبر اکرم (ص) می‌باشد. در این مقاله نظرات متفاوتی پیرامون زیارت معصومین به خصوص زیارت پیامبر اعظم ارائه شده است. به نظر نویسنده ابن تیمیه از حنابله قائل به تحریم زیارت پیامبر اکرم (ص) بوده و مالک قائل به کراهت و برخی دیگر از فرق اهل سنّت و نیز مذهب تشیع آن را مستحب می‌دانند. وی معتقد است برخی با ذکر دلایلی چون اختلاط آنان با مردان قائل به حرمت زیارت توسط زنان و بعضی نیز با رعایت نکات شرعی زیارت زنان را مستحب دانسته‌اند، در ادامه درباره‌ی جواز زیارت قبور به چهار دسته از آیات استناد شده است. نگارنده بر این باور است دسته ای استحباب و جواز زیارت را مطرح کرده اند. برخی دلالت بر جواز زیارت قبر پیامبر و وجوب بزرگداشت ایشان و جواز توسل دارد. گروهی از آیات بیانگر جواز خواندن نماز و عبادت در امکان زیارتی است و دسته‌ای ساختن مقبره و مسجد بر قبر افراد صالح را مجاز معرفی می کند. در پایان این نتیجه به دست آمده که زیارت قبور برای زنان مستحب است و آیات ذکر شده دلالت بر مطلوبیت زیارت قبور به ویژه قبور پیامبر اکرم (ص) می‌باشد. - خاتمیت پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) و ولایت امامان معصوم (علیهم السلام) نویسنده: کریمی، عبدالخالق نام نشریه: پیام یاسین شماره نشریه: ۱۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهشی است پیرامون ختم نبوّت و فلسفه‌ی امامت پیشوایان معصوم. نگارنده خاتمیت پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) را از اصول مسلّم اسلامی دانسته و فلسفه آن را بلوغ فکری بشریّت می‌داند و نتیجه می گیرد که گر چه وحی قطع شد، اما هدایت‌های الهی هیچ گاه قطع شدنی نخواهد بود. وی پیشوایان معصوم (علیهم السلام) را ادامه دهنده‌ی راه رسالت انبیاء می‌داند و با اشاره به مفهوم ولایت و اقسام آن، ولایت امامان معصوم (علیهم السلام) را از جمله شئون رسالت و ولایت پیامبر (صلی الله علیه وآله) دانسته، جایگاه آنان را در شریعت همان جایگاه پیامبر (صلی الله علیه وآله) می‌شمارد. - پیامبر (صلی الله علیه وآله) جمال الهی در آیینه‌ی بشری نویسنده: ترابی، احمد نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی سیمای پیامبر (صلی الله علیه وآله) از منظر قرآن کریم و موضوع بشر بودن آن حضرت می‌باشد. در این نوشتار ابتدا آیاتی که پیامبر (صلی الله علیه وآله) را انتخاب شده از میان مردم معرفی می کند، بیان می‌شود و سپس نویسنده تلاش پیروان

دیگر ادیان برای این‌که پیامبر خود را در جایگاهی فراتر از جایگاه بشری قرار دهند، را با استفاده از آیات مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهد و در دیدگاه سوم نظر کسانی را می‌آورد که معتقدند پیامبر (صلی الله علیه وآله) می‌بایست فرشته‌ای از جانب خدا باشد. در ادامه فلسفه‌ی انتخاب رسولان از میان بشر مطرح می‌شود و در انتها مهم‌ترین فلسفه‌ی اثباتی بشر بودن رسولان ذکر می‌شود و هم‌زبانی پیامبران با قوم خویش به عنوان جلوه‌ای دیگر از سنخیت انبیاء با بشر بودن آنان بیان می‌گردد. - بهره‌های مولانا از داستان پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) در قرآن نویسنده: بهرامی، محمّد نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی بهره‌هایی که مولوی از داستان پیامبران در قرآن برده است. از نظر نگارنده مهم‌ترین هدف مولوی از بیان این قصه‌های قرآنی آموزش اخلاقی به مخاطبان خود است. در میان این قصه‌ها، قصه‌ی پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) در مثنوی جایگاه ویژه‌ای دارد، به گونه‌ای که در جای‌جای مثنوی از فرازهای این داستان در خدمت آموزش اعتقادات، اخلاقیات و عرفان بهره گرفته شده است. - محبوبیت پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) نویسنده: طباطبایی، سیّد محمّد نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: تحقیقی پیرامون محبوبیّت پیامبر (صلی الله علیه وآله) و راز آن در قرآن است. وی ابتدا به معنا و مفهوم محبّت می‌پردازد. سپس رابطه‌ی محبّت با معرفت و رابطه‌ی محبّت با اطاعت را مورد بررسی قرار می‌دهد و از جمله آثار محبّت مجذوب گشتن بنده برای خدا را ذکر می‌کند. مقاله با اشاره به این‌که محبّت امری طرفینی است، محبّت به پیامبر (صلی الله علیه وآله) و اهل بیت آن حضرت را موجب خیر و صلاح مردم ذکر می‌نماید، و نتیجه می‌گیرد که اگر پیامبر (صلی الله علیه وآله) محبوب است، این محبوبیّت در سایه اطاعت و انقیاد از خداوند و راز آن در سایه‌ی پاکدامنی و تقرّب و رحمت و کمالات آن حضرت می‌باشد. - شیعه و اهل بیت پیامبر (ص) نویسنده: بابایی، علی‌اکبر نام نشریه: شیعه شناسی شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی معنا و مصادیق اهل بیت پیامبر اعظم (ص). در مقاله‌ی حاضر با تحلیل ادبی و لغت‌شناسانه برخی کلمات و واژه‌ی اهل بیت در زبان عربی و روایات عربی و روایات مختلف معرّف اهل بیت (ع)، معنای لغوی و اصطلاحی اهل بیت بیان شده است. نویسنده دیدگاه شیعه را که معتقدند اهل بیت پیامبر (ص) سیزده نفرند، با استفاده از روایات و آیات مباهله و تطهیر اثبات می‌نماید. در پایان نتیجه می‌گیرد که دیدگاه اهل سنّت که اهل بیت را به همسران و مطلق خویشان پیامبر (ص) تعمیم داده‌اند مخالف روایات کتب خودشان می‌باشد. - دیدگاه صدرالمتألهین درباره‌ی ولایت نویسنده: میردامادی، سید مجید نام نشریه: سفیر شماره نشریه: ۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: مروری بر دیدگاه‌های ملاصدرا پیرامون انسان، ولی، ولایت، امامت و نبوت می‌باشد. نویسنده ضمن اشاره به اقسام ولایت، نظر ملاصدرا را درباره‌ی مراتب ولی و ویژگی‌های عملی و علمی اولیای خدا، نظیر اشتیاق به خدا، انس با قرآن، توکل و ترس از خدا ذکر کرده است. بیان درجات و طبقات انبیاء و تفاوت کلام و کتاب خدا، مرتبه امامت و ذکر برخی از خصوصیات ائمه معصومین (ع) از منظر ملاصدرا دیگر مباحث این نوشتار است. به اعتقاد نگارنده، صدرالمتألهین ولایت را باطن نبوت دانسته و امامت را بالاترین مرتبه‌ی ولایت معرفی کرده است. - علم غیب معصوم (ع) بخش اول نویسنده: لطیفی، رحیم نام نشریه: معارف شماره نشریه: ۴۶ شماره صفحه: ۲۵-۲۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۳۱ چکیده: تشریح و اثبات علم غیب برای امام معصوم - علیهم‌السلام - است. در این نوشتار ابتدا تفاوت‌های علم غیب در مورد خدا و امام معصوم، نظیر ذاتی بودن علم غیب خداوند و مأذون بودن علم غیب معصوم از جانب خدا بیان شده و نویسنده معتقد است تفاوت‌های علم غیب خدا نسبت به پیامبر و امامان معصوم، زمینه‌ی هر گونه غلو و شرک را از بین می‌برد و علم غیب الهی با پیامبر و امامان معصوم زمینه‌ساز دفع هر گونه غلوّ و شرک را که بعضی با شبهه بدان دامن می‌زنند رفع می‌کند. در ادامه آیاتی جهت اثبات علم غیب برای برخی از بندگان خاص خدا به

ویژه امام معصوم ذکر شده است. بیان نمونه‌هایی از علم غیب پیامبر اعظم (ص) و تشریح اقتضای علم غیب با مقام امامت از دیگر مندرجات این مقاله است. در پایان این نتیجه به دست آمده که اعمال بندگان از علم امام مخفی نیست و امام به تمام امور مورد نیاز دنیوی و اخروی بندگان آگاه می‌باشد. - محمّد (صلی الله علیه وآله) نویسنده: رووبین، یوری نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی دیدگاه یک غیرمسلمان پیرامون حضرت محمّد (صلی الله علیه وآله) و قرآن است. مخاطب واقع شدن محمّد (صلی الله علیه وآله) از سوی خدا توسط وحی و نقل سرگذشت امت‌های پیشین برای پیامبر (صلی الله علیه وآله) در قرآن، مقایسه‌ی رفتار کافران و مؤمنان با پیامبر (صلی الله علیه وآله) از منظر قرآن، حمایت الهی از محمّد (صلی الله علیه وآله) در جریان تکذیب و تهمت‌هایی که کفّار به وی می‌زدند، مانند داستان «اِفک» و بررسی رسالت عظیم پیامبر (صلی الله علیه وآله) که یک رسالت جهان‌شمول در راستای بشارت و انذار بندگان است، از مهم‌ترین موضوعاتی است که در این مقاله به آنها پرداخته شده است. - شیوه همسرداری پیامبر (صلی الله علیه وآله) به گزارش قرآن نویسنده: عابدینی، احمد نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی شیوه‌ی همسرداری پیامبر (صلی الله علیه وآله) و مدارا و رأفت ایشان با همسران‌شان در عین ناسازگاری‌های آنان است. بخش نخستین مقاله با ذکر سه آیه از آیات قرآن که ناظر به همسران پیامبر (صلی الله علیه وآله) است، به افشای سرّ، حبّ دنیا و مسخره کردن برخی زنان پیامبر (صلی الله علیه وآله) اشاره دارد. در بخش دوم مقاله، نمونه‌هایی از برخورد پیامبر (صلی الله علیه وآله) با همسرانش ذکر می‌شود که اولین مورد از آن، عدالت پیامبر (صلی الله علیه وآله) نسبت به همسران خویش است. اجرای عدالت از سوی پیامبر (صلی الله علیه وآله) نسبت به همسران دارای جلوه‌های متعددی است که چند مورد از آنها ذکر شده است. مدارای پیامبر (صلی الله علیه وآله) با همسران خویش و عذرپذیری پیامبر (صلی الله علیه وآله) از خطاهای ایشان از دیگر مندرجات مقاله حاضر می‌باشد. - سیری در سیره نبوی نویسنده: یاقوتیان، مهدی نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی برخی موارد نادرست که به عنوان سیره‌ی به پیامبر (صلی الله علیه وآله) نسبت داده شده و ارزیابی آثار شهید مطهری در این باره است. مؤلف ابتدا چهار آیه از قرآن را با توجه به ویژگی‌هایی که برای پیامبر (صلی الله علیه وآله) در این آیات بیان شده، بررسی می‌کند که برخی رفتارهایی که به پیامبر (صلی الله علیه وآله) نسبت داده شده، صحت ندارد. وی سپس به ارزیابی صحت و سقم برخی از نسبت‌های تاریخی به پیامبر (صلی الله علیه وآله) می‌پردازد. از جمله این موارد است: بی‌اعتنایی پیامبر (صلی الله علیه وآله) به غیبت، ترغیب ایشان به غیبت، عدم شناخت مخاطب توسط آن حضرت، دخالت ایشان در امور شخصی افراد، نگفتن «ان شاء الله» و خوابیدن امام علی (علیه السلام) به جای پیامبر (صلی الله علیه وآله) در بستر آن حضرت برای حفظ جان ایشان. در پایان، موارد مخالف خرد و نیز آیات جمع‌بندی شده است. - تجلی رحمت پیامبر (صلی الله علیه وآله) در جنگ‌ها نویسنده: کلانتری، الیاس نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: رحمت پیامبر (صلی الله علیه وآله) در جنگ‌ها و رأفت ایشان در مقابل دشمن موضوع این نوشتار است. نویسنده ذیل آیه‌ی ۱۰۷ سوره‌ی انبیاء، چهارده نکته را درباره‌ی رحمت پیامبر (صلی الله علیه وآله) گوشزد می‌کند و سپس سیره‌ی پیامبر (صلی الله علیه وآله) در جنگ‌ها را بر می‌شمرد که برخی از آنها عبارتند از: خوشرفتاری با اسرا، عفو دشمنان، و مخالفت با کشته شدن انسان‌ها در حد ممکن. برای تحلیل این گونه رفتارها، نویسنده انواع جنگ‌ها را به تفکیک بیان می‌کند (هجومی، دفاعی، بازدارنده، آزادی بخش) و انواع مجاز آنها را در اسلام بیان می‌کند. سپس رفتار پیامبر (صلی الله علیه وآله) در جنگ‌های دفاعی و مشاوره‌ی ایشان با افراد خود را شرح می‌دهد. در بخش بعدی اجتناب پیامبر (صلی الله علیه وآله) از جنگ و ترساندن دشمن برای جلوگیری از جنگ از موارد تجلی رحمت پیامبر (صلی الله علیه وآله) دانسته شده است. - اعتدال

محمّد (صلی الله علیه وآله) نویسنده: سیّدعلوی، سیّد ابراهیم نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی میانه‌روی پیامبر (صلی الله علیه وآله) در گفتار و رفتار است. در بخش آغازین مقاله‌ی حاضر برخی از مطالب ضد و نقیض تاریخی درباره‌ی شخصیت پیامبر (صلی الله علیه وآله) و زندگانی وی در دوران کودکی و لزوم اصلاح آنها اشاره شده است. در بخش دوم بر لزوم مبنا قرار گرفتن قرآن برای ترسیم سیمای واقعی پیامبر (صلی الله علیه وآله) مثلاً در مسأله‌ی رضاع ایشان تأکید شده است. در ادامه، نکته‌ی مبرّا بودن رفتار و گفتار پیامبر (صلی الله علیه وآله) و نیز آیات قرآن از خشونت بیان شده است. در قسمت چهارم نوشتار، رحمت همگانی و مهر معقول پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) مورد بحث قرار گرفته، و در بخش پایانی نیز نرمش رفتار و حسن گفتار ایشان در کنار ذکر چند نمونه از خلق و رفتار والای آن حضرت توضیح داده شده است. - پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله)، پیامبر پاسخگو نویسنده: عصمتی، سبحان نام نشریه: بیّنات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار:۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی پاسخ‌هایی است که پیامبر (صلی الله علیه وآله) در برابر سؤالات مختلف فقهی، اخلاقی و اجتماعی بیان فرموده‌اند و حکم آنها در قرآن آمده است. نویسنده سؤالاتی را که از پیامبر (صلی الله علیه وآله) شده، به دو دسته تقسیم کرده است: سؤالاتی که در قرآن آمده، و سؤالاتی که در حدیث و تاریخ آمده است. وی در این مقاله به بررسی سؤالات قرآنی می‌پردازد و آنها را در پنج گروه اعتقادی، فقهی، تاریخی، علمی و اجتماعی به بحث می‌گذارد. پرسش‌های اعتقادی به مسائلی مانند قرب و بعد خدا، و مسائل روز قیامت مربوط می‌شود. در دو بخش فقهی مواردی از این دست آمده است: حکم شراب و قمار، مسائل زنان، انفال و جنگ در ماه‌های حرام. در بخش سؤالات تاریخی، سؤالاتی درباره اصحاب کهف، ذوالقرنین و یأجوج و مأجوج و پاسخ پیامبر (صلی الله علیه وآله) به این سؤالات آمده است. سؤالات مربوط به حالات مختلف ماه و روح در بخش علمی عنوان شده است. در سؤالات اجتماعی نیز انفاق و رفتار پیامبر (صلی الله علیه وآله) با یتیمان مطرح می‌شود. - انس پیامبر (صلی الله علیه وآله) با قرآن کریم نویسنده: ترابی، مرتضی نام نشریه: فرهنگ جهاد شماره نشریه: ۳ و ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: تبیین ابعاد انس و همراهی پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) با قرآن مجید است. نویسنده در ابتدا به توضیحی مقدماتی راجع به انس با قرآن و ویژگی‌های آن اقدام می‌کند و سپس انس پیامبر (صلی الله علیه وآله) را با قرآن به طور خاص مدنظر قرار می‌دهد و همدم بودن ایشان با قرآن را در کنار انجام وظایف اجتماعی آن حضرت گوشزد می‌کند. از مظاهر انس پیامبر (صلی الله علیه وآله) با قرآن که نویسنده به آنها اشاره کرده، مواردی مانند: تلاوت شبانه قرآن، بیان آیات قرآن برای مردم حتی با به خطر انداختن جان خود، قرائت سوره‌های خاصی در هر شب، قرائت قرآن حتی در حالت بیماری شدید، تلاوت قرآن با نیت شکرگزاری، و تأثیر شدید به هنگام تلاوت قرآن است. - پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) در آیینه قرآن نویسنده: بهرامی، محمّد نام نشریه: فرهنگ جهاد شماره نشریه: ۳ و ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: این مقاله در سه بخش کلی نام‌ها، اوصاف، مقامات و مناقب، سیمای پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) در قرآن را به تصویر کشیده است. در بخش اول مقاله که خود دارای دو قسمت «نام‌ها» و «اوصاف» است، ابتدا اسامی «محمد»، «احمد»، «عبدالله»، «یس»، «طه» و «ن» مطرح می‌شود و سپس اوصافی از پیامبر (صلی الله علیه وآله) مانند شاهد، مبشر، نذیر، رئوف، و رحیم بیان می‌گردد و در بخشی از آن نیز اوصاف مشترک قرآنی خدا و رسول عنوان می‌شود. در بخش مقامات پیامبر (صلی الله علیه وآله) نیز مواردی مانند خاتمیت، عبودیت مطلقه، اسوه‌ی حسنه، خلق عظیم، رأفت و رحمت، علم لدنّی، عصمت علمی و عملی بررسی می‌گردد. در بخش پایانی نوشتار، فضائل و مناقب آن حضرت در قرآن مطرح شده است. - اصول رهیافت امنیتی پیامبر (صلی الله علیه وآله) در قرآن کریم نویسنده: لک زایی، نجف نام نشریه: علوم سیاسی شماره نشریه: ۳۵ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۳۰ چکیده: تشریح اصول امنیتی در سیره‌ی نبوی از دیدگاه قرآن کریم

است. بررسی مفهوم امنیت و معرفی پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) به عنوان الگوی کامل از دیدگاه قرآن، نخستین مباحث مطرح شده این نوشتار است. نویسنده با استفاده از آیات متعدد قرآن مجید و با عنایت به اسوه بودن پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه وآله) به تجزیه و تحلیل سیره‌ی امنیتی پیامبر (صلی الله علیه وآله) در ابعاد مختلف فردی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی پرداخته است. اهم اصولی که در تأمین امنیت مورد توجه قرار گرفته عبارتند از: صلح‌طلبی و پرهیز از تعصب در برخورد با مخالفان، مبارزه با جنگ افروزان و فتنه‌انگیزان، پرهیز از استبداد و اجبار، ظلم ستیزی، پایبندی به پیمان و برخورد با پیمان‌شکنان، پایبندی به قوانین الهی، درآمیختن نرمش و واقعیت، برقراری عدل و قسط و انفاق، و رسیدگی به فقرا و محرومان. - امامان، فرمانروایان دینی نویسنده: خاتمی، سیّد احمد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۰۳ و ۳۰۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی فرازهایی از زیارت جامعه کبیره در توصیف امامان (علیهم السلام). اولی‌الامر یکی از توصیفات امامان (علیهم السلام) در زیارت جامعه کبیره است که نویسنده با استناد به آیه‌ی ۵۹ سوره‌ی نساء به تشریح آن پرداخته است. وی نخست واژگان «اولوا» و «امر» را بررسی نموده و در ادامه مصادیق اولی‌الامر را با ذکر اقوالی در این زمینه مطرح و مراد از آن را امامان معصوم (علیهم السلام) معرفی می‌کند. «بقیۀ الله» و «خیره» از دیگر اوصاف امامان (علیهم السلام) در این نوشتار است که مورد بحث قرار گرفته است. - امامت، استمرار مسیر نبوت نویسنده: گلی زواره، غلامرضا نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۰۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۳۰ چکیده: بررسی ارتباط و پیوستگی امامت و نبوت، و استمرار رهبری در جامعه‌ی اسلامی است. در ابتدای مقاله‌ی حاضر هفت مورد از نارسایی‌های نظام‌های بشری برشمرده می‌شود و در قبال آن، در بخش بعدی مقاله هفت خصیصه بارز و مثبت تعالیم فرستادگان الهی برای اصلاح این نظام‌ها عنوان می‌گردد. سپس نویسنده با بیان شش ویژگی، شخصیت منحصر به فرد پیامبر خاتم (صلی الله علیه وآله) را ترسیم می‌کند. این ویژگی‌ها عبارتند از: عدم تحریف شریعت آن حضرت، جاودانگی قرآن، جهانی بودن اسلام، تأکید اسلام بر علم و دانش، رحمت بودن پیامبر (صلی الله علیه وآله) برای جهانیان، و کامل بودن پیامبر (صلی الله علیه وآله) نسبت به تمام انبیا. وی در بخش پیوستگی قرآن و عترت، لزوم استمرار نقش پیامبر (صلی الله علیه وآله) و لزوم امامت را بیان می‌کند. مطالب بعدی مقاله را توضیحاتی راجع به تشبیه امام معصوم (علیه السلام) به شجره‌ی طیبه و نقش امام در حمایت از پیامبر (صلی الله علیه وآله)، و لزوم تعیین رهبر آینده تشکیل می‌دهد. - جهانی بودن رسالت خاتم پیامبران نویسنده: حسینی، سیّد جواد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۱ و ۲۹۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۱-۳۱ چکیده: جهانی بودن رسالت پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) بررسی می‌شود. نگارنده ابتدا با ذکر سخنانی از برخی صاحب‌نظران غربی، گوشزد می‌کند که اهانت به ساحت آن حضرت، اهانت به تمام جهانیان است. وی در ادامه با بهره‌گیری از آیات قرآن و نیز با استناد به نامه‌های پیامبر (صلی الله علیه وآله) به سلاطین عصر خود، جهانی بودن رسالت ایشان را شرح می‌دهد. آیات مذکور تحت چهار عنوان مطرح شده است: رسول همگان، مبعوث برای جهانیان، رحمت برای جهانیان، و قرآن برای همه است. در بخش نامه‌ها نیز نامه‌های پیامبر (صلی الله علیه وآله) به نجاشی، مقوقس و قیصر روم و ماجرای نامه به کسری بیان شده است. - رسول اعظم (صلی الله علیه وآله) کامل‌ترین الگو برای بشریت نویسنده: حسینی، سیّد جواد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۵-۳۱ چکیده: ابعاد اسوه بودن پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) در این مقاله مطرح می‌شود. در ابتدای مقاله اسوه بودن پیامبر (صلی الله علیه وآله) با استفاده از قرآن کریم بیان می‌شود و سپس سه جلوه‌ی آن، که سه بخش اصلی مقاله را تشکیل می‌دهد به این شرح مطرح می‌گردد: اسوه در اخلاق نیک، اسوه در عدالت خواهی، و اسوه در عبادت. در بخش اخلاق، نه خصیصه اخلاقی آن حضرت بیان شده که برخی از آنها عبارتند از: امانت‌داری، حیا، تواضع، صبر، غضب برای خدا. سپس عبادت

مستمر پیامبر (صلی الله علیه وآله) عنوان می‌شود و در بخش سوم مقاله، چند نکته درباره‌ی عدالت از زبان آن حضرت برشمرده می‌شود. - نام‌های پیامبران در قرآن نویسنده: جعفری، یعقوب نام نشریه: مکتب اسلام شماره نشریه: ۱۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی نام‌های پیامبران در قرآن و تعداد این نام‌ها. نویسنده بر این باور است که نام ۲۵ تن از پیامبران همراه با داستان زندگی آنان چه به صورت خلاصه یا تفصیل در قرآن آمده، در حالی که شمار پیامبران بسیار بیشتر از این بوده است. از میان پیامبران مذکور در قرآن ۵ تن صاحب دین و اولواالعزم بودند که رسالت جهانی داشتند. نام موسی (علیه السلام) با ۱۳۶ بار و سپس ابراهیم (علیه السلام) با ۶۹ بار بیشترین اسامی ذکر شده در قرآن هستند. برخی از پیامبران مذکور در قرآن صاحب کتاب هستند که پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله)، حضرت موسی (علیه السلام)، حضرت عیسی (علیه السلام)، حضرت داود (علیه السلام) و حضرت ابراهیم (علیه السلام) می‌باشند. - عیار نبوت نویسنده: صدر، سیّد موسی نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار:۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی مؤلفه‌های مهم نبوت و اختیارات و وظایف شخص پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) از منظری قرآنی است. در این نوشتار، ویژگی‌ها و امتیازاتی که سبب متمایز شدن پیامبر (صلی الله علیه وآله) از دیگران می‌شود، مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده به عنوان اولین ویژگی، وحی را مورد بررسی قرار داده، دیدگاه‌های موجود در این زمینه را مطرح می‌کند و آن‌گاه تفاوت وحی نبوی و غیر نبوی را از لحاظ مخاطب و گیرنده وحی و نیز تفاوت کشف صوری با کشف معنوی را مورد بررسی و تدقیق قرار می‌دهد. در بخش دیگر مقاله، رسالت و مسؤلیت ویژه‌ی پیامبر (صلی الله علیه وآله) را سبب تمایز ایشان از سایر مردم می‌داند و در بخش سوم، حجیت مطلق سخنان پیامبر (صلی الله علیه وآله) را به عنوان وجه تمایز دیگر آن حضرت از دیگران مطرح می‌کند. - عظمت و فضیلت قرآن از دیدگاه پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) نویسنده: ترابی، مرتضی نام نشریه: فرهنگ جهاد شماره نشریه: ۳ و ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: بررسی اوصاف قرآن کریم از منظر پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) می‌باشد. در این نوشتار، مؤلف با استفاده از بیانات پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله)، فضائل، عظمت و ویژگی‌های قرآن را بیان می‌کند و مقام آن را با مقام پیامبر (صلی الله علیه وآله) و اهل بیت (علیهم السلام) می‌سنجد. نویسنده با بهره‌گیری از کلام نورانی پیامبر (صلی الله علیه وآله) و ائمه (علیهم السلام)، جنبه‌ی هدایت‌گری قرآن و عظمت آن و اهتمام ایشان به تعلیم قرآن را بیان می‌کند. ویژگی دیگر قرآن که مؤلف مطرح می‌کند، جامع و فراگیر بودن این کتاب آسمانی نسبت به سایر کتب آسمانی، و اطلاق «جوامع الکلم» بر آن است. در ادامه، وی با طرح روایتی، دو ویژگی «مأدبهٔ الله» و «الشفاء النافع» بودن قرآن را شرح می‌دهد. در بخش‌های پایانی نیز احادیث اهل بیت (علیهم السلام) درباره‌ی قرآن و مقایسه‌ی مقام آن با مقام معصومین (علیهم السلام) بیان می‌گردد.

ادبیات در قرآن

- ادبیات در قرآن - درنگی در شیوه بیانی قرآن نویسنده: فضل الله، سیّد محمّدحسین نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی شیوه‌ی بیانی قرآن. نویسنده ابتدا پرسش‌هایی را که مفسّران در زمینه‌ی روش بیان قرآن مطرح کرده‌اند، ذکر می‌کند و سپس آیاتی از قرآن که بر عربی بودن آن تأکید دارد، نقل می‌کند و عربی بودن قرآن را محدود در زبان نمی‌داند. وی مسائلی چون: محکم و متشابه، و ظاهر و باطن (ظهر و بطن) در لسان قرآن را مطرح می‌کند و معنای ظاهری آنها را بیان می‌نماید. آن‌گاه با استفاده از روایات، مقصود از ظاهر قرآن را مطرح می‌کند و در انتها نتیجه می‌گیرد که در تفسیر قرآن نیازی به خروج از محدوده قواعد رایج زبان عربی نیست، چرا که

خطوط پراکنده در قرآن و نمونه‌های زنده و پویایی که در درون آن وجود دارد، به ما این امکان را می‌دهد که در عالم استدلال به مطلوب خویش در تفسیر قرآن دست یابیم. - درآمدی بر مباحث زیبایی‌شناسی در مطالعات قرآن پژوهیِ غربیان با تأکید بر کتاب «خداوند زیباست» نویسنده: کریمی‌نیا، مرتضی نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: درآمدی بر مطالعات زیبایی‌شناسی قرآن کریم در مکتوبات غربیان و آثار انتشار یافته آنان به زبان‌های اروپایی است. نگارنده نخست مروری کوتاه بر سابقه مطالعات قرآنی در غرب نموده و سپس انگیزه‌های غربیان برای پرداختن به مباحث زیبایی‌شناختی قرآن در دهه‌های اخیر را بررسی کرده است. در پایان معرفی کوتاهی از کتاب «خداوند زیباست» اثر نوید کرمانی ارائه می‌نماید و جنبه‌های زیبایی‌شناسی قرآن را در این کتاب بررسی می‌کند. - صدای پای وحی در کلام حافظ نویسنده: رادمرد، عبدالله نام نشریه: مجلّه دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد شماره نشریه: ۱۵۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی جلوه‌های قرآنی اشعار حافظ می‌باشد. در این مقاله نگارنده تأثیرپذیری سبکی و بیانی حافظ از قرآن کریم در برخی از غزلیات دیوان ایشان را مورد بحث و بررسی قرار داده است. وی در آغاز، مطالبی پیرامون آشنایی حافظ با قرآن و کمّ و کیف رابطه او با کلام وحی را بیان می‌کند و آن‌گاه تأثیر بلاغت هنری و ترکیبی قرآن در شعر حافظ را مطرح می‌نماید. سپس اغراض مختلف حافظ را با اشارات قرآنی تبیین می‌نماید. نویسنده در این نوشتار از اغراض تصویری (بلاغی، داستانی)، اغراض ترکیبی (الهامی، تمثیلی، اجمالی)، اغراض معنایی (ترجمه، تفسیر، دگرگونی خاص) و اختلاف قرائت قرآن از دیدگاه حافظ سخن گفته است.

مفهوم شناسی در قرآن

- مفهوم‌شناسی در قرآن - - نگرشی دیگر به اهداف دین نویسنده: واسطی، عبدالحمید نام نشریه: کتاب نقد شماره نشریه: ۴۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: تبیین اهداف دین از نگاه برون‌دینی و درون‌دینی می‌باشد. در این مقاله نخست، واژه دین مورد بررسی اجمالی قرار گرفته و در ادامه نویسنده از نگاهی برون‌دینی در صدد اثبات مطلب است که دین دو چیز را برای سعادت ابدی انسانها هدف قرار داده است: حرکت به سوی کمال با توجه به امکانات و نیازهای طبیعی بشر و نیز احساس حضور و وجود خداوند در زندگی (عبودیّت). وی با توجه به آیات و روایات، برخی از اهداف دین را ازنگاه درون دینی این گونه معرفی می‌کند: برقراری عدالت، اصلاح و رشد جامعه، برقراری ارتباط با خدا، جلوگیری از جرایم و ایجاد فرهنگ پسندیده. و در نهایت دیدگاه بعضی از علما را درباره اهداف دین بیان کرده است. - آسیب شناسی فهم صحیح آیات قرآن نویسنده: نساجی زواره، اسماعیل نام نشریه: درسهایی از مکتب اسلام شماره نشریه:۱۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۳۰ چکیده: نوشتار حاضر آسیب‌هایی را که مانع فهم آیات قرآن می‌شود، به قرآن‌پژوهان گوشزد می‌نماید. در این راستا نگارنده به اموری مانند تفسیر به رأی، عدم توجه به روایات تفسیری، عدم تطبیق صحیح برخی از آیات بر آیات دیگر، عدم توجه به قوانین تفسیر، آوردن نقل‌های تاریخی بی‌اساس در تفسیر، جمود فکری در امر تفسیر و غرور علمی برخی از مفسران اشاره کرده و این امور را از مهم‌ترین آفات علم تفسیر برشمرده است. - بررسی سیر تحول و ارتباط معانی واژه اثم نویسنده: خرّمی اجلالی، زهرا نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ شماره صفحه: ۶۹- ۷۸ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: در این مقاله تحوّلات معنایی اثم و تفاوت آن با برخی از لغات مترادف بررسی شده است. ابتدا معانی اثم و معانی هر یك از مشتقّات آن مورد اشاره قرار گرفته سپس سیر تطوّر معنایی واژه اثم و ارتباط معانی آن بیان گردیده است. به نظر نویسنده اثم و اثام از لحاظ لغوی به معنی تأخیر و درنگ و ممانعت از انجام خیر است که در سیر تطوّر معنایی خود به مفاهیم شرعی، فقهی و

کلامی منتقل شده است. در ادامه نمودار ارتباط معانی واژه اثم و معانی مشتقّات اثم ارائه شده است. بررسی دو واژه مترادف اثم مانند خطأ و ذنب از باب نمونه و مقایسه آنها با یکدیگر مبحث دیگر مقاله است. پژوهشگر در این بخش با اشاره به نظرات لغویون معتقد است تفاوت خطأ با ذنب در این است که در معنای ذنب تبعیّت و خواری و پستی نهفته است ولی خطأ به معنای اشتباه کردن است، در خطا شخص خاطی هدفش انجام کار خطا نبوده اما در ذنب شخص مذنب از ابتدا اراده می‌کند مرتکب گناه شود. - مسأله عصمت و پاسخ به شبهات قرآنی آن نویسنده: رحیم‌اف، افضل‌الدین نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: مباحثی پیرامون عصمت و پاسخ به شبهات قرآنی آن با تکیه بر نظرات علّامه بلاغی است. نویسنده با توجه به دیدگاه‌های علامه بلاغی، مسأله عصمت پیامبران و امامان را از نظر عقلی و نقلی بررسی کرده و برای هر یک، از قرآن و روایات بهره جسته است. آنگاه شبهاتی که در مورد آیات قرآن در این زمینه مطرح می‌باشد را بیان نموده و به آنها پاسخ داده است. آیات ۷ سوره ضحی، ۱ تا ۱۰ سوره عبس، ۱ تا ۳ سوره فتح، ۴۳ سوره توبه و ۱۰۵ و ۱۰۶ سوره نساء در این مقاله مورد بحث قرار گرفته و به شبهات مربوط به آن پاسخ داده شده است. - فلسفه مجازات در اسلام (۱) نویسنده: مقیمی‌حاجی، ابوالقاسم نام نشریه: فقه اهل‌بیت (فارسی) شماره نشریه: ۵۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: تشریح فلسفه مجازات اسلامی و بیان دیدگاه‌های مختلف می‌باشد. در این پژوهش، نخست فلسفه دین و احکام به اختصار بیان گردیده است. سپس درباره جایگاه حدود الهی و ضرورت مجازات سخن گفته شده است. در ادامه دیدگاه‌های مختلفی درباره فلسفه مجازات مطرح و با نظریه اسلام مقایسه شده است. بر این اساس، نویسنده، فلسفه مجازات در ادیان الهی را به اجمال ذکر کرده سپس به پاسخ‌گویی اشکالاتی که درباره حدود الهی وارد شده می‌پردازد. وی اصلاح و تربیت شخص مجرم و تهذیب او در دنیا و آخرت، اجرای حدود در نظام اجتماعی و تحقیق عدالت و نیز جنبه‌های بازدارندگی مجازات را از ابعاد فردی و اجتماعی مجازات اسلامی دانسته و با تشریح هر یک بر این نکته تأکید ورزیده که مجازات‌ها در اسلام برگرفته از رحمت خداوند نسبت به مجرم و سایر افراد می‌باشد. - تطور معنایی واژه «رسل» در قرآن مجید نویسنده: گلدوست، قربانعلی نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: واژه «رسل» در قرآن کریم و پویایی و بالندگی آن مورد تجزیه و تحلیل ادبی و لغوی قرار می‌گیرد. در این پژوهش ابتدا به بررسی معنای واژه «رسل» در قبل از اسلام اشاره می‌شود و سپس تحولاتی که در حوزه معنایی آن پس از اسلام رخ داده، بررسی می‌گردد. در ادامه نگارنده به بررسی معنای «رسول» و «نبی» پرداخته و ترجمه‌های فارسی از واژه «رسل» را بررسی نموده است. وی سه حوزه معنایی برای این واژه در نظر گرفته که عبارتند از: معنای نرمش، آرامش و سستی در حوزه معنایی اول، قطعه قطعه و پی‌درپی در حوزه معنایی دوم و سریع، تند و چالاک در حوزه معنایی سوم. بررسی معنای واژه «رسل» در مورد پیامبران نیز از دیگر مباحث این مقاله است. - وحی در لغت و قرآن نویسنده: عبدالله پور، عباس نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی معنای وحی در لغت و قرآن کریم است. نویسنده ابتدا معنای وحی را با استفاده از نظرات لغت‌شناسان ذکر می‌کند. آنگاه بسامد وحی در قرآن کریم را مطرح و نظر صاحب نظران را در این زمینه بیان می‌کند. در ادامه اقسام وحی را که شامل وحی تشریعی، وحی انبائی یا الهام رحمانی، وحی تکوینی یا الهام غریزی و وحی تسدیدی می‌شود، بررسی می‌نماید و سپس ضمن بررسی کاربردهای آنها، برای هر یک نمونه‌ای از آیات قرآن ذکر می‌کند. وی در صدد تبیین نوع وحی به پیامبران و اولیای الهی نیز می‌باشد. - پاداش رسالت نویسنده: آریان فر، مهدی نام نشریه: پژوهشهای قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: تحلیلی است درباره آیه مودّت و لزوم مودّت قربی از منظر قرآن. در این نوشتار ابتدا به دلایل عدم درخواست اجر رسالت از سوی پیامبران اشاره شده و سپس آیه

مودت به عنوان مهم‌ترین آیه در این زمینه مطرح گشته است. در ادامه نویسنده به طرح دیدگاه‌های شیعه و سنّی در این زمینه پرداخته و نتیجه گرفته که پاداش رسالت محمّد (صلی الله علیه وآله) همان مودّت اهل‌بیت پیامبر (صلی الله علیه وآله) و تمسک به سیره و گفتارشان می‌باشد و پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) بارها این مطلب را از مردم خواسته است. - جویبار حکمت نویسنده: گلی زواره، غلامرضا نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۸-۳۰ چکیده: سبک و شیوه تفسیری علامه و نیز برخی از خصوصیات تفسیر المیزان، در این مقاله بیان شده است. مؤلف ابتدا توضیحاتی راجع به شخصیت علمی علامه و انگیزه ایشان از نگارش تفسیر شریف المیزان ارائه می کند و سپس شیوه علامه در تفسیر (تفسیر قرآن به قرآن) و جامعیت آن را توضیح می‌دهد. در بخش بعدی، آشنایی علامه با کل قرآن و تأسی وی به ائمه اطهار (علیهم السلام) در تفسیر آیات، و نیز دقت‌ها و ظرافت‌های تفسیری او با بهره گیری از کلام بزرگان تبیین می‌شود. دو بخش پایانی را نیز شناسایی آیات کلیدی توسط علامه و ابتکارات ایشان تشکیل می‌دهد. - اسلام و حیات حقیقی انسان نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمّدرضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۵ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۴-۳۱ چکیده: پژوهشی است درباره هدف زندگی از منظر اسلامی با استفاده از بیانات آیهٔ الله جوادی آملی. حیات حقیقی از دیدگاه کلی اسلامی در ابتدای مقاله شرح داده می‌شود و سپس حیات حقیقی به طور خاص از منظر امام سجاد (علیه السلام) و با استفاده از صحیفه سجادیه بیان می گردد. مؤلف در ادامه، اهداف سه‌گانه‌ای را برای حیات برمی‌شمرد که عبارتند از: عبادت خداوند سبحان، عبودیت خداوند، و مظهر ربوبیت و ولایت حق. در بخش پایانی نیز هدف زندگی انسان بر اساس آیات قرآن بررسی می گردد. - دین‌داری حق یا تکلیف نویسنده: مصطفی پور، محمّدرضا نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۲-۳۱ چکیده: بررسی تقابل حق و تکلیف در مسئله دینداری با رویکردی قرآنی می‌باشد. نویسنده مقاله با بهره گیری از بیانات آیهٔ الله جوادی آملی این مطلب را به بحث می گذارد که آیا انسان در پذیرش اصل دین، آزاد است یا مکلف؟ وی در ابتدای مقاله با تقسیم حکم به دو نوع تشریعی و تکوینی، معنای آیه «لا اکراه فی الدین» را شرح داده و سپس مسئله آزادی و اختیار انسان را تحت عنوان «مورد و مصدر فعل بودن انسان» بررسی می‌نماید. مطلب بعدی مقاله، آزادی یا عدم آزادی انسان در نظام تشریع است که ذیل عنوان «حق تکوینی و تشریعی» بحث می‌شود. در پایان مقاله نیز حق تدیّن انسان و تمایل او به دین فطری بیان می گردد. نتیجه‌ای که نویسنده می گیرد آن است که هر انسانی تدین به دین فطری را حق خود می‌داند، و نکته دیگر اینکه رشد عقلی و بلوغ فکری، معرفت به خالق، و علم به هدف زندگی از مقدمات دین‌داری است. - حکمت تکالیف و حقوق در تعالیم اسلامی نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمّدرضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۱ و ۲۹۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۱-۳۱ چکیده: رابطه حق و تکلیف و حکمت آن دو با بهره‌مندی از بیانات آیهٔ الله جوادی آملی تشریح می‌شود. مطالب مقدماتی مقاله را توضیحاتی پیرامون ذی حق بودن، تحصیل منافع حق و ارتباط تکوین و تشریع تشکیل داده است و در ادامه، تضمین شدن حقوق به واسطه وضع تکالیف هم در عرصه حقوق مادی و هم در عرصه حقوق معنوی بیان می‌شود. در بخش بعدی مقاله، فلسفه وجودی تکلیف و برخی از آثار آن بیان شده است. سپس حکمت طاعت خدا از دیدگاه ابن سینا و دو سؤال در این خصوص مطرح می‌شود. در ادامه مطالب، با ذکر شبهه‌ای از سوی اشاعره و برخی از اهل این روزگار، دیدگاه صدرالمتألهین در باب تکالیف تبیین شده است و بخش پایانی مقاله نیز به ضمانت اجرای حقوق توسط توحید، و نیز دو عامل اساسی تحقق حقوق شخصی و اجتماعی (یعنی اعتقاد به وحدانیت الهی و اخلاص در عمل) اختصاص دارد. - رجعت از نگاه قرآن نویسنده: سلیمیان، خدامراد نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: پژوهشی است پیرامون موضوع رجعت و بازگشت دوباره برخی مؤمنان و

کـافران در آخرالزمـان از دیـدگاه قرآن. نویسـنده بـا بهره گرفتن از قرآن و روایات پس از توضـیح مفهوم رجعت و بازگشـت دوبـاره برخی از مؤمنـان و کافران، امکان آن را از نظر قرآن بررسـی کرده است. در این راسـتا وی به رجعت برگزیـدگان بنی اسـرائیل در میقـات و رجعـت هزاران بنی اسـرائیلی دیگر همچـون: رجعـت در مسـئله عزیر یـا ارمیـای پیـامبر، و رجعت مقتـول بنی‌اسـرائیل توسط موسـی (علیه السـلام) و رجعت مردگان توسط عیسـی (علیه السـلام) اشاره نموده است. سپس به رجعت در آخرالزمـان می‌پردازد و خروج دابّـِه الاـرض و حشـر گروهی از تکـذیب کننـدگان و برخی آیـات دیگر را دلیـل بر وقـوع آن می‌دانـد و نتیجه می‌گیرد که در امّت آخرالزّمان نیز بسان امّت‌های پیشـین رجعتی خواهـد بود و این مسـئله در دوران حکومت امام مهدی (عج) اتفاق خواهد افتاد. – مکانیزم فعل الهی نویسـنده: رجحان، سعید نام نشریه: کتاب نقد شماره نشریه: ۴۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیـده: بررسـی اصول مکانیزمی افعال خداوند می‌باشد. نویسـنده در این مقاله ابتدا درباره ضـرورت و اهمیت فعـل الهی سـخن گفته است. آنگـاه جـامعه را به چهـار گروه متـدینان عامل به عمل صالـح، متـدینان غیر عامل به عمل صالـح، ریاکـاران ومنافقان و نیز کافران و ملحـدان تقسـیم نموده و به تشـریح اختلاف و تفاوت گروه اول و دوم در حوزه فعل الهی پرداخته است. در ادامه بـا بیـان نمونه‌هـایی از فعـل الهی از منظر قرآن کریم به تبیین اصول و ارکان مکانیزمی که در همه افعـال الهی نسـبت به انسـان جـاری و سـاری است می‌پردازد که عبارتنـد از اختیـار و اراده انسان، تحریک اراده و ارتقاء آن به عشق و ابتلائات خداوند. – تقیّه در قرآن کریم و نقش آن در انسـجام اسـلامی نویسـنده: مطیع، حسـین نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: تشـریح اقسام و اهداف تقیّه و نقش آن در ایجاد اتحاد ملی و انسـجام اسلامی می‌باشد. در این مقاله ابتدا تعاریف مختلفی از تقیه ارائه شده، سپس آیات و احادیثی که از نظر نویسنده دلالت بر حکم تقیّه و یـا مصـادیق تقیّـِه دارنـد، مـورد بحث قرار می‌گیرد. در ادامه انـواع تقیّه توضـیح داده شـده است. بیـان نقطه نظرات اهـل سنّت پیرامون تقیه و ذکر اهـداف تقیّهماننـد حفظ جان، تبلیغ دین، حفظ وحـدت و مـذهب از دیگر مندرجات است. در پایان موارد کـاربردی تقیّه جهت ایجاد اتحاد ملی و انسـجام اسـلامی پیشـنهاد شـده است. – آفرینش انسان و مراحل حیات او از نظر علامه طباطبایی نویسنده: یاوری، محمد جواد نام نشریه: معرفت شماره نشریه: ۱۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: تشریح نحوه آفرینش انسان، زنـدگی اجتماعی، مرگ و منازل پس از آن از دیدگاه علامه طباطبایی است. در این مقاله نویسـنده با اشاره به اینکه انسـان از جسم و روح ترکیب یـافته است. مراتب آفرینش جسم انسـان را مرحله خلق از گِـل، نطفه، مضـغه، عظام و لحم دانسته است. وی از توضیحات علامه طباطبایی نتیجه می‌گیرد که خداوند، انسان اولیه (آدم) را از گِل و نسل وی را از نطفه او خلق کرده است. این پژوهشـگر معتقـد است نظریه مـذکور گویاترین پاسخ به منکران مبدأ و معاد و داروینیست‌ها می‌باشد. در ادامه دربـاره نحوه ارتبـاط جسم و روح بـا یکـدیگر و نیز آفرینش و جـاودانگی روح سـخن گفته و دلیل مادی‌گرایان بر عـدم پـذیرش روح را مطرح کرده است. در نهایت با اسـتفاده از تفسـیر المیزان مراحل گذر روح از مرگ، عالم برزخ و قیامت تبیین گردیده است.

اصطلاحات

سوره

– سـوره سـوره در مفهـوم لغوی آن به معـانی متعـدّدی آمـده است و علت آن، اختلاـف نظری است که در ریشه‌ی اصـلی آن وجود دارد، که از ماده‌ی (سَـئِرَ، یسأَر، سَئراً) است، یا از ماده‌ی (سارَ، یسُورُ، سَوراً). اگر از ریشه‌ی اولی باشد، معنای لغوی آن،

«باقیمانـده» است. آنچه در ظرف باقی می‌ماند، مثل آب و غذا و ... پس سوره به معنای بقیه و باقیمانده می‌باشد و اگر از ریشـه دوم باشد که به معنای بالا رفتن و صعود نمودن است، سوره مفهوم برجسته، ممتاز و مشخص پیدا می کند. به همین جهت برای سوره، این معانی شش گانه را ذکر کرده‌اند: ۱- فضل و منزلت ۲- شرف ۳- علامت و نشانه ۴- ساختمان زیبا و برافراشته ۵- هر رده از رده‌ها و رگ‌های دیوار ۶- قلعه و قسمت مجزّا از قسمتهای دیگر.۱ و اما مفهوم اصطلاحی آن در عرف مسلمانان؛ به هر یـک از فصول و بخش‌های صـد و چهارده گانه‌ی قرآن مجیـد، یک «سوره» گفته می‌شود. هر یک از این فصول (سوره‌ها) مجموعه‌ای از آیـات است که هـدف یـا اهـداف خاصّـی را تعقیب می کنـد و مفاهیم خاصـی را دربردارد و معمولاً با «بسم الله الرحمن الرحیم» شـروع می‌شود، مگر سوره توبه (سوره‌ی نهم) که بـدون بسم الله است و بـا «بَراءهٌ مِن اللهِ و رسولِه» آغـاز شـده است. معنای اصطلاحی، به آخرین معنای لغوی که اشاره شد (قسمت مجزا) نزدیک‌تر است و شاید علّت نامگذاری هر یک از این قسـمت‌ها به «سوره»، مجزّا بودن هر سوره از سوره‌های دیگر قرآن می‌باشـد. اکنون معنای لغوی، چنـدان مورد نظر نیست و معمولاًـ هرجـا این کلمه به کـار می‌رود منظـور همـان سـوره‌هـای قرآنی است. در خود قرآن، کلمه‌ی سوره به صورت مفرد ۹ مرتبه و به صـورت جمع، یـک مرتبه به کـار رفته است. جمع آن «سور» است، مثـل صورت و صور. در کـاربرد قرآنی، کلمه‌ی سوره در مفهومی عام‌تر از این اصـطلاح یاد شـده به کار رفته است و حتی به بخشـی از قرآن (هر چنـد یک سوره‌ی کامل هم نباشد) سوره اطلاق شده است.۲ ------------ ۱- به «المنجـد» و «قرب الموارد» و ... مـاده‌ی «سور» مراجعه شود. ۲- مثل این موارد: یونس ۳۸، توبه ۶۴، ۸۶، ۱۲۴، ۱۲۷، محمد ۲۰.

آیه

- آیه آیه، در اصـل به معنـای «نشانه و علامت» است. هر سوره از قسـمت‌های کوچکتری تشـکیل شـده که نام هر یک از آنها «آیه» است، به این لحاظ که بر وجود خداوند و اوصاف او دلالت دارد و نیز حکایت از درست بودن گفتار پیامبر (ص) دارد و نشـانه‌ی صـدق دعوت او و رسـالت و ارتبـاطش با خـدای متعال است. فرق واژه‌ی «آیه» و «علامت» این است که: آیه، علامت ثابت و پایدار است ولی «علامت»، دائمی نیست.۱ آیه در قرآن کریم، غیر از نشانه و علامت، به معانی زیر نیز آمـده است: ۱- پدیده‌های طبیعت ۲- نشـانه‌ی روشن و گویا (معجزات پیامبران و امور خارق‌العاده) ۳- ساختمان بلند و مرتفع ۴- آنچه مایه‌ی پنـد و انـدرز و عبرت باشد ۵- بخشـی از یـک سوره قرآن در قرآن، کلمه آیه بخصوص در مورد پدیـده‌هـای طبیعی همچون: شب و روز و خورشـید و ماه، زنـده شـدن زمین با رشـد گیاهان، آسـمانها و زمین و آفرینش آنها، باران، گردش بادها و ابرها، اختلاـف زبـان و رنـگ مردم، رعـد و برق و بسـیاری پدیـده‌های دیگر زیاد به کار رفته است. همچنین به ناقه‌ی صالـح، جسـد فرعـون، یـد بیضـای حضـرت موسـی، حضـرت مریم و حضـرت عیسـی، غرق شـدن قـوم نـوح، کشتی نوح، داسـتان یوسف و برادرانش، آفرینش همسـران برای انسان، خواب انسان در شب و روز و ... نیز آیه اطلاق شده است که در بعضی مفهوم عبرت و اندرز و حجت و معجزه نهفته است. ------------ ۱- الفروق اللغویه، ابی هلال العسگری، ص ۵۵.

شأن نزول

- شـأن نزول شـأن نزول، و به تعبیر دیگر اسـباب نزول، یعنی شـناختن موقعیت، حـادثه و مناسـبتی که در آن، آیـات نازل شـده است. این شناخت، به ما کمک می کند که آیات و معارف آنها را بهتر و دقیقتر درک کنیم، انگیزه و حکمت تشریع بعضی از

احکام را بدانیم و آیاتی که مفاهیمش کلی است، مصداق‌های جزئی و خاص آنها را هم بشناسیم. داناترین قرآن شناس، به این اسباب نزول، امام علی (ع) است که خود فرموده است: «هیچ آیه‌ای نازل نشده مگر اینکه می‌دانم که درباره‌ی چه کسی، و کجا و کی و به چه مناسبتی نازل شده است. خدای من، به من قلبی با ادراک و زبانی گویا بخشیده است.»۱ گرچه بعضی آیات، اسباب نزول خاصی داشته است، اما پیام و محتوای آیات، همگانی و همیشگی است و مخصوص موردی که بدان خاطر نازل شده نیست. مخاطبان قرآن در زمان‌های بعد از نزول هم می‌توانند و باید به مفاهیم آیات عمل کنند و خطاب را متوجه خود نیز بدانند. این مقتضای جاودانه بودن ِقرآن است. تألیف درباره‌ی شأن نزول آیات قرآن از دیرباز مورد توجه دانشمندان علوم قرآنی بوده است.۲ ------------ ۱- ما نَزَلَت آیةٌ الا و اَنَا عَلِمتُ فی من اُنزِلَت و اَینَ انزلَت و علی من نَزَلَت. اِنَّ ربی وَهَبَ لی قلباً عَقولاً و لساناً ناطقاً (تفسیر برهان ج ۱ / ۱۷). ۲- از جمله «اسباب النزول»، محمد باقر حجتی، «نمونه‌ی بینات در شأن نزول آیات»، محمد باقر محقق، «شأن نزول آیات»، واحدی.

تفسیر

– تفسیر تفسیر، به معنای روشن ساختن و پرده برداشتن از روی یک چیز است. علم تفسیر، یکی از علوم مهم اسلامی مربوط به قرآن است. علمی است که برای ما کشف نقاب و پرده از چهره‌ی الفاظ و معانی آیات قرآن می‌کند و ما را به فهم مفاهیم واقعی قرآن و مراد خدای متعال نزدیک می‌سازد. تفسیر، یا در مورد الفاظ مشکل و غیر مأنوس است که موجب ابهام‌هایی در فهم معنی آیه یا آیاتی می‌شود، یا اینکه مواردی به صورت مجمل و مختصر بیان شده که احتیاج به توضیح و تفصیل و تشریح دارد. بزرگترین مفسران قرآن، ائمه اهل بیت (ع) می‌باشند که خانه‌زاد قرآن و پرورش یافته‌ی مکتب وحی‌اند و از سرچشمه، آب نوشیده‌اند و علمشان خدایی است. در تفسیر قرآن، شیوه‌های گوناگونی وجود دارد که یکی از آنها، تفسیر متکی به احادیث است، یعنی در فهم مراد از آیه، به روایاتی که از ائمه نقل شده، اعتماد می‌شود. و شیوه‌ی دیگر، تفسیر قرآن به قرآن است یعنی از کنار هم گذاشتن آیات مشابه و جمع‌بندی از آیات در زمینه‌ی خاص، به روشن کردن معنای آیه می‌پردازند و با استناد به برخی آیات کلیدی در فهم معارف قرآن و شاخص قرار دادن آنها، مراد آیات دیگر را (حتی آیات متشابه را) به دست می‌آورند که روش مرحوم علامه طباطبایی در «المیزان» و تفسیر «نورالثقلین»، از تفسیرهای حدیثی شیعه است. شیوه‌های دیگری هم در تفسیر قرآن وجود دارد.۱ ------------ ۱- از منابع این موضوع: «روشهای تفسیر قرآن»، جعفر سجادی، «تفسیر و تفاسیر جدید»، بهاءالدین خرمشاهی، «قانون تفسیر» کمالی دزفولی.

تأویل

– تأویل از ریشه «أول» به معنای بازگشت است و تأویل یعنی بازگرداندن. گاهی لفظی چند معنای محتمل دارد، یا یک کار، با علت و انگیزه‌ی خاصی که ناپیداست، انجام می‌گیرد. وقتی یک لفظ یا عمل را به معنایی بر خلاف ظاهرش برگردانیم، آن را تأویل کرده‌ایم. آیات قرآن، یک معنای ظاهری دارد و یک معنای باطنی و نیز در آیات متشابه، احتمال معانی مختلفی داده می‌شود. وقتی کسی بر اساس علم و آگاهی، معنایی غیر ظاهر از آیات ارائه می‌دهد، یا کلام را بر معنای ثانوی آن برمی‌گرداند، این عمل، تأویل نام دارد. قرآن کریم، برای آیات قرآن معانی تأویلی قائل است و می‌فرماید: «وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اللّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ» ۱ تأویل قرآن را نمی‌داند، مگر خداوند و آنان که در علم، راسخ‌اند. ۲ در روایاتی منظور از راسخان

در علم، ائمه اطهار (ع) به حساب آمده است که معنای باطنی قرآن و تأویل آیات را هم می‌دانند. ------------- ۱- سوره آل عمران، آیه ۷. ۲- ترجمه بر اساس یکی از تفسیرهای آیه است.

تفسیر به رأی

- تفسیر به رأی در روایات زیادی، از «تفسیر به رأی» نهی شده و به کسی که تفسیر به رأی کند وعده‌ی آتش دوزخ داده شده است. تفسیر به رأی آن است که انسان، قرآن را بر اساس نظریات شخصی خود، آن گونه که می‌پسندد، آن طور که دلش می‌خواهد و مورد نظرش است تفسیر و معنی کند و قرآن را بر آراء شخصی خود تطبیق دهد و عقیده شخصی خود را به قرآن تحمیل کند. یعنی به جای آنکه شاگرد قرآن باشد و به پیام قرآن گوش دل بسپارد و هرچه از قرآن بر می‌آید آن را بپذیرد (چه در زمینه‌ی عقاید، چه احکام و غیره...) بخواهد به زور معنایی را به قرآن نسبت دهد و مایل باشد که از قرآن این گونه مطلب به دست آید. به تعبیر علامه طباطبایی، رسوبات ذهنی و پیش‌داوریهای خود را در فهم و معنی آیات دخالت بدهد و دنباله‌روی و پیروی از قرآن را رها کند. این گونه برخورد با قرآن، شیوه‌ی قلب‌های بیمار و اندیشه‌های ناسالم است و سر از التقاط در خواهد آورد و حرام و ممنوع است.

محکم و متشابه

- محکم و متشابه در خود قرآن، در یک تقسیم‌بندی، آیات را به «محکمات» و «متشبهات» تقسیم می‌کند و بیماردلان را دنباله‌رو آیات متشابه معرفی می‌نماید.۱ محکمات، آیاتی است که از نظر لفظ و معنی، محکم و استوار و بدون ابهام و شبهه و مراد از آیه روشن است و آن را به معانی دیگر نمی‌توان حمل کرد، ولی متشابهات، آیاتی است که از نظر لفظ، یا از نظر معنی، ابهام‌ها و چندپهلویی‌هایی دارد و قابلیت آن را دارد که به معانی گوناگون، تأویل و تفسیر شود و برای فهم درست مقصود، باید از جایی دیگر دلیل و شاهد بیاوریم. البته برای محکم و متشابه، معانی دیگری هم گفته‌اند که بیان آنها چندان ضرورتی ندارد. ائمه و اهل بیت عصمت (ع)، طبق بعضی از احادیث، به مقصود واقعی آیات متشابه واقف‌اند، چرا که آنان مصداق اکمل «راسخین در علم» اند. ------------- ۱- هُوَ الَّذِی أَنزَلَ عَلَیْکَ الْکِتَابَ مِنْهُ آیَاتٌ مُّحْکَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْکِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ... (آل عمران ۷).

ناسخ و منسوخ

- ناسخ و منسوخ گاهی در آیات قرآن، بیان حکم و قانونی شده است. سپس آیه‌ای نازل شده، حکم و دستورالعمل سابق را لغو، باطل یا متوقف کرده و قانونی دیگر بیان می‌کند و در واقع سر آمدن مدت عمل به حکم سابق را اعلام می‌کند. معنای نسخ همین است، یعنی برداشتن یک حکم و عوض کردن یک تشریع. آیه‌ای را که حکمش عوض شده «منسوخ» می‌گویند و آیه‌ای که بعداً آمده «ناسخ» است. ممکن است در تنظیم قرآن به آیه‌ی ناسخی برخورد کنیم که در نوشتن، پیش از منسوخ آمده باشد. شناخت آیات ناسخ و منسوخ، علاوه بر کمکی که به فهم درست معانی آیات می‌کند، ما را از اشتباه در تفسیر و برداشت غلط و انحرافی از این کتاب آسمانی باز می‌دارد. دانستن آیات محکم و متشابه، ناسخ و منسوخ و عام و خاصّ، برای کسی که تفسیر قرآن می‌کند ضروری است. در نسخ، این تغییر حکم، طبق شرایط زمانی و مقتضیات خاص مکلّفین است که

بر اساس مصلحتی معین، از طرف خداوند انجام می گیرد. به عنوان مثال آیاتی به مؤمنین دستور می‌دهد که در مقابل تعرض و آزار مشرکین عفو و اغماض و گذشت کنند (آیات مخصوص به دوران مکه) و آیاتی هم فرمان مقابله و مبارزه و جهاد در برابر مشرکین می‌دهد (از آیات دوره‌ی مدینه). آیات نوع دوم، نسخ کننده‌ی حکم آیات اولی است.

تحریف

– تحریف تغییر و جابه‌جایی کلمات و کم و زیاد شدن از یک نوشته و سخن، تحریف نام دارد. نسبت به معجزه‌ی جاویدان حضرت رسول، یعنی قرآن کریم، عقیده داریم که این کتاب، همان است که بر پیامبر نازل شده است و هیچ افزایش و کاستی در متن آن پیش نیامده است. علمای شیعه بر این عقیده‌اند و شیخ صدوق، عدم تحریف قرآن را از عقاید شیعه شمرده است. در قرآن می‌خوانیم: «إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ» ۱ ما قرآن را نازل کردیم و ما خود نگهبان آنیم. یکی از اتهاماتی که مخالفان به شیعه می‌زنند، عقیده به تحریف قرآن است. گرچه بعض از علما چنین سخنی را گفته‌اند، ولی این قول، مردود است و تألیفات بسیاری در ردّ این شبهه و در اثبات تحریف نشدن قرآن کریم نگاشته شده است. البته گاهی کلماتی از قرآن به صورت‌های متفاوت نقل و خوانده شده است، ولی اختلافات قراءات، غیر از تحریف است. ------------- ۱- حجر، آیه ۹.

تجوید

– تجوید از علوم وابسته به قرآن «تجوید» است که به آن «علم قرائت» هم می گویند. تجوید، قواعد مربوط به تلفظ صحیح حروف و کلمات، مخارج و صفات حروف، موارد ادغام و اخفاء و اظهار و مد و موارد وقف و وصل را بیان می کند. از آنجا که قرآن به «ترتیل» فرمان می‌دهد «وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا»۱ علم تجوید که به نیکو قرائت کردن و درست خواندن قرآن کریم مربوط می‌شود، پدید آمده است. در معنای ترتیل از حضرت علی (ع) روایت شده است که: «هو حفظُ الوقوف و بیانُ الحروف». ترتیل، مراعات جای درست وقف‌ها و روشن ادا کردن حرف‌هاست. گاهی تلفظ غلط یا وقف بیجا، معنای آیه را عوض می کند. از این جهت در فقه نیز بر درست خواندن قرائت و اذکار نماز تأکید شده است. در تجوید، مسأله‌ی صوت و لحن و شیوه‌های قرائت و قرّاء هفت گانه و اختلاف قراءات نیز مطرح است. ۲ ------------- ۱- مزمل، آیه ۴. ۲- از جمله ر. ک: «سر البیان فی علم القرآن» حسن بیگلری.

تلاوت و ترتیل

– تلاوت و ترتیل قرائت و خواندن قرآن، هر گاه با توجه به مفاهیم و معانی آیات و امر و نهی الهی در کلام الله باشد، «تلاوت» نام دارد. چنین خواندنی باید آرام، شمرده و با تأنی باشد. خداوند دستور می‌دهد که قرآن با «ترتیل» خوانده شود: «وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا» ۱ در خود آیات قرآن و روایات، نکاتی به عنوان «آداب تلاوت» بیان شده که برخی ادب ظاهری است و بعضی آداب باطنی. مثلا تلاوت با وضو، رو به قبله و گفتن «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم» در آغاز، تدبر هنگام خواندن، تأمل و درنگ در وعده و وعیدهای قرآن، گوش فرا دادن به تلاوت دیگری، مسواک زدن قبل از تلاوت، خواندن با خضوع و صدای خوب و با لحن عربی و قرائت با حزن و اندوه و تلاوت از روی مصحف و ... از جمله‌ی این آداب است. ۲ --------

----- ۱- مزمل، آیه ۴. ۲- از جمله ر. ک: «الحیاة»، محمد رضا حکیمی، ج ۲ ص ۱۵۶.

جمع قرآن

- جمع قرآن پس از نزول آیات قرآن، کسانی به فرمان پیامبر به نگارش آنها می‌پرداختند. به آن گروه «کاتبان وحی» می‌گویند. معروف‌ترین آنان عبارتند از: حضرت علی (ع)، ابن مسعود، زید بن ثابت، معاذ بن جبل و اُبَی بن کعب. پس از رحلت پیامبر، کسانی از جمله امیرالمؤمنین (ع) به گردآوری و تدوین آیات پرداختند. چون در بعضی مواقع و جاها اختلاف در قرائت پیش می‌آمد، در زمان عثمان و به دستور او همه‌ی نسخه‌ها را جمع کردند و در یک شورا با نظارت زید بن ثابت، قرآنی نوشته شد که از روی آن نسخه‌برداری گشت و به شهرهای مختلف فرستادند، تا قرائت‌ها یکسان باشد. البته گردآوری قرآن به نحوی در زمان رسول خدا (ص) هم انجام می‌گرفت. در زمان عثمان یکی کردن قرآن‌ها عملی شد. قرآن‌های امروز، از همان نسخه نوشته شده است.

تحدّی

- تحدّی تحدی یعنی دعوت به مبارزه و مقابله که از سوی انبیاء و قرآن خطاب به مخالفان و منکران می‌شود. از آنجا که «معجزه»، سند و دلیل ارتباط پیامبر با خداوند است، از دیگران خواسته می‌شود که اگر در صدق دعوت و ادعای پیامبران شک دارند، آنان هم همانند معجزه‌ی پیامبران را نشان دهند. در قرآن بارها از مردم خواسته شده اگر می‌توانند سوره و آیه‌ای مثل قرآن بیاورند و اینکه اگر جن و انس جمع شوند، نمی‌توانند همانند قرآن را بیاورند: «قُل لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى أن يَأْتُواْ بِمِثْلِ هَـذَا الْقُرْآنِ لاَ يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ» ۱ نیز آیات دیگری همچون: بقره آیه‌ی ۲۳، یونس آیه‌ی ۳۸، هود آیه‌ی ۱۳، طور آیه‌ی ۳۴. با همه‌ی انگیزه‌هایی که عرب برای مقابله با قرآن داشت، نتوانست چیزی همتای قرآن بیاورد. و این بزرگترین سند حقانیت «کلام الله» است. ------------- ۱- سوره اسراء، آیه ۸۸.

وحی

- وحی القاء سخن یا مطلبی در فکر و دل دیگری، با اشاره یا لفظ. وحی در اصطلاح دینی، آن است که خداوند، مطلبی را با واسطه یا بی‌واسطه به پیغمبران و اولیاء خود ابلاغ کند. در نزول قرآن از سوی خداوند بر پیامبر اسلام، جبرئیل واسطه‌ی وحی بود و هنگام وحی، حالت پیامبر تغییر می‌یافت. وحی یکی از راه‌های تکلم الهی با بشر است: «وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أن يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أوْ مِن وَرَاء حِجَابٍ» ۱ مطالبی که از سوی خداوند به غیر پیامبران القاء می‌شود «الهام» نام دارد. ------------- ۱- سوره شوری، آیه ۵۱.

جزء

- جزء قرآن کریم به سی قسمت مساوی تقسیم گردیده است که به هر یک از این سی قسمت یک جزء می‌گویند. معمولاً در قرآن‌ها شروع هر جزء را با علامتی مشخص می‌کنند.

حزب

– حزب در یک تقسیم‌بندی قراردادی هر جزء قرآن به چهار قسمت تقریبا مساوی تقسیم می‌شود که به هر قسمت یک حزب می‌گویند. در برخی از کشورها هر جزء را به دو حزب تقسیم می‌کنند.

سوره ها

الفاتحه

سوره الفاتحهٔ نام اوّلین سوره قرآن است. نامهای دیگر این سوره حمد، شفاء، امّ الکتاب، فاتحهٔ القرآن، شافیه، وافیه، کافیه، کَنز و سبع مثانی می باشد. این سوره دارای هفت آیه و در مکّه نازل شده است.(۱) موضوعات و محتوای این سوره به دو بخش تقسیم می شود. بخشی حمد و ثنای خداست و بخشی، از نیازهای انسان سخن می گوید. قال رسول اللّه لجابر بن عبداللّه: یا جابر الا اعلّمک أفضل سورهٔ أنزلها اللّه فی کتابه؟ فقال جابر: بلی بأبی و أمی یا رسول اللّه علّمنیها فعلَّمَه "الحمد للّه امّ الکتاب" ثم قال یا جابر ألا أُخبرک عنها؟ قال بلی بأبی و أمّی فأخبَرَنی قال: هی شفاء من کلّ داء الّا السّام یعنی الموت.(۲) "رسول خدا به جابر بین عبداللّه فرمودند: ای جابر آیا نمی خواهی که به تو بهترین سوره ای که خداوند در کتابش نازل کرده است را بیاموزم؟ جابر گفت: آری یا رسول اللّه پدر و مادرم فدای تو باد بیاموز مرا. پس رسول خدا سوره حمد (أم الکتاب) را به او آموخت سپس فرمود: ای جابر آیا نمی خواهی از آن به تو خبری بدهم؟ گفت: آری، خبری بده مادر و پدرم فدای تو باد. فرمود: سوره حمد شفایی است برای هر بیماری جز مرگ" ------------- ۱- اهل علم خلاف کردند در این که این سوره مکی است یا مدنی. بعضی گفته‌اند مدنی و بعضی گفته‌اند مکّی است. و عده‌ای نیز گفته‌اند این سوره هم مکی است و هم مدنی، از عظم شأن او یک بار به مکه فرو آمد و یک بار به مدینه، اما اخبار بیشتر بر آن است که این سوره مکی است. و یک دلیل بر آن که این سوره مکی است آن است که رسول الله پس از بعثت بیشتر از ده سال در مکه بود و نماز می‌گزارد و در خبر است که لاصلاهٔ الّا بفاتحهٔ الکتاب. پس چگونه بدون بودن سوره «الحمد» می‌توان چندین سال نماز خواند؟! ۲- تفسیر العیاشی ۱/۲۰

البقره

سوره البقرهٔ نام دومین سوره قرآن می باشد، نام دیگراین سوره "فسطاط القرآن" است. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۸۶ آیه دارد و طولانی ترین سوره قرآن می باشد. و جزؤ سوره های سبع طوال می باشد. موضوعاتی که در این سوره مطرح شده بسیار متنوّع است. برخی موضوعات سوره عبارتند از: توحید و معاد همراه با داستان حضرت ابراهیم و زنده شده مرغ ها، اعجاز قرآن، مباحث مفصّل درباره یهود و منافقان، تاریخ پیامبران بزرگ به ویژه حضرت ابراهیم و موسی و مباحثی در مورد انسان و نیز احکام مختلف اسلامی از جمله نماز، روزه، جهاد در راه خدا، حج و تغییر قبله، ازدواج، احکام تجارت و دین، ربا و قصاص و تحریم قسمتی از گوشتهای حرام و قمار و شراب و بخشی از احکام وصیّت. نام این سوره از آیه ۶۷ آن گرفته شده است. فی وصیّهٔ أبی ذر أنّه سأل النّبی أیّ آیهٔ أنزلَها اللّه علیک أعظم؟ قال: آیهٔ الکرسی (۱) "در وصیّت ابوذر آمده است که از پیامبر سؤال کرد که بزرگترین آیه ای که خداوند بر شما نازل کرده کدام است؟ فرمود: آیهٔ الکرسی (۲)" عن أبی عبداللّه قال: مَن قرأ البقرهٔ و آل عمران جائتا یوم القیامهٔ تظلّانه علی رأسه مثل الغمامتین أو مثل العبائین.(۳) "از ابی عبدللّه روایت شده است که فرمود هر کس سوره بقره و آل عمران را بخواند روز قیامت این دو سوره بر او سایه افکنند، مانند دو قطعه ابر یا دو

عبا." ------------- ۱- معانی الاخبار ۳۳۳ ۲- بقره ۲۵۴ ۳- ثواب الاعمال ۹۴

آل عمران

سوره آل عمران نام سوّمین سوره قرآن مجید است. عمران نام پدر حضرت مریم، مادر عیسی است و نام این سوره از آیه ۳۳ آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات مطرح شده در این سوره عبارتند از: ایمان و اسلام، استقامت در راه گسترش اسلام، مبارزه منطقی با یهود و نصاری و مشرکان، نفی عقاید باطل وپاره ای مباحث و درسهای تربیتی. این سوره در مدینه نازل شده و دویست آیه دارد. عن علی بن أبی طالب قال: إذا أراد أحدکم الحاجهٔ فلیکن فی طلبها یوم الخمیس فإنّ رسول اللّه قال: اللّهم بارک لأمّتی فی بکورها یوم الخمیس، و لیقرأ إذا خرج من منزله آخر آل عمران، إنّا أنزلناه فی لیلهٔ القدر، و امّ الکتاب، فإنّ فیهنّ قضاء حوائج الدّنیا و الآخرهٔ.(۱) از علی بن ابیطالب نقل شده است که فرمود: هر گاه کسی از شما خواسته ای دارد پس در روز پنجشنبه دنبال آن برود، چرا که رسول خدا فرمود: خداوندا! بر امّت من در اینکه صبح روز پنجشنبه دنبال کاری رود برکت فرست، و هر گاه خواست از خانه خارج شود، بخواند آخر سوره آل عمران و إنّا انزلناه فی لیلهٔ القدر و امّ الکتاب را چراکه در آنها برآورده شدن حوائج دنیا و آخرت است. ------------- ۱- الدر المنثور ۶/۳۷۷

النساء

سوره النساء به معنی زنان است و نام چهارمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده و در این سوره پاره ای از حقوق مربوط به زنان مطرح گردیده است. بعضی از موضوعات دیگر این سوره عبارتند از دعوت به ایمان و عدالت، کنترل و نگهداری و بهسازی محیط خانواده، حقوق و وظایف افراد جامعه در برابر یکدیگر، لزوم اطاعت از رهبری، قوانین مربوط به ازدواج، قوانین کلّی حفظ اموال عمومی، قانون ارث و بیان سرگذشت پیشینیان و بیان اهمیّت هجرت در راه خدا. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۷۶ آیه دارد. عن أمیرالمؤمنین قال: من قرأ سورهٔ النساء فی کل جمعهٔ أمن ضغطهٔ القبر.(۱) امیرالمؤمنین فرمود: هر کس در هر جمعه سوره نساء را قرائت کند از فشار قبر در امان باشد. ------------- ۱- ثواب الاعمال ۹۵ - تفسیر العیاشی ۱/۲۱۵

المائدهٔ

سوره المائدهٔ "مائدهٔ" به معنی سفره آراسته از غذا می باشد."مائده" نام پنجمین سوره قرآن می باشد که از آیه ۱۱۲ این سوره گرفته شده است. قسمتی از این سوره درباره تقاضای حواریّون و یاران حضرت عیسی است که از او خواستند سفره ای آراسته از غذا برای آنان از طرف خداوند نازل شود. بعضی از موضوعات مطرح شده در این سوره عبارتند از: بیان معارف اسلامی موضوع رهبری بعد از رسول خدا نفی اعتقاد مسیحیت به تثلیث، موضوع وفای به عهد و عدالت اجتماعی، شهادت به عدل، داستان هابیل و قابیل فرزندان آدم و تحریم قتل نفس و معرفی غذاهای حلال و حرام و بیان قسمتی از احکام مربوز به وضو و تیمّم. این سوره ۱۲۰ آیه دارد و در مدینه نازل شده است. عن أبی جعفر قال: من قرأ سورهٔ المائدهٔ فی کل خمیس لم یلبس إیمانه بظلم و لایشرک أبدا.(۱) از حضرت باقر نقل شده که فرموده: هر کس سوره مائده را در هر پنجشنبه بخواند، ایمانش به ظلم آلوده نگردد و هرگز بر خدا شریک نگیرد. ------------- ۱- همان

الأنعام

سوره الأنعـام به معنی چهارپایان می باشـد و نام ششـمین سوره قرآن است. نام این سوره از آیه ۱۳۶ آن گرفته شده است و در این سـوره به چهارپایـان و احکـام مربوط به آنهـا از نظر حلاـل و حرام بودن گوشت اشـاره گردیـده است بعضـی موضوعـات دیگری که در این سوره بیان شده عبارتند از: مبارزه با شـرک و بت پرستی، دعوت به اصول سه گانه توحید و نبوّت و معاد، و بیـان کردار و اعمـال و بـدعتهای مشـرکان و مبـارزه بـا آن. این سوره در مکّه نازل شـده و ۱۶۵ آیه دارد. عن أبی بصـیر قـال: سمعت أبا عبداللّه یقول: إنّ سورهٔ الأنعام نزلت جملهٔ و شیعها سبعون ألف ملك، حین نزلت علی رسول الله، فعظّموها و بجّلوها، فإنّ اسم اللّه تبارك و تعالی فیها فی سبعین موضعاً و لو علم النّاس ما فی قرائتها من الفضل ما ترکوها.(۱) از ابی بصیر نقل شده کـه گفـت: شـنیدم از اباعبـداللّه کـه می فرمـود: سـوره انعـام یکـدفعه نـازل گشـت و هفتـاد هزار ملـك آنرا همراهی می کرد هنگـامیکه بر رسول خـدا نـازل گشت پس آن را بزرگ داشـتند و ارج نهادنـد چراکه اسم خداونـد تبـارك و تعـالی در هفتاد موضع آن آمـده است و اگر مردم می دانسـتند که خوانـدن آن چه فضـلی دارد آنرا ترك نمی کردنـد. ------------ ۱- تفسیر العیاشی ۱/۳۵۴

الأعراف

سوره الأـعراف "اعراف" نـام محلّی میـان بهشت و جهنّم و نیز نام هفتمین سوره قرآن است. نام این سوره از آیه ۴۶ آن گرفته شـده و پاره ای موضوعات مطرح شـده در این سوره عبارتنـد از: داسـتان آفرینش آدم، سـرگذشت اقوام نوح و لوط و شـعیب، سرگـذشت قوم بنی اسـرائیل، مبارزه حضـرت موسـی با فرعون و بیان موضوع مبـدأ و معاد. این سوره ۲۰۶ آیـه دارد و در مکّه نـازل شـده است. عن أبی عبـداللّه قـال: من قرأ سورهٔ الأعراف فی کلّ شـهر کان یوم القیامـهٔ من الّذین لاخوف علیهم و لا هم یحزنون، فـإن قرأهـا فی کلّ جمعـهٔ کان ممّن لایحاسب یوم القیامـهٔ. أما إنّ فیها محکماً فلاتـدعوا قرائتها فإنّها تشـهد یوم القیامهٔ لمن قرأها.(۱) "روایت شـده است که امـام صـادق فرمـود: هر کس سـوره اعراف را در هر مـاه یکبـار بخوانـد در قیـامت جزء کسانی باشـد که خداونـد فرموده خوفی بر ایشان نیست و انـدوهگین نخواهند بود، چنانچه در هر جمعه آنرا یکبار تلاوت کند از آن گروه باشـد که حساب برایشان آسان گیرنـد و همانا یکی از محکمات در این سوره است، پس تلاوت آنرا ترك مکنید چـونکه در روز قیـامت شـهادت دهـد برای هر کس کـه آنرا قرائـت کرده است." ------------ ۱- ثواب الاعمـال ۹۵ و تفسیر العیاشی ۲/۲

الأنفال

سوره الأنفال به معنی بهره ها و غنائم جنگ و ثروتهای عمومی است. انفال نام هشـتمین سوره قرآن مجیـد می باشـد که از آیه اوّل این سوره گرفته شـده است. بعضـی موضوعات مطرح شـده در این سوره عبارتند از: انفال و غنائم، صـفات مؤمنان واقعی، داسـتان جنگ بـدر، واقعه تاریخی شب هجرت رسول خـدا از مکّه به مدینه، حکم اسـیران جنگی، احکام جهاد، حکم خمس، خرافـات مشـرکان و راه شـناخت منافقان و مبارزه با آنان. این سوره ۷۵ آیه دارد و در مـدینه نازل شـده است. عن أبی عبداللّه قال: من قرأ سورهٔ الأنفال و سورهٔ براءهٔ فی کلّ شهر لم یدخله نفاق أبداً و کان من شیعهٔ أمیرالمؤمنین.(۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره انفال و توبه را در هر ماه یکبار تلاوت کند نفاق در دل او راه نیاید و از شیعیان امیرالمؤنین باشد. ------------

- ۱- ثواب الاعمال ۹۶ و تفسیر العیاشی ۲/۴۶ و ۷۳

التوبة

سوره التوبـة به معنی بازگشـتن از گناه و کار بـد، و نام نهمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه ۱۰۵ آن گرفته شده است. در این سـوره داسـتان متخلّفین از جنـگ تبوک آمـده است. سوره توبه تنهـا سوره ای از قرآن است که بـدون "بسم اللّه الرّحمن الرّحیم" آغـاز می شود. زیرا اعلاـن جنـگ به مشـرکان و برائت از آنان است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتند از: قطع رابطه با مشـرکان، جهاد در راه خـدا، سـتایش مجاهـدان راه خـدا، لزوم تحصـیل علم، و پرهیز از تراکم ثروت، داسـتان هجرت پیامبر، موضوع ماههای حرام، گرفتن جزیه از اقلّیتهای مـذهبی، سـرنوشت منافقان و موضوع زکات. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۱۹ آیه دارد. عن النبی أنّ مَن قرأهما (أی الأنفال و التوبـة) فأنا شـفیعه، و شاهد له یوم القیامة أنّه بریء من النفاق، و اعطی من الأجر بعـدد کل منافق و منافقـة فی دار الدّنیا عشـر حسـنات، محی عنه عشـر سـیئات و رفع له عشـر درجات، و کان العرش و حَمَلَتُه یصلّون علیه أیام حیاته فی الدّنیا.(۱) از پیامبر نقل شده است که: هر کس بخواند سوره های انفال و توبه را من شفیع او خواهم بود و روز قیامت شاهد بر او خواهم بود که او از نفاق مبرّا است و به او عطا می شود به تعداد هر منافق و منافقه ای در دنیا ده حسنه و محو می شود از او ده سیّئه و ده مرتبه بالا می رود و عرش و حاملانش در ایّام حیاتش در دنیا بر او درود می فرستند. ------------- ۱- الدروع الواقیة

یونس

سوره یونس "یونس" نـام یکی از پیـامبران است. و نـام دهمین سوره قرآن مجیـد است. در قرآن نـام یونس چهـار بار مـذکور است و در سوره صافّات و سوره قلم داسـتان وی مندرج می باشد. در سوره انبیاء هم به عنوان "ذو النّون" از او یا شده و همین سوره قرآن به مناسبت آیه نود و هشتم آن به نام یونس نامگذاری شده است. و در خلال دهمین آیه به قصّه یونس اشاره شده است. این سوره در مکّه نازل شده و ۱۰۹ آیه دارد. عن أبی عبداللّه قال: من قرأ سورة یونس فی کل شـهرین أو ثلاثة لم یخف علیه أن یکون من الجاهلین و کان یوم القیامـة من المقربین.(۱) "روایت شده است که امام صادق فرمود: هر کس سوره یونس را در هر دو یـا سه مـاه یکبار قرائت کنـد بیم آن نیست که مبادا از جاهلین باشـد، و در روز قیامت از جمله مقرّبین درگاه الهی خواهد بود." ------------- ۱- ثواب الاعمال ۹۶ و تفسیر العیاشی ۲/۱۱۹

هود

سوره هود هود نـام پیـامبری است که بر قبیله عـاد مبعوث گردیـده است. هود نام یازدهمین سوره قرآن مجیـد است که در آن داستان قوم هود به صورت مشروح ذکر شده است. قوم هود در اثر عدم قبول دعوت هود و سر آمدن مهلت الهی، دچار عذاب الهی شدنـد و از بین رفتند. این سوره مکی است و ۱۲۳ آیه دارد. عن أبی جعفر قال: من قرأ سورة هود فی کلّ جمعـة بَعَثَه اللّه عزّو جلّ یوم القیامـة فی زمرة النبیین علیهم السـلام و لم یعرف له خطیئـة عملها یوم القیامة.(۱) "امـام باقر فرمود: هر کس سوره هود را در هر روز جمعه یکبـار بخوانـد، خداونـد بزرگ وی را در قیـامت در زمره انبیاء برانگیزد، و در آنروز گناهی برای وی نشناسند که در دنیا مرتکب گشته باشد." ------------- ۱- همان تفسیر العیاشی ۲/۱۳۹

یوسف

سوره یوسف پیامبری است که در قرآن به رسالت او تصریح شده است. دوازدهمین سوره قرآن داستان یوسف را به عنوان "أحسن القصص" از آغاز تا پایان بیان کرده است. سوره یوسف دارای ۱۱۱ آیه است. چهار آیه آن به صورت مقدمه وهفت آیه آن به صورت خاتمه و نتیجه داستان است و ۱۰۰ آیه دیگر اختصاص به متن داستان دارد. این سوره در مکّه نازل شده است.(۱) عن أبی عبداللّه قال: من قرأ سورهٔ یوسف فی کلّ یوم أو فی کلّ لیلهٔ بعثه اللّه یوم القیامهٔ و جماله کجمال یوسف، و لایصیبه فزع یوم القیامهٔ، و کان من خیار عباد اللّه الصالحین.(۲) "امام صادق فرمود: هر کس سوره یوسف را هر روز یا هر شب یکبار تلاوت کند خداوند متعال وی را در قیامت برانگیزد با زیبائی و جمالی مانند جمال و زیبایی یوسف و بیم و هراس آنروز وی نگیرد، و از جمله بندگان نیک و درست کردار خداوند باشد." ------------- ۱- اعلام القرآن ۶۶۹-۶۸۵ ۲- ثواب الاعمال ۹۶

الرعد

سوره الرعد به معنی صدای ابر و غرّش آن است و نام سیزدهمین سوره قرآن است نام این سوره از آیه سیزدهم آن گرفته شده است. در این سوره به تسبیح کردن رعد که یکی از آیات خداوند است اشاره شده است. در این سوره به تسبیح کردن رعد که یکی از آیات خداوند است اشاره شده است. پاره ای موضوعات دیگر سوره عظمت قرآن، اسرار آفرینش آسمانها، شناخت حقّ و باطل، وفای به عهد و صله رحم، صبر و استقامت و انفاق در راه خدا در پنهان و آشکار، اشاره به سرگذشت اقوام یاغی و سرکش، و سجده آسمانیان و زمین ها در برابر عظمت خدا می باشد. این سوره چهل و سه آیه دارد و در مدینه نازل شده است. عن أبی عبداللّه قال: من أکثر قراءهٔ سورهٔ الرعد لم یصبه اللّه بصاعقهٔ أبداً و لو کان ناصباً و إن کان مؤمناً أدخله اللّه الجنّهٔ بلاحساب، و شفّع فی جمیع من یعرف من أهل بیته و إخوانه.(۱) از امام صادق روایت شده است که فرمود: هر کس سوره رعد را بسیار بخواند، خداوند او را در دنیا به صاعقه و برق زدگی هلاک نکند هر چند از دشمنان اهل بیت باشد (صاعقه آتشی است که از اصطکاک دو ابر پدید آید و ما آنرا برق گوییم) و چنانچه قاری از شیعیان باشد خداوند او را بدون حساب به بهشت بَرَد و شفاعتش درباره خاندان خودش و برادران مؤمنش پذیرفته گردد. ------------- ۱- همان - تفسیر العیاشی ۲/۲۰۲

إبراهیم

سوره إبراهیم جدّ حضرت رسول و از پیامبران بنی اسرائیل می باشد و مورد تصدیق مسلمانان، یهود و نصاری است. نام چهاردهمین سوره قرآن مجید است که به نام حضرت ابراهیم نامگذاری شده و در این سوره علاوه بر بیان داستان حضرت ابراهیم، داستان انبیایی چون نوح و موسی نیز آمده است. سوره ابراهیم ۵۲ آیه دارد و در مکّه نازل شده است. عن أبی عبداللّه قال: من قرأ سورهٔ إبراهیم و الحجر فی رکعتین جمیعاً فی کلّ جمعهٔ لم یصبه فقر أبداً و لاجنون و لابلوی (۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره ابراهیم و حجر را در رکعت اوّل و دوّم نماز در هر جمعه یکبار بخواند تنگدستی و نیاز و دیوانگی و بلاهای دیگر بدو نرسد.(۲) ------------- ۱- ثواب الاعمال ۹۷ - تفسیر العیاشی ۲/۲۲۲ ۲- ظاهراً سوره ابراهیم را در رکعت اوّل و حجر را در رکعت دوّم باید بخواند.

الحجر

سوره الحجر حجر نـام قومی است (که بعضـی آن را بر قوم ثمود منطبق کرده انـد و یـا آنـان را از بقایای ثمود به شـمار آورده انـد.) حجر نام پانزدهمین سوره قرآن مجید است که این نام از آیه ۸۰ این سوره گرفته شده است. در این سوره قصّه اصـحاب حجر به صورت مختصر ذکر گشته است. سوره حجر ۹۹ آیه دارد و در مکه نازل شده است. عن أبی عبداللّه قال: من قرأ سورهٔ إبراهیم و الحجر فی رکعتین جمیعاً فی کلّ جمعـهٔ لم یصـبه فقر أبـداً و لا جنون و لابلوی (۱) امـام صادق فرمود: هر کس سوره ابراهیم و حجر را در رکعت اوّل و دوّم نماز در هر جمعه یکبار بخوانـد تنگـدستی و نیاز و دیوانگی و بلاهای دیگر بدو نرسد. (۲) ------------ ۱- ثواب الاعمـال ۹۷ و تفسیر عیاشی ۲/۲۲۲ ۲- ظـاهراً سـوره ابراهیـم را در رکعت اوّل و حجر را در رکعت دوم باید بخواند.

النحل

سوره النحل به معنی زنبور عسل است و نیز نام شانزدهمین سوره قرآن می باشـد. نام این سوره از آیه ۶۸ آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره به آنها پرداخته شـده عبارتند از: مظاهر طبیعی و آیات الهی چون باران و نور آفتاب، انواع گیاهان و میوه ها و مواد غـذایی، حیواناتی که در خـدمت انسانها هسـتند، زنبور عسل، دلایل توحید و معاد، تهدید مشـرکان دسـتور به عدل و احسان، هجرت و جهاد، نهی از فحشاء و ظلم و ستم، نهی از پیمان شکنی و اشاره کوتاه به داستان حضرت ابراهیم، این سوره دارای ۱۲۸ آیه می باشـد و در مکّه معظّمه نـازل شـده است. عن أبی جعفر قـال: من قرأ سورهٔ النحـل فی کل شـهر کفی المغرم فی الـدّنیا، و سـبعین نوعـاً من أنواع البلاـء أهونه الجنون و الجـذام و البرص، و کان مسـکنه فی جنـهٔ عـدن، و هی وسـط الجنان.(۱) "امـام باقر فرمود: هر کس سوره نحل را در هر ماه یکبار بخوانـد از زیان مالی و یا قرض در دنیا ایمن باشـد و نیز از هفتاد نوع بلا که سبکترین آنها دیوانگی و جذام و پیسی باشد، و مسـکنش در آخرت در بهشت عدن باشد و آن محلی است وسط بهشت." ------------ ۱- ثواب الاعمال ۹۷ - مکارم الاخلاق ۴۱۸

الإسراء

سوره الإسـراء به معنی سیر دادن در شب می باشد.(منظور معراج حضرت محمد از مسجد الحرام به مسجد الأقصی و بعد از آن است) و نام هفـدهمین سوره قرآن مجیـد می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضـی از موضوعاتی که در این سوره مطرح شده است عبارتند از: دلائل نبوّت، داسـتان معراج، تاریخ بنی اسرائیل، و وجود حسب و کتاب در زندگی این جهان، حق شناسـی به ویژه در مورد پـدر و مادر، تحریم اسـراف و تبذیر کردن، موضوع بخل، فرزندکشـی در دوران جاهلیّت، نهی از خوردن مـال یتیم، نهی از کم فروشـی و تکبر، تـأثیر قرآن در درمـان هرگونه بیمـاری اخلاـقی و اجتمـاعی، بیـان اعجاز قرآن. این سوره در مکّه نازل شـده و صـد و یازده آیه دارد. نام دیگراین سوره بنی اسـرائیل است. عن أبی عبداللّه قال: من قرء سورهٔ بنی إسـرائیل فی کل لیلهٔ جمعهٔ لم یمت حتی یدرک القائم فیکون من أصحابه.(۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره بنی اسـرائیل را در هر شب جمعه تلاوت کنـد نمیرد تا زمان قائم آل محمّـد صـلوات اللّه علیه و علیهم را درک نمایـد و از یاران او باشد. ------------ ۱- ثواب الاعمال ۹۵ و تفسیرالعیاشی ۲/۲۷۶

الكهف

سوره الكهف به معنى غارى كه در كوه به وجود آمـده است و نام هجـدهمين سوره قرآن مى باشد. و نام اين سوره از آيه نهم آن گرفته شـده است. موضوعاتى كه در اين سوره آمـده است به اختصار عبارتند از: داسـتان اصـحاب كهف، داسـتان ملاقات حضـرت موسـى با حضـرت خضر، داستان ذوالقرنين و يأجوج و مأجوج. اين سوره در مكّه نازل شده و صد و ده آيه دارد. قال أبو عبـداللّه من قرأ سورة الكهف فى كلّ ليلـة جمعة كانت كفّارة له لما بين الجمعة إلى الجمعة.(١) "اباعبداللّه فرمود: هر كس سوره كهف را در هر شب جمعه بخواند براى او سبب آمرزش آنچه كه بين اين جمعه تا آن جمعه بوده است مى شود." ---------------- ١- تهذيب الاحكام

مريم

سوره مريم مريم نام مادر حضـرت عيسـى است كه سـى و يك مرتبه در قرآن ذكر شـده است. مريم نام نوزدهمين سوره قرآن مجيد است. مضامين اصلى اين سوره داستان حضرت مريم، ولادت حضرت عيسى و داستان حضرت زكريا و يحيى و نيز اشاره اى بـه داسـتان حضـرت ابراهيـم است. اين سـوره مكّى است و ٩٨ آيـه دارد و نـام ديگر آن "كهيعص" اسـت كـه به صـورت اختصـار "كه" مى نامنـد. عن أبى عبـداللّه قال: من أدمن قراءة سورة مريم، لم يمت حتى يصـيب منها ما يُغنيُه فى نفسه و ماله و ولـده و كان فى الأخرة من أصـحاب عيسـى بن مريم عليهماالسـلام و اعطى فى الأخرة مثل ملك سـليمان بن داود فى الدّنيا.(١) "امام صادق فرمود: هر كس بخواندن سوره مريم مداومت كند نميرد تا اينكه برسد به آنچه او را بى نياز سازد در جان و مال و فرزندش، نيز در آخرت از ياران عيسـى بن مريم باشد، و در آنروز داراى سلطنتى شود چون سلطنت سليمان در دنيا." ------------- ١- ثواب الاعمال ٩٧

طه

سوره طه طه بيسـتمين سوره قرآن مجيـد است، اين سوره با حروف مقطّعة "طه" آغاز شده است، به اين مناسـبت آن را طه مى نامند. قصّه آدم، داسـتان مشـروح موسـى از مضامين اصـلى اين سوره است و اين سوره مكّى است و داراى ١٣٥ آيه مى باشد. عن أبى عبـداللّه قـال: لاتـدعوا قراءة سورة طه فـإن اللّه يُحبهـا و يُحبّ مَن قرأها و من أدمن قراءتها أعطاها اللّه يوم القيامـة كتابه بيمينه و لم يحاسـبه بما عمل فى الإسـلام و اعطى فى الأخرة من الأجر حتى يرضى.(١) "امـام صادق فرمود: تلاوت سوره طه را ترك مكنيـد، زيرا خداونـد آن را دوست مى دارد و هر كس آنرا بخواند را نيز دوست خواهد داشت و هر كه مداومت كند به خواند آن، خداوند در روز قيامت نامه عمل او را به دست راسـتش دهد و از كردار او در اسلام حساب سخت نكشد، و آنقدر به او پاداش عطا فرمايد تا خشنود گردد."پ ------------- ١- همان ٩٨

الأنبياء

سوره الأنبياء به معنى پيامبران است و نام بيست و يكمين سوره قرآن مى باشـد و از آنجا كه زندگى پيامبران در اين سوره بيان شـده به اين نـام نامگـذارى گرديـده است. موضوعـاتى كه در اين سوره آمـده عبارتنـد از: فرازهـايى از زنـدگى شانزده تن از پيامبران و همچنين اشاره به توحيد و پيروزى حق عليه باطل، اين سوره در مكّه نازل شده و ١١٢ آيه دارد. عن أبى عبداللّه قال:

من قرأ سورة الأنبیاء حبّاً لها کان ممّن رافق النّبیّین أجمعین فی جنّات النّعیم و کان مهیباً فی أعین الناس حیاة الدّنیا.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره انبیاء را از روی شوق و میل قراءت کند مانند کسی خواهد بود که خود با همه پیغمبران خدا در بهشت جاوید همنشین و همدم است، و در تمام عمر در نظر مردم با هیبت و شکوه باشد." ------------- ۱- همان

الحج

سوره الحج یکی از عبادات بزرگ اسلام و نام بیست و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۲۷ آن گرفته شده است. موضوعات سوره: معاد، حیات پس از مرگ، سرگذشت اقوام گذشته از جمله قوم حضرت ابراهیم و لوط، قوم شعیب و قوم موسی، حج و سابقه تاریخی آن از زمان حضرت ابراهیم، قربانی کردن در حج و طواف، نماز و زکات و امر به معروف و نهی از منکر و توکّل به خداوند می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۷۸ آیه دارد. عن أبی عبداللّه قال: من قرأ سورة الحج فی کلّ ثلاثة أیّام لم تخرج سنته حتی یخرج إلی بیت اللّه الحرام و إن مات فی سفره أدخل الجنّة. قلت: فإن کان مخالفاً؟ قال: یخفف عنه بعض ما هو فیه.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس در هر سه روز یکبار سوره حجّ را تلاوت کند سال بر او نگذرد مگر اینکه زیارت خانه خدا نصیب او گردد و به سوی حجّ رهسپار شود، و چنانچه در این سفر از دنیا برود او را یکسره به بهشت برند. راوی گوید: عرض کردم اگر این مردم از مخالفان و ناصبی باشد با او چه خواهند کرد؟ امام فرمود در عذابش تخفیف خواهند داد." ------------- ۱- همان

المؤمنون

سوره المؤمنون به معنی ایمان آورندگان و نام بیست و سوّمین سوره قرآن مجید است. زیرا در این سوره اوصاف آنان بیان شده است. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی از موضوعاتی که در این سوره بیان شده عبارتند از: اوصاف مؤمنان، خداشناسی با بیان نشانه هایی از نظام آفرینش و خلقت انسان و حیوانات و گیاهان، فرازهایی از داستان پیامبران، معاد و حیات پس از مرگ. این سوره در مکّه نازل شده و ۱۱۸ آیه دارد. عن أیس عبداللّه قال: من قرأ سورة المؤمنون ختم اللّه له بالسعادة إذا کان ید من قراءتها فی کل جمعة و کان منزله فی الفردوس الأعلی مع النّبیّین و المرسلین.(۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره مؤمنون را قراءت کند خداوند عمرش را با رستگاری و سعادت پایان دهد و چنانچه مداومت بر آن نماید در هر جمعه جایگاهش در فردوس اعلا با انبیاء و فرستادگان حق باشد.(۲) ------------- ۱- همان ۲- یعنی با آنها همنشین و هم صحبت گردد.

النور

سوره النّور "نور" به معنی روشنایی پراکنده ای که به دیدن کمک نماید و نام بیست و چهارمین سوره قرآن است و نام این سوره از آیه ۳۵ آن گرفته شده است. این سوره در مکّه نازل شده و ۶۴ آیه دارد. سوره نور را می توان سوره پاکدامنی و عفّت و مبارزه با آلودگی ها دانست. عن أبی عبداللّه قال: حصنوا أموالکم و فروجکم بتلاوة سورة النّور، و حصنوا بها نساءکم فإنّ من أدمن قراءتها فی کلّ یوم أو فی لیلة لم یزن أحد من أهل بیته أبداً حتی یموت، فإذا هو مات شیعه إلی قبره سبعون ألف ملک کلّهم یدعون و یستغفرون اللّه له حتی یدخل فی قبره.(۱) "امام صادق فرمود: مال و ناموس خود را بتلاوت سوره نور در

پناه بداریـد (یا بقول اهل زمان ما بیمه کنید)، و نیز زنهای خویش را بدان مسـتور و محفوظ بدارید، زیرا هر کس بر قرائت این سوره در هر روز یا هر شب مداومت کند هیچ یک از افراد خانواده اش به عمل منافی عفّت هرگز دچار نشود تا از دنیا برود، و چون از دنیـا رفت هفتـاد هزار فرشـته تا کنار قبر او را مشایعت و بـدرقه کننـد، و همه برای او دعا و طلب آمرزش کننـد تا او را میان گور وارد سازند." ------------- ۱- ثواب الاعمال ۹۸

الفرقان

سوره الفرقان به معنی جدا کننده حق از باطل است، و نام بیست و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. موضوعات این سوره شامل: توحید و خداشناسـی، ضـعف منطق مشرکان، اشاره به آفرینش الهی و عظت او از جمله روشنایی آفتاب، ظلمت و تاریکی شب، باد و باران، آفرینش آسمانها و زمین و خورشید و ماه و حرکت منظم آنها، بیان صـفات مؤمنین. این سوره در مکّه نازل شـده و ۷۷ آیه دارد. عن أبی الحسن قـال: یـا ابن عمار لاتـدع قراءهٔ سورهٔ (تبارک الّـذی نزل الفرقـان علی عبـده) فإنّ من قرأها فی کل لیلـهٔ لم یعـذبه اللّه أبـداً و لم یحاسـبه و کان منزله فی الفردوس الأعلی.(۱) "امام موسـی کاظم فرمود: ای پسـر عمّار! ترک مکن سوره تبارک الّـذی نزب الفرقان علی عبـده را، زیرا هر کس این سوره را در هر شب تلاوت کنـد خداوند هرگز او را عذاب نکند و از او حساب نکشد و جایگاهش در فردوس اعلا خواهد بود." ------------- ۱- همان

الشعراء

سوره الشـعراء به معنی شاعران و کسانی که شـعر می سـرایند و نام بیست وششمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه ۲۲۴ آن گرفته شـده است که دربـاره شاعران آیاتی را بیان می نمایـد. موضوعات دیگر سوره داسـتان هفت تن از پیامبران الهی یعنی ابراهیم، هود، صالح، لوط، شـعیب و حضرت موسی می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۲۲۷ آیه دارد. عن أبی عبـداللّه قال: من قرأ الطواسـین الثلاثهٔ فی لیلهٔ الجمعهٔ کان من أولیاء اللّه و فی جوار اللّه و کنفه و لم یصـبه فی الدّنیا بؤس أبداً و اعطی فی الآخرهٔ من الجنّـهٔ حتی یرضـی و فوق رضاه و زوّجه اللّه مائـهٔ زوجهٔ من الحور العین.(۱) "امـام صادق فرمود: هر کس این سه "طس"(۲) را در شـبهای جمعه قراءت کند از اولیاء و دوسـتان خداوند باشد و هرگز رنج و سختی در دنیا بدو نرسد و از بهشت آنقـدر بـاو بدهنـد که خشـنود گردد بلکه بالاـتر از رضـا و خشـنودی او و خداونـد صـد حوریه از حوران بهشـتی به همسری به وی دهد." ------------- ۱- همان ۹۹ ۲- یعنی سوره شعراء و سوره نمل و سوره قصص.

النمل

سوره النّمل به معنی مورچه است و نام بیست و هفتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۱۸ آن گرتفه شده و پاره ای از موضوعات آن عبارتند از: معاد و حیات پس از مرگ، داسـتان پنج تن از پیامبران الهی، داستان حضرت سلیمان و ملکه سبأ، سخن گفتن پرنده ای چون هدهد با حضرت سـلیمان و سـخن گفتن حشـراتی چون موچه. این سوره ۹۳ آیه داشـته و در مکّه نازل شده و قبل از سوره شـعراء قرار دارد. عن أبی عبداللّه قال: من قرأ الطواسین الثلاثهٔ فی لیلهٔ الجمعهٔ کان من أولیاء اللّه و فی جوار اللّه و کنفه و لم یصـبه فی الـدّنیا بؤس أبـداً و اعطی فی الآخرهٔ من الجنّهٔ حتی یرضـی و فوق رضاه و زوّجه اللّه مائهٔ زوجهٔ

من الحور العين.(١) "امـام صادق فرمود: هر کس این سه "طس"را در شـبهای جمعه قراءت کنـد از اولیاء و دوسـتان خـداوند باشد و هرگز رنج و سـختی در دنیا بدو نرسد و از بهشت آنقدر باو بدهند که خشنود گردد بلکه بالاتر از رضا و خشنودی او و خداوند صد حوریه از حوران بهشتی به همسری به وی دهد." ------------ ١- ثواب الاعمال ٩٩

القصص

سوره القصـص به معنی داسـتان هـا است و نام بیست و هشـتمین سوره قرآن می باشـد. نام این سوره از آیه ٢٥ آن گرفته شده است. موضوعـاتی که در این سـوره به آنهـا پرداخته شـده است به اختصـار عبارتنـد از: تـاریخچه بنی اسـرائیل، داسـتان قـارون (ثروتمنـد متکبری که سـرگذشتی چون فرعون، که در آب غرق شـد، داشت). این سوره در مکّه نازل شد و ٨٨ آیه دارد. عن أبی عبـداللّه قال: من قرأ الطواسـین الثلاثـهٔ فی لیلـهٔ الجمعـهٔ کان من أولیاء اللّه و فی جوار اللّه و کنفه و لم یصـبه فی الدّنیا بؤس أبـداً و اعطی فی الآخرهٔ من الجنّهٔ حتی یرضـی و فوق رضاه و زوّجه اللّه مائهٔ زوجهٔ من الحور العین.(١) "امام صادق فرمود: هر کس این سه "طس"را در شـبهای جمعه قراءت کند از اولیاء و دوستان خداوند باشد و هرگز رنج و سختی در دنیا بدو نرسد و از بهشت آنقـدر بـاو بدهنـد که خشـنود گردد بلکه بالاـتر از رضـا و خشـنودی او و خداونـد صـد حـوریه از حوران بهشـتی به همسری به وی دهد." ------------ ١- همان

العنكبوت

سوره العنکبوت نام حشـره ای است، و نام بیست و نهمین سوره قرآن مجیـد می باشـد که از آیه ٤١ آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتنـد از: امتحان شدن انسانها، وضـعیت منافقان، مبارزات پیامبران الهی، توحید و خداشناسـی، و نفی خدایان دروغین و ساختگی و ضعف و ناتوانی آنها. این سوره ٦٩ آیه دارد و در مکّه نازل شده است. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورهٔ العنکبوت و الروم فی شـهر رمضان لیلهٔ ثلاث و عشـرین فهو و الله یا ابا محمد من أهل الجنهٔ و لاأستثنی فیه أبداً، و لاأخـاف أن یکتب الله علی یمینی إثمـا، و إن لهاتین السورتین من الله مکاناً.(١) "امـام صادق فرمود: هر کس در شب بیست و سوم ماه رمضان سوره عنکبوت و روم را تلاوت کند به خدا سوگند او از اهل بهشت خواهد بود و هرگز کسی را از این حکم اسـتثناء نمی کنـم و بیـم آن نـدارم که در این سوگنـد خداونـد گنـاهی بر من نویسـد، و به راسـتی که در این دو سـوره را نزد خداوند مقامی بلند است." ------------ ١- همان

الروم

سوره الرّوم سوره سـی ام قرآن مجید به نام "روم" نامگذاری شده است. مراد از "روم" در آیه شـریفه دولت روم شـرقی یعنی "امپراطوری بیزانس" است که بر شام و فلسـطین تسـلّط داشـته در بعضـی قبائل جزیرهٔ العرب هم نفوذ و قـدرتی به هم رسانیده بود. اکثر مفسـرین برآنند که چون رومیان مغلوب پارسـیان شدند مشـرکین شاد گردیدند و گفتند رومیان که اهل کتاب بودند مغلوب مجوسـیان شدند همچنین عرب مشـرک هم بر مسـلمانان پیروز خواهد شد. از این رو برای تسـلّی خاطر مسلمانان سوره روم نازل گردیـد و در آن خبر غیبی پیروز شـدن رومیان ذکر شد. سوره روم در مکّه نازل شده و ٦٠ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورهٔ العنکبوت و الروم فی شـهر رمضان لیلـهٔ ثلاث و عشـرین فهو و الله یا ابا محمـد من أهل الجنـهٔ و لاأسـتثنی فیه

أبـداً، و لاأخـاف أن يكتب الله علي يميني إثمـا، و إن لهـاتين السورتين من الله مكاناً.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس در شب بیست و سوم ماه رمضان سوره عنکبوت و روم را تلاوت کنـد به خـدا سوگند او از اهل بهشت خواهد بود و هرگز کسـی را از این حکم استـثناء نمی کنم و بیم آن نـدارم که در این سوگند خداوند گناهی بر من نویسد، و به راستی که در این دو سوره را نزد خداوند مقامی بلند است." ------------- ۱- همان

لقمان

سوره لقمـان نـام "لقمان" در سوره سـی و یکم دوبار ذکر شـده است و به همین مناسـبت سوره سـی و یکم قرآن به نام لقمان موسوم است. بیشتر مفسـرین به نبوّت لقمان معتقد نیسـتند. لقمان در نظر ارباب قصص مردی از نژاد سیاه معرفی می شود که از اهالی سوردان (مصر) بوده و به بردگی روزگار می گذرانده و خواجه خود را شیفته حِکَم و اندرزهای خویش کرده است.(۱) عن أبی جعفر قال: من قرأ سورهٔ لقمان فی کل لیلـهٔ وکل الله به فی لیلته ملائکهٔ یحفظونه من إبلیس و جنوده، حتی یصـبح، فإذا قرأها بالنهار لم یزالوا یحفظونه من إبلیس و جنوده حتی یمسی.(۲) "امام باقر فرمود: هر کس سوره لقمان را در هر شب تلاوت کنـد خداونـد عالم در آن شب فرشـتگانی بر وی گمارد که تا بامـداد او را از شـرّ ابلیس و سـپاهش نگهدارند، و چون در روز تلاوت کنـد فرشـتگان مزبور تا شامگاه آن روز وی را از شـرّ شـیاطین حفظ نمایند." ------------- ۱- اعلام قرآن ۵۳۲- ۵۳۷ ۲- ثواب الاعمال ۹۹

السجدهٔ

سوره السّـجدهٔ به معنی پیشانی بر زمین نهادن برای عبادت خداوند و نام سی و دومین سوره قرآن مجید می باشد که از آیه ۱۵ آن گرفته شـده است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتنـد از: عظمت قرآن، آفرینش انسان از خاک و آب و دمیـدن روح الهی در آن، معـاد و حیات پس از مرگ، انـذار و بشارت، گوشه ای از تاریـخ بنی اسـرائیل، این سوره ۳۰ آیـه دارد و در مکّه نازل شده است. عن أبی عبداللّه قال: من قرء سورهٔ السـجدهٔ فی کل لیلهٔ جمعهٔ أعطاه الله کتابه بیمینه و لم یحاسـبه مهما کان منه و کان من رفقاء محمـد و أهل بیته. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس هر شب جمعه یکبار سوره سـجده را تلاوت کند خداوند نامه عمل او را بدست راستش دهد... و از آنچه کرده است حساب نکشد و وی از همنشینان رسول خدا و خاندانش باشد." - ----------- ۱- همان ۱۰۰

الأحزاب

سوره الاحزاب به معنی فرقه ها، طایفه ها و لشـکرها (۱) ونام سی و سومین سوره قرآن می باشد که از آیه ۲۹ این سوره گرفته شـده است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتنـد از: اشاره به خرافات دوره جاهلیت، مانند: مسأله ظهار (۲)، جنگ احزاب، اشاره به اینکه همسـران پیامبر باید الگو باشـند، داستان زید پسر خوانده رسول خدا و بیان موضوع حجاب و پوشش زنان. این سوره در مدینه نازل شده و ۷۳ آیه دارد و بعد از سوره سـجده و قبل از سوره سـبأ قرار دارد. عن أبی عبدالله قال: من کان کثیر القراءهٔ لسورهٔ الأـحزاب کـان یوم القیامـهٔ فی جوار محمـد و أزواجه.(۳) امـام صـادق فرمود: هر کس بسـیار تلاوت کنـد سوره احزاب را روز قیامت در جوار (همسایگی) یا پناه رسول خـدا و همسـرانش باشد. ------------- ۱- منظور لشکریان کفّار

مکّه و سایر قبایل عرب است که برای جنگ یا مسلمین ب مدینه آمده بودند. ۲- نوعی شیوه طلاق که در عربستان بوده است که به وسیله اسلام ملغی گردیده است. ۳- ثواب الاعمال ۱۰۰

سبأ

سوره سبأ نام قومی است در زمان حضرت سلیمان و نیز نام سی و چهارمین سوره قرآن مجید است. وجه تسمیه این سوره به مناسبت اشاره به داستان قوم سبأ است. و این نام در آیه ۱۵ همین سوره ذکر شده است. اشاره به داستان حضرت داود و حضرت سلیمان و داستان قوم سبأ و مطالبی راجه به پیامبر اکرم و نیز موضوع معاد و احوال قیامت از مطالب موجود در این سوره است. این سوره مکّی است و دارای ۵۴ آیه می باشد. عن أبی عبدالله: من قرأهما (ای سورهٔ سبأ و سورهٔ فاطر) فی لیلهٔ لم یزل فی لیلته فی حفظ الله و ملائکته، فان قرأهما فی نهاره لم یصبه فی نهاره مکروه، و اعطی من خیر الدنیا و خیر الاخرهٔ ما لم یخطر علی قلبه و لم یبلغ مناه. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره سبأ و سوره فاطر را در شب قرائت کند تمام آن شب در حفظ و امان خدا خواهد بود، و چنانچه در روز تلاوت کند در تمام آنروز ناپسندی یا رنجی نخواهد دید، و آنقدر از خیر دنیا و آخرت بدو کرامت شود، که هرگز بر دلش نگذشته، و گمان آن را نداشته است." ------------- ۱- همان

فاطر

سوره فاطر به معنی پدید آورنده و نام سی و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره عظمت خداوند، مسأله توحید و خداشناسی، موضوع رهبری انبیاء و مبارزه آنان با کافران، پند و اندرز و مواعظ الهی و اینکه عزّت تنها از طریق اطاعت و پیروی از دستورات الهی بدست می آید می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۴۵ آیه دارد و نام دیگر آن ملائکه است. عن أبی عبدالله: من قرأهما (ای سورهٔ سبأ و سورهٔ فاطر) فی لیلهٔ لم یزل فی لیلته فی حفظ الله و ملائکته، فان قرأهما فی نهاره لم یصبه فی نهاره مکروه، و اعطی من خیر الدنیا و خیر الاخرهٔ ما لم یخطر علی قلبه و لم یبلغ مناه.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره سبأ و سوره فاطر را در شب قرائت کند تمام آن شب در حفظ و امان خدا خواهد بود، و چنانچه در روز تلاوت کند در تمام آنروز ناپسندی یا رنجی نخواهد دید، و آنقدر از خیر دنیا و آخرت بدو کرامت شود، که هرگز بر دلش نگذشته، و گمان آن را نداشته است." ------------- ۱- همان

یس

سوره یس از حروف مقطعه قرآن و نام سی و ششمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتند از: رسالت پیامبر اسلام، هدف نزول قرآن مجید، رسالت بعضی از پیامبران الهی، توحید و خداشناسی و معاد و حیات پس از مرگ، پایان جهان و بهشت و دوزخ. این سوره در مکّه نازل شده و ۸۳ آیه دارد. فی کتاب مکارم الاخلاق: روی أن یس تقرأ للدّنیا و الآخرهٔ و للحفظ من کل آفهٔ و بلیهٔ فی النّفس و الاهل و المال.(۱) "در کتاب مکارم الاخلاق: رواست شده است که یس هم برای دنیا و هم برای آخرت و هم برای در امان بوده از هر آفت و بلیّه در جان و اهل و مال خوانده می شود." عن أبی غبدالله: علّموا أولادکم یاسین فإنّها ریحانهٔ القرآن.(۲) "امام صادق فرمود: سوره یس را به کودکان خود بیاموزید همانا که آن ریحانه قرآن است." قال رسول الله: من قرأ یس فی لیلهٔ ابتغاء وجه الله غفر له.(۳)

"رسول خـدا فرمود: هر کس در هر شب سوره یس را بـا اخلاـص بخوانـد آمرزیـده می شود." عن النبی قـال: ما من میت یقرأ عنـده سورهٔ یس إلا هون الله علیه.(۴) پیـامبر فرمود: هیـچ مرده ای خوانـده نمی شود نزد او سوره یس مگر اینکه خداونـد بر او آسان گیرد." قال رسول الله: من قرأ یس و الصافات یوم الجمعهٔ ثم سأل الله أعطاه سؤله.(۵) "رسول خدا فرمود: هر کس سوره یس و صافات را در روز جمعه بخوانـد سـپس از خـدا چیزی بخواهـد به او می دهـد." ------------- ۱- مکارم الاخلاق ۴۱۹ ۲- أمالی الطوسی ۲/۲۹۰ ۳- الدر المنثور ۵/۲۵۶ ۴- همان ۲۶۲ ۵- همان ۲۷۰

الصافات

سوره الصّافّات به معنی فرشتگان صف کشنده، و نام سی و هفتمین سوره قرآن مجید می باشد و نام آن از اوّل این سوره گرفته شده است. پاره ای از موضوعات آن اشاره به گروههایی که از فرشـتگان، سرنوشت بد کافران، فرازهایی از تاریخ انبیاء بزرگ الهی، بیـان یکی از انواع شـرک که اعتقـاد به خویشاونـدی خداونـد بـا جنّ یـا فرشـتگان است، پیروزی حق بر کفر و نفاق می باشـد. این سوره در مکّه نازل شـده و ۱۸۲ آیه دارد. عن أبی عبـداللّه قـال: من قرأ سورهٔ الصّـفّات فی کـل یوم الجمعـهٔ لم یزل محفوظاً من کلّ آفهٔ، مدفوعاً عن کلّ بلیّهٔ، فی الحیاهٔ الدّنیا، مرزوقاً فی الدّنیا بأوسع ما یکون من الرزق، و لم یصـبه الله فی ماله و لاـ ولـده و لا بـدنه بسوء من شـیطان رجیم، و لا من جبار عنیـد، و إن مات فی یومه أو فی لیلته أماته اللّه شـهیداً و بعثه شـهیداً و أدخله الجنّهٔ مع الشهداء فی درجهٔ من الجنهٔ.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره صافات را در تمام جمعه ها بخوانـد همواره از هر آسـیبی در امـان باشـد، و در این سـرای از هر گرفتـاری و مصـیبتی محفوظ مانـد، و از فراخی روزی بطور کامـل بهرمند گردد، و خداونـد او را دچار بـدی و ناراحتی از ناحیه شیطان رجیم (دیو رانـده شده) یا سـتمکار بدخو و ستیزه جو نفرماید، و اگر در آنروز یا آن شب بمیرد خداوند او را جزء شـهداء مبعوث فرماید و شـهید میراند، و با آنها داخل بهشت گرداند در یک درجه مقام." ------------- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۱ - مکارم الاخلاق ۴۱۹

ص

سوره ص یکی از حروف مقطّعه قرآن مجید و نام سی و هشتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. و پـاره ای از موضوعات این سوره نبوّت پیامبر تاریـخ پیامبران الهی به ویژه حضـرت داوود، سـلیمان، ایّوب، سـرانجام بدِ کافران، آفرینش انسان و سـجده فرشـتگان برای آدم می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۸۸ آیه دارد. عن أبی جعفر قال: من قرأ سورهٔ ص فی لیلـهٔ الجمعهٔ أعطی من خیر الدنیا و الآخرهٔ ما لم یعط أحد من النّاس إلا نبی مرسل أو ملک مقرّب و أدخله الله الجنـهٔ و کل من أحب من أهل بیته حتی خادمه الذی یخدمه و إن لم یکن فی حد عیاله و لا فی حد من یشـفع فیه.(۱) "امام بـاقر فرمود: هر کس در شب جمعه سوره ۹ را بخوانـد بقـدری از خیر دنیا و آخرت بـدو دهند که به هیچ کس از آدمیان داده نشود مگر به پیغمبری مرسل یا فرشـته ای مقرّب. و خداوند او و هر کس از خاندانش را که دوست بدارد داخل بهشت گرداند حتّی خدمتکاری که او را پرسـتاری و خدمت می کرده اگر چه جزء عیال و یا کسانی که اجازه در شـفاعت آنان داشـته اسـت نباشد." ------------- ۱- همان ۱۰۲

الزمر

سوره الزمر به معنی گروهها (گروه گروه از دوزخیان و فرشتگان)، و نام سی ونهمین سوره قرآن می باشد و نام آن از آیه ۷۱ آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات آن توحید و خداشناسی، معاد و حیات پس از مرگ، موضوع پاداش و عذاب در قیامت، مقام و منزلت و عظمت قرآن، سرگذشت اقوام گذشته، توبه و بازگشت از گناه می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۷۵ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال من قرأ سورهٔ الزمر استخفها من لسانه، أعطاه الله من شرف الدنیا و الآخرهٔ، و أعزّه بلامال و لاعشیرهٔ.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره زمر را قرائت کند و کلماتش را به آسانی بر زبان جاری سازد خداوند آبرو و سربلندی دنیا و آخرت بدو ارزانی دارد، و او را بدون ثروت و یا خویشان و فامیل، عزیز گرداند." عن الصادق: من قرأ سورهٔ الزمر فی یومه أو لیلته أعطاه الله شرف الدنیا و الآخرهٔ، و أعزّه بلاعشیرهٔ و مال.(۲) "امام صادق فرمود: هر کس سوره زمر را در شب یا روز بخواند خداوند شرف دنیا و آخرت را به او می دهد و او را بدون هیچ مال یا خویشانی عزیز می نماید." ------ ------- ۱- همان ۲- مکارم الاخلاق ۴۱۹

غافر

سوره غافر به معنی آمرزنده و نام چهلمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه سوّم آن گرفتهخ شده است. در این سوره از مؤمن آل فرعون سخن رفته. بعضی موضوعات این سوره داستان حضرت موسی و مبارزه ایشان با فرعون مصر، دعوت پیامبر به صبر وشکیبایی، توحید و خداشناسی، قیامت و زنده شدن مردگان می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۸۵ آیه دارد. نام دیگر این سوره "مؤمن" است. عن أبی جعفر قال: من قرأ سورهٔ المؤمن فی کل لیلهٔ غفر الله له ماتقدم من ذنبه و ما تأخّر و ألزمه کلمهٔ التقوی، و جعل الآخرهٔ خیراً له من الدّنیا.(۱) "اما باقر فرمود: هر کس در هر شب سوره مؤمن را قراءت کند خداوند گناهان گذشته او را آنچه در جوانی مرتکب شده و آینده آنچه در پیری انجام داده، همه را بیامرزد، و کلمه تقوی و خداترسی را ملازم و همدم او گرداند، و آخرتش را بهتر از دنیایش قرار دهد." ------------- ۱- همان

فصلت

سوره فصّلت به معنی تفصیل داده شده، و نام چهل و یکمین سوره قرآن است.(۱) نام این سوره از آیه سوّم آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارت است از: توجّه به قرآن، آفرینش آسمان و زمین و مراحل پیدایش کره زمین و کوهها و گیاهان و حیوانات، سرگذشت اقوام گذشته از جمله قوم عاد و ثمود و فرازی از داستان حضرت موسی. این سوره در مکّه نازل شده و ۵۴ آیه دارد نام دیگر این سوره "حم سجده" می باشد. قال ابو عبدالله: من قرأ حم السجدهٔ کانت له نوراً یوم القیامهٔ مدّ بصره و سروراً و عاش فی هذه الدنیا محموداً مغبوطاً.(۲) "امام صادق فرمود: هر کس سوره حم سجده را تلاوت کند روز قیامت دارای نوری باشد که تابش آن تا جایی که دیده اش می بیند خواهد بود، و نیز شادمان و خوشحال باشد، و زیست کند در جهان زیستی پسندیده که هر کس آرزوی آن داشته باشد." ------------ ۱- در این سوره سجده واجب وجود دارد. ۲- ثواب الاعمال ۱۰۲

الشوری

سوره الشّوری به معنی مشاوره و مشورت کردن و نام چهل و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۳۸ آن گرفته

شده است. بعضی موضوعات این سوره عبارتند از: موضوع وحی و ارتباط خداوند با پیامبران، مباحث اخلاقی مانند استقامت، توبه، عفو و گذشت و فرونشاندن خشم و دوری کردن از لجاجت و دنیا پرستی و نهی از جزع و فزع به هنگام بروز مشکلات. این سوره در مکّه نازل شده و ۵۳ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ حمعسق، بعثه الله یوم القیامهٔ و وجهه کالثلج، أو کالشمس حتی یقف بین یدی الله عزوجل فیقول: عبدی أدمت قراءهٔ حمعسق و لم تدر ما ثوابها؟ أما لو دیت ما هی و ما ثوابها؟ لما مللت من قراءتها، و لکن سأخبرک جزاک أدخلوه الجنهٔ و له فیها قصر من یاقوتهٔ حمراء، أبوابها و شرفها و درجها منها، یری ظاهرها من باطنها و باطنها من ظاهرها، و له فیها جوار أتراب من الحور العین، و ألف جاریهٔ و ألف غلام من الولدان المخلدین، الذین وصفهم الله عزوجل.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس مداومت کند بر قرائت "حم عسق" یعنی سوره شوری، خداوند در روز قیامت وی را برانگیزد با رخساری جون برف سفید یا چون آفتاب روشن تا در پیشگاه حق تعالی بایستد و خداوند به او خطاب نماید که ای بنده من مداومت کردی بر تلاوت این سوره و ثواب آنرا نمی دانستی که اگر می دانستی این سوره چیست و ثواب آن چقدر است هرگز از تلاش خسته نمی گشتی، اینک ترا به پاداش و اجرت آگاه خواهم ساخت، آنگاه فرمان دهد که او را داخل بهشت نمائید و برای او در بهشت کاخی است از یاقوت سرخ که درها و برجها و پلّه های آن همه از یاقوت سرخ باشد و درونش از بیرون و بیرونش از درون پیدا و آشکار باشد، و برای وی در آن کاخ کنیزانی بکر از حووریان بهشتی و هزار خدمتکار زن و هزار کودک نو پا که همیشه بدانحال در آن قصر باشند همانها که خداوند وصفشان را (در قرآن) کرده است." ------------ ۱- همان

الزخرف

سوره الزّخرف به معنی زینت و طلا، نام چهل و سومین سوره قرآن است (در این سوره از نقره و طلا سخن رفته است)، نام این سوره از آیه ۳۵ قرآن گرفته سده است. بعضی از موضوعات در این سوره عظمت و منزلت قرآن مجید، نبوّت رسول گرامی اسلام مبارزه با تقلید کروکورانه، فرستادن پیامبران برای هدایت اقوام مختلف، بی ارزشی مظاهر فریبنده دنیوی و اشاره کوتاه به داستان حضرت عیسی می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۸۹ آیه دارد. قال أبو جعفر: من أدمن قراءهٔ حم الزخرف، آمنه الله فی قبره من هوام الارض و م ضمهٔ القبر حتی یقف بین یدی الله عزوجل ثم جاءت حتی تدخل الجنهٔ بأمر الله تبارک و تعالی.(۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره زخرف را بسیار تلاوت کند خداوند جسد او را در قبر از زیان حشرات الارض و گزندگان و از فشار قبر ایمن دارد تا آن هنگام که در پیشگاه حق جلّ و علا بایستد و در موقف قیامت حاضر شود و آنگاه آن سوره بیاید و به فرمان الهی وارد بهشتش گرداند." ------------ ۱- همان ۱۰۳

الدخان

سوره الدخان به معنی دود است و نام چهل و چهارمین سوره قران می باشد. نام این سوره از آیه ۱۰ آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره بیان عظمت قرآن و اینکه در شب قدر نازل شده است، داستان حضرت موسی و قوم بنی اسرائیل و مبارزه با فرعون، هدفدار بودن نظام آفرینش و بیهوده نبودن خلقت زمین و آسمانها می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۳۷ آیه دارد. قال أبو جعفر: من قرأ سورهٔ الدخان فی فرائضه و نوافله، بعثه الله من الآمنین یوم القیامهٔ و أظله تحت عرشه، و حاسبه حساباً یسیراً و أعطاه کتابه بیمینه.(۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره دخان را در نمازهای واجب و نافله های خود

بخوانـد خداونـد وی را روز قیامت در زمره ایمنان برانگیزد و در سایه عرش خود جای دهـد، و حسابش را آسان کشـد، و نامه عملش را به دست راستش دهد." قال رسول الله: من قرأ حم الدخان فی لیلهٔ أصبح یستغفرون له سبعون ألف ملك.(۲) "رسول خـدا فرمود: هر کس حم دخان را در شب بخوانـد صـبح کنـد در حالی که هفتاد هزار فرشـته برای او اسـتغفار می کننـد." قال رسول الله: من قرأ حم الـدخان فی لیلهٔ جمعهٔ أصـبح مغفوراً له.(۳) رسول خـدا می فرماید: هر کس سوره حم دخان را در شب جمعد بخواند صـبح کند در حالی که آمرزیده شده." عن الحسن أن النبی قال: من قرأ سورهٔ الدخان فی لیلهٔ غفر له ماتقدم من ذنبه.(۴) "از امام حسن روایت شده است که فرمود: رسول خدا فرمود: هر کس سوره دخان را در شب بخواند گناهان گذشـته اش آمرزیده شود." ------------ ۱- همان ۲- الدر المنثور ۶/۲۴ ۳- همان ۴- همان

الجاثیهٔ

سوره الجاثیـهٔ به معنی به زانو درآمـدده، نـام چهلمین سوره قرآن می باشـد. و نام این سوره از آیه ۲۷ آن گرفته شـده است در روز قیامت انسانها به زانو در می آیند. بعضـی موضوعات این سوره: عظمت قرآن، بیان ادعای طبیعی مسـلکان و پاسخ قاطع به آنها، داسـتان بعضـی اقوام گذشـته چون بنی اسـرائیل، دعوت به عفو و گـذشت و در عین حال قاطعیّت و عدم انحراف از حق، اشاره به حوادث تکان دهنده قیامت به ویژه، نامه اعمال که تمامی کارهای انسان را بی کم و کاست در بر می گیرد. این سوره در مکّه نازل شده و ۳۷ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورهٔ الجاثیه کان ثوابها أن لایری النار أبداً و لایسـمع زفیر جهنم و لا شهیقها و هو مع محمد.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره جاثیه را تلاوت کند ثوابش آنست که هرگز آتش دوزخ را نبیند و نعره و خروش آنرا نشود و او با محمد باشد." ------------ ۱- ثواب الاعمال ۱۰۳

الأحقاف

سوره الأحقاف "أحقاف" در قرآن مجید فقط یک بار ذکر شده و مسکن قوم "عاد" معرفی گردیده است. سوره چهل و ششم که از سـوره هـای مکی است و ۳۵ آیه دارد. به مناسـبت ذکر این لفـظ در بیسـتمین آیه آن، به نام "احقاف" نامگـذاری شـده اسـت. احقـاف تپـه هـای مسـتطیل موّرب شـنی اسـت کـه در نـاحیه "شـحر" در قلب عربسـتان میـان "نجـد" و "احسـاء" و "حضـرموت" و "عمّان" واقع است و برخی ناحیه "یمامه" را جزء این نقطه دانسته اند. احقاف به صورت جمع مکسّر است و مفرد آن "حقف" به کسـر حاء و سکون قاف اشتقاق یافته است.(۱) عن أبی عبـدالله قال: من قرأ فی کل لیلهٔ أو فی کل جمعهٔ سورهٔ الاحقـاف، لم یصـبه الله بروعـهٔ فی الحیاهٔ الـدنیا، و آمنه من فزع یوم القیامـهٔ إن شاء الله تعالی.(۲) "امـام صادق فرمود: هر کس در هر شب یا در هر هفته یکبار سوره احقاف را تلاوت کند خداوند او را در این جهان دچار فزع و دلهرگی نسازد، و از ترس و بیم رستاخیز نیز در امان باشد. ان شاء الله." ------------ ۱- اعلام قرآن ۹۴ ۲- ثواب الاعمال ۱۰۳

محمد

سوره محمّـد محمـد نـام آخرین پیـامبر الهی ایت که صاحب شـریعت اسـلام است. این نام چهار بار در قرآن مجیـد ذکر شـده است. محمّـد نـام چهـل و هفتمین سـوره قرآن مجیـد نیز است. این سـوره "محمّـد" می نامنـد به این مناسبت که نـام مبـارک حضـرت محمّـد در آیه دوم این سوره محمـد آمـده است. از جمله مباحثی که در این سوره آمده حبط احباط است. این سوره

۳۸ آیه دارد و در مکّه نازل شده است. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورهٔ (الذین کفروا) لم یذنب أبداً و لم یدخله شک فی دینه أبداً و لم یبتله الله بفقر أبداً و لاخوف من سلطان أبداً و لم یزل محفوظاً من الشک و الکفر أبداً حتی یموت، فاذا مات وکل الله به فی قبره ألف ملک یصلون فی قبره و یکون ثواب صلاتهم له و بشیعونه حتی یوقفوه موقف الامنین عندالله عزوجل و یکون فی أمان الله و أمان محمد.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "الذین کفروا" را قراءت کند هرگز شک نکند، و هیچگاه در دل او شکی راجع به دینش را نیابد و هیچ وقت خداوند او را به تنگدستی و ترس از سلطان گرفتار نسازد و همیشه از شک و کفر در امان است تا درگذرد، و چون بمیرد خداوند هزار فرشته بر وی در قبر بگمارد تا نماز خوانند و ثوابش برای او باشد، و چون از قبر برخیزد بدرقه اش نمایند تا در پیشگاه خداوند عزّوجل در پایگاه ایمنان او را بازدارند، و در امان خدا و رسولش محمّد خواهد بود." ------------ ۱- همان ۱۰۴

الفتح

سوره فتح به معنی پیروزی است و نام چهل و هشتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره پیروزی اسلام و تأکید بر تحقّق خواب پیامبر مبنی بر وارد شدن به مکّه و انجام مناسک و اعمال عمره، جریان صلح حدیبیّه و بیعت رضوان، مقام رسول الله و هدف والای ایشان، معرفی کسانی که از شرکت در جهاد معاف هستند، ویژگیهای پیروان و یاران رسول خدا و صفات آنان می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۷ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: حصنوا أموالکم و نساءکم و ما ملکت أیمانکم من التلف بقراءهٔ إنا فتحنا، فانه إذا کان ممن یدمن قراءتها نادی مناد یوم القیامهٔ حتی تسمع الخلائق: أنت من عبادی المخلصین، ألحقوه بالصالحین من عبادی و أدخلوه جنات النعیم و اسقوه من الرحیق المختوم بمزاج الکافور.(۱) "امام صادق فرمود: اموال و زنان و بردگان خود را از نابودی بسبب قرائت سوره فتح حفظ نمایید و بیمه کنید زیرا هرگاه خواننده از کسانی باشد که آن سوره را زیاد تلاوت می کنند روز قیامت منادی از جانب خدا ندا کند به قسمی که همه مردم بشنوند و گوید: تو از بندگان خالص و مخلص من باشی، وی را بشایستگان از بندگان من ملحق سازید، و او را وارد بهشت جاوید کنید، و از شربت گوارا و سربسته که بکافور بهشتی ممزوج است سیراب نمائید." ------------ ۱- همان

الحجرات

سوره الحجرات به معنی حجره ها، حجره های منزل پیامبر و نام چهل و نهمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه چهارم آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: آداب ملاقات و دیدار رسول خدا، معرفی پاره ای از اصول اخلاقی و اجتماعی اسلام، دستوراتی در مورد چگونگی حل و فصل اختلافات داخلی که احیاناً میان مسلمانان روی می دهد، و اشاره به این نکته که ایمان تنها به گفتار نیست، می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۸ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورهٔ الحجرات فی کل لیلهٔ أو فی کل یوم کان من زوار محمد.(۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره حجرات را در هر شب یا هر روز تلاوت کند از زیارت کنندگان محمّد خواهد بود. ------------ ۱- همان

ق

سوره ق یکی از حروف مقطعه قرآن و نام پنجاهمین سوره قرآن می باشد. نان این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. تقریباً تمام آیات این سوره بر محور معاد و حیات پس از مرگ دور می زند و موضوعاتی چون ثبت و ضبط اعمال و اقوال و گفته های انسان، مرگ و انتقال از این جهان به جهان آخرت، حوادث مربوط به قیامت و تحقّق معاد را با استدلالهای متقن مطرح و بیان می فرماید. و نیز به سرنوشت اقوام طغیانگر گذشته از قبیل فرعون و عاد و ثمود و قوم شعیب و تبّع اشاره می کند. این سوره در مکّه نازل شده و ۴۵ آیه دارد. عن أبی جعفر قال: من أدمن فی فرائضه و نوافله قراءۀ سورۀ ق، وسع الله علیه رزقه و أعطاه کتابه بیمینه و حاسبه حساباً یسیراً.(۱) "امام باقر فرمود: هر کس بخواندن سوره ق در نمازهای واجب و مستحب خود مداومت کند خداوند روزی او را فراخ گرداند، و نامه عملش را به دست راستش بدهد و حساب او را آسان کشد." ------ ------- ۱- همان

الذاریات

سوره الذّاریات به معنی پراکنده گان مانند بادها، ابرها و ملائکه و نام پنجاه و یکمین سوره قرآن می باشد و نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات مطرح شده در این سوره: معاد و حیات پس از مرگ، توحید و خداشناسی، داستان فرشتگانی که مهمان حضرت ابراهیم بودند، داستان حضرت موسی و سرگذشت قوم عاد، ثمود و قوم نوح می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۶۰ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورۀ والذاریات فی یومه أو فی لیلته أصلح الله عزوجل له معیشته و أتاه برزق واسع و نور له فی قبره بسراج یزهر إلی یوم القیامۀ.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس در روز یا در شب سوره ذاریات را تلاوت کند خداوند امر معاش او را سامان بخشد و روزیش را فراخ گرداند، و به چراغی که پیوسته تا روز قیامت بدرخشد قبر او را روشن کند." ------------- ۱- همان

الطور

سوره الطّور طور نام کوهی است که میعادگاه و تجلّی گاه حضرت موسی بوده است و نیز نام پنجاه و دومین سوره قرآن مجید است. این سوره را به این مناسبت "طور" می نامند که با آیه و الطّور آغاز می شود. این سوره راجع به عذاب جهنّم و نعمتهای بهشت و نیز توصیه پیامبر به شکیبایی و حمد و تسبیح و دعاها و عبادتهای شبانه، بحث می کند. این سوره مکّی است و دارای ۴۹ آیه می باشد. عن أبی عبدالله و أبی جعفر علیهماالسلام قالا: من قرأ سورۀ والطّور جمع الله له خیر الدنیا و الاخرۀ.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره طور را تلاوت کند خداوند خیر دنیا و آخرت را با هم برای او فراهم کند." ------------ ۱- همان ۱۰۵

النجم

سوره النّجم به معنی ستاره، گیاه و ساقه است.(۱) نجم نام پنجاه و سومین سوره قرآن می باشد و نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره در مکّه نازل شده و ۶۲ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من کان یدمن قراءۀ والنجم فی کل یوم أو فی کل لیلۀ عاش محموداً بین الناس و کان مغفوراً له و کان محبّباً بین الناس.(۲) "امام صادق فرمود: هر کس مداومت نماید به خواندن سوره "والنجم" در هر روز یا هر شب در میان مردمان آبرومند زیست کند و گناهانش آمرزیده شود و در بین مردم

محبوب باشد." ------------ ۱- و نیز اسم و صفت برای قرآن است. چنانچه می‌فرماید: و النّجم إذا هوی، سوگند و قسم به قرآن و قرآن از آن جهت «نجم» نامیده شده که در هنگام نزول با تفرّق و پراکندگی نازل گردیده و عرب به تفرّق و جدایی «تنجیم» هم می گوید. و نیز گویند مراد از نجم در آیه، ستاره ثریّا است هنگامی که فرود می‌آید، و در فجر پنهان می‌شود. و نیز گویند منظور عموم ستارگانند. ۲- ثواب الاعمال ۱۰۵

القمر

سوره القمر به معنی ماه و نام پنجاه و چهارمین سوره قرآن مجید است موضوع شقّ القمر در این سوره مطرح شده است. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: قیامت و روز رستاخیز، داستان قوم نوح و موضوع طوفان، داستان قوم عاد و ثمود، موضوع ناقه حضرت صالح، داستان قوم لوط، اشاره به مؤمن آل فرعون. این سوره در مکّه نازل شده و ۵۵ آیه دارد و نام دیگر این سوره اقتربت است. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورهٔ اقتربت الساعهٔ أخرجه الله من قبره علی ناقهٔ من نوق الجنهٔ.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "اقتربت الساعهٔ" را تلاوت کند، خداوند او را - در قیامت - از قبر برخیزاند، در حالیکه بر یکی از شتران بهشتی سوار است (به محشر وارد شود)." عن النبی قال: من قرأ اقتربت الساعهٔ غبّاً لیلهٔ و لیلهٔ حتی یموت لقی الله و وجهه أضوء من القمر لیلهٔ البدر.(۲) ------------ ۱- همان ۲- الدر المنثور ۶/۱۳۲

الرحمن

سوره الرّحمن به معنی بسیار بخشنده و مهربان، از صفات خداوند است و نام پنجاه و پنجمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است و بعضی از موضوعات آن عبارت است از: اشاره به پاره ای از نعمتهای خداوند، چگونگی خلقت جن و انس، نشانه های عظمت خداوند در زمین و آسمان، نعمتهای جهان آخرت برای مؤمنان، عذابهای دردناک برای مشرکان و کافران است. این سوره در مدینه نازل شده است و ۷۸ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورهٔ الرحمن فقال عند کل (فبأی آلاء ربکما تکذبان): لا بشیء من آلائک رب أکذب، فان قرأها لیلا ثم مات مات شهیداً و إن قرأها نهاراً فمات، مات شهیداً.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "الرحمن" را تلاوت کند و پس از قرائت هر "فبأی آلاء ربکما تکذبان" بگوید: "لابشیء من آلائک ربّ أکذّب"(۲) چنانچه در شب بخواند و در همان شب از دنیا برود شهید مرده باشد و اگر در روز بخواند و از دنیا برود شهید مرده باشد." ------------ ۱- ثواب الاعمال ۱۰۵ ۲- یعنی ای پروردگار من هیچ یک از نعمتهای تو را تکذیب نمی‌کنم.

الواقعه

سوره الواقعهٔ یکی از نامهای قیامت و به معنی واقع شونده است و نام پنجاه و ششمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره مطرح شده به اختصار عبارت است از: نشانه های وقوع قیامت و گروه بندی انسانها در آن روز، جایگاه و مقامات مقرّبین و اصحاب یمین و انواع نعمتها و مواهب خداوند برای آنها، تشریح حالت احتضار و انتقال از این جهان. این سوره در مدینه نازل شده و ۹۶ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ فی کلّ لیلهٔ

جمعـة الواقعـة أحبّه الله و أحبّه إلی الناس أجمعین، و لم یر فی الـدنیا بؤساً أبداً و لا فقراً و لا فاقة و لا آفة من آفات الدنیا و كان من رفقاء أمیرالمؤمنین و هـذه السورة لأمیرالمؤمنین خاصـة لم یشـركه فیها أحـد.(۱) "امـام صـادق فرمود: هر كس در هر شـب جمعه سوره واقعه را تلاوت كنـد خداونـد وی را دوست بـدارد، و نیز دوستی او را در دل همگی مردمـان انـدازد و در مـدّت عمرش در این دنیـا بـدبختی و تنگـدستی و نـاداری نبینـد، و آسـیبی از آسـیبهای دنیا بـدو نرسـد، و از همـدمان و یا طرفـداران امیرالمؤمنین باشد، و این سوره خصوصیتی نسبت به امیرالمؤمنین دارد كه دیگران با وی در آن شریك نیستند." عن أبی جعفر قال: من قرأ الواقعـة كل لیلـة قبل أن ینام لقی الله عزوجل و وجهه كالقمر لیلـة البـدر.(۲) "امام صادق فرمود: هر كس هر شـب پیش از خواب سوره واقعه را قرائت كند خدا را ملاقات كند در حالیكه چهره اش چون ماه شب چهارده تابان باشد." ------------- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۵ ۲- همان ۱۰۶

الحدید

سوره الحدید به معنی آهن است و نام پنجاه و هفتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه ۲۵ آن گرفته شده است و بعضی از موضوعات آن خداشناسی و توحید، ذكر صفات خداوند، بیان عظمت قرآن، انفاق در راه خدا، عدالت اجتماعی به عنوان یكی از اهـداف انبیاء الهی، مـذمّت و نكوهش رهبانیّت و انزوای اجتماعی می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۹ آیه دارد. عن أبی عبـدالله قال: من قرأ سورة الحدیـد و المجادلـة فی صـلاة فریضة أدمنها لم یعذبه الله حتی یموت أبداً و لایری فی نفسه و لا فی أهله سوءاً أبـداً و لاخصاصة فی بدنه.(۱) "امام صادق فرمود: هر كس در نماز واجبش مداومت كند بخواندن سوره حدیـد و مجادله، خداونـد وی را در مـدّت عمر هرگز عذاب نكند و در جان و خاندانش هرگز بدی نبیند، و نه خللی در بدنش." ------------- ۱- همان

المجادله

سوره المجادلة به معنی گفتگو و مباحثه كردن است و نام پنجاهوهشـتمین سوره قرآن مجید می باشد، نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. در این سوره موضوع گفتگوی زنی با رسول خدا در مورد همسرش بیان شده است. موضوعات دیگر این سوره به اختصار عبارت است از: دسـتورهایی در آداب مجالست از جمله منع كردن از درگوشـی حرف زدن، بیان حكم ظهار (۱)، دعوت به حزب خـدا، بحث دربـاره منافقان. این سوره در مـدینه نازل شـده و ۲۲ آیه دارد نـام دیگراین سوره الظّهـار می باشـد. عن أبی عبـدالله قال: من قرأ سورة الحدیـد و المجادلـة فی صـلاة فریضة أدمنها لم یعذبه الله حتی یموت أبداً و لایری فی نفسه و لا فی أهله سوءاً أبـداً و لاخصاصـة فی بـدنه.(۲) "امام صادق فرمود: هر كس در نماز واجبش مـداومت كنـد بخوانـدن سوره حدیـد و مجادله، خداونـد وی را در مـدّت عمر هرگز عذاب نكند و در جان و خاندانش هرگز بدی نبیند، و نه خللی در بدنش." ------------- ۱- نوعی طلاق كه در جاهلیّت بوده است. ۲- ثواب الاعمال ۱۰۶

الحشر

سوره الحشـر به معنی جمع كردن و راندن است و نام پنجاه و نهمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از دوّم آن گرفته شـده است. موضوع راندن یهودیان بنی النّضـیر از حوالی مدینه، در این سوره مطرح شده است و موضوعات تسبیح كردن همه

موجودات در برابر خداوند، درگیری مسلمانان با یهودیان پیمان شکن مدینه، منافقان مدینه، بیان صفات جمال و جلال خداوند از جمله ملك، قدّوس، سلام، مؤمن، مهیمن، عزیز، جبّار متکبّر، خالق، بارئ، مصوّر. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۴ آیه دارد. قال رسول الله: من قرأ آخر سورة الحشر ثم مات من یومه أو لیلته کفر عنه کل خطیئة عملها.(۱) "رسول خدا می فرماید: هر کس آخر سوره حشر را بخواند و در آن روز یا شب از دنیا برود (بمیرد) هر گناهی را انجام داده است بخشیده می شود." انّ رسول الله أمر رجلاـ إذا أوی فراشه أن یقرأ سورة الحشر و قال: إنّ متَّ متَّ شهیداً (۲) "رسول خدا به مردی دستور داد که هرگاه به رختخواب می رود سوره حشر را بخواند و به او فرمود: اگر در آن حال فوت کردی، شهید خواهی بود." ------------- ۱- الدر المنثور ۶/۲۰۲ ۲- همان

الممتحنة

سوره الممتحنة نام شصتمین سوره قرآن مجید است و به معنی کسی که مورد آزمایش واقع، و آزمایش شده می باشد. نام این سوره از آیه ۱۰ آن گرفته شده است. در این سوره موضوع زنانی که مسلمان شده بودند و شوهران کافر خود را در مکّه رها رکده و در مدینه به پیامبر پناهنده می شدند مطرح شده است. موضوعات دیگر این سوره به اختصار عبارتند از: دوست داشتن و دشمن داشتن (حبّ و بغض) برای خدا و برای رضای خداوند، نهی از طرح دوستی ریختن با مشرکان، اشاره به زنان مهاجر و آزمایش و امتحان آنها. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۳ آیه دارد. عن علی بن الحسین علیهما السلام قال: من قرأ سورة الممتحنة فی فرائضه و نوافلة امتحن الله قلبه للإیمان و نور له بصره و لایصیبه فقر أبداً و لاجنون فی بدنه و لا فی ولده.(۱) "امام علی بن الحسین فرمود: هر کس در نمازهای واجب و نمازهای نافله خود سوره ممتحنة را قرائت کند خداوند قلب او را به ایمان آزموده، و دیده اش را نورانی کرده، و فقر و دیوانگی به او و فرزندش راه نیابد." ------------- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۷

الصف

سوره الصّف به معنی ردیف و صف و به صف ایستادن است و نام شصت و یکمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه چهارم آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: دعوت به هماهنگی میان گفتار و کردار، پرهیز از سخن گفتن بدون عمل کردن، دعوت به جهاد، اشاره به پیمان شکنی قوم بنی اسرائیل، موضوع بشارت دادن حضرت عیسی به آمدن پیامبر اسلام، تضمین پیروزی اسلام بر همه ادیان، اشاره به حواریّون حضرت عیسی می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۴ آیه دارد. عن أبی جعفر قال: من قرأ سورة الصف و أدمن قراءتها فی فرائضه و نوافله، صفّه الله مع ملائکته و أنبیائه المرسلین ان شاء الله.(۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره صف را تلاوت کند و در نمازهای واجب و نافله های خود به قرائت آن مداومت نماید خداوند او را در ردیف و صف فرشتگان و پیامبران مرسل خود آورد، ان شاء الله." ------------- ۱- همان

الجمعة

سوره الجمعة جمعه نام شصت و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۹ آن گرفته شده است. موضوع نماز جمعه

در این سوره مطرح گردیده و بعضی موضوعات آن: توحید، خداشناسی، هدف بعثت پیامبر اسلام، معاد و حیات پس از مرگ، اشاره به بعضی ویژگیهای نماز جمعه، تسبیح عمومی موجودات برای خداوند بزرگ، تأکید بر اقامه نماز جمعه و تعطیل کسب و کار برای شرکت در آن می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۱ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من الواجب علی کل مؤمن إذا کان لنا شیعهٔ أن یقرأ فی لیلهٔ الجمعهٔ بالجمعهٔ، و سبح اسم ربک الأعلی، و فی صلاهٔ الظهر بالجمعهٔ و المنافقین، فإذا فعل ذلک فکأنما یعمل بعمل رسول الله و کان جزاؤه و ثوابه علی الله الجنهٔ.(۱) "امام صادق فرمود: از جمله واجبات بر هر فرد مؤمن که از پیروان ما باشد آن است که در شب جمعه (در نماز) سوره جمعه را (در رکعت اوّل) و سبّح اسم ربّک الأعلی را (در رکعت دوّم) بخواند، و در ظهر روز جمعه (در رکعت اوّل) سوره جمعه و (در رکعت دوم) سوره منافقین را قرائت کند، پس چون چنین کند گویی عملی مانند عمل رسول خدا انجام داده، و ثواب و پاداش برخداوند بهشت خواهد بود." ------------ ۱- کنز الدقائق ۱۲/۲۴۱

المنافقون

سوره المنافقین جمع منافق و به معنی آدم دورو است و نام شصت و سومین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. محور اصلی مباحث این سوره "منافقان" است که شامل نشانه های آنان، بر حذر داشتن مؤمنان از توطئه ها و نقشه های آنان. و نیز توصیه و سفارش به انفاق در راه خدا، و غافب نشدن از یاد خداوند است. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۱ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من الواجب علی کل مؤمن إذا کان لنا شیعهٔ أن یقرأ فی لیلهٔ الجمعهٔ بالجمعهٔ، و سبح اسم ربک الأعلی، و فی صلاهٔ الظهر بالجمعهٔ و المنافقین، فإذا فعل ذلک فکأنما یعمل بعمل رسول الله و کان جزاؤه و ثوابه علی الله الجنهٔ.(۱) "امام صادق فرمود: از جمله واجبات بر هر فرد مؤمن که از پیروان ما باشد آن است که در شب جمعه (در نماز) سوره جمعه را (در رکعت اوّل) و سبّح اسم ربّک الأعلی را (در رکعت دوّم) بخواند، و در ظهر روز جمعه (در رکعت اوّل) سوره جمعه و (در رکعت دوم) سوره منافقین را قرائت کند، پس چون چنین کند گویی عملی مانند عمل رسول خدا انجام داده، و ثواب و پاداش برخداوند بهشت خواهد بود." عن أبی هریرهٔ: سمعت النبی یقرء فی الجمعهٔ بسورهٔ الجمعهٔ و إذا جاءک المنافقون.(۲) "از ابو هریره روایت شده است که می گوید: شنیدم که پیامبر در روز جمعه، سوره "جمعه و منافقون" را می خواند." ------------ ۱- همان ۶/۲۱۵ ۲- همان

التغابن

سوره التّغابن به معنی مغبون کردن و یکی از نام های روز قیامت است و نام شصت و چهارمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه ۹ آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: توحید و خداشناسی، بیان صفات افعال خداوند، در روز قیامت و مغبون شدن گروهی و خشنودی گروه دیگر است، دستور به اطاعت خدا و رسول و دعوت به انفاق کردن در راه خدا. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۸ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورهٔ التغابن فی فریضهٔ کانت شفیعهٔ له یوم القیامهٔ و شاهد عدل عند من یجیز شهادتها، ثم لا یفارقها حتی تدخله الجنهٔ.(۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره تغابن را در نماز واجب خود قرائت کند آن سوره در روز قیامت شفیع او خواهد بود، و خود شاهد عادلیست نزد آن کس که شهادتش را نافذ داند، و از وی جدا نگردد تا وارد بهشت سازد. ------------ ۱- ثواب الاعمال ۱۰۷

الطلاق

سوره الطّلاق نام شصت و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. در این سوره بخشی از احکام مربوط به طلاق آمده است. و پاره ای از موضوعات دیگر این سوره عبارتند از: قیامت و حیات پس از مرگ، نبوّت پیامبر و بشارت و انذار. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۲ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورة الطلاق و التحریم فی فریضة أعاذه الله من أن یکون یوم القیامة ممن یخاف أو یحزن، و عوفی من النّار، و أدخله الله الجنة بتلاوته إیّاهما، و محافظته علیهما، لأنهما للنّبی.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره طلاق وتحریم را در نمازهای واجب خود بخواند خداوند او را در پناه خود گیرد از اینکه در روز قیامت از کسانی باشد که بترسد یا محزون شود، و از آتش دوزخ معاف و از گزندش ایمن خواهد بود، و خداوند برای خواندن او این دو سوره را و محافظتش از آنها او را به بهشت می برد زیرا این دو سوره متعلّق به پیغمبر است." ------------ ۱- همان

التحریم

سوره التحریم به معنی خرام کردن و نام شصت و ششمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. در این سوره خداوند به پیامبرش خطاب می کند: چرا چیزهایی را که خدا بر تو حلال ساخته بر خویش حرام می کنی؟ موضوعات دیکر این سوره دستور به مراقبت در تعلیم و تربیت خانواده، توبه و بازگشت به سوی خدا، جهاد و مبارزه در راه خدا، موضوع دو تن از زنان صالح و شایسته یعنی حضرت مریم مادر حضرت عیسی و همسر فرعون که به حضرت موسی ایمان آورد و دو تن از زنان ناصالح یعنی همسر نوح و همسر لوط می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۲ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورة الطلاق و التحریم فی فریضة أعاذه الله من أن یکون یوم القیامة ممن یخاف أو یحزن، و عوفی من النّار، و أدخله الله الجنة بتلاوته إیّاهما، و محافظته علیهما، لأنهما للنّبی.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره طلاق وتحریم را در نمازهای واجب خود بخواند خداوند او را در پناه خود گیرد از اینکه در روز قیامت از کسانی باشد که بترسد یا محزون شود، و از آتش دوزخ معاف و از گزندش ایمن خواهد بود، و خداوند برای خواندن او این دو سوره را و محافظتش از آنها او را به بهشت می برد زیرا این دو سوره متعلّق به پیغمبر است." ------------ ۱- همان

الملک

سوره الملک نام شصت و هفتمین سوره قرآن مجید می باشد و به معنی پادشاهی و اقتدار خداوند است زیرا تصرف در کارها تنها به دست قدرت اوست، نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی موضوعات این سوره عبارتند از: بیان صفات خداوند و نظام شگفت آفرینش (که نشانه قدرت و اقتدار خداوند است)، آفرینش آسمانها و زمین، ستارگان، پرندگان، آبهای جاری خلقت و آفرینش انسان به ویژه گوش و چشم او (ابزاد شناخت). این سوره در مکه نازل شده و ۳۰ آیه دارد و نام دیگر این سوره تبارک است. عن أبی عبدالله قال: من قرأ تبارک الذی بیده الملک فی المکتوبة، قبل أن ینام لم یزل فی أمان الله حتی یصبح و فی أمانه یوم القیامة حتی یدخل الجنة.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "تبارک الذی بیده الملک" را در نماز واجب خود قبل از آنکه بخوابد بخواند همواره در امان خدا باشد تا صبح کند، و در قیامت نیز در امان خداست تا به بهشت رود." و عن ابن مسعود قال: قال رسول الله (تبارک) هی المانعة من عذاب القبر.(۲) "رسول خدا فرمود: "تبارک" منع

می کند از عذاب قبر." و عن عائشه أن النبی کان یقرأ الم تنزیل السجدهٔ و تبارک الذی بیده الملک کل لیلهٔ، لایدعها فی سفر و لا حضر.(۳) "از عائشه نقل شده که پیامبر هر شب سوره الم تنزیل السجدهٔ و تبارک را می خواند و در سفر و حضر آنرا ترک نمی کرد." ------------ ۱- همان ۱۰۸ ۲- الدر المنثور ۶/۲۴۸ ۳- همان ۲۴۷

القلم

سوره القلم به معنای ابزار نوشتن و نام شصت و هشتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: بیان پاره ای صفات ویژه رسول خدا مخصوصاً اخلاق برجسته ایشان، بیان صفات زشت دشمنان، عظمت قرآن مجید، قیامت و حیات پس از مرگ. این سوره در مکّه نازل شده و ۵۲ آیه دارد. قال أبو عبد الله: من قرأ سورهٔ نون و القلم فی فریضهٔ أو نافلهٔ آمنه الله عزوجل من أن یصیبه فقر أبداً، و أعاذه الله إذا مات من ضمهٔ القبر.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره ن والقلم را در نمازهای واجب و نافله های خود قرائت کند خداوند بزرگ همواره او را از اینکه دچار تنگدستی و ناداری شود حفظ فرماید، و چون از دنیا رود از عذاب قبر و فشار آن او را پناه دهد." ------------ ۱- ثواب الاعمال ۱۰۸

الحاقهٔ

سوره الحاقّهٔ از نامهای قیامت است زیرا جمیع حوادث قیامت وقوعش حتمی و حق است. نام شصت و نهمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی موضوعات این سوره: سرنوشت اقوام گذشته به ویژه قوم عاد و ثمود و فرعون، بیان عظمت قرآن و رسول خدا می باشد. سه نام از نامهای قیامت یعنی حاقّه، قارعهٔ، واقعه، در این سوره آمده است. این سوره در مکّه نازل شده و ۵۲ آیه دارد. عن أبی عبدالله جعفر قال: أکثروا من قراءهٔ الحاقهٔ فان قراءتها فی الفرائض و النوافل من الایمان بالله و رسوله لانها إنما نزلت فی أمیر المؤمنین و معاویهٔ و لم یسلب قارئها دینه حتی یلقی الله عزوجل.(۱) "امام باقر فرمود: سوره حاقّه را بسیار قرائت کنید زیرا قرائت آن در نمازهای واجب و مستحب از آثار و علائم ایمان به خدا و رسولش می باشد، چون این سوره درباره امیر المؤمنین و دشمنش معاویه فرود آمده است. و قاری آن تا روزی که پاداش خدای را دیدار کند، بی دین نگردد." ------------ ۱- همان

المعارج

سوره المعارج به معنی نردبانها و مکانهای بالا است. و نام هفتادمین سوره قرآن مجید می باشد و نام این سوره از آیه سوّم آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: بیان ویژگیهای قیامت، بیان پاره ای از صفات انسانهای خوب و بد، اشاره به عذاب شدن یکی از منکران و دشمنان پیامبر. این سوره در مکه نازل شده و ۴۴ آیه دارد. و نام دیگر آن "سأل سائل" است. عن أبی عبدالله قال: أکثروا من قراءهٔ سأل سائل، قال: من أکثر قراءتها لم یسأله الله تعالی یوم القیامهٔ عن ذنب عمله، و أسکنه الجنهٔ مع محمد و أهل بیته صلوات الله علیهم.(۱) "امام صادق فرمود: سوره "سأل سائل"را زیاد قرائت کنید که هر کس آن را بسیار بخواند خداوند در قیامت از گناهی که کرده نپرسد و در بهشت وی را با رسول خدا و اهل بیتش جای دهد." ------------ ۱- همان

نوح

سوره نوح حضرت نوح اوّلین پیامبری است که در زمان وی عذاب نازل گردیده است. بر حسب روایات معتبر، نوح و ابراهیم و موسی و عیسی و حضرت محمد از انبیاء اولوالعزم هستند. قصه حضرت نوح در سوره هفتاد و یکم که به نام سوره نوح نامگذاری شده است و در سوره هود و قمر و چند سوره دیگر مذکور است. "عن أبی عبدالله قال: من کان یؤمن بالله و یقرأ کتابه، لایدع قراءة سورة (إنّا أرسلنا نوحاً إلی قومه) فأی عبد قرأها محتسباً صابراً فی فریضة أو نافلة أسکنه الله تعالی مساکن الأبرار، و أعطاه ثلاث جنان، مع جنته کرامة من الله....(۱) "امام صادق فرمود: هر کس بخواند ایمان دارد و کتاب او را تلاوت می کند، ترک نکند سوره "انا ارسلنا نوحاً الی قومه" را، و هر بنده ای که از روی اخلاص و برای حقّ در یک نماز واجب و یا مستحب آنرا بخواند، خداوند او را در قیامت در جایگاه بندگان نیک و صالح خود مسکن دهد، و سه باغستان علاوه بر باغ خود، در بهشت به وی کرامت فرماید..." ------------ ۱- همان

الجن

سوره الجن به معنی موجودات ناپیدا و نام هفتاد دومین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. در این سوره موضوع ایمان آوردن عده ای از جنّیان به پیامبر مطرح شده است. مباحث این سوره بیشتر درباره جنّ می باشد. و به موضوعاتی چون خضوع آنها در برابر قرآن و اعتقادشان به معاد و اینکه دارای گروهی مؤمن و گروهی کافر هستند، اشاره شده است، این سوره در مکّه نازل شده و ۲۸ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من أکثر قراءة (قل أوحی إلی) لم یصبه فی الحیاة الدنیا شئ من أعین الجن، و لا نفثهم و سحرهم و لا من کیدهم، و کان مع محمد علیه السلام فیقول: یا ربّ لا أرید به بدلا و لا أرید أن أبغی عنه حولا.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "قل أوحی الی" را زیاد قرائت کند در تمام عمر دچار چشم زخم جن و دمیدن و (جادو) و سحر و مکر ایشان نگردد، و با محمّد باشد، و گوید: خداوندا! من خواهان تبدیل این مقام و انتقال از آن نیستم." ------------ ۱- همان

المزمل

سوره المزمّل به معنی گلیم برخود بیچیده و نام هفتاد و سومین سوره قرآن مجید است و نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. منظور از مزّمّل، رسول خدا است. بعضی موضوعات این سوره عبارتند از: دعوت پیامبر به قیام شبانه برای عبادت و تلاوت قرآن، معاد و حیات پس از مرگ، اشاره به حضرت موسی، دعوت به نماز و پرداختن زکات و انفاق در راه خدا. این سوره در مکّه نازل شده و ۲۰ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورة المزمل فی العشاء الآخرة، أو فی آخر اللیل کان له اللیل و النهار شاهدین مع سورة المزمل، أحیاه الله حیاة طیبة و أماته الله میتة طیبة.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نماز عشاء خود، یا در آخر شب سوره مزمّل را تلاوت کند، شب و روز با معیّت سوره مزمّل برای وی شهادت دهند، و خداوند او را زنده بدارد به زندگی شایسته و پاک و بمیراند به مردن پاک و طیّب." ------------ ۱- همان ۱۰۹

المدثر

سوره المدّثّر به معنی گلیم یا رداء بر خود پیچیده و منظور پیامبر است، و نام هفتاد و چهارمین سوره قرآن می باشد و از آیه

اوّل این سوره گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: دعوت پیامبر به قیام و ابلاغ آشکار پیام الهی و صبر و استقامت، تأکید بر وقوع قیامت از طریق سوگندهای مکرّر، ارتباط سرنوشت انسان با اعمال و کردار او. این سوره در مکه نازل شده و ۵۶ آیه دارد و بعد از سوره مزّمّل و قبل از سوره قیامت است. عن أبی جعفر محمد الباقر قال: من قرأ فی الفریضهٔ سورهٔ المدثر کان حقاً علی الله عزوجل أن یجعله مع محمد فی درجته، و لا یدرکه فی حیاهٔ الدنیا شقاء أبداً إن شاء الله.(۱) "امام باقر فرمود: هر کس در نماز واجبش سوره مدّثر را قرائت کند، بر خداوند حقّ است که او را همجوار پیغمبر نماید در همان درجه که او است، و در زندگی این دنیایش هرگز بدبختی و شقاوت بدو راه نیابد ان شاء الله." ------------ ۱- همان

القیامهٔ

سوره القیامهٔ به معنی رستاخیز و برانگیخته شدن انسانها، و نام هفتاد و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. موضوعات این سوره عبارتند از: حوادث قیامت (و مباحث این سوره بر محور قیامت دور می زند)، وقوع حوادث هول انگیز پیش از قیامت، مرگ و لحظات پر اضطراب انتقال از این جهان به جهان دیگر، وقایع پایان جهان. این سوره در مکّه نازل شده و ۴۰ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من أدمن قراءهٔ لاأقسم و کان یعمل بها، بعثه الله عزوجل مع رسول الله من قبره، فی أحسن صورهٔ و یبشره و یضحک فی وجهه، حتی یجوز علی الصراط و المیزان.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس بر قرائت سوره لا‌أقسم، مداومت کند و به او عمل نماید خداوند او را از قبر خود با رسول خدا برانگیزد با زیباترین چهره و (رسول خدا) او را بشارت خواهد داد و در صورت او لبخند خواهد زد تا اینکه از پل صراط بگذرد و از میزان به در آید." ------------ ۱- همان

الإنسان

سوره دهر به معنی روزگار و زمانه و نام هفتاد و ششمین سوره قرآن می باشد. نان این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره، آفرینش انسان، اهمیت و منزلت و عظمت قرآن مجید، حاکمیت خواست و مشیّت خداوند در عین مختار بودن انسان می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۳۱ آیه دارد. نامهای دیگر این سوره عبارتند از: الانسان و هل أتی. عن النبی: من قرأ سورهٔ هل أتی کان جزاؤه علی الله جنّهٔ و حریراً.(۱) "پیامبر فرمود: هر کس سوره هل أتی را بخواند جزای او بر خدا بهشت و حریر خواهد بود." ------------ ۱- مجمع البیان ۱۰/۴۰۲

المرسلات

سوره المرسلات به معنی فرستاده شدگان و نام هفتاد و هفتمین سوره قرآن مجید می باشد نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: آفرینش انسان، وقایع پیش از قیامت و در آستانه وقوع آن، طرح بعضی از نعمتهای الهی از قبیل زمین، کوهها و نزول باران، اشاره ای کوتاه به اهمیّت نماز. این سوره در مکّه نازل شده و ۵۰ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ "و المرسلات عرفاً" عرف الله بینه و بین محمد، و من قرؤ "عم یتسائلون" لم یخرج سنته إذا کان یدمنها فی کل یوم حتی یزور بیت الله الحرام إن شاء الله، و من قرأ "و النازعات" لم یمت إلا ریاناً و لم یبعثه الله إلا ریّاناً و

لم یدخله الله الجنة إلا ریّاناً.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والمرسلات عرفاً" را تلاوت کند خداوند میان او و پیغمبرش محمّد سناسایی افکند، و هر کس سوره "عم یتسائلون" را قرائت کند و هر روز بدان مداومت نماید سال نگذرد که به زیارت خانه خدا موفّق شود ان شاء الله. و هر کس سوره و النازعات را تلاوت کند نمیر مگر سیراب، و برنخیزد در قیامت مگر سیراب، و به بهشت وارد نشود مگر سیراب." ------------- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۹

النبأ

سوره النّبأ به معنی خبر روز قیامت، و نام هفتاد و هشتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه دوّم آن گرفته شده است. موضوعات این سوره به اختصار عبارتند از: طرح حادثه بزرگ قیامت در قالب سؤال، بیان قدرت خداوند در آسمانها و زمین، اشاره به نعمتهای خداوند برای نیکوکاران و عذابهای دردناک برای طغیانگران و کافران. این سوره در مکّه نازل شده و ۴۰ آیه دارد. نام دیگر این سوره عمّ یتسائلون می باشد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ "و المرسلات عرفاً" عرف الله بینه و بین محمد، و من قرؤ "عم یتسائلون" لم یخرج سنته إذا کان یدمنها فی کل یوم حتی یزور بیت الله الحرام إن شاء الله، و من قرأ "و النازعات" لم یمت إلا ریاناً و لم یبعثه الله إلا ریّاناً و لم یدخله الله الجنة إلا ریّاناً.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والمرسلات عرفاً" را تلاوت کند خداوند میان او و پیغمبرش محمّد سناسایی افکند، و هر کس سوره "عم یتسائلون" را قرائت کند و هر روز بدان مداومت نماید سال نگذرد که به زیارت خانه خدا موفّق شود ان شاء الله. و هر کس سوره و النازعات را تلاوت کند نمیر مگر سیراب، و برنخیزد در قیامت مگر سیراب، و به بهشت وارد نشود مگر سیراب." ------------- ۱- همان

النازعات

سوره النّازعات به معنی فرشتگانی که مأمور گرفتن جانها هستند و نام هفتاد و نهمین سوره قرآن مجید است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: داستان حضرت موسی و سرنوشت بد فرعون، قیامت و وقایع آن، و اینکه تنها خداوند از زمان وقوع قیامت آگاه است. بیان سرنوشت نیک درستکاران و سرنوشت بد کافران و مشرکان. این سوره در مکّه نازل شده و ۴۶ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ "و المرسلات عرفاً" عرف الله بینه و بین محمد، و من قرؤ "عم یتسائلون" لم یخرج سنته إذا کان یدمنها فی کل یوم حتی یزور بیت الله الحرام إن شاء الله، و من قرأ "و النازعات" لم یمت إلا ریاناً و لم یبعثه الله إلا ریّاناً و لم یدخله الله الجنة إلا ریّاناً.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والمرسلات عرفاً" را تلاوت کند خداوند میان او و پیغمبرش محمّد سناسایی افکند، و هر کس سوره "عم یتسائلون" را قرائت کند و هر روز بدان مداومت نماید سال نگذرد که به زیارت خانه خدا موفّق شود ان شاء الله. و هر کس سوره و النازعات را تلاوت کند نمیر مگر سیراب، و برنخیزد در قیامت مگر سیراب، و به بهشت وارد نشود مگر سیراب." ------------- ۱- همان

عبس

سوره عبس به معنی روی ترش نموده و نام هشتادمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. در این سوره داستان شخص نابینایی نقل شده است. که به حضور پیامبر آمد و شخصی روی در هم کشید. موضوعات

دیگری که در این سوره آمده است عظمت قرآن مجید، بیان بعضی نعمتهای الهی از قبیل باران، رویاندن گیاهان، میوه ها، زیتون و خرما می باشد. این سوره در مکّه نازل شده و ۴۲ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ "عبس و تولی" و "إذا الشمس کورت" کان تحت جناح الله من الجنان، و فی ظل الله و کرامته و فی جنانه، و لایعظم ذلک علی الله ربه إن شاء الله.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "عبس و تولی" و "إذا الشمس کوّرت" را قرائت کند در حمایت خداوند خواهد بود از اینکه بدو خیانت شود، و در سایه او و مورد کرامتش نیز باشد، و در بهشتش منزل گزینند، و این کا بر خداوند گران نخواهد بود ان شاء الله." ------------ ۱- همان ۱۱۰

التکویر

سوره التّکویر به معنی درهم پیچیدن است (منظور این است که خداوند، روشنایی را از خورشید می گیرد و این در پیش آمد قیامت است) و نام هشتاد و یکمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره قیامت و دگرگونی عظیم در پایان جهان، از قبیل تارک شدن خورشید، تیره شدن ستارگان، حرکت کوهها، بیان عظمت قرآن و مقام رسول خدا است این سوره در مکّه نازل شده و ۲۹ آیه دارد. قال رسول الله: من سره أن ینظر الی یوم القیامهٔ کأنه رأی عین فلیقرء اذا الشمس کوّرت و اذا السماء انفطرت و اذا السماء انشقت.(۱) "رسول خدا فرمود: هر کس که خوشش می آید روز قیامت را ببیند بطوری که گویا به رأی العین دیده است، پس سوره "تکویر و انفطار و انشقاق" را بخواند." ------------ ۱- الدر المنثور ۶/۳۱۸

الانفطار

سوره الانفطار به معنی شکافته شدن و نام هشتاد و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره موضوع شکافته شدن و از هم گسستن آسمان که پیش درآمد قیامت می باشد آمده است و آیات آن بیشتر بر محور قیامت دور می زند و انسان را به نعمتهای خداوند و فرشتگانی که مأمور ثبت اعمال انسانها هستند توجه می دهد. این سوره در مکه نازل شده و ۱۹ آیه دارد. عن الحسین بن أبی العلا قال سمعت أباعبدالله یقول: من قرأ هاتین السورتین و جعلهما نصب عینیه فی صلاهٔ الفریضه و النافله (اذا السماء انفطرت، و اذا السماء انشقت) لم یحجبه من الله حاجب و لم یحجزه من الله حاجز، و لم یزل ینظر الی الله، ینظر الله الیه، حتی یفرغ من حساب الناس.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس این دو سوره "سوره انفطار وانشقاق" را تلاوت کند و این دو را نصب عین خود قرار دهد در نمازهای واجب و مستحب، خداوند او را از خواسته اش محجوب نکند، و هیچ چیز بین او و خداوند مانع نشود، و پیوسته به کرامات خداوند بنگرد، و خداوند به او نظر رحمت افکند تا هنگامی که از حساب مردمان فارغ شود." ------------ ۱- ثواب الاعمال ۱۱۰

المطففین

سوره المطففین به معنی کم فروشان و نام هشتاد و سومین سوره قرآن مجید می باشد ونام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است و در این سوره از کم فروشی نکوهش شده است. موضوعات دیگر این سوره به اختصار عبارتند از: تهدید کم فروشان، سرنوشت دردناک بدکاران و عاقبت نیکوی درستکاران. این سوره در مکه نازل شده و ۳۶ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من

قرأ فی الفریضهٔ (ویل للمطففین) أعطاه الله الامن یوم القیامهٔ من النار، و لم تره و لایراها، و لایمر علی جسر جهنم، و لا یحاسب یوم القیامهٔ.(۱) "امـام صـادق فرمود: هر کس در نمـاز واجب سوره "ویـل للمطففین" را قرائت کنـد خداونـد در قیـامت برات ایمنی از آتش را بـه او کرامـت فرمایـد به طوری که نه آتش او را بینـد و نه وی آتش را، و از پلی که روی جهنّم است عبـور نکند، و روز قیامت محاسبه برای او نباشد." -------------- ۱- همان

الانشقاق

سوره الانشـقاق به معنی شـکافته شدن (از هم گسسـتن آسـمانها و آن که خبر از وقوع قیامت می دهد) و نام هشتاد و چهارمین سوره قرآن می باشـد. نـام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شـده است. این سوره به موضوع معـاد و قیامت اشاره دارد و حوادث هولنـاک زمان وقوع آن را بیان می کنـد. به پرونـده اعمال انسان که روز قیامت به دست راست و یا دست چپ او داده خواهد شـد می پردازد. و نیز بیان عظمت و منزلت قرآن مجیـد. این سوره در مکّه نازل شـده و ۲۵ آیه دارد. عن الحسـین بن أبی العلا قال سـمعت أباعبدالله یقول: من قرأ هاتین السورتین و جعلهما نصب عینیه فی صـلاهٔ الفریضه و النافله (اذا السـماء انفطرت، و اذا السـماء انشـقت) لم یحجبه من الله حاجب و لم یحجزه من الله حاجز، و لم یزل ینظر الی الله، ینظر الله الیه، حتی یفرغ من حساب الناس.(۱) "امـام صادق فرمود: هر کس این دو سوره "سوره انفطار وانشـقاق" را تلاوت کنـد و این دو را نصب عین خود قرار دهـد در نمازهای واجب و مسـتحب، خداونـد او را از خواسـته اش محجوب نکنـد، و هیـچ چیز بین او و خداونـد مانع نشود، و پیوسته به کرامات خداوند بنگرد، و خداوند به او نظر رحمت افکند تا هنگامی که از حساب مردمان فارغ شود." ------------- ۱- همان

البروج

سوره البروج به معنی برجها یا سـتاره های بزرگ، نام هشتاد و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد، نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شـده است. موضوعاتی که در این سوره بیان شـده به اختصار عبارتند از: داسـتان اصـحاب اخدود، داسـتان فرعون و قوم ثمود و اقوام گردنکش و طغیانگری که نابود شدنـد. و نیز اشاره به عظمت قرآن مجید دارد. این سوره در مکه نازل شده و ۲۲ آیه دارد. عن أبی عبـدالله قـال: من قرأ والسـماء ذات الـبروج فی فرائضه فانهـا سورهٔ النـبیین، کـان محشـره و موقفه مع النـبیین و المرسلین و الصالحین.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والسماء ذات البروج" را در نمازهای واجب خویش تلاوت کند بدین جهت که این سوره پیغمبران است، در محشـر و موقف حساب با انبیاء و فرستادگان و شایستگان خواهد بود." ------------- ۱- همان

الطارق

سوره الطّارق به معنی سـتاره درخشان و نام هشـتاد و ششـمین سوره قرآن مجیـد می باشـد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شـده است بعضـی از موضوعـات مطرح شـده در این سوره اشاره به آفرینش انسان، موضوع قیامت - روزی که باطن اشـخاص ظـاهر می شود - و اشـاره به نعمتهای الهی از قبیل گیاهان و باران، و بیان اهمیت و منزلت قرآن مجیـد می باشـد. این سوره در مکه نازل شـده و ۱۷ آیه دارد. عن أبی عبـدالله قـال: من کانت قرائته فی فرائضه بالسـماء و الطارق، کانت له عنـدالله یوم القیامهٔ

جاه و منزلـهٔ و کان من رفقاء النبیین و أصـحابهم فی الجنـهٔ.(۱) "امـام صـادق فرمود: هر کس قرائتش در نمازهای واجب سوره "والسـماء والطارق" باشـد در نزد خداونـد روز قیامت دارای مقام و منزلتی است، و در بهشت از همـدمان پیمبران و یاران آنها خواهد بود." ------------ ۱- همان

الأعلی

سوره الاعلی اعلی به معنی بلنـد مرتبه است و نام هشـتاد و هفتمین سوره قرآن مجید است. این سوره را به این مناسـبت "اعلی" می نامند که در آیه اوّل آن تسبیح پروردگار اعلی ذکر شده است. این سوره فایده و ضـرورت اندرز را به پیامبر بیان می کند. این سـوره مکی است و دارای ۱۹ آیه می باشـد. عن أبی عبـدالله قال: من قرأ سـبح اسم ربک الاعلی فی فریضهٔ أو نافلهٔ قیل له یوم القیامـهٔ: أدخـل من أی أبواب الجنـان شـئت. ان شاء الله.(۱) "امـام صـادق فرمود: هر کس در نمـاز واجب یا مسـتحب خود سوره "سـبح اسم ربک الاعلی" را تلاوت کنـد روز قیامت به او گفته شود از هر دری از درهای بهشت که خواهی داخل شود بیاری خداوند." عن علی قال: کان رسول الله یحبّ هذه السورهٔ "سـبح اسم ربک الاعلی"(۲) "حضرت علی می فرماید: رسول خدا این سوره را دوست می داشت." ------------ ۱- همان ۲- الدر المنثور ۶/۳۳۷ و ۳۴۲

الغاشیهٔ

سوره الغاشـیهٔ غاشـیهٔ به معنی فروگیرنده و بیهوش کننده، و همه گیر و فراگیر و یکی از نامهای قیامت است. غاشیه نام هشتاد و هشتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است بعضی از موضوعات این سوره قیامت و معاد و زنـده شـدن مردگان، توحید و خداشناسـی، اشاره به آفرینش آسـمانها و خلقت کوهها و زمین، نبوّت و رسالت پیامبر، شـرح نعمتهای الهی برای نیکوکاران و عـذابهای دردناک برای بـدکاران می باشـد. این سوره در مکه نازل شـده و ۲۶ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من أدمن قراءهٔ هل أتیک حدیث الغاشـیهٔ فی فریضهٔ أو نافلهٔ غشاه الله برحمته فی الدنیا و الاخرهٔ و آتاه الله الأمن یوم القیامهٔ من عذاب النار.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس مداومت کند بخواندن سوره "هل أتاک حدیث الغاشـیهٔ" در یکی از نمازهای پنجگانه یا نافله های خود، خداوند در دو سـرا او را به رحمت خود سراپا بپوشاند (یعنی رحمت الهی از هر سو وی را فراگیرد) و در روز قیامت برات آزادی از آتش دوزخ و عـذاب بوی کرامت فرمایـد." ------------ ۱- ثواب الاعمال ۱۱۱

الفجر

سوره الفجر فجر نام هشـتاد و نهمین سوره قرآن مجیـد است. این سوره را "فجر" می نامنـد زیرا با سوگند خداوند به فجر یعنی طلوع صـبح آغـاز می شود. این سوره به سـرگذشت قوم عـاد و نیز ارم ذات العمـاد و قوم ثمود اشـاره هایی دارد و این نکته را یـادآور می شود که انسان در معرض آزمایش الهی است. این سوره مکّی است و دارای ۳۰ آیه می باشد. عن أبی عبدالله قال: اقرؤوا سورهٔ الفجر فی فرائضـکم و نوافلکم فانها سورهٔ الحسـین بن علی علیهما السلام من قرأها کان مع الحسین یوم القیامهٔ، فی درجته من الجنـهٔ إن الله عزیز حکیم.(۱) امـام صادق فرمود: سوره فجر را در نمازهای واجب و مسـتحب خود بخوانیـد زیرا این سوره متعلّق به حسـین ابن علی است، هر کس آنرا قرائت کند در قیامت با حسـین و در جوار وی در همان درجه ای از بهشـت

که او منزل گزیده باشد خواهد بود، و به راستی که خداوند عزیز و حکیم است. ------------- ۱- همان

البلد

سوره البلد "بلد" به معنی شهر است. و نام نودمین سوره قرآن می باشد. عقیده مفسران بر آن است که منظور از بلد شهر مکه است. که به لحاظ شرافت و بزرگی آن خداوند در ابتدای سوره به آن سوگند خورده است. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره مطرح شده است به اختصار عبارتند از: زندگی انسان در دنیا، بیان بخشی از نعمتهای گوناگون الهی، تقسیم مردم به دو گروه "اصحاب میمنه" و "اصحاب مشئمۀ" بیان گوشه هایی از صفات اعمالی گروه اوّل و سرنوشت آنها و سرنوشت گروه کافران و مجرمان. این سوره در مکه نازل شده و دارای بیست آیه است. عن أبی عبدالله قال: من کان قراءته فی الفریضۀ لاأقسم بهذاالبلد، کان فی الدنیا معروفاً أنه من الصالحین، و کان فی الاخرۀ معروفاً أن له من الله مکاناً و کان یوم القیامۀ من رفقاء النبیین و الشهداء و الصالحین.(۱) امام صادق فرمود: هر کس قرائتش در نمازهای پنجگانه سوره "لاأقسم بهذا البلد" باشد، در این جهان از شایستگان معروف شود، و در جهان دیگر از کسانی باشد که معروف است به اینکه در نزد خدا مکانی دارد، و در آنجا از همدمان و همنشینان پیغمبران و شهیدان و شایستگان خواهد بود. ------------- ۱- همان

الشمس

سوره الشمس به معنی خورشید و نام نود و یکمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده. این سوره در حقیقت سوره "تهذیب نفس" و "تطهیر قلوب از ناپاکیها و ناخالصیها" است و در آخر سوره به یازده موضوع مهم از علم خلقت و ذات پاک خداوند برای اثبات این معنی که فلاح و رستگاری در گرو تهذیب نفس است قسم یاد شده و بیشترین سوگندهای قرآن را به طور جمعی در خود جای داده است. و در پایان سوره به ذکر نمونه ای از اقوام متمرد و گردنکش که به خاطر ترک تهذیب نفس در شقاوت ابدی فرو رفتند و به مجازات شدیدی گرفتار گشتند، می پردازد. این سوره در مکّه نازل گردید و پانزده آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: سمعته یقول: من أکثر قراءۀ والشمس و ضحیها، و اللیل اذا یغشی و الضحی و الم نشرح فی یوم أو فی لیلۀ، لم یبق شیء بحضرته الا شهد له یوم القیامۀ، حتی شعره و بشره و لحمه و دمه و عروقه و عصبه و عظامه، و جمیع ما أقلت الارض منه، و یقول الرب تبارک و تعالی: قبلت شهادتکم لعبدی و أجزتها له، انطلقوا به الی جناتی حتی یتخیّر منها حیث ما أحبّ، فأعطوه إیاها من غیر منّ منّی و لکن رحمۀ منّی و فضلا منّی علیه، فهنیئاً هنیئاً لعبدی.(۱) امام صادق فرمود: هر کس زیاد سوره های شمس و اللیل و الضحی و الم نشرح را در روز یا شب بخواند هیچ چیز در گرد او نباشد مگر اینکه در قیامت بنفع وی شهادت دهد حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانها و تمام آنچه از اعضاء و جوارح او را که زمین به پشت گرفته، همه به نفع وی شهادت دهند، و خداوند فرماید شهادت شما را به نفع بنده ام پذیرفتم و طبق آن حکم راندم رهسپار شوید با او به سوی بهشتم تا هر کجا را که از آن می پسندد اختیار نماید، و این را به او ارزانی دارید بدون هیچ منّتی از جانب من، بلکه پاداشی است از روی مهر و احسان برای او، پس گوارا باد، گوارا باد، بر بنده من. ------------- ۱- همان

اللیل

سوره اللیل به معنی شب است و نام نود و دومین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده. این سوره در آغاز بعد از ذکر سه سوگند مردم را به دو گروه تقسیم می کند: انفاق کنندگان با تقوا، بخیلانی که منکر که هدایت بندگان برخداست، همگان را از آتش فروزان دوزخ می ترساند. و در آخرین بخش کسانی را که در این آتش می سوزند و گروهی را که از آن نجات می یابند با ذکر اوصافشان معرفی می کند. این سوره در مکّه نازل شده و بیست و یک آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: سمعته یقول: من أکثر قراءة والشمس و ضحیها، و اللیل اذا یغشی و الضحی و الم نشرح فی یوم أو فی لیلة، لم یبق شیء بحضرته الا شهد له یوم القیامة، حتی شعره و بشره و لحمه و دمه و عروقه و عصبه و عظامه، و جمیع ما أقلت الارض منه، و یقول الرب تبارک و تعالی: قبلت شهادتکم لعبدی و أجزتها له، انطلقوا به الی جناتی حتی یتخیّر منها حیث ما أحبّ، فأعطوه إیاها من غیر منّ منّی و لکن رحمة منّی و فضلا منّی علیه، فهنیئاً هنیئاً لعبدی.(۱) امام صادق فرمود: هر کس زیاد سوره های شمس و اللیل و الضحی و الم نشرح را در روز یا شب بخواند هیچ چیز در گرد او نباشد مگر اینکه در قیامت بنفع وی شهادت دهد حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانها و تمام آنچه از اعضاء و جوارح او را که زمین به پشت گرفته، همه به نفع وی شهادت دهند، و خداوند فرماید شهادت شما را به نفع بنده ام پذیرفتم و طبق آن حکم راندم رهسپار شوید با او به سوی بهشتم تا هر کجا را که از آن می پسندد اختیار نماید، و این را به او ارزانی دارید بدون هیچ منّتی از جانب من، بلکه پاداشی است از روی مهر و احسان برای او، پس گوارا باد، گوارا باد، بر بنده من. ------------

۱- همان

الضحی

سوره الضّحی ضحی به معنی روز روشنایی روز، و نیز نام نود و سومین سوره قرآن مجید است. این سوره را "ضحی" می نامند زیرا که خداوند در آغاز آن به ضحی سوگند یاد کرده است. این سوره به مسأله "انقطاع موقّت وحی" و نیز کمک به یتیمان و نیازمندان و نیز شکر و سپاس و اظهار نمودن نعمتهای الهی می پردازد. این سوره مکی است و دارای یازده آیه می باشد. عن أبی عبدالله قال: سمعته یقول: من أکثر قراءة والشمس و ضحیها، و اللیل اذا یغشی و الضحی و الم نشرح فی یوم أو فی لیلة، لم یبق شیء بحضرته الا شهد له یوم القیامة، حتی شعره و بشره و لحمه و دمه و عروقه و عصبه و عظامه، و جمیع ما أقلت الارض منه، و یقول الرب تبارک و تعالی: قبلت شهادتکم لعبدی و أجزتها له، انطلقوا به الی جناتی حتی یتخیّر منها حیث ما أحبّ، فأعطوه إیاها من غیر منّ منّی و لکن رحمة منّی و فضلا منّی علیه، فهنیئاً هنیئاً لعبدی.(۱) امام صادق فرمود: هر کس زیاد سوره های شمس و اللیل و الضحی و الم نشرح را در روز یا شب بخواند هیچ چیز در گرد او نباشد مگر اینکه در قیامت بنفع وی شهادت دهد حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانها و تمام آنچه از اعضاء و جوارح او را که زمین به پشت گرفته، همه به نفع وی شهادت دهند، و خداوند فرماید شهادت شما را به نفع بنده ام پذیرفتم و طبق آن حکم راندم رهسپار شوید با او به سوی بهشتم تا هر کجا را که از آن می پسندد اختیار نماید، و این را به او ارزانی دارید بدون هیچ منّتی از جانب من، بلکه پاداشی است از روی مهر و احسان برای او، پس گوارا باد، گوارا باد، بر بنده من. ------------ ۱- همان

الشرح

سوره الشّرح شرح به معنی گسترش دادن است نام نود و چهارمین سوره قرآن است. در این سوره موضوع شرح صدر رسول خدا مطرح شده است و در آیه اوّل خطاب به رسول خدا می فرماید: آیا ما سینه تو را گشاده نساختیم؟ نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. در این سوره به مواهب خداوند به پیامبرش اشاره شده است. شرح صدر، برداشتن بار سنگین، آوازه بلند، از جمله مواهب الهی است که در این سوره بیان شده است. این سوره در مکّه نازل شده و هشت آیه دارد. نامهای دیگر این سوره الم نشرح و انشراح می باشد. عن أبی عبدالله قال: سمعته یقول: من أکثر قراءة والشمس و ضحیها، و اللیل اذا یغشی و الضحی و الم نشرح فی یوم أو فی لیلة، لم یبق شیء بحضرته الا شهد له یوم القیامة، حتی شعره و بشره و لحمه و دمه و عروقه و عصبه و عظامه، و جمیع ما أقلت الارض منه، و یقول الرب تبارك و تعالی: قبلت شهادتکم لعبدی و أجزتها له، انطلقوا به الی جناتی حتی یتخیّر منها حیث ما أحبّ، فأعطوه إیاها من غیر منّ منّی و لکن رحمة منّی و فضلا منّی علیه، فهنیئاً هنیئاً لعبدی.(۱) امام صادق فرمود: هر کس زیاد سوره های شمس و اللیل و الضحی و الم نشرح را در روز یا شب بخواند هیچ چیز در گرد او نباشد مگر اینکه در قیامت بنفع وی شهادت دهد حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانها و تمام آنچه از اعضاء و جوارح او را که زمین به پشت گرفته، همه به نفع وی شهادت دهند، و خداوند فرماید شهادت شما را به نفع بنده ام پذیرفتم و طبق آن حکم راندم رهسپار شوید با او به سوی بهشتم تا هر کجا را که از آن می پسندد اختیار نماید، و این را به او ارزانی دارید بدون هیچ منّتی از جانب من، بلکه پاداشی است از روی مهر و احسان برای او، پس گوارا باد، گوارا باد، بر بنده من. ------------ ۱- همان

التین

سوره التّین "تین" به معنی انجیر است و نام نود و پنجمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره در حقیقت بر محور آفرینش زیبای انسان و مراحل تکامل و انحطاط او دور می زند و این مطلب با سوگندهای پرمعنایی در آغاز سوره شروع شده است و بعد از شمردن عوامل پیروزی و نجات انسان، سرانجام با تأکید بر مسأله معاد و حاکمیت مطلقه خداوند پایان می گیرد. این سوره در مکّه نازل شده و هشت آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورة والتین فی فرائضه و نوافله أعطی من الجنة حتی یرضی إن شاء الله.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نمازهای واجب یا نافله اش سوره و التین را بخواند هر کجا از بهشت را که بپسندد به او خواهند داد ان شاءالله." ------------ ۱- همان

العلق

سوره العلق به معنی خون بسته شده است، و نام نود و ششمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره به نقل اکثر مفسرین، اولین سوره ای است که بر پیامبر نازل گشته است. این سوره در مکه نازل شده و ۱۹ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ فی یوم أو لیلته "اقرأ باسم ربک" ثم مات فی یومه أو فی لیلته مات شهیداً و بعثه الله شهیداً و أحیاه شهیداً و کان کمن ضرب بسیفه فی سبیل الله مع رسول الله.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "اقرأ باسم ربک" را در روز یا شب قرائت کند و در آن روز یا شب از دنیا برود شهید مرده باشد و خداوند او را از قبر شهید زنده گرداند، و مانند آن کس باشد که در رکاب پیغمبر با شمشیر خویش در راه خدا جهاد کرده باشد." ------------ ۱- همان ۱۱۲

القدر

سوره القـدر به معنی انـدازه است، شب قـدر شب نزول قرآن مجیـد می باشد. قدر نام نود و هفتمین سوره قرآن است و نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شـده است. در این سوره به بیان نزول قرآن در شب قـدر پرداخته شده و سـپس به اهمیت آن که با نزول فرشـتگان الهی و روح همراه است اشاره گردیده است. این سوره در مکّه نازل شده و ۵ آیه دارد. عن إسماعیل بن سهل قـال: کتبـت الی أبی جعفر علمنی شیئاً إذا أنـا قلته کنت معکم فی الـدنیا و الاـخرة قـال: فکتب بخطه أعرفه: أکـثر من تلاوة إنا أنزلناه و رطّب شفتیک بالاستغفار.(۱) "از اسـماعیل بن سهل روایت شده است که گفت: برای امام باقر نوشتم که به من بیاموز چیزی را که اگر آنرا قرائت کنم در دنیـا و آخرت بـا شـما بـاشم. پس امـام بـا خـط خودش برایم نوشت: "انّـا أنزلنـاه" را زیاد تلاوت کن و لبهـای خود را بـا اسـتغفار، تر نمـا!" عن اسـماعیل بن سـهل قـال: کتبت الی أبی جعفر أنی قـد لزمنی دین فادح، فکتب: أکثر من الاستغفار و رطّب لسانـک بقراءة إنا أنزلناه.(۲) "از اسـماعیل بن سـهل روایت شـده است که گفت: برای امام بـاقر نوشـتم که بـدهی سـنگینی بر گردنم می باشـد. امام در پاسـخ نوشـتند: زیاد اسـتغفار کن و زبان خود را با قرائت سوره انا انزلناه، تر کن." ------------ ۱- همان ۱۵۰ ۲- الکافی ۵/۳۱۷

البینة

سوره البینـة به معنی دلیل آشـکار و روشن است و نام نود و هشـتمین سوره قرآن می باشـد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره به رسالت جهانی رسول خدا اشاره دارد و نیز به موضع گیریهای گوناگون اهل کتاب و مشرکان در برابر اسلام می پردازد و آنگاه کافران را بدترین خلق مؤمنین را به عنوان بهترین خلق معرفی می کند. این سوره در مکّه نازل شده و هشت آیه دارد. نـام دیگر این سـوره "لم یکن" می باشـد. عن أبی جعفر قـال: من قرأ سورة لم یکن کـان بریئـاً من الشـرک و ادخل فی دین محمد و بعثه الله عزوجل مؤمناً و حاسبه حساباً یسیراً.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "لم یکن" را تلاوت کنـد از شـرک بیزاری جسته و او را داخـل در دین محمـد کرده انـد و خداونـد بزرگ او را در قیـامت مؤمن از قـبر برانگیزد، حساب او را آسان کشد." عن اسـماعیل بن أبی حکم سـمعت رسول الله یقول: إن الله لیسـمع قراءة "الذین کفروا" فیقول: أبشر عبدی فوعزتی و جلالی لأمکنن لک فی الجنّة ترضـی.(۲) "از اسـماعیل بن أبی حکیم روایت شده است که می گوید: شـنیدم که رسول خـدا فرمود: هنگامی که خداونـد می شـنود تلاوت سوره "الذین کفروا" می فرماید: ای بنده من بشارت باد تو را به عزّت و جلالم قسم که در بهشت به تو مکان و درجه ای عطا خواهم کرد تا اینکه راضـی شوی." ------------ ۱- ثواب الاعمال ۱۱۲ ۲- الدر المنثور ۶/۳۷۷

الزلزلة

سوره الزّلزلـة به معنی لرزش زمین، تکان دادن - که از علامتهای قیامت است - می باشـد. و نام نود و نهمین سوره قرآن مجید است نـام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شـده است. این سوره نشـانه هـای وقوع قیامت را بیان می کنـد که عبارتنـد از: لرزش زمین، خارج شـدن نهفته های آن و پراکنـده شدن مردم. و در پایان می فرماید هر کس به قدر ذره ای کار زشت مرتکب شده باشد به کیفرش خواهد رسید. این سوره در مکّه نازل شده و ۸ آیه دارد. عن الرضا عن آبائه علیهم السلام قال: قال رسول الله: من قرأ إذا زلزلت أربع مرات کـان کمن قرأ القرآن کله.(۱) "امـام رضا به نقل از پـدرانش فرمود: هر کس سوره إذا زلزلت را

چهار مرتبه بخواند همانند کسی است که کل قرآن را خوانده باشد." عن أبیه عن أبی عبدالله قال: لاتملوا قراءة إذا زلزلت الارض فان من کانت قراءته فی نوافله، لم یصبه الله عزوجل بزلزلة أبداً و لم یمت بها و لا بصاعقة و لا بآفة من آفات الدنیا فاذا مات امر به الی الجنة فیقول الله عزوجل: عبدی أبحتک جنتی فاسکن منها حیث شئت و هویت، لا ممنوعاً و لا مدفوعاً.(۲) "امام صادق فرمود: از قرائت سوره "اذا زلزلت الارض" خسته نشوید زیرا هر کس قرائتش را در نافله ها این سوره باشد خداوند هرگز وی را با زلزله و صاعقه (برق زدگی) و از این نوع آفات و آسیبهای دنیایی هلاک نسازد، و چون از دنیا برود فرمان رفتن به بهشت یابد، آنگاه خداوند بزرگ فرماید: ای بنده من بهشتم را بر تو مباح ساختم هر کجا از آن که خواهی منزل گزین بدون مانع و رداعی." ------------ ۱- عیون الاخبار ۲/۳۷ ۲- ثواب الاعمال ۱۱۲

العادیات

سوره العادیات به معنی اسبهای دونده، و شاید اشاره به رفتن حضرت علی به جنگ ذات السّلاسل باشد، و نام یکصدمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره به پاره ای از ضعفهای نوع انسان همچون بخل و دنیا پرستی اشاره می نماید و سپس حوادث قیامت را بیان می کند این سوره در مکّه نازل شده و ۱۱ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ سورة العادیات و أدمن قراءتها بعثه الله عزوجل مع أمیر المؤمنین یوم القیامة خاصّة و کان فی حجره رفقائه.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والعادیات" را بخواند و بر قرائت آن مداومت کند، خداوند متعال بزرگ در قیامت او را با امیرالمؤمنین محشور سازد، و در حجره او و از همدمان او باشد." ------------ ۱- همان

القارعة

سوره القارعة به معنی کوبنده و یکی از نامهای قیامت است و نام صد و یکمین سوره قرآن مجید می باشد و نام آن از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره به طور کلّی از معاد و مقدمات آن سخن می گوید و به پاداش درستکاران و عذاب دردناک بدکاران اشاره می فرماید. این سوره در مکّه نازل شده و ۱۱ آیه دارد. عن أبی جعفر قال: من أکثر من قراءة القارعة آمنه الله عزوجل من فتنة الدجال أن یؤمن به و من فیح جهنم یوم القیامة.(۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره قارعة را بسیار بخواند خداوند بزرگ وی را در دنیا از فتنه دجّال و پذیرفتن دعوت او و در قیامت نیز از گزند و کثافات دوزخ یا حرارت آن ایمن دارد." ------------ ۱- همان

التکاثر

سوره التّکاثر به معنی مباهات و فخر نمودن به مال بسیار و نام صد و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره در ابتدا به سرزنش افرادی می پردازد که بر اساس مطالب موهوم بر یکدیگر تفاخر می کنند.(کفار قریش برای فخر فروشی به کثرت و زیادی خویش قبرهای قبیله خود را هم می شمردند و به حساب می آورند)، سپس به قیامت و عذاب دردناک کفار اشاره می فرماید. این سوره در مکّه نازل شده و ۸ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: قال رسول الله: من قرأ ألهیکم التکاثر عند النوم وقی من فتنة القبر.(۱) "امام صادق فرمود: رسول خدا فرمود: هر کس سوره "الهیکم التکاثر" را هنگام خواب تلاوت کند از فتنه و گرفتاری قبر ایمن باشد." قال رسول الله: ألا یستطیع أحدکم أن یقرأ ألف آیة کل یوم؟

قالوا: و من یستطیع أن یقرأ ألف أیهٔ؟ قال: أما یستطیع أحدکم أن یقرأ ألهیکم التکاثر. (۲) "رسول خدا فرمود: آیا کسی هست که بتواند روزی هزار آیه بخواند؟ گفتند: مگر کسی می تواند روزی هزار آیه بخواند؟ فرمود: آیا در میان شما کسی نیست که بتواند سوره "الهیکم التکاثر" را بخواند؟(۳)" ------------- ۱- همان ۲- الدر المنثور ۶/۳۸۶ ۳- شاید مقصود این باشد که خواندن این سوره ثواب خواندن هزار آیه دارد.

العصر

سوره العصر به معنی زمانه، نماز عصر و زمان حضرت رسول الله یا عصر امام زمان (عج) می باشد و نام صد و سومین سوره قرآن مجید است و نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. به این نکته در این سوره اشاره شده است که جز افراد با ایمان همه انسانها در زیانکاری هستند. این سوره در مکّه نازل شده و ۳ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ والعصر فی نوافله بعثه الله یوم القیامهٔ مشرقاً وجهه ضاحکاً سنه قریراً عینه، حتی یدخل الجنهٔ.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والعصر" را در نافله های خود قرائت کند، خداوند در روز قیامت او را با چهره ای تابناک و لبی خندان و دیده ای روشن از گور برانگیزد تا با این حال وارد بهشت گردد." ------------- ۱- ثواب الاعمال ۱۱۳

الهمزهٔ

سوره الهُمَزهٔ به معنی عیبجو و نام صد و چهارمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره به کسانی اشاره دارد که تمام تلاش خود را متوجّه جمع مال کرده و کسانی را که دستشان از آن خالی است به دیده حقارت می نگرند و آنها را مسخره می کنند و سپس سرنوشت دردناك این ثروت اندوزان مستکبر را بیان می نماید. این سوره در مکّه نازل شده و ۹ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ ویل لکل همزهٔ فی فرائضه نفت عنه الفقر، و جلبت علیه الرزق و تدفع عنه میتهٔ السوء.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس "ویل لکل همزهٔ" را در نمازهای واجب خود بخواند فقر و تنگدستی را از او دور سازد، روزی او را بسویش براند، و مرگ بد را از او دفع نماید." ------------- ۱- همان

الفیل

سوره الفیل به معنی فیل یا پیل و نام صد و پنجمین سوره قرآن مجید است و نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. داستان اصحاب فیل و سرنوشت آنان در این سوره بیان شده است که چگونه به اراده خداوند و به وسیله پرندگانی، سپاه ابرهه که برای ویران کردن خانه خدا از یمن به طرف مکّه حرکت کرده بود، نابود شدند. این سوره در مکّه نازل شده و ده آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ فی فرائضه (ألم تر کیف فعل ربك بأصحاب الفیل) شهد له یوم القیامهٔ کل سهل و جبل و مدر، بأنه کان من المصلّین، و ینادی له یوم القیامهٔ مناد: صدقتم علی عبدی، قبلت شهادتکم له و علیه، أدخلوه الجنهٔ، و لاتحاسبوه فانه ممن أحبّه و احبّ عمله.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نمازهای واجب خود سوره "الم تر کیف فعل" را بخواند شهادت دهد در قیامت به نفع وی هر دشت و کوه و ریگزاری به اینکه وی از نمازگزاران است، و منادی حقّ ندا دهد که راست گفتید درباره بنده من شهادتتان در حقّ او پذیرفته گشت، او را داخل بهشت گردانید و از وی حساب نکشید، زیرا از کسانیست که من او و عملش را دوست می دارم." ------------- ۱- همان

قریش

سوره قریش "قریش" نـام یکی از قبایل عرب است. و حضـرت محمّـد در آن قبیله ظهور کرد. نام قبیله قریش در سوره صـد و ششم که به نام "قریش" موسوم است مذکور افتاده. بعضـی گفته اند لفظ قریش از تقریش به معنی مجتمع ساختن مأخوذ است چون قصی (۱) افراد پراکنـده این قبیله را جمع کرده است قبیله او به این نام موسوم شـده انـد. و بعضـی قریش ر ا از "قرش"به معنی تجارت که شـغل عمده آنها بوده مشـتق می دانند. این سوره در مکه نازل شده و چهار آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من أکثر قراءهٔ (لإیلاف قریش) بعثه الله یوم القیامـهٔ علی مرکب من مراکب الجنـهٔ، حتی یقعـد علی موائد النور یوم القیامهٔ.(۲) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "لإیلاف قریش" را زیاد قرائت کنـد خداونـد روز قیامت او را سواره بر اسبی بهشتی وارد محشر سازد، تا بر سفره های نور بهشتی بنشیند." ------------ ۱- قبیله قریش شامل ده بطن بوده است به این قرار: هاشم، امیّهٔ، عبدالدّار، اسد، مخزوم، تیم، نوفل، عدی، حج، سهم. ۲- ثواب الاعمال ۱۱۳

الماعون

سوره الماعون به معنی زکات، صـدقه، احسان، اثاث خانه ماننـد ظروف، و نام صد و هفتمین سوره قرآن است. نام این سوره از آیه آخر سوره گرفته شـده است. در این سوره به صـفات و اعمـال منکران قیامت اشاره شـده است. از جمله رانـدن یتیم، عـدم اطعام بیچارگان همچنین نمازگزارانی را که نسبت به آن غفلت میورزنـد و کسانی که ریا و خودنمایی می کننـد را تهدید می نمایـد. این سوره در مکّه نازل شده و ۷ آیه دارد. عن أبی جعفر قال: من قرأ سورهٔ (أَرَأَیت الـذی یکـذب بالدین) فی فرائضه و نوافله، کـان فیمن قبل الله عزوجل صـلاته و صـیامه، لم یحاسبه بما کان منه فی الحیاهٔ الـدنیا.(۱) "امـام صادق فرمود: هر کس سوره "أرأیت الـذی یکـذب بالـدین" را در نمازهـای واجب و نافله های خود قرائت کنـد از کسانی باشـد که خداونـد نماز و روزه اش را قبول فرموده و حساب آنچه را (گناهان) که در دنیا از وی سر زده نخواهـد کشـید." ------------ ۱- همان ۱۱۴

الکوثر

سوره الکوثر به معنی خیر کثیر، حوضی در بهشت یا حضرت فاطمه زهراء (سلام الله علیها) و نام صد و هشتمین سوره قرآن می باشـد. نـام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شـده است. در این سوره خداونـد به پیـامبر بشارت نعمت های فراوان از جمله کوثر داده و دشـمنان ایشان را ابتر (مقطوع و بی دنباله) دانسته است. این سوره در مکّه نازل شده و ۳ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من کان قراءته (انا أعطیناک الکوثر) فی فرائضه و نوافله سـقاه الله من الکوثر یوم القیامـهٔ و کان محدثه عند رسول الله فی أصـل طوبی.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نمازهای واجب و مسـتحب اش قرائت وی سوره "انا اعطیناک الکوثر" قرائت کنـد، خداوند او را در قیامت از حوض کوثر سـیراب فرماید، و مکانش با رسول خدا زیر شجره طوبی باشد." ------------ ۱- همان

الکافرون

سوره کـافرون نام صـد و نهمین سوره قرآن مجیـد است و منظور کافران قریش است. که پیشـنهادی به پیامبر دادنـد و پـذیرفته

نشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره پاسخی است کوبنده به درخواست کافران قریش که می خواستند از طریق فشار و سخت گیری، رسول خدا را به سازش بکشانند ولی پیامبر دست رد بر سینه آنان زد. این سوره در مکّه نازل شده است و ۶ آیه دارد و نام دیگر این سوره "جحد" می باشد." قال رسول الله: من قرأ قل یا أیها الکافرون فکأنما قرأ ربع القرآن، و من قرأ قل هو الله أحد فکأنما قرأ ثلث القرآن. (۱) "رسول خدا فرمود: هر کس سوره "قل یا أیها الکافرون" را بخواند همانند کسی است که یک چهارم قرآن را خوانده باشد، و هر کس سوره "قل هو الله أحد" را بخواند همانند کسی است که یک سوّم قرآن را خوانده باشد." قال رسول الله لمعاذ: اقرأ قل یا أیها الکافرون عند منامک فانها براءهٔ من الشرک.(۲) "رسول خدا فرمود: سوره "قل یا أیها الکافرون" را بخوان در هنگام خواب همانا که آن برائت دهنده است از شرک." ------------- ۱- الدر المنثور ۶/۴۰۵ ۲- همان

النصر

سوره النصر به معنی یاری کردن و نام صد و دهمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. در این سوره خداوند بشارت و نوید پیروزی عظیمی را به رسول خدا می دهد که به دنبال آن مردم گروه گروه به دین خدا وارد می شوند. این سوره در مکّه نازل شده و ۳ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من قرأ اذا جاء نصرالله والفتح فی نافلهٔ أو فریضهٔ نصره الله علی جمیع أعدائه، و جاء یوم القیامهٔ و معه کتاب ینطق، قد أخرجه الله من جوف قبره، فیه أمان من جسر جهنم، و من النار، و من زفیر جهنم، فلایمر علی شیء یوم القیامهٔ الا بشره و أخبره بکل خیر حتی یدخل الجنهٔ، و یفتح له فی الدنیا من أسباب الخیر ما لم یتمنّ و لم یخطر علی قلبه.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "اذا جاء نصر الله و الفتح" را در نماز مستحب یا واجب خود بخواند خداوند وی را علیه همه دشمنانش یاری فرماید، و روز قیامت با نامه گویا که خداوند از قبر او بیرون آورده باشد به محشر آید، و آن امان نامه ای است برای عبور از پل دوزخ و از آتش و خروش آن، و در آن روز بر هیچ چیز نگذرد جز اینکه وی را بهر خیر و نیکی مژده دهد تا اینکه داخل بهشت گردد، و در این جهان درهای خیر به روی او بازگردد آنقدر که هرگز آرزو نداشته، و بر قلبش خطور نکرده بوده." ------------- ۱- ثواب الاعمال ۱۱۴

المسد

سوره المسد نام صد و یازدهمین سوره قرآن می باشد. و نام این سوره از آیه پنجم آن گرفته شده است. در این سوره حمله شدیدی با ذکر نام به یکی از دشمنان اسلام و پیامبر در آن عصر و زمان یعنی ابولهب شده است و اشاره می کند که او و همسرش هر دو اهل دوزخ هستند. این سوره در مکه نازل شده و ۵ آیه دارد. نامهای دیگر این سوره ابی لهب و تبّت می باشد. عن بعض أصحاب أبی عبدالله قال: اذا قرأتم (تبت یدا أبی لهب و تب) فادعوا علی أبی لهب فانه کان من المکذبین الذین یکذبون بالنبی و بما جاء به من عندالله عزوجل.(۱) "از یکی از اصحاب حضرت صادق روایت شده که آن حضرت فرمود: هر گاه سوره "تبّت یدا أبی لهب" را تلاوت کنید بر أبو لهب نفرین کنید زیرا وی از جمله تکذیب کنندگان بود که پیغمبر را با آنچه از جانب حق آورده بود تکذیب می نمود." ------------- ۱- همان ۱۱۵

الإخلاص

سوره الاخلاص به معنی پاک و خالص کردن (پاک و خالص کردن اعتقادات از هر گونه شرک) و نام صد و دوازدهمین سوره قرآن مجید می باشد و اسم آن از معنای سوره گرفته شده است. این سوره چنان که از نامش پیداست از توحید پروردگار و یگانگی او سخن می گوید. نام دیگر این سوره توحید می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۴ آیه دارد. عن أبی عبدالله قال: من کان یؤمن بالله و الیوم الآخر فلایدع أن یقرأ فی دبر الفریضة بقل هو الله أحد، فانه من قرأها جمع الله له خیر الدنیا و الآخره، و غفر الله له و لوالدیه و ما ولداً.(۱) "امام صادق فرمود: هر کس به خدا و روز جزا ایمان دارد خواندن "قل هو الله أحد" را بعد از نمازهای واجب خود ترک نکند زیرا هر که بعد از نماز آنرا تلاوت کند خداوند خیر دنیا و آخرت را برای او فراهم آورد، و او و پدر و مادرش و فرزندان پدر و مادرش را هم بیامرزد." قال رسول الله: أیعجز أحدکم أن یقرأ کل لیلة ثلث قرآن؟ قالوا: و من یطیق ذلک؟ قال: قل هو الله أحد ثلث القرآن.(۲) رسول خدا فرمود: آیا نمی توانید یک سوم قرآن را هر شب بخوانید؟ گفتند: که می تواند ثلث قرآن را هر شب بخواند؟ حضرت فرمود سوره "قل هو الله أحد" ثلث قرآن است یعنی ثواب ثلث قرآن دارد. عن أبی عبدالله قال: قال رسول الله: من قرأ سورة قل هو الله أحد مرة فکأنما قرأ ثلث قرآن و من قرأها مرتین فکأنما قرأ ثلثی القرآن و من قرأها ثلاث مرات فکأنما قرأ القرآن.(۳) "از امام صادق روایت شده که: هر کس یک بار سوره توحید را بخواند مثل آن است که یک سوم قران را خوانده باشد و هر کس دوبار بخواند مثل آن است که دو سوم قرآن را خوانده باشد و هر کس سه بار بخواند مثل آن است که همه قرآن را خوانده باشد." جاء رجل الی رسول الله فقال: إنی أحب هذه السورة قل هو الله أحد فقال رسول الله: حبّک إیّاها أدخلک الجنة.(۴) "شخصی خدمت رسول خدا آمد و گفت: سوره توحید را دوست دارم. حضرت فرمود: دوست داشتن تو این سوره را، تو را داخل بهشت می کند." و عن عبدالله بن حبیب أن النبی قال له: اقرأ قل هو الله أحد و المعوذتین حین تصبح و حین تمسی ثلاثاً یکفیک من کل شیء.(۵) "از رسول خدا نقل شده که به عبدالله بن حبیب فرمود: سوره توحید و قل اعوذ برب الناس و قل أعوذ برب الفلق را صبح و شام بخوان کفایت می کند تو را از هر چیزی." ------------ ۱- همان ۲- معانی الاخبار ۱۹۱ ۳- المحاسن ۱۵۳ ۴- الدر المنثور ۶/۶۰۹-۶۱۶ ۵- همان

الفلق

سوره الفلق به معنی شکافتن و سپیده صبح است و نام صد و سیزدهمین سوره قرآن مجید می باشد و نام این سوره از یک آیه آن گرفته شده است. محتوای این سوره تعلیماتی است که خداوند به پیامبر و به مسلمانان برای پناه بردن به خدا از شر همه اشرار می دهد. این سوره در مکه نازل شده و ۵ آیه دارد. قال رسول الله اقرؤا بالمعوذات فی دبر کل صلاة.(۱) "رسول خدا فرمود: بعد از هر نماز معوذتین "سوره قل أعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس" را بخوانید." قال رسول الله: من أحبّ السور الی الله قل أعوذ برب الفلق و قل أعوذ برب الناس.(۲) "رسول خدا فرمود:"قل اعوذ برب الفلق" و "قل اعوذ برب الناس" را خداوند بیشتر از هر سوره ای دوست می دارد." ------------ ۱- الدر المنثور ۶/۴۱۶-۴۱۷ ۲- همان

الناس

سوره الناس به معنی مردم و نام صد و چهاردهمین سوره قرآن مجید است و نام آن از آیه اوّل آن گرفته شده است. این سوره به پیامبر به عنوان پیشوا و رهبر الهی دستور می دهد که از شر همه وسوسه گران به خدا پناه ببرد که ربّ و ملک و اله مردم

است. این سوره در مکّه نازل شده و ۶ آیه دارد و آخرین سوره قرآن است. قال رسول الله لعقبهٔ بن عامر: اقرأ بقل أعوذ برب الفلق و قل أعوذ برب الناس فانهما أحب القرآن الی الله.(۱) "رسول خدا به عقبهٔ بن عامر فرمود: "قل أعوذ برب الفلق و قل أعوذ برب الناس" را بخوان همانا که محبوبترین سوره های قرآن هستند نزد خداوند." ------------ ۱- همان

پایگاه‌های قرآنی

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

نام پایگاه:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نشانی: www.ghaemiyeh.com زبان: فارسی ، عربی ، انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (دام عزه) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهای گسترده مرکز : الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی همراه ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com و چندین سایت مذهبی دیگر ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز)طراحی سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک و SMS ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط)برگزاری

همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / ساختمان قائمیه تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

اسلام

نام پایگاه: اسلام نشانی: quran.al-islam.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: وزارت اوقاف و ارشاد دولت عربستان سعودی معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه اسلام دارای بخش‌هایی چون قرآن، حدیث، اعتقادات، فقه، سیره و تاریخ، دعوت اسلامی و فرهنگی است.

اسلام

نام پایگاه: اسلام نشانی: www.islaam.com زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه مشتمل است بر: قرآن، حدیث، عقاید، فقه، عبادات و مقالاتی پیرامون دیگر موضوعات اسلامی (جهاد، خداوند، تاریخ و نویسندگان، زن و...) گزینه‌ی قرآن این پایگاه، مشتمل است بر: درآمدی بر قرآن کریم، جستجوی کلمه‌ای قرآن به زبان‌های انگلیسی، اسپانیایی، فرانسوی، آلمانی و هلندی)، فهرست موضوعی قرآن و ترجمه‌ی قرآن به انگلیسی، توضیح واژگان اسلامی به انگلیسی، قرائت قرآن و ترجمه‌ی تفسیر اضواء البیان به انگلیسی و تفاسیر برخی سوره‌ها.

اسلامی

نام پایگاه: اسلامی نشانی: www.islamia.com زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه، مشتمل بر گزینه‌های زیر است: حدیث، جنّ و فرشتگان، خانواده، قلب و روح، تاریخ، اسلام، کتابخانه، محمد (ص)، نماز و پیامبران، قرآن، شریعت زن، آموزش فرزندان و ... زیرگزینه‌های قرآن عبارتند از: ترجمه‌های انگلیسی قرآن (یوسف علی، الخلالی خان و پیکتال)، قرآن برای کودکان، داستان‌های قرآنی، خلاصه و چکیده چندین سوره از سوره‌های قرآن و آیتم قرآن و مسلمانان.

آل‌البیت

نـام پایگـاه: آل‌البیت نشانی: www.aalulbayt.org زبـان: فارسـی مرکز پشتیبـانی کننـده: - معرفی اجمـالی پایگـاه: انبوه اطلاعات قرآنی و حـدیثی، کتب تفسـیری، حوزوی و آشـنایی و ارتباط با مشاهیر شـیعه از جمله امکانات این شـبکه می‌باشـد. گزینه‌هـای اصـلی این سایت عبارت است از: قرآن، حـدیث، شـیعه، اهل البیت، احکام، پرسـش و پاسـخ، خـدمات، کتابخانه و اجتماعی.

التفسیر

نـام پایگاه: التفسـیر نشانی: www.altafsir.com زبـان: عربی و انگلیسـی مرکز پشتیبـانی کننـده: مؤسـسه آل‌البیت الملکیه للفکر الإسـلامی فی الاـردن معرفی اجمـالی پایگـاه: این پایگـاه که از سوی پادشـاهی اردن پشتیبانی می‌شود حاوی بخش‌های مختلف در علوم و معارف قرآن است.

الرافد

نـام پایگـاه: الرافـد نشـانی: www.rafed.net زبــان: عربی مرکز پشتیبــانی کننــده: - معرفی اجمـالی پایگـاه: ایـن پایگـاه دربردارنده‌ی بخش‌های مختلفی به زبان عربی درباره‌ی عقاید اهل بیت، کتابخانه، خانواده، کودکان و مانند آن است.

الشبکه الاسلامیه

نام پایگاه: الشـبکه الاسلامیه نشانی: www.islamweb.net مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه الشـبکه الاسـلامیه یک پایگاه تخصصـی اسـلامی است که حاوی بخش‌هایی چون اسـلامیات، فتاوای شـرعی، فرهنگ و شخصیت‌های اسـلامی وماننـد آن است. بخش اسـلامیات آن حاوی مباحث زیادی در حوزه‌ی قرآن و علوم آن، حـدیث، مباحث اعتقادی و مانند آن است.

اندیشه قم

نـام پایگـاه: انـدیشه قـم نشـانی: www.andisheqom.com زبـان: فارســی مرکز پشتیبــانی کننــده: مرکز مطالعـات و پژوهش‌های فرهنگی حوزه علمیه قم معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه که به زبان فارسـی، داده‌ها و اطلاعات خود را در اختیار کاربران قرار می‌دهـد، یکی از مهم‌ترین و غنی‌ترین پایگاه‌ها درحوزه‌ی پژوهش‌های اسـلامی است. از مهم‌ترین بخش‌های این پایگاه می‌توان به بخش قرآن شناسـی، پیامبر و اهل بیت شناسـی (ع)، اسـلام شناسـی، نهج البلاغه و پرسـش و پاسخ‌های دینی اشـاره نمـود. بخش قرآن شناســی آن کـه در چنـد بخش تنظیـم شـده اسـت عبارتنـد از: آشـنایی و شـناخت قرآن، اوصـاف و ویژگی‌های قرآن، قرآن و معصومین (ع)، آشنایی با سوره‌ها، قرآن در قرآن و قرآن در روایات.

بلاغ

نـام پایگاه: بلاغ نشانی: balagh.net زبان: فارسـی، عربی، انگلیسـی مرکز پشتیبانی‌کننده: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه به سه زبان زبان: عربی، فارسی، انگلیسی فعالیت می‌کند. اهم بخش‌های سایت عبارتند از:

قرآن کریم (متن، علوم، کتاب‌شناسی و...)، پیامبر و اهل بیت (شناخت، زندگی‌نامه و...)، کلام و اعتقادات اسلامی، اندیشه‌ی سیاسی اسلام (کلیات، مفاهیم، ولایت فقیه و...)، فقه و احکام (آموزش، مقاله‌های فقهی و استفتائات)، اخلاق (کلیات، حوزه‌های اخلاقی و...)، رهنمودها (سخنان مقام معظم رهبری)، مناسبت‌های اسلامی، اندیشه‌های شهید مطهری، پاسخ به پرسش‌ها، معرفی مراکز تحقیقاتی قم، چند نرم‌افزار کاربردی و اسلامی (قابل دریافت) و پایگاه‌های اسلامی.)

پارس قرآن

نام پایگاه: پارس قرآن نشانی: www.parsquran.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه تخصصی قرآن شامل چند ترجمه‌ی قرآن، مقالات قرآنی، موضوعات قرآنی و نرم‌افزارهای قرآنی است. پایگاه پارس قرآن پایگاه تخصصی قرآن است که به موضوعات و مباحث قرآنی اختصاص یافته است.

پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پاسا)

نام پایگاه: پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پاسا) نشانی: www.islamicdatabank.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه اطلاع‌رسانی سراسری اسلامی (پارسا) دارای قابلیت جستجوی بسیار قوی کتب، مقالات و پایان‌نامه‌ها در تمامی حوزه‌های علوم اسلامی از جمله قرآن می‌باشد. هم اکنون در این سایت بیش از شصت هزار مقاله معرفی و متن کامل ده هزار مقاله در سایت قرار داده شده است.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری

نام پایگاه: پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری نشانی: www.leader.ir زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: دفتر مقام معظم رهبری معرفی اجمالی پایگاه: در این بخش از پایگاه مقام معظم رهبری متن درس‌های تفسیر قرآن به صورت موضوعی و متنی در دسترس کاربران قرار داده شده است.

پایگاه تبیان

نام پایگاه: پایگاه تبیان نشانی: www.tebyan.net زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: سازمان تبلیغات اسلامی معرفی اجمالی پایگاه: در این بخش از پایگاه تبیان تفاسیر قرآن و ترجمه‌های مختلفی در اختیار کاربران قرار داده شده است.

پایگاه تراث

نام پایگاه: پایگاه تراث نشانی: www.turath.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: گزینه‌های این پایگاه عبارت است از: الإسلام، مشروع القرن، کتب و برامج، برامج مجانیه، صوتیات، از جمله موارد کتب و برامج، بخش علوم القرآن می‌باشد که مشتمل بر موارد زیر است: کتابخانه‌ی تفسیر و علوم قرآن، فی ظلال القرآن، متن الشاطبیه، جزء عمّ و سوره‌ی فاتحه یا قراءات هفت گانه متواتره. گزینه‌ی صوتیات، مشتمل است بر قرائت کامل قرآن توسط عبدالرحمن سدیس و مسعود شریم.

پایگاه صدا و سیما

نام پایگاه: پایگاه صدا و سیما نشانی: www.irib.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه برنامه‌های صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران را پشتیبانی می‌کند، از این‌رو حاوی مطالب متنوعی است. مهم‌ترین گزینه‌های این پایگاه عبارتند از: قرآن و عترت، روزشمار، ایران شناسی، پژوهش‌ها، همایش‌ها و خدمات و محصولات دیگر پایگاه‌ها.

پایگاه قرآن

نام پایگاه: پایگاه قرآن نشانی: www.quransite.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: – معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه قرآن که به نام عربی موقع القرآن در شبکه‌ی جهانی فعالیت می‌کند یک پایگاه اختصاصی در حوزه‌ی علوم قرآن و معارف آن است و بخشی را نیز به قرائت اختصاص داده است.

پایگاه مجلات تخصصی

نام پایگاه: پایگاه مجلات تخصصی نشانی: www.noormags.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه یکی از پایگاه‌های مهم مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی است که به صورت تخصصی دسترسی به مجلات منتشر شده را ممکن می‌سازد. حوزه‌هایی که این پایگاه بدان پرداخته اختصاص به علوم و معارف قرآنی و حتی اسلامی نداشته و به علوم دیگر نیز پرداخته است.

پایگاه مرکز الاشعاع الاسلامی

نام پایگاه: پایگاه مرکز الاشعاع الاسلامی نشانی: www.islam۴u.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: – معرفی اجمالی پایگاه: گزینه‌های این پایگاه عبارتند از القرآن الکریم، الحدیث الشریف، نهج البلاغه، برنامج المجیب. و گزینه قرآنی نیز دارای این موضوعات است: نص القرآن الکریم، قرآن کامل zip شده قابل دریافت، التفسیر المیّسر.

پایگاه منابع اسلامی

نام پایگاه: پایگاه منابع اسلامی نشانی: www.islamicresources.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: – معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه مشتمل است بر گزینه‌های: نماز، رمضان، قرآن، کتب و داستان، پیامبر و اصحاب. گزینه‌ی قرآن مشتمل است بر: ترجمه‌ی قرآن، صوت قرآن، قرآن و حدیث در اسلام و ... . در این پایگاه ترجمه‌ی قرآن به هفت زبان (انگلیسی، اسپانیایی، ایتالیایی، ترکی، آلمانی، هلندی، چینی) موجود است؛ ترجمه‌ی پیکتال و یوسف علی در بخش انگلیسی این سایت موجود می‌باشد.

پایگاه نسیج

نام پایگاه: پایگاه نسیج نشانی: www.naseej.com زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: – معرفی اجمالی پایگاه: این

سایت مشتمل بر این گزینه‌هاست. الاسلام و المسلمون، العلوم و الصحّه، الادلّه و المراجع التعلیم و العلوم الإنسانیّه، الشعر و الثقافه و الفنون و... گزینه‌ی الإسلام والمسلمون مشتمل بر این گزینه‌هاست: اقتصاد اسلامی، قرآن، تفسیر، حدیث اقلیت‌های مسلمان، مراکز اسلامی، فقه، رمضان، مجلات، کتب، دائرةالمعارف اسلامی. در بخش قرآن مطالبی قرآنی و تفسیری موجود است. مقالاتی موضوعی پیرامون توبه با استفاده از قرآن، فضیلت و حقیقت آن و... نیز در این آدرس موجود می باشد.

پرسمان قرآنی

نام پایگاه: پرسمان قرآنی نشانی: www.porsemanequran.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز فرهنگ و معارف قرآن معرفی اجمالی پایگاه: گروه پاسخ به پرسش‌ها و شبهات قرآنی به منظور دست‌یابی آسان کاربران به محققان گروه و طرح پرسش و شبهه و استفاده از بانک غنی پرسش و پاسخ‌های قرآنی موجود در مرکز این پایگاه، راه‌اندازی شد.

تفسیر المیزان

نام پایگاه: تفسیر المیزان نشانی: www.almizan.org زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: مقدمه (آثار و زندگی‌نامه‌ی علامه طباطبایی)، فهرست موضوعی تفسیر المیزان (موضوعات قرآنی، حدیثی، ادبی، فلسفی و...)، تفسیر المیزان، پایگاه‌های شیعی، پرسش و پاسخ و مقاله.

حوزه

نام پایگاه: حوزه نشانی: www.hawzah.net زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه حوزه، نت شامل بخش‌های متنوعی است که صفات شخصی محققان، دانشنامه‌ی حدیث و دانشنامه‌ی جدید با مباحثی در علوم عقاید و بخش‌های متنوع دیگری است.

دانشگاه علوم اسلامی اهل‌بیت (ع)

نام پایگاه: دانشگاه علوم اسلامی اهل‌بیت (ع) نشانی: www.u-of-islam.net زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: دانشگاه علوم اسلامی اهل‌بیت (ع) معرفی اجمالی پایگاه: تاریخچه‌ی حوزه‌های علمیه (قم، نجف، حله، کربلاء شام و...)، متن درس‌های خارج فقه و اصول از اساتید حوزه‌ی علمیه‌ی قم، مقالات و مباحث (در موضوعات قرآن، حدیث، فقه، اصول، رجال و...)، کتاب (در موضوعات قرآن، حدیث، فقه، اصول، رجال و...)، امکان نقد و بررسی درس و بحث‌های مطرح‌شده در این پایگاه.

دانشنامه اینترنتی قرآن

نام پایگاه: دانشنامه اینترنتی قرآن نشانی: www.wikiquran.net زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: جهاد دانشگاهی معرفی اجمالی پایگاه: یک وب سایت است که امکان افزودن، حذف کردن، ویرایش و تغییر محتوا را به بازدیدکنندگان می‌دهد. همچنین امکان لینک به سایر صفحات را نیز فراهم می‌آورد. این سهولت عملیات موجب شده تا یک ابزار کارآمد

برای نگارش صفحات به صورت همگانی باشد. مهم‌ترین ویژگی‌ها: این امکان را می‌دهد تا مطالب با استفاده از مرورگر وب به زبانی ساده نوشته شوند. برای کاربر، معمولاً ـ پایگاهی ساده و قابل استفاده از داده‌ها است که به منظور ایجاد، مرور و جستجوی اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرد. از ویژگی‌های برجسته این است که صفحات توسط آن می‌توانند به سهولت ایجاد و به روز رسانی شوند. بسیاری از امکانات بدون نیاز به ثبت نام و نام کاربری برای عموم قابل رؤیت و استفاده می‌باشند؛ فقط گاهی برای ویرایش مطلبی که خود کاربر وارد کرده ثبت نام لازم است. البته بسیاری از ویرایش‌ها را می‌توان به صورت آنلاین انجام داد.

دلیل سلطان

نام پایگاه: دلیل سلطان نشانی: www.sultan.org زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: کشور عربستان سعودی معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه دلیل سلطان از بخش‌های متعددی چون بخش اندیشه، حدیث، اخبار عمومی، اخبار فلسطین و مباحث عمومی برخوردار است و هر یک از این بخش‌ها خود دربردارنده‌ی مباحث متعدد همراه با لینک به سایت معتبر دیگری است. بخش قرآن و علوم قرآنی آن بسیار غنی و با ارزش است و به پایگاه‌های مختلف لینک داده شده است. در حقیقت این پایگاه یک بانک اطلاع رسانی در حوزه دین است.

شاهرودی

نام پایگاه: شاهرودی نشانی: www.shahroudi.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: آیت‌الله‌العظمی سید محمد شاهرودی معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه که درباره‌ی مباحث اسلامی است و از سوی حضرت آیت‌الله‌العظمی شاهرودی پشتیبانی می‌شود، دارای بخش‌هایی چون قرآن، احکام، اعتقادات و اصول فقه و پرسش و پاسخ‌های دینی است. بخش قرآنی این پایگاه در بردارنده‌ی مباحثی در علوم قرآنی، تفسیر و آموزش قرآن و ترتیل قرآن است. از تفاسیری که متن آن در این پایگاه در اختیار کاربران قرار داده شده است می‌توان به تفسیر عربی نمونه (الامثل)، الاصفی، تفسیر سوره حمد و نفحات القرآن آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی یاد کرد.

شبکه اطلاع‌رسانی سایت‌های شیعی

نام پایگاه: شبکه اطلاع‌رسانی سایت‌های شیعی نشانی: www.Shiasearch.org زبان: فارسی و چهار زبان دیگر مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: قرآن، احادیث، چهارده معصوم (ع)، تاریخ، اخلاق، سؤال و جواب، مناظرات، ادعیه، زیارات و ... .

شبکه سفینه‌النجاه

نام پایگاه: شبکه سفینه‌النجاه نشانی: www.annajat.org زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: مؤسسه معارف اسلامی کوثر معرفی اجمالی پایگاه: گزینه‌های این پایگاه مشتمل بر این موضوعات می‌باشد: کیف نفهم القرآن الکریم، الاعجاز العلمی فی القرآن، النبی الاعظم (ص)، اهل‌البیت (علیهم السلام)، شخصیات، المکتبه، مواقع اسلامی، اسئله وارده و المناسبات.

شبکه قرآن

نـام پایگـاه: شـبکه قرآن نشانی: www.qurannetwork.com زبـان: انگلیسـی مرکز پشتیبـانی کننـده: - معرفی اجمالی پایگـاه: در ایـن شـبکه، ترجمـه‌ی قرآن به زبـان اردو قرار دارد و ترجمه به ۱۷ زبـان دیگر (انگلیسـی، چینی، فرانسوی، ترکی، آلبانیایی، بوسنیایی، مالیزیایی، آلمانی، هلندی، ژاپنی و...) از این طریق قابل دسترسی می‌باشد.

شبکه قرآن

نـام پایگاه: شـبکه قرآن نشانی: www.quran.net زبـان: انگلیسـی مرکز پشتیبـانی کننـده: - معرفی اجمالی پایگاه: صوت قرآن، ترجمه‌ی انگلیسـی و اردوی قرآن از یوسـف علی، پیکتـال، شـاکرعلی و فاتـح محمـد در این پایگـاه موجـود می باشـد. ترجمه‌ی قرآن به زبـان‌های دیگر (آلبانیایی، بنگلادشـی، بوسـنیایی، چینی، فرانسوی، آلمانی، روسـی، ژاپنی، ترکی و مجموعاً ۱۸ زبان) از این طریق قابل دریافت است.

شبکه قرآن کریم

نـام پایگـاه: شـبکه قرآن کریم نشانی: quran.al-shia.com زبـان: فارسـی و ۱۴ زبـان دیگر مرکز پشتیبـانی کننـده: مرکز اطلاع رسـانی جهـانی آل البیت (ع) معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه شـبکه‌ی قرآن کریم وابسـته به مرکز اطلاع رسانی آل البیت (ع) از مهم‌ترین پایگاه قرآنی است که با بیش از ۱۵ زبان در عرصه قرآن فعالیت می کند.

شبکه لبیک

نام پایگاه: شبکه لبیک نشانی: www.labbaik.ir زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران معرفی اجمـالی پایگاه: این پایگاه وابسته به صـدا و سـیمای جمهوری اسـلامی ایران و حاوی مطالبی دینی و اسـلامی و قرآنی است. شبکه‌ی لبیک همانند شبکه‌ی قرآن چند سالی است که راه‌اندازی شده است.

شبکه نور

نـام پایگاه: شـبکه نور نشانی: www.noornet.net زبـان: فارسـی مرکز پشتیبـانی کننـده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسـلامی معرفی اجمـالی پایگـاه: امکانـات ایـن سـایت عبارتنـد از: علـوم اسـلامی، لیست سـایت‌هـای قرآنی و اسـلامی، بـانک اطلاعاتی از اخبار و اطلاعات علمی و پژوهشی و ... .

طریق الطریق

نـام پایگاه: طریق الطریق نشانی: www.quranway.net زبـان: عربی مرکز پشتیبانی کننـده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگـاه که به قرآن و دانش‌هـای آن اختصـاص دارد حـاوی مبـاحث مهم و تفاسیر معروف اهـل سنّت می‌باشـد و برای عمـوم کاربران آشنا به زبان عربی بسیار مفید است.

طوبی

نـام پایگـاه: طوبی نشانی: www.tooba-ir.org زبان: فارسـی مرکز پشتیبانی کننـده: پژوهشـکده تحقیقات اسـلامی سـپاه معرفی اجمـالی پایگاه: این پایگاه حاوی مطالب مختلف در حوزه‌های دینی و اسـلامی است و علاقه‌منـدان می‌تواننـد درباره‌ی عقایـد و فقه و احکـام و کلام و دیگر موضوعات از مطالب و کتب و مقالات متنوع این پایگاه اسـتفاده کننـد. متن بسـیاری از کتب و مقالات به صورت امکان دانلود وجود دارد.

غدیر

نام پایگاه: غدیر نشانی: www.ghadeer.org زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز اطلاع‌رسانی غدیر معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه دارای بخش‌های متعددی است که شامل قرآن، حدیث، پیامبران، امامان، علوم سیاسی و مانند آن است.

فدک

نام پایگاه: فدک نشانی: www.fadak.org زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننـده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه مشـتمل است بر: قرآن، اهل بیت، سـخنرانی (صدا)، ادعیه و زیارات، کربلا، شبهات، مناسبت‌های اسلامی. گزینه‌ی قرآن دارای این مطالب می‌باشد: تفسـیر آیات ولایت از المیزان، مجمع البیان، طبری، مسـلم، ترمذی، همچنین روایات شیعه، تحلیل اعجاز بیانی قرآن، فضیلت قرائت قرآن.

کانون قرآن و عترت (س)

نـام پایگـاه: کـانون قرآن و عترت (س) نشانی: www.ghoran-etrat.com زبان: فارسـی مرکز پشتیبانی کننـده: کانون قرآن و عترت معرفی اجمالی پایگاه: تحقیقات قرآنی، معرفی کانون قرآن و عترت دانشـکده‌ی علوم دانشگاه تهران، برنامه‌ها و آثار کانون، شهدای دانشکده، گفتگو، تحقیقات دانشجویی، ازدواج دانشجویی و کتاب ازدواج چرا و چگونه؟

کتاب الله (علم القرآن الکریم)

نـام پایگـاه: کتـاب الله (علم القرآن الکریم) نشانی: www.ketaballah.net زبـان: عربی مرکز پشتیبانی کننـده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه به اختصاص به علوم قرآن و مباحث تفسیری دارد و بخش صوتی آن حاوی قرائت قرآن توسط قراء مهم می‌باشد.

مبلغ (مرکز نشر معارف اسلامی)

نـام پایگـاه: مبلغ (مرکز نشـر معارف اسـلامی) نشانی: www.mobalegh.net زبـان: فارسـی مرکز پشتیبانی کننـده: مرکز جهـانی نشـر فرهنگ و معارف اسـلامی مبلغ معرفی اجمالی پایگاه: برخی از امکانات این سایت عبارت است از: سـخنرانی‌های واعظان نامدار، مداحی، مناسبت‌های دینی و اعمال و دستورات مربوطه، تلاوت کل قرآن و تواشیح و نغمه‌های مذهبی و ... .

مبین

نـام پایگاه: مبین نشانی: www.al-mobin.com زبان: فارسـی، عربی و انگلیسـی مرکز پشتیبانی کننـده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه به سه زبان عربی و فارسـی و انگلیسـی در حوزه‌ی مباحث اسـلامی و اعتقاد فعالیت می‌کنـد و در بردارنده‌ی انجمن‌های اعتقادی و کلامی و بخش پرسش و پاسخ‌های دینی است.

مرکز جهانی آل البیت (ع)

نـام پایگاه: مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل‌البیت نشانی: www.al-shia.com زبان: فارسـی و ۲۷ زبـان دیگر مرکز پشتیبانی کننـده: مرکز جهـانی اطلاع‌رسـانی آل‌البیت معرفی اجمالی پایگاه: برنامه‌های بخش فارسـی در پایگاه مـذکور از دوازده کلید واژه تشـکیل شـده که مهم‌ترین عبارتند از: متن کامل قرآن کریم همراه با چند ترجمه فارسی، جسـتجوگر آیات و لغات قرآن کریم، آموزش قرآن کریم، معرفی حافظـان قرآن کریم، گزیـده‌ای از شـرح حال خانـدان عصـمت و طهارت و اصـحاب ایشان (علیهم‌السلام)، شناخت‌شناسی شیعه و ... .

مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل‌البیت

نـام پایگاه: مرکز جهانی آل البیت (ع) نشانی: quran.al-shia.com زبان: فارسـی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز جهانی آل البیت (ع) معرفی اجمـالی پایگاه: پایگاه فوق یکی از مهم‌ترین بخش‌های قرآنی اینترنت به حساب می‌آیـد که به ۲۴ زبان دنیا، مطالب مفیـدی را ارائه می‌دهـد. بخش فارسـی آن امکانات و اطلاعات متنوعی را در اختیار کاربران قرار می‌دهـد که تنوع در ارائه‌ی انواع اطلاعـات از مهم‌ترین ویژگی‌هـای آن به شـمار می‌رود. امکـان جسـتجو در قرآن، آموزش قرائت قرآن، ارائه متن تفاسیر، طرح مباحث مختلف پیرامون قرآن مانند: ادبیات قرآن، قرآن و عترت، علوم قرآن، فقه قرآن و مباحث اخلاقی از جمله ویژگی‌هـای این پایگـاه است. در این پایگـاه مباحث مختلف دیگریماننـد متن و ترجمه، حافظان و قاریان، اسـتفتائات قرآنی، کتاب‌شناسی، ادعیه قرآنی و مقالات قرآنی نیز ارائه شده است.

مرکز قرآنی دانشجویان کشور

نام پایگاه: مرکز قرآنی دانشجویان کشور نشانی: www.iska.ir زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز قرآنی دانشجویان معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه که به مرکز فعالیت‌های قرآنی دانشـجویان کشور، جهاد دانشـگاهی وابسته است، در عرصه‌ی اطلاع رسـانی قرآنی، مهم ترین پایگـاه به حسـاب می‌آیـد. پایگاه مـذکور در زمینه‌ی ارائه‌ی متن بسـیاری از مقالات قرآنی و همچنین معرفی برخی مقالات و پایان‌نامه‌هایی که با موضوع قرآنی تدوین شده‌اند، فعالیت گسترده‌ای دارد.

منتدیات اوراق

نـام پایگاه: منتـدیات اوراق نشانی: www.awrag.com زبـان: عربی مرکز پشتیبـانی کننـده: - معرفی اجمـالی پایگاه: این پایگاه به صورت یک باشـگاه اینترنتی عمل می‌کنـد و حاوی مطالب متنوع در مباحث عمومی و خاص می‌باشد. بخش مقالات و علوم قرآنی و پرسش و پاسخ‌های اسلامی آن از مهم‌ترین بخش‌های این پایگاه است.

منهاج

نام پایگاه: منهاج نشانی: www.minhaj.org زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: گزینه‌های این پایگـاه عبارتنـد از: قرآن، مقالات، اخبـار صـفحه منهـاج و ... . گزینـه‌ی قرآن مشـتمل اسـت بر: قرائـت قرآن، اسـتنساخ قرآن، جسـتجوی قرآنی، فهرست موضـوعی قرآن، جسـتجوی قرآن به زبـان‌هـای اروپـایی و ترجمه‌ی قرآن به هفت زبـان (انگلیسـی، آلبانیایی، هلندی، ایتالیایی، ژاپنی، اسپانیایی، ترکی استانبولی)

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَیْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهـای خود، در راه خـدا جهاد نماییـد؛ این برای شـما بهتر است اگر بدانیـد حضـرت رضا (علیه السّـلام): خـدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسـته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلـد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصـفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسـته شـهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السـلام) و امام عصـر (عجل الله تعالی فرجه الشـریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگـذار مرکز و راهی شـد کـه هیـچ وقت چراغ آن خـاموش نشـد و هر روز قـوی تر و بهـتر راهش را ادامه می دهنـد. مرکز تحقیقـات قـائمیه اصـفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسـی تحت اشـراف حضـرت آیت الله حـاج سـید حسن امـامی (قـدس سره الشـریف) و بـا فعـالیت خالصـانه و شـبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگـان حـوزه و دانشـگاه، فعـالیت خود را در زمینه هـای مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهـل البیت علیهم السـلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسـبت به بررسـی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمنـد به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمنـدان به نرم افزار هـای علوم اسـلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سـهولت رفع ابهام و شـبهات منتشـره در جامعه عـدالت اجتماعی: با اسـتفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشـر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سـطح کشور و باز از جهتی نشـر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهـای گسترده مرکز : الف)چـاپ و نشـر ده هـا عنوان کتـاب، جزوه و ماهنـامه همراه بـا برگزاری مسـابقه کتابخوانی ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشـی تلفن سهمراه ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگـان نرم افزار هـای تلفـن همراه و چنـدین سـایت مـذهبی دیگر ه)تـولید محصولات نمایشی، سـخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شـرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز)طراحی سیسـتم هـای حسابـداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و... ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات

عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹